غاردەدەن؛ پاش چەند دەقەکی تکە وەکی دووکەرەکە دەڕەویتەوە، دەزانن یەکەکیان لێ کەتیتە ناو بیری ناوەندی کۆرانێ... ئەوان دێن لە دەوری بیرەکەی خڕدەبنەوە و بەبێ ئەوەی مەقسەدیان بی، بازنەکی دروست دەکەن... خۆ ئەگەر لە جێی بیری، حەوز با، لاکێشە یان چارگۆشەیان پێکدەینا... لە سەربانی بەرببایەوە، بەنەوعەشکە لێی خڕدەبوونەوە، چونکو دەکەتە پەنا دیواری و ئەوان نەیاندەتانی بازنە یان لاکێشە و چارگۆشەی لە دەوری پێکبێنن... ئەمە لێرە چمان لۆ بەدەردەکەوی...؟! ڕووداوەکمان دێتە پێشی... جێی ئەو ڕووداوەی شکلەکەی دروست دەکا... ئەمە هەقمان بەسەر ڕووداوەکەی نامینێ و شکلەکەی وەمان لێ دەکا فکری لێ بکەینەوە... یەعقوب بەکراسەکەی یوسفی ڕا زانی کوڕەکەی گورگ نەیخواردیە، چونکو ڕێی تێناچی یوسف خورابی و کراسیش نەدڕابی... ئەوە شکلی ڕووداوەکەی بوو وەهای لێ کرد بەتەواوی لەو مەسەلەیەی تێبگا و قسەی کوڕەکانی بەڕاست نەزانی... هەوکە ئەو مندارانە دەزانن چ قەومایە و ئەمەش لەو دوورەی بەدیتنی ئەو بازنەیەی لە نیوەی یان زۆربەی چشتەکان تێدەگەین... ئەوهایە...!! هەتا چشتەک نەقەومێ، ئەمە ناتانین چی لەسەر بڕێین... ئەوجا دووری و نێزیکییش شەرتن لۆ تێگەیشتنێ...

«دلاوەر» وتی:

– ئاخر ئەمن دەڵێم...

– دە ئەتوو ڕاوەستە دلۆ... قسەم پێ مەبڕە... هەوکە مندارەکمان لێ کەتیتە ناو بیرێ... ناچارین یەکەکمان بەگوریسی خۆمان شۆڕکەینەوە و هەندەکیش لە سەرەوە ڕایکێشن... مەعنای ئەوەیە نەوع و جێی ڕووداوەکەی وایان لێکردین ئەمە چ بکەین و ئەو کەرستانە چنە، وەکی دەبی بەکاریانبینین... ڕووداوەکە لەناو بیرێیە، لۆیێ بەبێ یەک و دوو فکرمان لە گوریسی کردەوە... ئەوجا وەکی گەیاندمانە سەر عەردی، دەبی چارەسەری تکەی لۆ ببینینەوە... لەوانەیە سواری ترۆمبێلی بکەین و بیگەینینە خەستەخانەی... کورد شارەکانی لێ داگیرکرایە، ناچار دەچتە شاخان و...

– بەس ئەتوو یەک چشتت لە بیر چوو... ئایا ئەمە هەموومان وەکی یەک ئەو ڕووداوەی دەبینین...؟! ڕەنگە ئەتوو یەکسەر فکرت لۆ ئەوەی بچی مندالّەک کەتیتە ناو بیرێ، بەس یەکەشکە هەر بەلای ئەوەشدا نەچی.

– ئێ ئەخر تەمەشاکە...!! مەعنای وەیە هەمووومان زانیمان چشتەک قەومایە... جێی ڕووداوەکەی و شکلەکەشی لەو چشتەمان نێزیک دێخنەوە... وەکی پێشترێ گۆتم خۆ ناتانین بڕێین یەکەک لە سەربانی کەتیتە خوارێ... بەس هەر کەسە و بەپێی ئەو زیرەکییەی هەیتی، لێی تێدەگا... ڕەنگە هەبی، یەکسەر برێ ئەوەتە مندارەک کەتیتە ناو بیرێ... دەوجا بزانە ئەمە...

– ئەتوو چشتەک هەیە لێی تێناگەی پلکە نازیلە... خۆ ڕووداو هەر ئەوە نییە یەکەک بکەویتە ناو بیرێ، یان لە سەربانی بەربیتەوە... ڕووداوی وەها هەیە بەچاو نابیندرێ و ڕووداویشە... گێم لە گۆرانییەکی دەبی و ناخم لەگەڵی دەهەژێتەوە... دەمگرییێنی... ئەوە ڕووداوە... گۆرانیبێژەکیش ئەوەندە

دەنگی ناخۆشە، تێکم دەدا و بەدەستم بی بیکوژم... ئەوەش ڕووداوە... چ ئەوهای لێ کردم یەکەمیانم خۆشبوێ و ڕقم لە دووەمیان بی...؟! ئەوە فکری من نییە ئەو ڕووداوەی دەخولقێنی...؟!

– نەء.

– کوو نەء...؟! ئەدی ئەتوو وەدەزانی چییە...؟!

– هەوکە پێت دەرێم... ئەگەر ئەو گۆرانیبێژەی ئەوەندە دەنگی ناخۆشە و حەز دەکەی سەری هەرکێشی، سبەینێ دیواری بەسەردا ڕووخا و پشتی شکا، یان ترومبێلەک لێی دا و دەستەکانی مجرۆ کرد، ئەتوو برێ حکومەت گرتی و لەگەر لێدانێ، ئیفلیج بوو... وەکی بەریاندا، هیچ ئیشەکی پێ ناکرێ... دەیەوێ بەگۆرانی پارەی پەیا کا و خۆی بژیێنی... ئەتوو پێشان وەکی گێت لە دەنگی وی با، بێزار دەبووی، بەس هەوکە لۆی دەگرییێی دلۆ... چ فکری تووی گۆڕی...؟! ڕووداو...!! بەرێ، ڕووداو...!! گۆتت گێم لە گۆرانیی گۆرانیبێژی یەکەم بی، دەمەوێ بگرییێم... لەوانەیە لەبەرئەوەی بی، مەسەلەکی عاتفیت بەبیردەینیتەوە... مەعنای وەیە ڕووداوەک پێشتر هەیە و فکری تووی ئەوها لێ کردیە، دەنا هەزار کەسی تکە هەنە، حەزیان لەو گۆرانییەی هەر نییە... دەبی ئەوەش بزانی گریانەکانت وەکی یەکدی نیینە دلۆ... یەکەمیانت پێ خۆشە و دەتگرییێنی، دووەمیانت پێ ناخۆشە و زگت پێی دەسووتێ... ئەگەر یەکەک لێت بپرسی ئایا ئەو گۆرانیبێژە ئەوەندە چاکە، دەتانی فرمێسکت پێ بڕێژی...؟! دەرێ نەء و چیرۆکەکەی لۆ دەگێڕیەوە دلۆ... بەحسی ئەو ڕووداوەی لۆ دەکەی، وەکی ئەتووی گۆڕی... ئەوجا دلۆ دەبی لەوەی تێبگەی، کە...

– خۆ بنیادەم بەس ڕووداوی نابینی داکی مەروانی، دروستیشی دەکا... مەعنای وەیە ئەگەر ئێستا پیاوەک بیەوێ پیاوەکی دی بکوژی، پێش ئەوەی گوللەکەی تێبگری، دەزانی چ دەقەومێ، بەڵام ئەویدکە ئاگای لەو ڕووداوەی هەر نییە.

– ئایا پێش ئەوەی قابیل هابیلی بکوژی، لوبسا و ئیقلیمای خوشکیان دەیانتانی بەحسی کوشتنێ بکەن و لاشەی بنیادەمەکی بیننە بەرچاویان...؟ قابیل ئەگەر لەو مەسەلەیەی تێگەیشتبوو، لۆ دەمودەست پەشیمان بۆوە...؟ هەموو ئەو فکرانەی وی بەو ڕووداوەی گۆڕان... هەتا لاشەکەی نەدیت، نەیزانی چ خەتایەکی گەورەی کردیە دلۆ... ئێستا ئەمە دەتانین بەئیشارەت لە کەڕ و لارەکی بگەینین یەکەک کوژرایە و کووش کوژرایە... بنیادەم لە ڕووداوەکان فێری زمان دەبی و هەر ڕووداوەکیش زمانی جوایەزی خۆی هەیە دلۆ... لێرەش فکر دێتە ئیجاد... تەیارەک لە عاسمانێ دەسووتێ و پاپۆڕەک لە بەحرێ غەرق دەبی... ئەمن ئەگەر ئەو دوو ڕووداوەی بگێڕمەوە، دەبی بەحسی مردنێ بکەم، بەس بەدوو زمانی جوودا... یەعنی ڕووداو... زمان... فکر... ئەتووش مەسەلەکەی ئەوها دەبینی دلۆ: فکر... زمان... ڕووداو... دەی باشە ئەوە ئەتوو فکرت هەیە و زمانەکم لۆ دروستکە... بەو زمانەش ڕووداوەکم لۆ بگێڕەوە... دەتانی...؟ نەء، ناتانی چاوی من... ئەو پیاوەی ئەتوو دەرێی بەتەمایە کەسەکی بکوژی، پێش ئەوەی پەنجەی لەسەر پەلاپیتکەی دەمانچەکەی دانێ، دەزانی کوشتن چییە، چونکە ئەو یەکەمین کەس نییە خەرکی کوشتبی، بەس ئایا دەشزانی پاش ئەوەی گوللەکەی دەتەقێنی، چ ڕوودەدا...؟

«دلاوەر» لە خۆشییا دەستی گرت بەملا و بەولای ڕوومەتەکانیەوە و بەردەوام دەیوت:

– بەسە بەس...!! تێگەیشتم... قۆڵی خۆم لە بنڕا دەبڕم، ئەگەر سیمۆن دی بۆڤار و ڕۆزا لۆکسەمبۆرگیش ئەقڵیان بەو چشتانەدا بشکێ... وا لە بەرچاومە ئەوەی یەکەم کەس دەزانی ئەو منداڵەی کەتیتە ناو بیرێ، هەر ئەتووی.

«مام عومەر پیرداود»ی مێردی، کە هەر لە سەرەتاوە سەری بادەدا، دەرفەتی هێنا و وتی:

– بەس نازە ئەو قسانەی توو، هی شیوعییەکانن.

«نازیلە» وتی:

– نەتزانی عومەر... ئەوان هەموو چشتەکی دەبەنەوە سەر زەرورەت و سودفەی... دەرێن سودفە کوڕی زەروورەیە... هەر چ ڕوو بدا، سودفەیە، بەس زەرورەرەتەک دروستی کردیە... جۆتیارەک لە ترسی زوڵمی ئاغەی گوندی بەجێدێلی و دێتە شاری... ئەوە زەروورەیە... لە کووران خانییەکی بەکرێ دەگری... ئەوە سودفەیە... دەبایە هەر گوندی بەجێبێلی، بەس لە شاری کۆمەرەک گەڕەک هەیە و ئەو بەسودفە دەکەوتە کووران... ئەدی لۆ نەچوو لە ڕۆناکی یان لە ئازادی دابنیشی...؟ چونکە ناتانی لەوێ خانیی بەکرێ بگری... تەمەشاکە سودفە بەحوکمی زەرورەتی دەجوولێتەوە... سبەینێ ئەو کابرایە دەچتە مەیدانێ، چونکە زەرووره نانی لۆ خۆی و منداری پەیا کا... بەسودفە قۆنتەراتچییەکی زاڵمی وەکی توو دەچی لەناو ئەو هەموو عەمەلەیەی هەریدەبژێری... چوونی تووش لۆ وێندەرێ زەروورەتە، چونکو دەبی خینی چەند کەسەکی بمژی و بەسودفە ددانت لە گۆشتی وی گیر دەبی.

«مام عومەر» دەستەکانی نووساند بە سنگیەوە و بەزمانێکی هێمن وتی:

– ئەمن ئەگەر خینی وی دەمژم، دیارە لۆ ئەوەمە ئەتووی پێ بژیێنم... هەرچەندە بەخینمژینیشی نازانم، چونکو ئیشەکی خراپم نەکردیە، ئەگەر کابرایەکی فەقیر ببەمە ئیشێ و پارەی بدەمێ.

ئینجا «نازیلە» بۆ خۆشیی مستێکی بەشانی ئەودا کێشا و پێی وت:

– ئەتوو ئەمنیشت هەر وەکی ئەو عەمەلەیەی بەسودفە بەدەستکەتیە و دەبی بەزەروورەت بمژیێنی... هەتا نەمرم و خزمەتت بکەم... کەمم لۆ نەکردی غەددار... ئەو پارەیەی وەکی دەرێیی دەیدەیە ئەو عەمەلەیەی، ئەویش هەر لۆ ئەوەیە نەمری و سبەینێ بەزندیتیی بێتەوە... هەر ئەمن دەتانناسم... دەتانەوێ دەست بەسەر هەموو چشتەکیدا بگرن... دوژمنی ژنانن... شیرەکە بوو دەماندا منداران، کارگەتان دامەزراند و شیری قوتیتان بەسەر دنیایێ یەخست، هەتا پشانی بدەن پیاو هیچی لێ عاسێ نابی... ڕۆژەک دێ بنیادەم وەختەک فکر لە «منداری»ی خۆی دەکاتەوە، لە جیاتی داکەکی ناسک و دوو مەمکی جوانی بێتە پێش چاوی، هەندەک مەکینەی گەورەی ڕەزاگرانی لێ ڕاست دەبنەوە و بەتەقەتەق مێشکی دەبەن.

– نەمگۆت نازە ئەتوو بویە شیوعی...؟!

– مەترسێ نەبوویمە شیوعی... بەس ویستم پێت بڕێم ئەوەی ئەمن بەدلاوەرم گۆت، جوودایە لە قسەی شیوعییان... مامۆستای شیوعییەکانیش ناوی مارکسە، گۆتیتی: مەکینەکان دوژمنی کرێکاری نیینە، ساحێبەکانیانن بەخراپی بەکاریاندەبن و ئەوانی پێ دەچەوسێننەوە.

«شوان عارەب» لێی پرسیم:

– ئەگەر ئەمەش گەورە ببین، دەزانین وەکی پلکە نازیلە ئینگلیزی قسەی وەها بکەین...؟!

من نەمزانی چی بڵێم و «ماهیر»ی کوڕی وتی:

– ئەدی ئەوە هەموو خەڵک نیینە لە کۆڵانێ و کەسیان هەندی وی نازانن...؟! فەزیلەی پلکم مدیرەی مەکتەبێیە و بەچارێگی داکم لە چشتان تێناگا.

نیوەڕۆی پایزێک لە نانەواخانەی لای حەمامی ئیسکان من و «سوداد ڕەمزی» لێمان پرسی، ئاخۆ هۆی چییە ئەم ئەوەندە زیرەک و «ئەستیلە»ی خوشکی ئاوا نەفامە... وەڵامەکەی بەڕادەیەک سەیر بوو، بەدیاریەوە حەپەساین... وتی «ئەستیلە» باڵای زۆر بەرزە و هەمیشە دەرەوەی خۆی دەبینێت... کاتێ لەگەڵ ژنان دەوەستێت، سەرنج لەو جیاوازییە دەدات، کە لەنێوان ئەم و ئەواندا هەیە و پێوەی دەنازێت... ئیدی بەردەوام خەیاڵی لەوە ئالاوە و ئاگای لە ناوەوەی بڕاوە... ئەو هاوڕێیە تورکمانەم بەپیشەی هەمیشەی خۆی مەسەلەکەی بەکوردایەتییەوە پەیوەست کرد و بەدەم ئاخهەڵکێشانەوە دەیوت:

– ئەگەر لە ئەورووپای با، ئێستا فەیلەسووف بوو و دەبایە کتێبەکانی بخینینەوە، بەس مادام کوردە و لە کوردستانە، هیچ.

کەسمان ئەوەندەی «سوداد» نرخی وتەکانی ئەومان نەدەزانی... ئاخر ئەم بەحوکمی ئەوەی ڕۆژانە لە نێو کتێب و ڕۆژنامەدا دەژیا، لە ئێمە زیاتر ئەقڵی بەشتدا دەشکا و دنیای بەشێوەیەکی دیکە دەبینی... بەداخەوە نەورۆزی حەفتاوحەوت لە نزیک بەستۆڕە ئۆتۆمۆبیلەکەیان وەرگەڕا... بێجگە لە خۆی، خوشکێکیشی گیانی لە دەست دا... دایک و باوک و دوو براکەیشی لە مردن گەڕانەوە... زۆر جار لەگەڵ هاوڕێکانم قسە خۆشەکانیمان دەگێڕایەوە، بەڵام نەماندەزانی پێبکەنین، یان بگرین... هونەرێکی سەیری هەبوو، کە دەتوانم ناوی بنێم «هونەری هەڵگێڕانەوەی شت بۆ دژەکەی»... بێگومان ئەمە تەکنیکێکی گرنگی چیرۆک و ڕۆمانە، بۆیە بەدڵنیاییەوە دەڵێم ئێمە چیرۆکنووسێکی وردبینمان لە دەست چووە... کەسەکانی ئەو دەوروبەرەی لە سیفات و ئەدگارە سرووشتییەکانی خۆیان دادەبڕی و هی پێچەوانەی پێ دەبەخشین... پیسکەیەک دەبووە دڵچاکێک و بەم دەست و بەو دەست پارەی خەرج دەکرد... لەپڕ دەگەڕایەوە سەر دۆخی جارانی و لە حەژمەتان تێکدەچوو... ترسنۆکێک بۆ ئازا دەگۆڕا و بەڕۆژی ڕووناک چالاکیی دەنواند... پەنجا ئەفسەری ڕژێمی دەکوشت و دوای تاوێ لە سەر ئەو شەقامە خۆی پیس دەکرد... بەحوکمی ئەوەی نیگارکێشێکی بەتوانا بوو، هاوسات لەگەڵ قسەکانی وێنەکانی دەکێشان... ئینجا زۆر هونەرمەندانە تەمسیلی یەک بەیەکیانی دەکرد و دەنگی بۆ دەیان شێوە دەگۆڕی... من و «هۆشەنگ وەزیری» و «شوان عارەب»ی هاوڕێم ناوێکمان پێ دەوت و ئەم خێرا چیرۆکێکی سەیری بۆ

هەڵدەبەست... «جەرجیس ئەللاوێردی»ی دراوسێیان پیاوێکی تووڕەی شەڕانی بوو... هەر منداڵێ بەلای ماڵەکەیاندا بڕۆیشتایە، تێیدەسرەواند... لای دایک و باوکیان بوختانی بۆ دەکردن و بەلێدانی دەدان... ئەو جارە «سوداد» پێی وتین ئەو کابرایە بێنینە بەرچاومان وا جلی «بابە نیوئێل»ی لەبەردایە و نوقڵ بەسەر منداڵاندا دەبەخشێتەوە... یان چەکێکی پێیە و لەنێوان «سەعدی گچکە»ی فەرماندەی بەتالیۆن و «گیڤارا»دا دەجەنگێت... تا چەند ساڵێ لەمەوبەر هەندێ لەو وێنانە لای «شوان» مابوون.

ئێوارەی پێش مردنی لە پشت دیواری قوتابخانەی «قازی محەمەد» تایەمان دەسووتاند و بە«خولە حەیوان» پێدەکەنین... ئەو پیاوە فشەکەرەی دراوسێی ماڵی «نازیلە ئینگلیز» بوو و سەرگوزشتە هەڵبەستراوەکانی لەوسەری شار دەنگیان دەدایەوە... بەقسەی خۆی لە «شێخ مەحموود»ەوە تا «قازی محەمەد» و «بارزانی» لە تەنگانەکاندا پەنایان بۆ ئەو بردووە و کاری سەختیان پێ سپاردووە... بەداخەوە درۆیەکانی ئەو کابرایە بەتەمسیل نەبێ ناگێڕدرێنەوە، بۆیە ئێمە لێرەدا هیچی وایان لەسەر ناڵێین... ئەوە تەنها لە دەست «شێرزاد سەلیم خۆشنووس»ی خاڵۆزام دێت، کە ئەکتەرێکی زۆر بەتوانای نەناسراوە و دەتوانێت بەشێوەیەکی هونەریانەی بەرز لاسایی بکاتەوە... کاتێ یەکێ بەسەرهاتێکی بۆ دەگێڕایەوە، ئەم داڵغەی لێ دەدا و بەتەواوی ئاگای لەو دەبڕا... ئەو ناچار زوو زوو پێی دەوت:

– گێت لێیە دەرێم چ...؟!

– ئا، ئا، قسەی خۆت بکە.

تەمز دەیویست لەسەر هەمان فۆرم و ناوەڕۆک سەرگوزشتەیەک بۆ خۆی دابڕێژێت و خێرا پێی بفرۆشێتەوە... هەر چییت بۆ دەگێڕایەوە، دەیوت بەشێوەیەکی خراپتر بەسەر ئەویشدا هاتووە، بەڵام ئازایانە لێی دەرچووە و کەسی بەهیچ نەزانیوە... کاتبی «شێخ مەحموود» بوو... ئەو پاشایەی کوردستان لەسەر قسەی وی نامەی بۆ «لینین» نووسی و داوای یارمەتیی لێ کرد، ئەگەرچی بەگلاویشی دەزانی... باوکیشی هەر لەو شۆڕشەدا تا دوا هەناسەی بەرامبەر ئینگلیزی داگیرکەر جەنگا و خوێنی ڕژایە سەر بەردە گەرمەکان... پێشەوا بەتەگبیری ئەو دوای ڕووخانی کۆمار خۆی بەدەست شای ئێرانەوە دا، نەوەکا قینی بەخەڵکی کوردستان بڕێژێت، ئەگینا دەیتوانی دەرباز بێت... دوای ئەوەی بارزانییەکانی یەک یەک لە ئاوی ئاراس پەڕاندەوە، ئینجا گەڕایەوە و لەگەڵ چوار ئەفسەرەکە دەسگیر کرا... دەرگای زیندانی شکاند و هاتە دەرێ... «بارزانی» دوای ئەوەی لە یەکێتیی سوڤیەت هاتەوە، نازناوی جەنەڕاڵی پێ بەخشی... ڕۆژێکیان لە کۆشکی کۆمارییەوە بەکۆپتەر ناردیان بەشوێنیدا و لە «بەسرا» هێنایانەوە، تا لە بارەی سیاسەتەوە محازەرەیان بۆ بدات.

نیوەڕۆیەکی هاوین «خولە حەیوان» بەنقەنق تەنەکەیەک ڕۆنی نێرگزی لە بازاڕ دەهێنایەوە و گیانی ئارەقەی لێ دەچۆڕایەوە... هەر چەند هەنگاوێک دایدەنا و پشوویەکی بۆ دەدا... «مامۆستا عوسمان جەبار» بەئۆتۆمۆبیلی شڕی بەلایدا تێپەڕی و چوار کەسی دیکەی کۆلانیشی لەگەڵدا بوو... لێی پرسین:

– جەماعەت کەستان ئینکاری لەوەی دەکا ئێستا نێوڕانە و ئەو پیاوەش خولە حەیوانە وا بەتەنەکەک

ڕوونی دەچتەوە ماڵێ...؟!

بە سەرسوڕمانەوە وتیان:

– نەء، بەس لۆ ئەو پرسیارە...؟!

– سبەینێ ئەمحەلانە دەیزانن.

ڕۆژی دوای ئەوە هەرچواریانی بردە لای و بەگلەییەوە پێی وت:

– ئەوە چییە کاک مەحموود ئەوها دەعیەت گەورە بووە...!! دوونێ نێوڕانێ لەگەڵ مدیربەلەدیەی بەمارسیدێسی بەپێشماندا دەڕۆی و سەلام ناکەی.

«خولە حەیوان» خەریک بوو لە خۆشیا باڵ بگرێت و وایزانی کەسێکی دیکەیان لێ بووە بەو... دەستی کردە ملیان و پێی وتن:

– عەفووم بکەن... بەگۆڕی ئەو باوکەم، کە لە شۆڕشی شێخ مەحمووی نەمرا بەدەستی ئینگلیزی داگیرکەر شەهید بوو، نەمبینیون، ئەگینا ئێوە چاوی منن.

ئینجا مامۆستا بەوانی وت:

– نەمگۆت نەیدیتینە...!! ئەگەرنا هەوکە ئەوهای نەدەگۆت...!!

ئەو مامۆستایە چونکە پیاوێکی ئاسایی کوردی نەبوو و زۆربەی کات لە ماڵەوە ئیشی دەکرد، کۆنەپەرستە چوختییەکانی گەڕەک ناویان لێ نابوو «هاوسمان Houseman» و گەیشتبووە دەمی قوتابییەکانیشی... دیارە ئەو وشەیە بۆیە لەگەڵ «عوسمان Ousman»دا ڕێکخرابوو تا مانای پیاوی ماڵەوە بگەیەنێت، بەڵام لە زمانی ئینگلیزییدا واتای دیکەی هەیە و زیاتر بەسەرۆکی کار دەوترێت وەکو سەرۆکی دکتۆران لە نەخۆشخانەدا.

«نازیلە ئینگلیز» ناوی لە «خولە حەیوان» نا «فسۆس قاڕا» و هەندێک جار بە«جەنەڕاڵ فسۆس قاڕا» بانگی دەکرد... «فسۆس» واتە «فس فس»، «فس فس پاڵەوان»... «قاڕا» یاخود «قڕە»، کەسێکە لە یاریی هەڵماتێندا دۆڕاوە و دەیخەنە دواوەی دواوە... وای لێ هات ئەو پیاوە داماوە لێی دەپاڕایەوە و دەیوت لە بەرچاوی هەموو خەڵکدا ددان بەوەدا دەنێت، کە هەرچی وتوویەتی درۆن، بەس ئەو «فسۆس قاڕا»یەی لە کۆڵ بکاتەوە و «خولە حەیوان»ە نایابەکەی خۆی بۆ بگەڕێنێتەوە... «نازیلە ئینگلیز» پێی دەوت:

– دە بڕۆ ئەوە دەردت بی فسۆس قاڕا... پێت ناخۆش بوو بەحەیوان گازت بکەن...؟! لۆ لە حەیوانی باشتر هەیە...؟! هەی بەقوربانیان بی لە مشک و جورجی هەتا کەر و سەگ و کەمتیاری... تازە بشمری، نایێلم ئەو ناوەت لۆ بگەڕێتەوە... مەروانی کوڕی محەمەدی ئاخیر خەلیفەی ئومەوییەکان، ئەوەی لە شەڕی زاب عەباسییەکان شکاندیان و خۆی گەیاندە مووسڵ، پاشانیش ساری حەفت سەد و پەنجا لە میسر کوژرا، ناوی لە خۆی نابوو کەر.

کاتێ لێیان پرسی ئەو زانیارییە مێژووییەی لە کوێ هێناوە، وتی ئەو ڕۆژەی نۆبەرەکەی ناو ناوە «مەروان»، «مامۆستا جەوهەر»ی ئامۆزای پێی وتووە... ئاخر جارێک بەس بوو، تا لەبەری بکات و هەرگیز لە بیری نەچێتەوە.

بە ڕاستی «نازیلە ئینگلیز» شارەزاییەکی سەیری لەوەدا هەبوو ناتۆرە دوای خەڵک بخات... نازناوێک ئەو بۆ مرۆڤی دابتاشیبا، هەر زوو پێوەی دەلکا و هێز نەیدەتوانی لێی جوودا بکاتەوە... زۆربەشیان بەوە دەناسرانەوە، کە لە ڕستەی تەواو پێکدەهاتن و دەتتوانی یەک بەیەک وشەکانیان ئیعراب بکەیت، وەکو «عەزەدین لووراندی»، «جەمیل مەعاشەکەم بەشم ناکا»، «موحسین مەراقمە یەک جار سینەمەی ببینم»، «مامۆستا عەبدولکەریم ئەوهایە...!! بڕۆ چت نەکردیە بیکە»، «جەبار هەر گەوادەک هات و بووە پیاو، ئەمنیش هەر وەکی خۆمم»، «میکایل گۆشت بەپیاوی فەقیر ناکرێ»، «سەلام کەس ژنی نەبوو، ئەمن نەبم...؟!»، «عەونی ئەوەی جارەشکە دەست لۆ مندارم بینی، بەس بەخۆم دەزانم چی لێ دەکەم»، «هیدایەت هەر پێم دەکرێ دەرکەی لە مێوانان بکەمەوە»، «کەریم ئەگەر پیاون، یەک یەک لۆم وەرن»، «ئەحمەد عەنتیکە ئەوەیە ئەمن ئاگام لە هیچ نییە»... دیارە هەر یەکەیان چیرۆکی خۆی هەیە، بەڵام ئێمە لێرەدا تەنها هی ئەوەی دواییان دەگێڕینەوە و ئەوانی دیکەیش لە کات و شوێنی گونجاودا دەکەونە بەرچاو:

لە پەنجاکان «عەلۆی خەجە هیزەی» وەکو جەردەیەکی ناقۆڵا دەرکەوت و خێرا ناوبانگی بەهەموو شاردا بڵاوبووەوە... مانیفێستێکی زارەکیی دانا و دەبووایە سەرجەم ئەوانەی لەگەڵیدا بەشدارن، لەبەریان بێت... «لە پێناوی دەرزیەک، بەکرەیەک بدزە... دەرگای داخراو بشکێنە، هی کراوە لە گرێژنە دەربێنە... بۆ کچ چوویت، دایکیشی هەڵگرە... ژنت مەبەست بوو، مێردی بکوژە».

پیاوێکی بەرگدرووی شەپڕێوی ناو قەیسەری ئێوارەیەکیان گێڕایەوە، کە لە ترسی ئەو جەردەیە بەدرێژاییی ساڵانی پەنجا و شەست خۆی و ژنی وەکو منداڵ پیسایییان لە ژوورەوە دەکرد.

«قارەمانی عەلۆی خەجە هیزەی» ئەو جارە لەسەر دیواری مەلعەب بۆ من و «شوان عارەب»ی هاوڕێمی گێڕایەوە، کە باوکی بۆ وەرگرتنی دز چەند مەرجێکی هەبوو: «قەشمەر بێت و لە تەنگانەکاندا پەنا بۆ گاڵتە بەرێت... سامانی بۆ کۆکردنەوە نەبێت، بەڵکو لە ماوەیەکی کەمدا خەرجی بکات... ئەو ڕۆژەی دەچێت بۆ چالاکی، گیرفان و هەناوی خاڵی بن... لە ژنێک زیاتری هەبێت... بەگژ کەسانی بێدەستەڵاتدا نەچێت... بەنەخوێنەکەی شل نەبێت».

«ئەحمەد عەنتیکە ئەوەیە ئەمن ئاگام لە هیچ نییە» هیچ یەکێ لەو مەرجانەی تێدا نەبوو و وەریشیگرت... شەوێک لە شەوەکانی هاوینی ساڵی پەنجاوشەش لەو سێتاقانە کەوتنە بۆسەوە و هاوکارانی هەر بەگاڵتە دەرباز بوون، بەڵام ئەو نەیتوانی و گیرا... ئەوەی لەژێر جل بەبنیادەمی دزی دیلی دەکەن، پێیان کرد و بەیانی لەسەر دەست ناردیانەوە... ئەوسا کوڕێکی گەنج بوو و تەمەنی بیست ساڵی تێنەدەپەڕاند... گەیشتە لای تەویلەی وڵاغەکانی «عەزیز بەگ» و پشتی پێدا... کەمێ ئارەقی دەموچاوی

سڕی و بەرەو خانووی پیاوی ناوبراو هەنگاوی خواروخێچی هەڵهێنا... خۆی گەیاندە لای تانکیەکە و پشوویەکی تری دا، کە لەو بەردەمە دانرابوو و ڕێبواری تینوو ئاویان لێ دەخواردەوە. لەودیوەوە بۆریەک بەناو دیواردا سەری هێنابووە دەرێ و لە دواوە بەتانکیەکەوە لەحیم کرابوو... جۆگەلەیەک لە بەردەمی شێرەکەیەوە دەستی پێدەکرد و لەولاتر تێکەڵ بەگۆمێکی گەورە دەبوو... قاز و مراوی بۆ مەلە دەچوونە ناوی و دواتر لەو قەراغە خۆیان لە بەرهەتاوی گەرمدا هەڵدەخست... جار جار حاجی لەقلەقیش بەمەبەستی ڕاوی بۆق لەوێ دەنیشتنەوە و منداڵە هاروهاجەکانی ئەوێ بەدارلاستیک نیشانیان لێ دەگرتنەوە... نیوەڕۆی پایزێ بەردێ بەر قازێک کەوت و خەڵتانی خوێن بوو... چەند جارێ باڵەکانی لەسەر ڕووی ئەو گۆمەدا ڕاوەشاند و گیانی دەرچوو... بازنەیەکی خوێناویی بچکۆلەی پێکهێنا و وردە وردە کشا... لە بەرتیشکی خۆردا بەرگەی نەگرت و هەر زوو کاڵبووەوە... ڕەشماڵی دۆمان لە دووری دوور دوورەوە وەکو چەند گامێشێکی نووستووی ناو تەمی سپیی بەیانیانی پایز دەردەکەوتن و دیمەنێکی زۆر جوانیان بەو دەوروبەرە بەخشی بوو... کاتێ دەگەیشتیتە ئەوێ، دەبووایە بەخۆت بڵێیی: «چ هونەرێک لەوەدایە بەشتی گەورە دنیایەکی گەورە بخولقێنیت...؟! بەڵام سەیر و سەمەرە ئەوەیە دنیایەکی گەورەی ئاوا بەو شتانە پێکبێنی، کە نرخیان نییە و کەس بەهیچیان نازانێت»... ئەمە قسەی هەر ڕێبوارێکی ماندووە، کە ڕۆژێ لە ڕۆژان بەوێدا تێپەڕیوە و وێنەکانیش شایەتیی ئەوە دەدەن... «ئەحمەد» لەوێ هەناسەیەکی قووڵی هەڵکێشا و ماوەیەک دەمی بەشێرەکەیەوە نا... قوڕگی وشکهەڵاتووی بەو ئاوە ساردە تەڕکردەوە و ئاهێکی تێگەڕا... ئینجا هەستایەوە و جوانتر لێی وردبووەوە... هاوکات بیرۆکەیەکی چاکی بۆ هات و لە دڵی خۆیدا وتی: «لە دواوە ئاوی تێدەکەن و لە پێشەوە خەڵک دەبووژێنێتەوە»... گەیشتەوە ماڵ و لە بەردەم دایکی وەستا... مۆڵەتی نەدا لێی بپرسێ ئاخۆ دەموچاوی بۆ ئاوا شین و مۆر هەڵگەڕاوە و ئەو شەوەی لە کوێ بەسەربردووە... جلوبەرگی بۆچی ئاوایان لێهاتووە و ئەو قاچانەی بەچی ئاوا گێڕ بوون... نەیهێشت... نەیهێشت، بەهیچ شێوەیەک نەیهێشت دەم هەڵێنێتەوە... پێی لێ کردە کەوش و وتی:

– هەر ئەوڕۆ ژنم دەوێ، نەگاتە سبەینی.

«بەگم»ی دایکی لەبلەبان بوو و هەموو شتێکی لە دەست دەهات... هێشتا خۆری ئەو تەمووزە پێستی ڕێبوارانی هەڵدەقرچاند، کاتێ ئەو مەسەلەکەی بڕاندەوە... شەویش پیاوان چوون و هەموو شتێکیان بەخێر کۆتاییی پێهێنا.

سبەی ئێوارە «سەلما» سەربانی دەڕشاند و بۆنی ئەو کۆنکرێتە داخبووەی بەرهەتاوی گەرمی تەمووز خەیاڵەکانی بەملا و بەولادا هەڵدەفڕاند، بەڵام ئەم هەمیشە بۆنی سەربانی گڵی پێ خۆشتر بوو... چ لەزەتێکی سەیری هەیە دۆشەگی لەسەر دابخات و بۆنەکەی هەڵمژێت... هەر بەو نەشئەیەوە لەژێر لێفەیەکی تەنکی پەمەییدا گەردن و لاملی ئەحمەد ماچ بکات و توند توند شانەکانی بگوشێت، بەڕادەیەک گوێی لە کرتەکرتی دەمارەکانی بێت و لە خۆشییان وابزانێت ئاسمان بەمانگ و ئەستێرەکانییەوە خزاوەتە ناو لێفەکەیانەوە... ئەوەتا ڕووناکییان لێ دەچۆڕێتەوە و دڵیان پڕیەتی لە خەون...

کاتێکی زانی «مەیاس»ی دەستەخوشکی لە سەربانی تەنیشت خۆیانەوە دەرکەوت و بەمەکرێکی کچانەوە پیرۆزبایی لێ کرد... ئەو پێی وت:

– نەخشەبی لە تووش... خەونم دیتیە، هیچ خەمت نەبی لەو ڕۆژانە کورەکی ئازا و مەردی وەکی ئەحمەدت بەنسیب دەبی... بەو خودایەی هەر خەونەکی ئەمن بیبینم، ناگاتە نێورانێ، دێتە جێ... دە بەغەوسی گەیلانی دوونێ شەوێ خەونم بەئەحمەدیوە دیتبوو، لۆیێ وەکی پلکە بەگمی داکی هات، هەر زوو زانیم چی دەوێ.

ئینجا بەمەلا و بەولای خۆیدا ڕوانی، تا بزانێ کەس لەو سەربانانەی دیکە گوێی لێی نییە... بەدەنگێکی کەمێ نزمتر، بەڵام بەهەمان گەرموگوڕی و حەماسەوە تێهەڵچووەوە:

– با خەونەکەمت لۆ بگێڕمەوە: لەو سەرەوەی بەئەسپەکی تیژ تیژ دەهات و چەکی شانی دەبریقاوە... دیار بوو لە شەڕێ دەگەڕاوە... گەیشتە کەرخی من و بەچار پەنجان بلندی کردم... لە پشتە خۆی دانام و قەیمتر ئەسپەکەی غار پێ دا... پێم گۆت: کورە کێوەم دەبەی، ئەمن دەترسێم... وەی توخوا بەردەبمەوە... سەبرکەوە...!! سەبرکەوە...!! بگەڕێوە...!! کێوەم دەبەی...!! وی...!! توخوا...!! وی...!! وی...!! وی...!! بەربوومەوە...!! وەی ئەحمەد ئەوە ئەمن لەگەڵ تووم نییە...؟! نابی بزانم چت لێم دەوێ...؟! وەی بابە هەوکە دەکەومە خوارێ و پەراسووەکانم دەشکێن... ئەرێ وەڵلا هووردوهەڕا دەبن... لە ترسان توند توند دەستم بەناوقەدیوە گرتبوو... ئەو هەر دەیگۆت: ئەتوو لەگەڵ منی، لە هیچ مەترسێ... گەیشتینە ڕێیەکی هەمووی بەرد بوو... هەرچەند ئەسپەکە لاقی لەسەر دادەنان، خەنەکی سوڕ سوڕیان لێ دەردەپەڕی و بەدەموچاو و لاق و دەستمان دەکەتن... خەنە بووە گۆمەکی گەورە و قیچ قیچ ئەسپەکە لێی دەچووە خوارێ... پێی نەدەکرا غار بدا و بەهێواشی دەڕۆیی... هەتا بەتەواوی لە گۆمی خەنەیدا ختم بوو و ئەمەش هەردووکمان کەتینە ناوی... مەلەوانیمان دەکرد و دەمانویست بێینە دەرێ، بەس پێمان نەدەکرا... ئەوجا ئەوەندە ساردیش بوو، تەزیم بەهەموو قەلبیدا دەهات... لە ئەحمەدم دەپرسی: ئەتووش سەرماتە...؟ ئەو دەیگۆت: سەرمای چ...؟! زۆر گەرم و خۆشە...!! وەکی بەخەبەر هاتم، پشیلەکم لەسەر ئەو ستارەیەی خۆمان دیت، ئاوی ناو جامی کۆترەکانی بابمی دەخواردەوە.

«سەلما»ی وەستا نورەدەین چەخماخچی» وەکو هەموو جارێ نەنکم دەیگێڕایەوە لە کچێنیی جەربەزەیەک بوو و ئیشی چوار پیاوی پێ دەکرا... وتیان لە تەمەنی سێ مانگی «هاجەر»ی دایکی کتوپڕ مرد و دەستی بەکەوانی بێشکەی ئەمەوە وشکبوو... هێندەی نەبرد «وەستا نوورەدەین» «نافیعە»ی کچی «قادر قەرەوەیسی»ی دراوسێی دووکانی خۆی خواست... ئەو ژنە بەڕادەیەک «سەلما»ی خۆشدەویست، کە زۆر جار دایکی لێی توورە دەبوو و پێی دەوت:

– ئەمن ئەتووم لۆ ئەوەی بەمێرد نەدایە، ببیە کارەکەر و کچی عالەمێم لۆ بەخێو بکەی.

«عەیشان»ی نەنکی «رزگار»ی هاوڕێم دەیوت دوای ئەو کارەساتەی لە ماڵی «وەستا نووردەین» ڕووی دا، باوەڕم نەما هیچ منداڵێ باوەژنی چاکی لێ بکەوێت... ئاخر شەوێک زریکوهووڕ لە

حەوشەکەیانەوە بەرزبووەوە و دراوسێ بەهەڵەداوان خۆیان گەیاندێ... هەندێکیان لە دەرگایان دا و بڕێکیان لەسەر دیوار ئاودیو بوون، بەڵام کار لە کار ترازا و بەدیار لاشەی خوێناویی «نافیعە»وە تاسان... وەستا سەرتاپای گیانی دەلەرزی و ئارەقەی لێ دەچۆڕایەوە، کەچی بەهەموو شێوەیەک دەیویست بەسەر ئەو پەشۆکان و نائارامییەیدا زاڵ بێت... دەریکردن و پێی وتن:

– ئەگەر ئەنگۆ بەڕاستی خێرتان لۆ جیرانان هەیە، بڕۆن لە تازیەی ئەسعەدۆکی دانیشن... وەڵلاهی لە بن دەستم دەرناچی... ئەگەر لە شوورەی یەمەنیش بپەڕتەوە، دەیهێنمەوە و لەناو ماڵی خۆی دەیکوژم.

ئەوان لە مەسەلەکە تێگەیشتن و بڵاوەیان لێ کرد... ئەوسا «سەلما» تەمەنی پێنج ساڵ بوو و بەحاڵ ئەمەی بیردەهاتەوە... سەرەتا «نەجمە»ی پووری بردیە لای خۆی و بەدرێژاییی ئەو چەند مانگەی برا گەورەکەی لە زیندان بوو، گرتیە خۆی، بەڵام هەر ئەوەندە وەستا ئازاد کرا، هێنایەوە و پێی وت:

– بەخوای کاکە ڕاستی خۆشە، ئیسماعیل چاوچنۆک ناردیتیەوە، دەنا منداڵی توو و هی من فەرقیان چییە.

وەستا لەگەڵ خۆیدا دەیبرد بۆ دووکان و لەوێ بەخێوی دەکرد... ئەویش زیت و وریا بوو، لە کاری ئاساندا یارمەتیی باوکی دەدا... تا تەمەنیشی بەرەو سەرەوە هەڵدەکشا، زیاتری لە دەست دەهات و چاکتر لەو پیشەیە سەری دەردەچوو... ئیدی ئەو لەناو چەک و تەقەمەنیدا ژیانی بەسەر دەبرد و تەنها لەگەڵ پیاودا دەدوا... دووکانداری ئەمسەر تا ئەوسەر دەیانناسی و گاڵتەی سەیر سەیریان پێکەوە دەکرد... بەکورتی کچێکی زۆر بێشەرم و چەقاوەسووی لێ دەرچوو و کەسیان لە هەقی نەدەهاتن... زمانی تورکمانی و هی جوولەکەکانیشی دەزانی و بۆ هیچ دانەدەما... لادێییەکان بەولاغەوە دەهاتن و لە دوورەوە بەرەو پیریانەوە دەچوو... سواریان دەکرد و تا ناو دووکانی باوکی دەیهێنان... ئەو جارە «مام شەمعوون» بەزمانی خۆیان بە«بنیامێنە کوڕ»ی وت، کە ئەو دەیوتە ڕزقی کچەکەی دەخوا... «سەلما» پێیدا هەڵشاخا:

– ئەوی لەگەڵ مەیەتی، هەر بەخۆی... جارەشکە قسەی وەهات لە دەوی بێتە دەرێ، بەبابم دەڵێم وەکی سەگی کۆڵانان بتتۆپێنی.

«مراد خمچی» ئەوەندەی خۆشدەویست، هەموو جارێ پێی دەوت با بیبات لەگەڵ کچەکانی بەخێوی بکات... تەنانەت ساڵی «٤٨» کاتێ دووکانەکەی بە«وەستا نوورەدین» فرۆشت و لەگەڵ هەزاران جوولەکەی تری وەکو خۆی بەرەو «ئۆرشەلیم» سەری هەڵگرت، ئەمی کردە باوەشیەوە و دوو مشت فرمێسکی ڕشت.

ئەو جارە لە خانێکی ئەوبەر کوڕێکی لادێیی سواری کەرەکەی خۆی کرد و بەسووکی دەستی لەسەر ڕانی دانا... ئەو تەزووێکی پێدا هات و بەتیلەی چاو لە ڕووخساری وردبووەوە... پێی خۆش بوو گازێکی قایم لە نەرمەی قۆڵی بگرێت و پارچەیەکی لێ بکاتەوە... گەیشتنە پەنایەک و ئەو بەپەنجەکانی کوڵمی گوشی... هێندەی دیکە ورووژا و ترسێکی سەیریش بەدەمارەکانیدا گەڕا، بەڵام ئەمە نەیتوانی ڕێی بینینی ئەو لەزەتەی لێ بگرێت و بزەیەکی زۆر جوانیشی خستە سەر لێوی... ئەوسا تەمەنی دە ساڵان بوو

و له زۆر شت تێدەگەیشت... شەوێکیان «مام داود»ی دراوسێیانی بینیبوو و له هەیوانی خۆیان «پوورە لەعلی»ی ڕادەمووسی... هەموو جارێ لاسایی ئەو ژنەی دەکردەوە، کە چۆن بەنازێکی جوانەوە بۆکسێکی سووکی بەشانی مێردەکەیدا کێشا... لەمەوە زۆر جار بەخەیاڵ خۆی دەکردە «لەعلی» و وەردەگەڕایە شانی «داود»ەوە... کوڕەکە پێی وت:

– لۆ لەگەرم نایەی بچینە دەشتێ...؟! لۆ خۆت لەوێ خەنی دەبی.

ئەم بەدەم پێکەنینەوە یەک مستی بەنەرمەی قۆڵیدا کێشا و پێی وت:

– دەزانم ئەتوو دەتەوێ بمکەیە ژنی خۆت...!! بەس ئەمن گچکەمە...!!

کوڕەکە دەستی لە ناوقەدی ئاڵاند و بەچپە پێی وت:

– گچکەی چی سەرەژن...؟! بەو خوایەی ئەوەندە زۆرزانی، دە کەس لە هەقت نایێن.

تا دەهات زیاتر بەخۆیەوەی دەنووساند و ختووکەی دەدا... کەرەکەش وەک بلێی وەفاداریی بۆ خاوەنەکەی بنوێنێت، جووڵەی نەدەکرد... لێی پرسی:

– ئەتوو ئەگەر ژنی بینی، ماچی دەکەی...؟

کوڕە لەجیاتی وەڵام، دەمی خستە سەر ڕوومەتی و هەڵیمژی... تا ئەو کاتەی غەڵبەغەڵبی بەردەرگای خانەکەشیان هاتە گوێ، هەر خەریکی چەخماخسازیی خۆیان بوون.

ڕۆژ بەڕۆژ فێڵی تازەی دەدۆزیەوە و زمانی تیژتر دەبوو... باوکی زۆر جار بەتەنیا لەوێ بەجێدەهێشت و بەلای کارەکانیدا دەچوو... دووکانی «مام شەمعون»یشی لەگەڵ هی خۆی لێکدا و لەمەوە ئیشەکانی چاکتر بەڕێوە دەچوون... ئەوەی «بنیامێنە کۆر»یشی کڕیەوە و دواتر بەقازانجێکی چاک فرۆشتیەوە... بەردەوامیش چاوی بۆ ژنێکی دیکە دەگێڕا، بەڵام ئەمجارەیان زۆر ئاقڵانە و بێ پەلەپەل... ئەم ڕابردوویەکی خراپی لە ژیانی خێزانیدا هەبوو و ئاوا بەئاسانی نەیدەتوانی ببێتە خاوەنی ژنی سێیەم... تەنانەت وا بڵاوبووەوە، کە دایکی «سەلما»یش بەمردنی خۆی نەمردووە و ئەم خنکاندوویەتی... باوەڕی وابوو ئەو پیاوەی لە ئەزموونی یەکەمی ژیانی هاوسەرێتی سەرکەوتوو نەبێت، زۆر زەحمەتە لەوانی دیکەدا تامی ئاسوودەیی بچێژێت... مەسەلەکەی وا لێکدەدایەوە بتەوێ بەهەمان ئەو خشت و چیمەنتۆیانەی نهۆمی یەکەمی خانووێکت پێکهێناوە، نهۆمی دووەم و سێهەم و ئەوانی تر دروست بکەیت... ئاخر دڵپیسییەکەی لە سنوور چووبووە دەرێ... سەرەتا لە «خەزاڵ»ی دایکی هەڵپێچا و ژیانی لێ کردە دۆزەخ... ئەو کچێکی زۆر جوانی سەردەمەکەی خۆی بوو... لە گرانیی ئاخروئۆخری شەڕی یەکەمی جیهانی نەداری یەخەی خێزانەکەیانی گرت و مردن وەکو گورگی برسی لە بەرقاپی خۆی بۆ مەڵاس دابوون... لە سێ ڕۆژ جارێ دەمیان بەر لەتەنانێکی ڕەق نەدەکەوت... «مەجید»ی باوکی بەیانیان زوو زوو دەچووە دەرێ و بەدوای ئیشێکدا دەگەڕا، بەڵام دەستی نەکەوت... لە دەرگای ماڵە دەوڵەمەندەکانی دەدا و لێی دەپرسین، ئاخۆ کارەکارێکی دەستپاکیان ناوێ... وەڵامی دڵخۆشکەریان نەدایەوە... ئەنجام لەگەڵ «ئەستی»ی ژنی بڕیاریان دا بەرەو ئەو خوارە سەر هەڵگرن و لەوێ بەدوای ژیانێکدا بگەڕێن، کە هیچ

نەبێت ڕۆژی ژەمێ نانیان دەستکەوێت... پێشتریش یەک دوو خێزانی تر هەر لەو ناوچەیە بەرەو ئەوێ کۆچیان کردووە و وتوویانە هیچ نەبێت ئیشێکمان دەستدەکەوێت... دەبینە گامێشەوان و خورما دەخۆین... بیرێکی گونجاوە، بەڵام ئەمەش پارەی دەوێت... دواجار لەسەر ئەوە ڕێککەوتن یەکێ لەو پێنج کیژەیان بفرۆشن، بەو ئومێدەی هەم پارەی ئەو سەفەرە دابین بکەن و هەم ماوەیەک ئەو چوارەی دیکەی پێ بژیەنن... کاتێ مەسەلەکەش پەیوەندیی بەسەوداوە هەبوو، ئەمان جوانترینیان هەڵبژارد... ئەوە بێجگە لەوەی وریاترینیانە و ڕەنگە سبەینێ لە هەر شوێنێک بێت، بتوانێت خۆی بەڕێوە بەرێت... وەکو خوشکەکانی شەرمن نییە و ژنە عەیارەکانی گەڕەکیش دەرەقەتی نایەن.

بەیانی زوو زوو باوک خەمناکانە «خەزاڵ»ی حەوت ساڵانی لە خەو هەستاند، کە لەسەر حەسیرێکی چڵکندا خۆی لە باوەشی خوشکە گەورەکەیدا گرمۆڵە کردبوو... چاوەکانی هەڵێنا و تا توانی بەرەو بەرزایی ڕوانی... هێشتا ئەستێرەکان وەکو چەند نقێمێک بەسەر ڕووی ئاسمانەوە دەدرەوشانەوە... ئەو دەمی بردە بن گوێچکەی و بەچپە پێی وت:

– با خوشکەکانت بەخەبەر نێن... دەتبەمە بازاڕی و جلکی جوانت لۆ دەکڕم.

لە خۆشییان خێرا هەستایەوە و بەگەڵی کەوت... کچە عەیار و لەبلەبانەکەی بابە دەتوت خەون دەبینێت و هەرگیز باوەڕی نەدەکرد ئاوا لەناکاو ببێتە خاوەنی جلوبەرگی نوێ... لەو قەراغی شارەوە بۆ ناو بازاڕ ڕێگایەکی دوور بوو، بۆیە باوک بەچەقۆ دوو پارچەی لە گوشێک کردەوە و بەبەنێکی ئەستوور لە پێیە ناسکەکانی ئەوی پێچان... بۆ ئەوەی دڕکیان تێڕانەچێت و لەسەر ئەو زەویە داخبووەشدا نەسووتێن... لە بازاڕ چەند دووکانێکی پێ کرد و کەس لێی نەکڕی... «خەزاڵ» زۆری بەلاوە سەیر بوو کاتێ «مەجید»ی باوکی بەشەرمەوە دووکاندارەکانی دووردەخستەوە و دەیچپاندە گوێچکەیانەوە... هەر زوو زوو پێی دەوت:

– ئەگەر ئەمە هاتینە جلکی بکڕین، دەبا پارەی خۆمان بدەین و هی جوان هەڵبژێرین... لەو دووکانەی ئەوسەری هەندەک قوماشم دیت، هەر زەینەتە بیانکەیە کراس و لەبەریانکەی... ئەمن زۆر ماندی بوویمە، هیچکە پێم ناکرێ بڕۆم... بەو خوایەی ئەو پێیانەم وەها لەناو ئەو گوشەی گەرم داهاتینە، وەختە بسووتێن... گەلەکیشم برسیە بابە، وا بەلادا دێم.

گەیشتنە لای «فەتاح چەخماخچی» و کڕیاری ڕاستەقینەی خۆیان لێ هەڵکەوت... یەکەم دەوڵەمەندی ناو بازاڕ و دڵتەڕترینیان... ئەو سەرەتا پێی وت ئەو نرخەی داوای کردووە، دەیداتێ و با کچەکەیشی لەگەڵ خۆیدا بەرێتەوە، بەڵام باوک کاتێ زانی پیاوێکی باشی دۆزیوەتەوە، تا ڕادەیەک لە چارەنووسی کچەکەی دڵنیا بوو... بۆی دەرکەوت وا چاکترە بەهەر شێوەیەک بێت بیداتێ... ئەو ڕێگای هاتونەهاتی لە پێشە و کەمێ باری سەر شانی سووک دەبێت... ئەگەر ئەمڕۆش بیباتەوە، ئەوا سبەینێ هەر دەبێ بیهێنێتەوە و ئاوا ئەم دووکان و ئەو دووکان بیگێڕێت... کەسیش لێی ناکڕێت... بۆیە هەر سوورە لەسەر ئەوەی بیداتێ... ئینجا «فەتاح چەخماخچی» «مەلا زرار»ی دراوسێی تێگەیاند و ناردی بەشوێن «عوبێد

پۆخچی» و «کەریم جەنجەفیل»دا، تا وەکو شایەت گوێیان لێ بێت، کە ئەو پیاوە ئارەزووی لێیە کچی خۆی بەنرخی چوار مەڕ و دوو کەڵەشێر بەو ببخەشێت... لەسەر شەرعی خوا و پێغەمبەر کۆتاییان پێ هێنا... باوک پارەی خستە گیرفانیەوە و گریانیش قوڕگی گرتبوو، بەڵام دەیویست ددان بەخۆیدا بگرێت، نەوەکا هەستی بەزەییی کچەکەی بوروژێنێت... هێشتا «خەزاڵ» نەیدەزانی مەسەلە چییە و ئەبلەق و سەرسام لێی دەڕوانی... بەڵام کاتێ باوکی باوەشی پێدا کرد و پێی وت:

– ئەو پیاوە لە هەموو کەسەکی لە توو نێزیکترە و ئەمن لە کنە ویت بەجێدێلم... دەبی لە من زیاترت خۆشبوێ و قەت قەت لە قسەی دەرنەچی... ئەمن و داکت و خوشکەکانت دەچینە ئەو خوارەی و هەر وەختەک دنیا خۆش بی، دەگەڕێینەوە... بەخوای ئەتوومان لە بیر ناچی، بەس...

ئینجا تێگەیشت و لە پرمەی گریانی دا... باوکیش تەقیەوە و باوەشی پێدا کرد... دوو پیاوی دووکاندار لە ئامێزیان هێنایە دەرێ و دەستەکانیان توند توند گرت... خۆی ڕادەپسکاند و بەتاسا چووبوو... «مەجید» ناچار و خەمناک بەناو کۆڵانەکەدا هەنگاوی نارێکی دەنا و دوای تاوێ دیار نەما.

«فەتاح چەخماخچی» لە ژیانی خۆیدا ئەوەندەی گوناح کردبوو، هەمیشە خۆی بەڕووڕەشی بەرقاپیی خوای مەزن دەزانی... لە هەلێک دەگەڕا تا بارتەقای ئەو گوناحە زۆرانەی، چاکەیەک بکات و گیانی لە ئاگری زۆر بەتینی دۆزەخدا نەسووتێت... ئەوەتا بەو مەرامەی گەیشت و سوێندی خوارد تا ماوە لەگەڵ ئەو بەستەزمانەدا دڵنەرم بێت... بەڕووی خۆشەوە کچەی هێنا و لەسەر کورسییەکی دار لە تەنیشت خۆی داینا... ئەو بەردەوام هەنسکی هەڵدەدا و بەپەنجەکانی فرمێسکە ورد وردەکانی چاوانی دەسڕی، بەڵام کەم کەم قەناعەتی بەو مەسەلەیە دەهێنا و حاڵی باشتر دەبوو... «چەخماخچی» شاگردێکی نارد کەبابی بۆ هێنا و تێری کرد... ئینجا بردی جووتێ پێڵاو و کراسێکی تازەی بۆ کڕی... «عوسە کاوڕ»ی مسگر، کە زۆر ڕقی لە «چەخماخچی» بوو، هەمیشە دەیویست لای ئەم و ئەو بیشکێنێ، تەنانەت زۆر تۆمەتی ناشیرینی دابووە پاڵ و هەندێکیان گەیشتبوونەوە گوێی ژنەکانیشی... دوای نوێژی عەسر لەو مزگەوتەی ئەوبەر لێی پرسی:

– ئەرێ کاکە ئەتوو ئەو منداڵەت لۆ چییە...؟!

ئەو پێی وت:

– دەیدەمە داکی منداڵەکانم و وەکی گوڵی بەخێوی دەکەن.

– پاشان...؟!

– گەورە دەبی و دەبتە ژنم... چ لەوەی باشترە پیاو خێزانی خۆی لە ماڵەکەی گەورە بکات... فێری تاعەتی باش دەبی و هەتا مایە لە قسەی دەرناچی.

– لۆ ئەتوو بەتەمای هەتا ئەو وەختی بمینێی...؟!

– ئەدی ئەتوو بەچڕا دەزانی دەمرم...؟!

– بەوەیرا کە ئەو قوڕەت لۆ خۆت گرتەوە.

«چەخماخچی» سەرێکی ڕاوەشاند و وتی:

– ئەتوو چ ئیشەکی منت بەدڵ بووە، هەتا ئەوەمت بەدڵ بی...!!

ئێوارە لەگەڵ خۆی بردیەوە و هەردوو ژنەکەی، «سەبری» و «شەفیقە» و منداڵەکان بەحەپەساوییەوە لێیان دەڕوانی... ئەو پێی وتن:

– گێ بگرن...!! ئەوە خەزاڵە...!! لەوڕۆوە لەو ماڵەی دەژی... نامەوێ کەس دڵی بشکێنی.

وەکو هەر ئێوارەیەکی دی «سەبری» مەسینە و دەستشۆری بۆ هێنا و دەست و قاچەکانی شت... «شەفیقە» دۆشەگی لە هەیوان داخست و سفرەی ڕازاندەوە... «فەتاح چەخماخچی» دانیشت و «خەزاڵ»ی لە تەنیشت خۆی دانا... چ گۆڕانێکی سەیر بەسەر ئەو ماڵەدا هاتووە...!! هەموویان پشتیان بەدیوارەکانی حەوشە داوە و لێیان دەڕوانن... تا ئێستا هیچ کامێکیان جورئەتی نەکردووە لەسەر ئەو سفرەیە نانی لەگەڵدا بخوات... تا تێری نەخواردایە، کەسیان بۆیان نەبوو دەست بۆ قاپ و کەوچک بەرن... چوار کوڕ و دوو کچی لە «سەبری» هەیە، کە تەمەنیان لە دووساڵیەوە تا شانزدەساڵیین... «شەفیقە»ش دایکی سێ کچ و کوڕێکە... تەمەنی ئەوانیش لەنێوان شەشمانگیەوە تا دوانزدەساڵی دایە... دوو کیژ هەر لەو ماڵە هاوزای «خەزاڵ»ن، بەڵام ئەم لەوان و لە سەرتاپای کچی گەڕەکیان جوانترە... شەرمن شەرمن دەستی بۆ خواردنی ناو قاپەکان دەبرد و پارووی بچووک بچووکی دەئاخنیە دەمە نوقڵیەکەی... ڕۆژانی دیکەش هەر ئاوا، بەڵام بەزەوقێکی دیکە و بەڕووی کراوەوە... شەوان لە تەنیشت خۆی دەینواند و دەستبازیی سەیر سەیری لەگەڵدا دەکرد... زۆربەی کات لە باوەشی دایدەنا و چەناگەی دەخستە ناو قژە زەردە پڕەکەیەوە... سەرەتا بەمامە بانگی کرد، بەڵام ئەم بەپەنجەکانی کولمی گوشی و پێی وت:

– هەر بەناوی خۆم گازم بکە...؟!

بە شەرمەوە پێکەنی و پرسی:

– چ چ...!! پێت بڵێم فەتاح...؟!

دوایی کاتێ شەرمی شکا، هەر زوو زوو قاقای بەرزی لێ دەدا و دەیوت:

– چەند چشتەکی عەنتیکەیە سەبری و شەفیقە ناوێرن ناوت بینن و ئەمنیش بەکەیفی خۆم هاوار دەکەم فەتاح... پێت بڵێم فەتاحۆک، تووڕە نابی...؟! ها تووڕە نابی...؟!

– ئەتوو لە هەموویان جوودای خەزێ.

ئینجا سەری دەنووساند بەسنگیەوە و شانەکانی دەگوشی... دەمی لە گوێچکەی نزیکدەکردەوە و بەنەغمەیەکی زۆر جوان پێی دەوت:

– کچێ ئەمن گەلەکم خۆشدەوێی، بەس پێم بڵێ کەینێ گەورە دەبی...؟!

ئەو پیاوە توندوتیژە لەگەڵ بینینی ئەو کچە تەواو گۆڕابوو و لە شێتێکی ڕاستەقینە، یان دێوانەیەک دەچوو... بۆ یەکەمجار لە ژیانیدا هەستی کرد عاشقە و لە ناخی دڵەوە کچێکی خۆش دەوێت... بگرە هەرگیز ئەوەندە خۆی بەگەنج نەزانیوە... وایلێهاتووە هەڵسوکەوتەکانی هەر لە هی هەرزەکارێک دەچن...

ئەو هەستە سەیر و نامۆیانەی ناخی بۆ بەرزەفت ناکرێت و بەبێ ویست لە شێوەی وڕێنە و جوڵەی لەش دەریاندەبڕێت، بۆیە لە بەرچاوی ژن و منداڵ و خزمەکانی وێنەی خەڵەفاوێک دەردەکەوێت... ڕێبواری سەر ڕێگاکان سەرنج لە سیمای دەدەن و لچی لێ هەڵدەقورتێنن... میوانەکان تەریقدەبنەوە و ڕوویان وەردەگێڕن... پەیتا پەیتا پشتی تێدەکەن و چیدی نایەنەوە بۆ لای... بۆتە بنێشتەخۆشەی سەر زاری دراوسێکانی و بۆ یەکتری دەگێڕنەوە، کە ئەو پیاوە لە دابونەریتی کوردەواری لایداوە و کیژۆڵەیەک وەکو شەیتان لە خشتەی بردووە... ئەوان ئارەزووی خۆیانە چۆن لێی تێدەگەن، بەڵام ئەم ئێجگار ئاسوودەیە... ڕۆڤانێکە و خۆشەویستی لە دڵیدا هەڵدەقوڵێت... بۆ هیچ پیاوێکی دی ئاوا ڕێکنەکەوتبوو هاوسەری خۆیان لە باوەشیان گەورە بکەن... جووتە ژنەکەی وەکو خزمەتکار خزمەتیان دەکرد... دەیانبردە حەمام و جوان جوان دەیانشت... دەیانهێنا لە بەردەمی زۆپا قژیان بۆ دادەهێنا و خواردنیان دەخستە بەردەم... ئەویش ڕۆژ بەڕۆژ چاوی دەکرایەوە و شەرمی دەشکا... سووک سووک دەستەڵاتی بەدەست دەهێنا و خۆی لە ماڵەکەدا دەسەپاند... بەگژ ئەم و ئەودا دەچوو و کەسیان نەیاندەوێرا بەرپەرچی بدەنەوە... ئەو جارە لەگەڵ «فەتحیە»ی کچی «سەبری» لێیان بووە شەڕ و دەستیان نایە قژی یەکدیەوە... ئەوەیان خەتای ئەو کچەتیوە دەمشڕە بوو... بەدایکی وت، کە لەگەڵ کوڕێکی دراوسێیان بینیویەتی و باسی خۆشەویستییان کردووە... ئێوارە کاتێ «فەتاح چەخماخچی» هاتەوە، ئەم خۆی هێنایە حاڵی جاو و وتی بەهەموویان پەلاماریان داوە... ئەو قاچەکانی «فەتحیە»ی بەقایش بەستەوە و بەدارەڕای ژووری ئازووقەیدا هەڵواسی... ئەوەندەی بەتێلا لێدا، هەموو گیانی شین و مۆر هەڵگەڕا و بوورایەوە... ئینجا کەوتە وێزەی ئەوانی تر و کەسیانی نەبوارد.

ئەوسا «خەزێ» تەمەنی دەگەیشتە سیانزدە و باڵای لە هەموویان بەرزتر بوو... قژی زەردی تا نزیک سمتی دەهاتە خوارێ و بۆ فیز لەچکێکی توولی سپیی تەنکی دەکردە سەریەوە... چاوە سەوزەکانی بەکل دەڕشت و جار جار لە کاتی قسەکردندا هونەرمەندانە و لەگەڵ جووڵەیەکی زۆر جوان پەرچەمەکەی لەسەر لادەدان... هاوکات لێوی خوارەوەی دەخستە ژێر ددانە وردەکانی سەرەوەی و گازێکی سووکی خێرای لێ دەگرت... چەند بلێی بەناز و مەکرەوە دەدوا و لێزانانە پیتەکانی دەلەراندەوە... بەپێی پەتی بەناو حەوشە و ژوورەکاندا هەنگاوی دەنا و بەئەنقەست کراسەکەی بۆ سەرەوە هەڵدەبڕی... پووزەکانی وەکو قەدی ئەو درەختانە خۆیان دەردەخست، کە لەناو ڕووباردا ڕوواون و جار جار شەپۆلە تووڕەکان پێیاندا هەڵدەزنێن... «فەتاح» هەستی کرد کاتی ئەوە هاتووە، خانووێکی دیکە لە تەنیشت ئەوەی خۆی دامەزرێنێت و کۆتایی بەو شەڕ وئاژاوەیە بهێنێت... ماڵ بۆ ژنی بچووک و نازدار جوودا کرایەوە و هیچ کەسێکی ئەودیو بۆی نەبوو دوو پێی تێبخات... «چەخماخچی» ئیدی وەکو ئەوسا نەیدەتوانی وێنەی ئیمپراتۆرێک حوکم بگێڕێت، بگرە کۆیلەیەک بوو و «خەزاڵ» بەئارەزووی دڵی هەڵیدەسووڕاند... تەنانەت ڕێگای نەدەدا بچێتە لای ژنەکانی تری و ئابلۆقەی ئەبەدیی خستبوونە سەر... هەر کاتێ یەکێ لە هەوێکانی دەمی دەکردەوە، ئەم وێنەی ئەکتەرێکی لێهاتوو مەمکەکانی لەژێر کراسی مەخمەڵییدا دەلەراندەوە و پێی دەوت:

– چت لە مێردم دەوێ پیرێژن...؟! لۆ یەخەمان بەرنادەی...؟!

لەودیویش نارەزایی بەرزبووەوە و ڕۆژانە شەڕ هەڵدەگیرسا... کوڕەکانی گەورە بووبوون... چ لەنێوان خۆیان و چ لەگەڵ ئەودیو ڕێکنەدەکەوتن... چەند جارێ هاتنە سەر باوکیان و بەشەق و بۆکس تێیکەوتن... «خەزێ» بەزمانی هاری بەرپەرچی دەدانەوە و بەچەپۆک شاڵاوی بۆ دەبردن... ئەوانیش جنێوی سووک سووکیان دەدایە و پێیان دەوت لەگەڵ «هادی مامە»ی دراوسێیان دەستی تێکەڵاو کردووە... تەنانەت ئەو تۆمەتیشیان دایە پاڵ، گوایە «نوورە» و «نەجمە»یش لە «فەتاح چەخماخچی» نین... ئیدی باوک ڕۆژ بەڕۆژ بەدەم ئازارەوە دەتلایەوە و نەیدەتوانی دووکانەکەیشی بکاتەوە... «خەزاڵ» زوو دەستی خۆی وەشاند... مێردەکەی بردە تاپۆ و هەموو موڵک و ماڵەکەی خستە سەر ناوی «نوورەدین»ەوە... دوای مردنی باوک، کوڕانی ئەودیو هاتنە سەری و ویستیان بیکوژن، بەڵام سەری نەگرت... نووکی خەنجەرێکیان کرد بەنەرمەی سمتیدا و نزیکەی مانگێ لە جێدا کەوت... هەستایەوە و خانووەکانی بەجوولەکەیەک فرۆشت... ئەوان هەر یەکەی پەرتەوازەی لایەک بوون و خۆیشی یەکێکی دیکەی لە نزیک بازاڕ کڕی... لەگەڵ کوڕ و کچەکەی بۆ ئەوێ گوێزایانەوە... ئیتر بەتەواوی خۆیان لەوان دوورخستەوە و پەیوەندییان پێوە نەمان... «سەبری» و «شەفیقە» منداڵی خۆیان جوودا کردەوە و دوورر لە یەکدی خانوویان بەکرێ گرت... کوڕەکانیان لە هەموو شاردا بەشەقاوە و شەڕانی ناسرا بوون و هەر زوو زوو دەخرانە زیندانەوە... بێجگە لە «ئەکرەم»یان، کە ڕێک بەپێچەوانەی ئەمان ئازاری کەسی نەدەدا و بەکرێکاری نانی خۆی دەسەند... ڕۆژانە سەری لە «خەزێ» و منداڵەکانی دەدا و تەواوی پارەکانی دەخستە ناو مستیانەوە... دڵی پێیان دەسووتا و هەمیشە لە خەمیاندا بوو... «نوورە» و «نەجمە»ی وا دەگوشی بەخۆیەوە، چاوەکانی فرمێسکیان لێ دەهاتە خوارێ... بۆی هەڵنەدەسووڕا، ئەگینا لەو گەڕەکەی ئەوان، تۆ بڵێی لە کۆڵانەکەیان خانووێکی بەکرێ دەگرت، بۆ ئەوەی بەردەوام چاوی لێیان بێت و خزمەتیان بکات... ئەوەندەی لە دەست دێت، هەرچی ڕۆژانە بەکرێکاری وەریدەگرێت، پێیان ببەخشێت... هەینیانیش دەچێت بۆ ئیش و نایەوێ ساتێ پشوو بدات... لە دواڕۆژیان دەترسێت و چەند بڵێی بۆیان نیگەرانە... زۆر جار لە نیوەشەودا بەئاگا دێتەوە و بەو ماندوێتیە هەڵدەستێت... لەوێوە بەپێ خۆی دەگەیەنێتە لای ماڵەکەیان و لە پشت دەرگا گوێی هەڵدەخات... ئاخۆ ماون...؟! نەخۆش نین...؟! پێویستییان بەشتێ نییە...؟! کاتێ دڵنیا دەبێت، هیچ ڕووی نەداوە، دەگەڕێتەوە ماڵ و لەسەر جێگاکەی پاڵدەداتەوە، بەڵام زەحمەتە خەو بچێتە چاوانیەوە... ئەوەتا دایکی و خوشکەکانی لەبەر نەبوونی و لە سایەی برا بەدفەڕەکانی ڕەنگیان بەبەرەوە نەماوە و ڕووت و برسی لە خانووی کرێدا ژیان بەسەر دەبەن، کەچی زیاتر بیر و هۆشی لای ئەمانە... «خەزاڵ» نارەزایی دەردەبڕێت و پێی دەڵێت:

– ئەتوو خەمی مەت نەبی ئەکرەم، بەخوای لە هیچمان کەم نییە... لۆ فکرەکی لە خۆت ناکەیەوە...؟! هەتا کەینێ ئەوها بێ ماڵ و حاڵ دەبی...؟! ژنەکی بینە و با منداڵت ببینی... ئەتوو ڕۆژ بەڕۆژ هیشکدەبیەوە... ئەوها بڕوا پاش چەند ساڵەکی دی وەکی پیرەمێردانت لێ دێ.

بەحاڵ سەری هەڵدەبڕێت و بەدەنگە هێمنەکەی دەڵێت:

– هەتا نەزانم ئەنگۆ لە خەم ڕەخساینە، فکر لە خۆم ناکەمەوە.

بەڵام «خەزاڵ» هەر ئەوسا، دوای مردنی «فەتاح»، دووکانەکەی ناو بازاڕی بەکرێ دایە چەخماخچییەکی هاوڕێی مێردەکەی و «نوورە»ی حەوت ساڵانی لە لا کردە شاگرد، بۆ ئەوەی فێری ئەو پیشەیە ببێت و لە پاشەڕۆژدا خۆی بەڕێوەی بەرێت... ئەویش منداڵێکی زیت و وریا بوو... بەیانییان دەچووە قوتابخانە و نیوەڕۆیان هەر لەوێوە خۆی دەگەیاندە دووکان... دوای شەش ساڵ پێگەیشت و لە وەستای دەستڕەنگینتر دەرچوو... «خەزاڵ» کابرای دەرکرد و دووکان بۆ خۆیان مایەوە... پیاوەکە نەیدەویست بەجێیبێڵێت، بەڵام دەرەقەتی «خەزێ» نەهات... هەر ئەوەندەی پێ وت:

– هەوکەش وا لە بەرچاومە وەکی بابت گونیەی لۆکردبوویە پێڵاو و بەفەتاحی ڕەحمەتیی فرۆشتی... بەس وا ئەتووش ئەمنت هەر لەو جێیەی فرۆشت... قەیدی من ناکا ئەگەر منداڵەکانت هەڕاج نەکەی...!!

ئەوسا «نوورە» ڕوانیە دایکی و سەرنجی لە سیمای دا... لە هەر کاتێکی دیکە زیاتر بەدیقەتەوە لێی وردبووەوە... تەمەنی لە بیست و حەوت تێناپەڕێت و لە تافی جوانیی دایە... بیری لەو قسانە کردەوە، کە جاران خوشک و براکانی ئەودیوی لە بارەیانەوە دەیانوت و هەمیشە پێیانەوە دەتلایەوە... هەرگیز ئەو خەنجەرەی بیرناچێتەوە، کە «جەوەدەت» لە سمتی دایکی دا و کراسەکەی لە چاوترووکانێکدا سوور هەڵگەڕا... لە سووچێکی هەیواندا دەیناڵاند و ژنانی دراوسێ هەڵیانگرتەوە... لە ژوورەوە دەرپێکەیان داکەند و لە شوێنەکەی ڕامان... هێشتا خوێن فیچقەی دەکرد و بەسەر ڕانیدا دەچۆڕایەوە... بەئیسپرتۆ برژاندیانەوە و لۆکەیان خستە سەر... پەڕۆیان تێوە پێچا و لەوێ پاڵیان خست... ئەم دڵی تێکهەڵدەهات و گیانی دادەهێزرا... دواییش نانی بۆ نەخورا و ئەو دیمەنە لە بەربینایی لانەدەچوو... لە دەرەوە سیمای خەڵکی بەشێوەیەکی جیاواز دەبینی و هەموو شتێک لای ئەم دەبوونە پرسیار... بەشەرمەوە لەگەڵ منداڵانی کۆڵان دەدوا و دڵی لە خۆی دادەما... لچی هەڵدەهێنایەوە و نەشیدەتوانی بگری... تۆ بڵێی ڕاست بێت و لەگەڵ «هادی مامە»دا نووستبێت...؟! چەند حاڵەتێکی سەیرە کاتێ ئەو دیمەنە دێنێتە بەرچاوی خۆیەوە و هیچیش لێی تێناگات... هەر زوو زوو لەناو خەیاڵەکانی پێش نووستنیدا بەیەکەوەی دەبینێن و بەچەقۆ تێیاندەکەوت... خوێنی هەردووکیان تێکەڵ دەبوو و بەسەر ئەو دۆشەگە سپیەدا دەچۆڕایەوە... قێزی لە لاشەی ڕووتیان دەهاتەوە و نەیدەزانی چۆن لەو ژوورەیان بباتە دەرێ... کاتێ ئەو بیرە هیچوپووچانە ماندوویان دەکرد و خەویان لێ دەخست، خەونی ناخۆش ناخۆشی دەبینی و بەیانی تەواو تێکیاندەدا... ئینجا نەیدەزانی ئەمە چ حاڵەتێکە لەمدا سەری هەڵداوە، کە نازانێت لەزەتی پێ دەبەخشێت یان غەرقی ناخۆشی و نیگەرانیی دەکات... ئەوەندەی لا ڕوونە ئەم دەیەوێت بەردەوام شەڕ بەدایکی بفرۆشێت و پێی خۆشە ئازاری بدات... تەنانەت جنێوی سووک سووکی دەداتێ، وەکو: «بڕۆ با ئاوا و ئاوات لێ بکەن»... «تۆ سۆزانی و لە شار دەنگت داوەتەوە»... شەوان خەوی دەزڕا و دەچووە گژ کانتۆری جلەکانیەوە... هەموویانی بەچەقۆ دەدڕاند و بەو ناوەدا بڵاوی دەکردنەوە... بەیانی چی جنێوی سووک هەبوو پێی دەدا و بەشەق و بۆکس تێیدەکەوت... دەستی دەنایە پرچی و چەپک چەپک لە بێخەوە دەریدەهێنا... ئەمەش حاڵەتێکی دیکە بوو و لە ناخەوە دەیورووژاند... کەلێنی پەنجەکانی پڕدەبوون لە قژی

دایکی و نەیدەویست لێیان بکاتەوە... ڕەنگی ڕێک لە پەڕی کۆترە زەردە دەندووککورتەکانی خۆی دەچن... ئەوانەی بەنەجەفی ناسراون و دەنگی باڵەکانیان لە کاتی فڕیندا وەکو چەقەنەی کوڕە چوختییەکان بەرزدەبنەوە... هەندێ جار دەیانگرێت و دەمی لەناو نەرمەی سنگیاندا نقووم دەکات... بۆنێکی سەیریان هەیە و قووڵ قووڵ هەڵیاندەمژێت... لەگەڵیا بەربیناییی لێڵ دەبێت و وادەزانێت لە دەستی بەڕەڵلا بوون... کاتێ سەر هەڵدەبڕێت و بۆیان دەگەڕێت، بەسەر سەری دایکیەوە دەیانبینێت و هەر بەو خەیاڵ و نەشئەیەوە دەیەوێت بیانگرێت، بەڵام نا، ئەمە قژیەتی لە پەڕی کۆترەکان دەچێت و ئەو وەهمەیان لای ئەم خوڵقاندووە... چ ئازارێکی بەسوێیە دایک پرچی لە پەڕی کۆتر بچێت و ئەو هەموو چاوە بەتەماعەوە لێی بڕوانن...!! تا ئێستا ملی دەیانی زەردی لە جەستەیان جیا کردۆتەوە و خوێنەکانیانی بەناو حەوشەدا ڕشتوون... لە پێشدا بەبەرزاییی مەترێ هەڵدەپەڕن و سنگیان بەر کۆنکرێتی ڕەق دەکەوێت... دار و دیوار دەنەخشێنن و ئەو ناوە سووردەچێتەوە... ئینجا وردە وردە هێزیان لەبەر دەبڕێت و جووڵەکانیان سست دەبێتەوە... سست دەبێتەوە... سست دەبێتەوە... سست دەبێتەوە... ئەنجام گیانیان دەردەچێت و خپ دەبن... پڕ بەدڵ پێی خۆشە کاتێ دایکی ناڕەزایی دەردەبڕێت، بۆ ئەوەی هەر بەو دەستە خوێناوییانەیەوە پەلاماری بدات و داخی خۆی پێ بڕێژێت... با گوێی لێ بگرێت کاتێ لەودیو ناوچەوانی دەخاتە سەر ئەژنۆ جووتکراوەکانی و بەدەنگی نزم دەگری... گلەیی لە حاڵی خۆی دەکات، کە بەدەست کوڕە هەرزەکار و سەرەڕۆکەیەوە تووشی هاتووە و خەریکە لە داخا دەمرێت.

«خەزێ» هەرگیز نەیدەویست کەس بەنهێنیی ماڵەکەی بزانێت و تا دەیتوانی ئاژاوەکانی دەپۆشی... نەوەکا لە ڕێی دراوسێکانەوە هەواڵیان بگاتە هەوێکانی و پێیان خۆش بن... بۆیە بەرگەی جنێو و لێدانی دەگرت و هەمیشە هەوڵی دەدا کوڕە شێتەکەی هێمن بکاتەوە... لەگەڵ هەر پیاوێکی دراوسێدا بدوێ یان وەڵامی سەلامەکانیان بداتەوە، ئەم لە ماڵەوە بەسەریدا دەتەقێتەوە و دەیان تۆمەتی ناشیرینی دەداتە پاڵ... فێربووە دووکان بەجێدێڵێت و لەناکاو دێتەوە... چاو بەکونوکەلەبەری ماڵەکەدا دەگێڕێت و دەیان قسەی ناخۆشی لە دەم دەردەچێت.

ماوەیەک بۆی دەرکەوت وا کوڕێکی لادێیی، کە ساڵێکە هاتوونەتە ئەو گەڕەکەوە، بەئیش و بێئیش بەکۆڵانی ئەماندا تێدەپەڕێ و دەڕوانێتە ماڵەکەیانەوە... بەیانییەکیان پێش ئەوەی بچێت بۆ دووکان، لە هەڵسوکەوتێکی دایکی کەوتە گومانەوە... ئەو زۆر لەپڕ گسکێکی بەدەستەوە گرت و چووە دەرێ... ئەم خۆی لە پشت دەرگا مەڵاس دا و دوای ماوەیەک گوێی لێ بوو کوڕەکە شتێکی پێ وت... ئەگەرچی چاک لێی تێنەگەیشت، بەڵام بۆی دەرکەوت مەسەلەیەک لە ئارادایە... چەقۆی گیرفانی دەرهێنا و ویستی پەلاماریان بدات، بەڵام هەر زوو هەستێکی سەیر پەشیمانی کردەوە، کە زەحمەت بوو دوای بیرکردنەوەیەکی زۆریش لێی تێبگات... چووە دەرێ و هەر بەم خەیاڵانەوە بەرەو دووکان هەنگاوی هەڵهێنا... ئەوسا دایکی دانەویبووەوە و جۆگەلەکەی ڕادەماڵی، کوڕەکەیشی بینی لەسەری کۆڵان پێچی دەکردەوە... پار ئەم کاتە باوکی بەنەخۆشیی سیل مرد و خۆی و دایکێکی گەنج لە ماڵدا مانەوە...

«نووره» لەگەڵ کوڕانی گەڕەک چووە پرسەکەی و لەمەوە یەکتریان ناسی... تەنانەت «ئەکرەم»ی ڕەحمەتیی برای ڕاسپارد گوێرەکەیەکی قەڵەو لە «حاجی ڕەمەزان»ی کۆڵانی ئەودیو بکڕێت و بۆی بەرێت... کوڕەکە دنیایەک نارەزاییی دۆستانەی دەربڕی، کە ئەو هەموو زەحمەتەی کێشاوە و وتی وەریناگرێت، بەڵام «مەلا غەریب» دەستی ڕاستی خستە سەر شانی چەپی و پێی وت:

– وەری گرە کوڕی خۆم... هی نوورەدینیە... ئەوە برای خۆتە.

ئینجا سوپاسی کرد و لەمەوە بوونە ناسیاو... بۆ ئێوارەکەی «مەلا غەریب» لەسەری کۆڵان بینی و پێی وت:

– یاخوە عەمرت درێژ بی نوورەدین لۆ ئەو چاکەیەی لەگەڵ سەعیدت کرد... وجاغی بابت هەر ڕۆشن بی.

ئەم بەڕاستی «مەلا غەریب»ی خۆشدەویست و زۆری بەلاوە گرنگ بوو ئەوی لێ ڕازیی بێت... کاتێ دەستی ماچ دەکرد، ئارامییەک دەخزایە دڵیەوە... زۆربەی ئێواران لە بازاڕ شتێکی بۆ دەهێنایەوە و دەیدایە... هەمان هەستی لە ئاستی «ئەکرەم»ی برایدا هەبوو و پێی خۆش بوو بەردەوام لەماڵیان بێت، کەچی ئەو چەند سەعاتێ دەمایەوە و بەجێیدەهێشتن... تەنانەت تاقە جارێک نانی لەگەڵ نەخواردن و ئاویشیان بەزۆر دەدایە... بەداخەوە ژیانی ئەو فریشتەیە ئاوا زوو کۆتاییی هات و بووە قوربانیی کردەوەی برا شەڕانیەکانی... ئێوارەی هاوینی پار بەدەم تای گەرمەوە لەناو جێدا دەتلایەوە، کاتێ دوو چەکدار بەمەبەستی «هیدایەت» بەسەر ماڵیان دادان و ویستیان هەقی برای کوژراویان بکەنەوە، بەڵام ئەمیان دەستنەکەوت و ئەویان دایە بەر گوللە... ئێستا «نووره» هەر چۆنێ بێت «مەلا غەریب»ی هەیە و تامی ئەو دەدات... شەوێکیان ناردی بەشوێنیدا... ئەو هەر خێرا خۆی گۆڕی و چوو بۆ مزگەوت... بێجگە لەو کەسی دیکەی لێ نەبوو... لە بەردەمی دانەویەوە و ئەژنۆکانی خستە سەر مافوورەکە... دەستی ڕاستی گرت و چوار پێنج ماچی لێ کرد... «مەلا غەریب» دوای ئەوەی پێشەکییەکی دووروودرێژی بۆ خوێندەوە، کە سەرجەمی باسی چاکیی باوکی و هی خۆی بوو، ئینجا هەندێ ڕەنگوڕووی گۆڕا، بەڕادەیەک «نووره» وای بۆ چوو، ئەو دەیەوێت مەسەلەیەکی هەستیار بێنێتە گۆڕێ... بۆ ساتێ وا لە دڵیدا چەسپی، کە پێی دەڵێت با ئاگای لە دایکی بێت و نەهێڵێت لەوە زیاتر شووڵی لێ هەڵکێشێت، بۆیە ئارەقە زەنگوڵ زەنگوڵ بەناوچەوانیدا هاتە خوارێ... هەر چۆنی بوو خۆی هێمن کردەوە و گوێی لە باقیی قسەکانی گرت:

– کوڕی من ئەو شەرعە ئەوەندە قۆڵە، حیسابی لۆ هەموو چشتەکی کردیە... هەوکە ئەمن دەمەوێ مەسەلەکت لەگەڵ بکەمەوە و دەبی گەلەک بەدڵی پاک گێم لێ بگری... ئەوجا ئەگەر پێی قایل بووی، ئەوە خوا ڕەزای لەسەرە و ڕازییش نەبووی، خوا گەورەی هەموومانە.

ئینجا پشووێکی کورتی دا و تێهەڵچووەوە:

– کوڕی خۆم مەسەلەکە ژن و ژنخوازیە و ئەمن وەکی مەلایەکی ڕاسپاردرایمە قسەت لەگەڵ بکەم.

«نووره» بۆ ساتێکی کورت بیری لە «نەجمە»ی خوشکی کردەوە، کە تەمەنی لە دوازدە ساڵ

تێناپەڕێت... چۆن ئاوا زوو ناردوویانەتە خوازبێنیی... ڕاستە زیت و وریایە و هەڵسوکەوتەکانی لە قەدەر تەمەنی نین... بەشێوەیەکی سەیریش هەڵیداوە و وەکو کچێکی گەورە و تەواو دەردەکەوێت، بەڵام ڕێی تێناچێ لە ئێستاوە داوای بکەن... بێگومان ڕازیی نییە... وا گوێ بۆ هەرماوەی قسەکانی دەگرێت:

– سەعید کوڕەکی باشە و پێنج فەرزە لە پشتە خۆم نێژی دەکا... دەستی کورتە و بەتامای ژنیشە... خوشکی نییە، بەس خوا لێی نەستینی و ڕووی سپی بکا، داکەکی باشی هەیە... چت پێ بڵێم، حەز دەکا لەگەڵ توو ژن بەژنی بکا.

«نووره» ئەمەی زۆر بەلاوە سەیر بوو و پرسی:

– مامۆستا ئەمن تێناگەم... ئەو وەکی دەستی کورتە و خوشکیشی نییە، ئەدی ئەو ژن بەژنەی بەکێ دەکا...؟

– بەداکی.

– بەداکی...؟!

– ئا، کوڕم... شەرع ڕێی لێ نەگرتیە.

– یەعنی داکی بداتە من...؟! ئەمن شازدە ساڵم و کوڕی فەتاح چەخماخچییمە، بێوەژنەکی بینم، لە داکم گەورەترە...؟!

لە دڵی خۆشیدا دەیوت: «ئەی لەو مەعمەلەیەی...!! داکیم بداتێ و خوشکی دوازدە ساڵانم لێ بستینی...!!» ئینجا بۆی دەرکەوت ئەم چەند بەهەڵە لە پەیوەندیی نێوان ئەو و دایکی تێگەیشتبوو... تومەز مەسەلە شتێکی دیکەیە.

مامۆستا هەستی کرد «نووره» بەڕادەیەک شپرزە بووە، بیری چۆتەوە لە بەرامبەر کێ دانیشتووە و خەریکە لەرەکانی دەنگی دەگۆڕین، بۆیە پێی وت:

– مشەوەش مەبە کوڕم... ئەوە هەر قسەیە و کەس بەزۆر پێت ناکا.

– ئەخر مامۆستا خوشکم هێشتا نەبوویتە دوازدە ساڵ... ئەو بەچ عەقڵەکی دەعوای دەکا...؟!

«مەلا غەریب» پەنجەکانی دەستی چەپی خستە ناو ڕیشە پڕەکەی و پێی وت:

– ئەوجا کوڕم ئەو کا دەعوای خوشکتی کردیە...!!

– ئەدی مەقسەدی چییە...؟!

– ئەو بەشەرعی خوا و پێغەمبەری داکی خۆیت دەداتێ و داکی تووشی دەوێ.

– داکی من...؟!

لەوە زیاتر خۆی بۆ نەگیرا و مامۆستای بەجێهێشت... وەکو شێت لە دەرگای مزگەوت ئاودیو بوو و نەیدەزانی بەکام لادا بڕوات... ڕوواریانە هەنگاوی نارێکی دەنا و دەستەکانی بەملا و بەولادا

ڕادەوەشاند... تا گەیشتە بەردەرگا ساجەکەیان، سەری بەدەیان دیواردا کێشا و ئەم دار و ئەو بەردی خستە بەر نەفرەت... چەند جارێ قاچی هەڵنووتا و خەریک بوو بەدەمدا بکەوێت... کاتێ دایکی دەرگای لێ کردەوە، ئەم بەپێویستی نەزانی هیچی لەگەڵدا بڵێ، یەکسەر دەستی نایە قژی و وەکو مانگا بۆ ژوورەوەی ڕاکێشا... ئێستا «خەزاڵ» وا ناوسەری لەگەڵ ئازار دەتریوێنێت و چاوەکانی شتەکان وەکو تارمایی دەبینن، بەڵام ئاخێک، ئۆفێک، نقەیەکی لە دەم دەرناچێت... بەرەو ژوورەوە ڕایدەکێشێت و ئەویش خۆی بۆ شل کردووە... لەوێ پاڵێکی قایمی پێوە نا و پشتی بەر دیوار کەوت... لەسەر ئەو زەویە ڕەهێڵ بوو و بەحاڵ هەناسەی بۆ دەدرا... هەر بەقژ هەڵیگرتەوە و بەشەق تێیکەوت... خوێن لە دەم و لووتیەوە چۆڕاوگەی بەست و ڕەنگی جلەکانی تەواو گۆڕان... «نەجمە» دەستی گرت و بەدەم گریانەوە لێی پاڕایەوە:

– کاکە نوورە بەقوربانی قۆندەرەکانت بم، بەس لێی بدە... بەو خوایەی دەمری و...

قژی ئەویشی گرت و بەشەق تێیکەوت... لە تەنیشت دایکی پاڵیخست و تۆپەڵێ جنێوی پێ دا... دەمێکە کۆڵی لێیەتی و دەیەوێت لە دەرفەتێکدا ئاوا پێی بڕێژێت... ئاخر هەرچەند لێی دەپرسێ، کاتێ ئەو لە ماڵ نییە، کێ هامشۆیان دەکات...؟ دایکی ماڵ بەجێدەهێڵێت و بەملا و بەولادا دەڕوات...؟ کەچی ئەو هەمیشە ڕاستیی لێ دەشارێتەوە... ئێستا هەموو شتێ دەرکەوت و پێویستی بەشایەتیی کەس نییە... سەیر ئەوەیە «خەزێ» هەر زوو زوو لێی دەپرسێ:

– باشە نابی تێبگەم چ بووە، ئەتوو ئەوها وەکی شێتان تێماندەکەوی...؟

دواجار بەدەم وەشاندنی یەک دوو لەقەی دیکەوە پچڕ پچڕ گفتوگۆی خۆی و مامۆستای بۆ گێڕایەوە... ئینجا ئەو تێگەیشت و پێی وت:

– کورە هەی لەبەر زگم هەڵگیرێی، قابیلە ئەمن دەستم لەو چشتەی دابی... ئەگەر چاوم لە مێردی با، ئەوە چەند ساڵە بەدیارتانەوە دانەدەنیشتم... کێ دەیتانی ڕێم لێ بگری... تازە بەتازە دەچم مێردی بەکوڕەکی دەکەم ئاوزەی تووە...؟! هەوکە پێم شەرم نەبی، دەچمە سەریان و هەزار جوونیان پێ دەدەم.

«نوورە» ناو سەری دەخولایەوە و بیرۆکە بێماناکان تێیدا تێکدەقژقژان... چەند جارێ گەیشتە ئەو باوەڕەی خۆی بکوژێت... چوو لەسەر پشت ڕاکشا و ڕوانیە بنمیچەکە... ئێستا وا دەزانێت مەسەلەکە بەدڵی «سەعید» تەواو بووە:

مارەبڕین و کڕینی جلوبەرگ و پێویستیەکانی دی و گواستنەوە لە ماوەیەکی زۆر کەمدا جێبەجێ کران... ئەوا لەبەر دڵی دایکی ڕەزامەندیی پیشان دا و هێشتی شوو بەو کوڕە بکات... خۆیشی ژنێکی هاوتەمەنی ئەوی خواست... نازانێت خۆشیدەوێت یان ڕقی لێیەتی... ئەوەندە هەیە ئەو ماڵەی جاران شەڕی تێدا هەڵدەگیرسا و ڕۆژانە دەرگا و پەنجەرەکانی دەدرایە بەر لەقە، ئێستا ئارام و کشوماتە... دەستەپاچەیەکە و هیچی پێ ناکرێت... بەیانییان زوو هەڵدەستێت و دەچێت بۆ دووکان... ئێواران دێتەوە و کز و خەمناک لەو سووچە پشت بەدیوار دەدا... حەزی لە قسە نییە و زۆربەی کات بیر دەکاتەوە...

هەندێ جار «جەمیلە»ی ژنی دێتە تەنیشتی و باسکی لە ملی دەئاڵێنێت... سەری بەرەو لای سنگی ڕادەکێشێت و پێی دەڵێت:

– ئەوە چییە نوورە...؟! هەتا کەینێ ئەوها دەبی لەگەرم...؟!

ئینجا هەر بەگاڵتە، بۆ ئەوەی بیوروژێنێت، ڕایدەتەکێنێت و ئەمەشی دەخاتە سەر:

– قەت نەمدەزانی ئەوەندە بێدەستەراتی...!!

ئەم لە دڵەوە پێی خۆشە وەکو کەسێکی دەستەپاچە و بێ هێز دەرکەوێت و لەزەت لەوەدا دەبینێت، کاتێ ژنەکەی ئاوا سەرزەنشتی دەکات... دایکی و «سەعید» زۆر لەمان جیاوازتر دەژین و ئاسوودەیی بەڕەنگوڕوویانەوە دیارە... ئێستا «خەزێ» لە کچێکی هەرزەکار دەچێت و گووپە سوورەکانی هەمیشە دەبریسکێنەوە... جلی ڕەنگاوڕەنگ دەپۆشێت و بەلەنجەی کوڕکوژانە بەڕێگادا دەڕوات... وکوو منداڵێک ناز بەسەر مێردیدا دەکات و وشەکانی ناسک ناسک دەردەبڕێت... «سەعید» بۆتە خاوەنی سامانی زۆر و لاف بەسەر ئەم و ئەودا لێ دەدات... کەسێکی دیکەی تەواو جیاوازە و ژیانێکی هایلایف دەگوزەرێنێت.

«نوورە» هەرگیز نەیدەزانی ئەو کوڕە هێمن و کەمدووە ڕۆژێک لە ڕۆژان دەبێتە ئەو لۆتیە عەنتیکەیە و ئەم دەکاتە گاڵتەجاڕی خۆی... زیاتر وەکو باوکێک لێی ڕادەمێنێت و هەمیشە بەکەمی دەزانێت... بیانووی پێ دەگرێت... «نەجمە»ی کردۆتە کارەکەر و ئیشی ماڵی خستۆتە سەر شانی ئەو... لێی تووڕە دەبێت و قژی ڕادەکێشێت... جنێوی سووک سووک بەخۆی و باوکی دەدا... ئەم زەق زەق لێ ڕادەمێنێت و ناوێرێت دەم هەڵێنێتەوە... چەند پیاوێکی تووڕە و بێشەرمە...!! لە بەرچاوی «خەزاڵ» و «جەمیلە» و «نەجمە»دا دەیشکێنێت و چی قسەی سووکە پێی دەڵێت... ئەم بێدەنگ بێدەنگ گوێی لێ دەگرێت و هەر وەڵامیشی ناداتەوە:

– ئەتوو پیاو نی... درم بەیەک چشتی خۆشە، کەسی وەکی خۆتت لێ ناکەویتەوە... سبەینێ وەکی کەمتیاری دەتۆپی و ناوت دەسترێتەوە.

دایکی بەچاوی بەزەییەوە لێی ڕادەمێنێت و هیچیش ناڵێ... «جەمیلە» لە ماڵەوە لێی تووڕە دەبێت و پێی دەڵێت:

– بریا بمردباما و مێردم بەتوو نەکردبا... لۆ ڕازیی دەبی، ئەوهات پێ برێ...؟! لۆ هەرناستی قوڕگی بگری و بیخنکێنی...؟! بزانە چ بەختەکی ڕەشم هەیە... لەگەر خەزاری پێکدراین، ئەو بووە داکی دوو کوڕان و ئەمنیش هەر بێوەژنەکەی جارانم... لە خەرکی وایە مێردم هەیە... حاشا حاشا ئەمن پیاوم نییە.

چ حاڵەتێکی سەیرە یەخەی پێ گرتووە و خۆیشی سەری لێ دەرناکات... چی بوو ئەو مەسەلە هیچوپووچەیان لەگەڵدا کردەوە و هەموو شتێکیان لە بەرچاو خست... ئێستا لە دڵەوە پەشیمانە و بەزەییی پێدا دێنەوە، کە ئەوەندەی بەشەق تێهەڵدان و جۆگەلەی خوێنی دەم و لووتیان بەسەر جلەکانیادا ڕێچکەی بەست... لە ڕووی نایە بچێتە ئەودیو و بەماچ ئاشتیان بکاتەوە... بۆیە هەر لەو شوێنەی خۆی ناجووڵێت و چاو لەو بنمیچە ناترووکێنێت... هەر دەڵێی خەیاڵەکان دڵۆپەی بارانن و لەوێوە تنۆک تنۆک

بۆ سەر دەموچاوی دەتکێن... ورده ورده تێکیدەشکێنن و وزەی لەبەر دەبڕن... ناخی پڕدەکەن لە بەزەیی... تەنانەت دڵی بە«سەعید»یش دەسووتێت، کە هەر لە خۆیەوە وەکو تاوانبارێک دەریدەخات و لە سیفەتی چاک ڕووتی دەکاتەوە... ئەوەتا لەبەر نەبوونی و هەژاری ئامادەیە دایکی خۆی ببەخشێت و ژنێکی هاوزای ئەو بهێنێت... چ داخێکی گەورەیە ناتوانێت داوای بەجێبێنێت و ئاسوودەیی پێ ببەخشێت... ڕەنگە «مەلا غەریب»یش لەو هەڵسوکەوتەی ڕەنجابێت... بۆ ساتێ حەزی کرد دایکی بەرێ بۆ لای و پێی بڵێ: «ئەوە دەستی و بیگرە مامۆستا... کچی خۆتە و دەیدەیە کێ، من ڕازییم... لەو گوناحەی ئەمڕۆ و هەموو ئەوانی دیکەم پەشیمانم و لە خوای گەورە دەپاڕێمەوە لێم خۆش بێت... دەی لە جێگەی باوک و گشت کەسم بۆم بپارێرەوە، کە من ددانم بەسەرجەمی خەتاکانی خۆمدا ناوە و داوای پاکبوونەوە دەکەم».

دڵی ئاهێکی ئاسوودەی تێدا گەڕا و ڕووەکەی تری ئەو مەسەلەیەی بینی... بەڵێ، ئەمە هەر خۆی مانای ئەوەیە، کە ئەمان هێشتا خاوەنی ئابڕووی خۆیانن... ئەوەتا کوڕێکی لادێیی لە ڕێی پیاوچاکێکەوە دەیەوێت شەرەفی خزمایەتیی بنەماڵەی «چەخماخچی»ی پێ ڕەوا ببینن... وتە باوەکەی خەڵکی هەولێری بیرهاتەوە: «لادێیی لە وشکە ساڵان بەرەو شار سەر هەڵدەگرێت و شاری دوای ئەوەی ڕەوشتی خۆی دەدۆڕێنێت، ڕوو لە لادێ دەکات»... بەڵام نا، ئەمەیان تەواو جیاوازە... مامۆستاش لێیان ڕازییە... خۆزگە «ئەکرەم»یش نەدەمرد و هەمیشە وەکو پاسەوانی شەرەف و نامووسیان لە بەردەرگا دەوەستا...!!

بەیانی کاتێ چاوی هەڵهێنا، بۆی دەرکەوت دوای ئەوەی هەستی بەزەیی لە دڵیدا خولقاوە، ئینجا خەوی لێ کەوتووە، بەڵام لە زۆربەی بڕیارەکانی پەشیمان بووبووەوە... تەنانەت نەیدەویست چارەی هیچ یەکێکی ئەو گەڕەکە ببینێت، بۆیە هەر ئەو ڕۆژە بڕیاری دا خانووێکی دیکە بکرێت و ئەوێ بەجێبهێڵن... حەفتەی نەخایاند کۆشکێکی گەورەتری لە ڕۆژئاوای شار کڕی و گوێزایانەوە... دوای ماوەیەکی کورت دایکی تووشی نەخۆشیی ئاوڵە بوو و کەس باوەڕی نەدەکرد هەستێتەوە... هێندەی نەبرد نەخۆشییەکی پیستری گرت و بۆ ماوەیەکی زۆر خستی... ڕۆژ بەڕۆژ ڕەنگوڕووی دەگۆڕا و جوانییەکانی لە دەست دەدا... بەدەموچاوی چرچ و ئاوڵاویەوە زیاتر وەکو پیرەژنێک دەردەکەوت... زۆربەی کات لە جێدا جینگڵی دەدا و بەدەم ئازارەوە دەتلایەوە... لەمەوە «نوورە» ئەو حاڵەتە بەریدا، بەڵام هاوکات بەزەیی پێدا دەهاتەوە... هەمیشە بیری لێی دەکردەوە و خەفەت دڵی هەڵدەقرچاند... دەیان جار لەو ژوورە سەری بەدیواردا کێشا و بۆی گریا... لە دووکان خەیاڵی دەڕۆیی و دەستی ئیشی نەدەگرت... فرمێسک بەچاوەکانیدا دەهاتە خوارێ و لەگەڵ کەس قسەی بۆ نەدەکرا... کاتێکیش چاکبووەوە و کەوتەوە سەر پێ، لە پیرەژنێکی ڕاستی دەچوو و نەتدەزانی ڕۆژێ لە ڕۆژان جوانترین کچی شار بووە... بەدەستی لەرزۆکی گۆچانێکی دەگرت و لە بەردەرگا زیاتر نەدەچوو... هەر زوو زوو داوای لە تاقە کوڕەکەی دەکرد ژنێ بێنێت، بەو ئومێدەی پێش مردنی نۆبەرەکەی ببینێت... پڕ بەدڵ پێی خۆشە بێشکەی ڕاهەژێنێت و خۆشترین گۆرانیی بۆ بڵێت... ئەو گۆرانییانەی لە دایکیەوە فێری بووبوو، کاتێ بۆ خوشکە بچووکەکەی دەوت... چەند ئاواتی خواست پێش ئەوەی چاوی لەم دنیایە ئاودیو بێت و لە گۆڕی بنێن، بیانبینێتەوە، یان هەواڵێکیان بزانێت... دنیایەک خەونی پێوە بینین و دوای بەئاگاهاتنەوەش بۆیان گریا... چ ڕۆژگارێکی ناخۆش بوو... هیچ دوور نییە

باوکی لەو ڕێگایە هەر جارێ یەکێ لە خوشکەکانی دیکەیشی بەم و بەو فرۆشتبێت و خۆیشیان نەگەیشتبنە شوێنی ئارام... لە بیابانێکدا مردوون و دڕندە لاشەی وشکهەڵاتووی خواردوون... هەر چۆنێ بێت ئەم کوڕ و کچێکی لە پاش بەجێدەمێنێت و تا ئەو ساتەی چاوەکانی لێکدەنێت، دڵی پێیان خۆشە... خۆ ئەگەر «نوورە» بەقسەی بکات و ژنێ بێنێت، ئەوا دوور نییە فریای بینینی نۆبەرەکەیشی بکەوێت... ڕاستە تەمەنی تەنها شانزدە ساڵە و هێشتا ماویەتی، بەڵام با لەبەر دڵی ئەم ڕازیی بێت و ئەو تاقە ئاواتەی بێتە دی... کوڕەکەی دڵنەواییی دەدایەوە و پێی دەوت:

– چ مردن مردنتە دایە...؟! هێشتا ساڵەکت لە سی تێنەپەڕاندیە.

– بەساڵ نییە ڕۆڵە... ئەمن پیر بووِمە.

ئەمەش بەس بوو تا ئەو هێندەی دیکە هەست بەگوناح بکات و پێوەی بتلێتەوە... ئەو ڕۆژە دەستی ماچ کرد و پێی وت:

– مادام ئەتوو پێت خۆشە، ئەمن ڕازیمە.

بەڵام کاتێ دایکی پرسی ئاخۆ کێی بۆ بێنێت و ئەم داوای «هاجەری»ی دراوسێیانی کرد، ئەو بەدڵی نەبوو و پێی وت:

– واز لەوی بینە، بەکەلکی توو نایێ.

– لۆ دایە...؟! چییتی...؟!

– هیچی نییە، بەس هی باشتر هەیە.

– هی باشتر...؟! کێیە...؟

– دەگەڕێین... چ زۆرە، کچ زۆرە.

بەڵام ئەم «هاجەر»ی خۆشدەویست و یەک دوو جار لە سەربانیش ماچی کردبوو... تەنانەت پێی وت لەم ڕۆژانە دەنێرێتە داوای... کچێکی جوانیشە و چی کوڕی گەڕەک هەن، چاویان تێی بڕیوە... «نوورە» سوور بوو لەسەر قسەی خۆی و ئەنجام دایکی ڕەزامەندیی پیشان دا... دە ڕۆژی نەبرد کچەیان ئاودیوی ماڵیان کرد... سەرەتا «نوورە» دڵی بەو ژیانە خۆش بوو و پلانی بۆ دواڕۆژ دادەنا... بەڵام ورده ورده تەنگوچەڵەمە سەری هەڵدا و شەڕ و ئاژاوە هاتە کایەوە... ژنە دەتۆرا و بەیەک دوو هەنگا و خۆی دەگەیاندەوە ماڵی باوکی... براکانی دەهاتن و دەبووە شەڕ... «نوورە» هەموو جارێ سەری بادەدا و دەیوت:

– بەخوای دایە قسەکەی توو ڕاست دەرچوو... عارەب لە بەلاش نەیانگۆتیە: «لا تشتری حمارە و اهلها بالحارە»... «ئەو کەرە مەکڕە، کە خاوەنەکەی خەڵکی گەڕەکە»

هەرچۆنێ بێت دوای ئەوەی «سەلما»یان بوو، بەڕووکەش پەیوەندییەکەیان گۆڕا... «هاجەر» زیاتر لێی قەبووڵ دەکرد و لە ئاستی ئەو تۆمەتانەی دەیدایە پاڵی، بێدەنگ دەبوو... یاخود با بڵێین لە جیاتی بەقیژەقیژ بەرپەرچی بداتەوە، دەیخستە هەناویەوە و خۆی دەخواردەوە... بگرە وای لە ماڵی باوکی دەگەیاند، کە مێردی زۆر لەگەڵی باش بووە... هەر بۆیە ڕۆژ بەڕۆژ ڕەنگوڕووی دەگۆڕا و وشکدەبووەوە... بەرگەی هەموو ناخۆشییەکی دەگرت و نەیدەویست کچەکەی لە دەست بچێت... «نوورە» لەمەوە زیاتر

شەڕی پێ دەفرۆشت و زوو زوو بەلەقە تێیدەکەوت... تووشی پەرکەم بوو و لەپڕ دەبوورایەوە... لە دکتۆرانیان گێڕا و دەرمانیان بۆ نووسی... بردیانە لای ئەم سەید و ئەو مەلا و دووعایان لەسەر خوێند... بەڵام سوودیان نەبوو... «نوورە» ئەمەی بەهەل زانی و ویستی هەقی هەموو شتێکی لێ بکاتەوە... ڕۆژێکیان کاتێ حاڵەتەکە یەخەی گرت و بوورایەوە، ئەم بالیفی خستە سەر دەمی... ئیدی هەر ئەو بوورانەوەیە تا ئەمڕۆش درێژەی هەیە... چی لە ژنێک بکات، ڕەنگە پێشتر ماچی دابێتە زۆربەی کوڕانی گەڕەک و دوور نییە ئێستاش دڵی بەیەک دوانێکیانەوە مابێت... «پوورە خەزاڵ» دەگریا و دەیوت:

– وای چ کوڕەکی بەختڕەشم هەیە...!! نازانم ئەمن لۆ نامرم و چاوم لەو دنیایەی ئاوا نابی... لەوەتەی هەمە، لە ناخۆشی زیاترم نەدیتیە.

ئەمجارەیان بەدڵی خۆی «نافیعە»ی بۆ هەڵبژارد... ئەو ژنە جوانەی بۆ «سەلما» بووە دایکی ڕاستەقینە و دواییش بەدەردی «هاجەر» چوو... ئەنجام «وەستا نوورەدین» بێ هاوسەر مایەوە و وەکو ژنکوژ لە بازاڕ ناسرا.

لە ئاست «نەجمە»ی خوشکیدا وانەبوو... ئەو جانانەیە بەئاشکرا شەڕی بەکوڕانی گەڕەک دەفرۆشت... بەو باڵای بەرز و قژی درێژ و چاوە جوانانەیەوە تەفرەی دەدان... ئەم دەیبرد و ئەو دەیهێنایەوە... شەو هەڵدەستایەوە و لەم سەربانەوە بۆ ئەو سەربان بازی هەڵدەدا... هەر خۆیشی «ئیسماعیل»ی هەڵبژارد و برا بێجگە لە ڕازیبوون، هیچی دیکەی بۆ نەمایەوە... وای نەکردبا مەسەلە بەشێوەیەکی دی دەکەوتەوە و خراپتر تەنەکەیان بۆ لێدەدا... «خەزاڵ»ی دایکی پێی وت:

– کورە هەی بێغیرەت... خۆ گۆشتی بەرازت نەخواردیە... کوو دەچیە دەرێ و تەمەشای عالەمێ دەکەی...؟! ها...؟! کوو...؟! ئەگەر جاری جاران دەبوو و ئەوها لە دەست و پێ نەدەکەتم، دەتدیت چم دەکرد...!!

ئەو گوێی نەدایە و هەر ئەوەندەی وت:

– ئەمن تاقەتی حەپسخانەم نییە... کێ دووکانەکەم بەڕێوە ببا...؟!

«عومەر»ی ئامۆزای زۆر هانی دا بیانکوژێت... تەنانەت ئامادە بوو بەهەموو شێوەیەکیش یارمەتیی بدات، بەڵام گوێی لەویش نەگرت... ئیدی ئەو لەمەوە حاشای لێ کرد... هەموو جارێ بەلای دووکانەکەیدا تێدەپەڕی و جنێوی پێ دەدا:

– ئیشێ دەکەی، هەتا پارەت بێتە دەستی و پێی بژی...؟! هەی ناپیاو... نانی دەخۆی و دەتەوێ قەڵەو بی...؟! گەواد.

دایکی لە داخا بەسکی دا و بەتەنیا لە ماڵ مایەوە... «نەجمە» لەمەوە هامشۆی دەکرد و زۆر جار یارمەتییشی دەدا.

ئێوارەی جەژن وەستا «سەلما»ی لای خوشکی بەجێهێشت و بەئۆتۆمۆبیلەکەی بەرەو ماڵی «سەید

عوسمان»ی هاوڕێی کەوتە ڕێ... ئەوان لە گەڕەکی خانەقا دەژیان... دەشیزانی بۆ ژەمی ئێوارە لەوێ دەمێنێتەوە و نانەکەیان لەگەڵدا دەخوات... چێشتی «روقیە» بەلەزەتە و لێی تێرنابێت... ئینجا ئەمڕۆ جەژنە، قەل و قەیسی لەسەر ئەو برنجە ژوانیان بەستووە و چاو و دڵیان بەیەکدی ڕۆشەندەبێتەوە... ناو دەمی دەکەنە چۆڕاوگەی لیک... بەڵێ، «ڕوقیە» هونەرمەندێکە و لە هونەری چێشتلێناندا قاڵبووەتەوە... جوانییەکەیشی لەولاوە بوەستێت... ئەوەتا «جەمال»ی کوڕی گەورەیە و «زەینەب»ی کچی عازەبە، بەڵام ئەو خۆی هێشتا دڵێی شووشی نەکردووە... ماوەیەکە زیاتر لە پێشوو خەیاڵەکانی لە «زەینەب» دەئاڵێنێت و دەیهێنێتە بەرچاوی... ڕێک لە دایکی دەچێت... تەنانەت گورجوگۆڵییەکەیشی چۆتەوە سەر ئەو... کاتێ لە ماڵەوە بە«زێبە» بانگی دەکەن، ئەو دەمارەکانی وەکو وەتەری عوود دەلەرێنەوە و دەیان ئاوازیان لێ دەخولقێت... هاوکات میوەیەکی سەیری دێتە بەرچاو، کە نازانێت لە کوێ دەڕوێت و چی پێ دەڵێن... ناو دەمی دەبێتە ئاودڕکەی لیک و هەر بەو نەشئەیەوە لێی ڕادەمێنێت... دەنگی خۆش بووایە، ئەو وشەیەی دەکردە دەسپێکی جوانترین گۆرانی و بەدەم برینی ڕێگای کێوێکی دوور دوور دەیچڕی... لەگەڵیا فرمێسکی هەڵدەڕشت و وەکو ڕۆڤانێکی نائومێد ڕووی لە ئاوەدانی نەدەکردەوە... شەوێ لە شەوانی زستان لە ئاهەنگێکدا گەورەی گۆرانیبێژانی ڕۆژهەڵات «شەهابەی هەولێری»[٦] بەدەنگی ئێجگار خۆشی قەڵای کردبووە بێشکە و سووک سووک ڕایدەهەژاند... ئەمیش منداڵێکی ناو ئەو لانکە شەقوشڕە بوو و بەخەیاڵی دۆستێکەوە دەگریا... بەداخەوە چەند ساڵێکە ئەو هونەرمەندە مەزنە نەماوە، ئەگینا «زێبە»ی وەکو نقێم بۆ لە جوانترین مەقام و بەستەدا دەگرت... پار بەجلی قوتابخانەوە بینی و سەرنجی لەو پووزە سپی و باریکانەی دا... گیانی بەژێر شەهەوەت کەوت... هێندەی نەمابوو لە باوەشی بگرێت و تێر تێر ئەو دەمە نوقڵێیەی بمژێت... لەمەوە زوو زوو سەری لێ دەدان... بەتایبەتی ئەگەر بیزانیبا «سەید عوسمان» لە ماڵ نییە... ئەم و «جەمال» هەردووکیان شێت و ڕۆڤانی کۆتر بوون و بەو فێڵە دەچوو... ئەو جارە بەکراسێکی دانتێلی زەردەوە لە سەربان جلی هەڵدەخست و بازنی دەستە گۆشتنەکانی لە بەرتیشکی خۆردا دەبریسکانەوە... «جەمال» لە خۆشیی ئەو جووتە کۆترەی ئەم بۆی کردبووە دیاری، ئاگای لە دەوروبەر بڕا بوو و لە تەنیشت کولانەی ئەوانەی خۆیەوە جێگای بۆ چاک دەکردن... ئەم دەرفەتی هێنا و لەملا و لەولاوە توند قۆڵەکانی «زێبە»ی گوشی... ئەو بەحەپەساویەوە لێی ڕاما و هیچیشی بۆ نەوترا... شانی هەڵتەکاند و خێرا چووە خوارێ... «وەستا نوورەدین» ترسا گۆبەندێکی بۆ بنێتەوە، بەڵام دەرکەوت زۆر بەهەندی هەڵنەگرتووە، چونکە وەختێ ڕۆیشت و لە دەموچاوی ڕاما، هیچ گۆڕانێکی پێوە نەبینی... جاری پێشووش کاتێ پیاڵەی چاکەی خستە بەردەمی و لێی وردبووەوە، هەر بەڕاستی ویستی پەنجەکانی بۆ ڕوومەتە پەمەییەکانی درێژ بکات و دەمی بخاتە ناو ئەو پرچە ڕەشەیەوە، کە لەژێر تولێکی سپیی تەنکدا دەبریسکایەوە... قژی زۆر ڕەش و پێستی ئێجگار سپی... کەم جار ڕێک دەکەوێ بەیەکەوە کۆببنەوە... کتومت لە «لەیلا موراد»ی گۆرانیبێژ دەچێت، بۆیە کاتێ فیلمەکانی ئەو هونەرمەندە ڕۆمانسییە لە سینەما نیشاندەدرێن، ئەم چەند جارێ بلیتیان بۆ دەبڕێت و بەدزییەوە فرمێسک هەڵدەڕێژێت... دەمێکە خەون بەژنێکی ئاواوە دەبینێت... ئەرێ چۆنە هەر ئەمڕۆ

بنێرێته خوازبێنیی و ژیانێکی دیکه دەستپێبکاتەوە...؟! بەڵام چۆن و لە چ ڕێگایەکەوە...؟! کێ دەڵێ دەست بەڕوویەوە نانێن و ڕیسواشی ناکەن...؟! نزیکەی بیست ساڵ لەو گەورەترە... قوتابییە و زەحمەتە هەر وەڵامیشی بداتەوە... ناچاریش نیین بیدەنێ... پارەی زۆر و چوار پێنج خانوو و ڕیزێ دووکان و ئۆتۆمۆبیلی نایابیان هەیە... بەتایبەتییش ئەم لە شاردا بەوە ناسراوە دوو ژنی کوشتووە و کەس ناوێرێت سەرکێشیی ئاوا بکات... لە سەرووی هەموو ئەمانەشەوە «سەید عوسمان» لە هەر مرۆڤێکی دی چاکتری دەناسێت و بەنهێنییەکانی دەزانییێت، بۆیە کارێکی ئاوا ئاسان نییە.

هەر بەو خەیاڵانەوە گەیشتە ئەوێ... لەسەری کۆڵانەوە هەندێ کەلوپەلی خراپی لە بەردەرگای خانووەکەی تەنیشتیانەوە بینی و کەمێ بەلایەوە سەیر دەردەکەوتن... «سەید عوسمان» ئەو سێ خانووەی ڕیزی خۆیانی بەکرێ دابوو و هەموو جارێ بەمی دەوت: «کاکە ژیان زەحمەتە، وا نەبێ ناچێتە سەر»... وەستا گەیشتە ئەوێ و برێکی گرت... دابەزی و لە دەرگای دا... دوای جەژنەپیرۆزە و چاکوچۆنی، لە ژوورەوە دانیشت و هەر زوو مەسەلەی کەلوپەلی بەردەرگای کرێچیەکەیانی هێنایە گۆڕێ و پرسیاری ئەو ژن و پیاو و کچە عازەبەی کرد، کە بەدیاریانەوە دۆشیان دابردبووەوە... «سەید عوسمان» ئاخێکی هەڵکێشا، کە لەوە دەچوو پێشتر هەزارانی دیکەی ئاوای هەڵکێشابێت و پڕی بوو لە بێزاری... ئینجا وتی:

– نازانم چ بڵێم... حاشاکی توو کرێچییەکی سەگبابم هەیە، ئەوە سێ مانگە پارەی نەدامێ... دەچمە سەری، دەپاڕێتەوە و دەڵێ نیتم... ئەمنیش ئەوڕۆ هەستام چشتەکانیانم فڕێدا دەرێ و دەرکەم کلیل دا... ئەوجا کێوە دەچن با بچن، قیری سیا لە پارەی ئەو سێ مانگەش... بەقوربانی توو بی.

وەستا بۆ ساتێ ژنەکەی هێنایە بەرچاوی، کە بەدیار ساجێکەوە وەستا بوو و باڵای زۆر بەرز خۆی دەنواند... ئەگەرچی گەلێ بەدیقەتەوە سەرنجی لێی نەدابوو، بەڵام تەڕ و ئاودار دەردەکەوت... سەرێکی بادا و بەپیشەی هەمیشەی خۆی گاڵتەکانی دەستپێکرد:

– چاوچنۆک، بەو جێژنەیەی لەباتی خێر و خێراتت، ماڵی فەقیران داوێیە کۆڵانێ...؟!

– بەقەستی ئەوڕۆ وەم لێکردن، هەتا بزانن چەند ناخۆشە خواردنی بەدەوی عالەمێ بکەنە ژەهر.

«روقیە» لەولاوە هەڵیدایە و وتی:

– وەڵا عوسمان خواردنیان هەر بەدەوی توو تاڵ کردیە.

ئینجا هەڵوێستەیەکی کرد، بۆ ئەوەی پیشانی وەستای بدات، کە لەگەڵ ئەوەشدا قسە لە قسەی مێردەکەیدا دەکات، بەڵام ڕێزیشی لێ دەگرێت، ئەوەتا لەجیاتی وشەی «ژەهر»، «تاڵ»ی بەکارهێنا... تەنانەت تۆنی دەنگیشی گۆڕی:

– ئەرێ وەڵڵا خواردنیان بەدەوی توو تاڵ کردیە، دەنا ئەمن و جەمال و زێبە دەڵێین گوناحن، مادام نەیانبی، چییان لێ بکەین.

«زەینەب» دەستی کرد بەگریان و وتی:

– لە سبەینێوە ئەمن وا لە بابم دەپاڕێمەوە و دەڵێم با دەریان نەکاتن، بەس ئەو بەقسەم ناکا.

شەرم ڕێی پێ نەدا لەوە زیاتر بڵێت و دایکی بۆی تەواو کرد:

– زێبە کچەکەیانی ئەوەندە خۆشدەوێ، شەو و ڕۆژ پێکەوەنە... دەڵێ ئەمن بەبێ وی ناحەوێمەوە.

ئەوسا وەستا وتی:

– ئەدی ئەوە جەمال لە کێندەرێیە...؟

«روقیە» وتی:

– لۆ جێژنەپیرۆزەی چوویتە ماڵی خزمان.

وەستا شارەزاییەکی سەیری لە خوێندنەوەی دەموچاوی بنیادەمدا هەبوو و زۆر جار تەنها بەلەرەیەکی ناو دەنگی ئەوەی بەرامبەری، دەیزانی تەنگوچەڵەمەیەکی هەیە، یان دەیەوێت نهێنییەک بشارێتەوە، بۆیە هەستی دەکرد ئەو مەسەلەیە دیوێکی دیکەی هەیە، بەڵام ئێستا ئیشی بەوانە نییە... ئەم وەک داڵێکی برسی، کاتێ بۆنی لاشەیەکی مسۆگەر دەکات، هەموو ئەوانە بەجێدەهێڵێت، کە بەدەستهێنانیان نزیکن لە مەحاڵ، ئیدی تەواوی هۆشی خۆی بۆ ئەو ماڵە خستە کار و ئەوانی بەلاوە نا... ئێستا پشتی «روقیە» و «زەینەب» دەگرێت و تۆڕی خۆی دەخاتە گۆمەوە... ڕووی کردە «سەید عوسمان» و پێی وت:

– بینە ئەو کلیلەم بدێ... ماڵی خۆمە و ئەمن جارەشکە بەکرێی دەدەمەوە... بزانە کوو لێرەوە هەموو سەری مانگان پارەت لۆ دەینن.

ئەوان لە زمانی یەکدی تێدەگەیشتن و هەزاران سەودای دیکەی ئاوایان کردبوو... هەر خێرا کلیلەکەی لە گیرفانی دەرهێنا و دایە دەستی... ئەم هەستی کرد ئەوە هەر تەنها کلیلی دەرگایەک نییە، بەڵکو هی دنیایەکی گەورەیشە... دنیایەک دەمێکە لێی دەگەڕێت و ئێستا وا لە بەرقاپییەکەی وەستاوە... ئەوەتا یەکسەر چاوی کەوتە سەر ژنەکە... تەمەنی ناگەتە سی... جلێکی پەڕپووتی پۆشیوە و لە دە لاوە پینە کراوە... ڕەنگە بیری چووبێتەوە، کاتێ خۆی چ ڕەنگێکی هەبووە... ئەو باڵایەی ڕۆژێ لە ڕۆژان دنیایەک جوانیی پێوە بووە، بەڵام نەبوونی و برسیەتی هەموویان لێ سەندۆتەوە... لەگەڵ تێکڕای ئەمانەشدا بەسەریدا بازدەدات و تەماعی زیاتری هەیە... بەتیلەی چاو ڕوانیە کچەکە و چەشنی لێ هەڵگرت... ئەوەندە بەسە و دەبێت وای پیشان بدات، کە هەر نەشیبینیوە... چەند هەنگاوێ لێیان نزیککەوتەوە و دەستی خستە ناو دەستی کابرا... پەکوو...!! ئەوەندە بێهێزە توانای ڕاوەشاندنی نییە... دەبێ چەند ڕۆژ بێت دەمی بەر زاد نەکەوتبێت...؟! لە تەمەنی خۆیەتی، مەحاڵە ساڵێکی لە سیوپێنج تێپەڕاندبێت، بەڵام سیمای بنیادەمی پێوە دیار نییە... لەگەڵ ئەوەشدا بەڕووی خۆشەوە جەژنەپیرۆزانەی لێ کرد، کەچی ئەو ترسێک نیشتۆتە سەر ڕووخساری و کۆمەڵێ پرسیاری کتوپڕی تێدا دەرکەوتووە... جورئەتیش ناکا لێی پرسێت: «ئەرێ برا دەزانم تۆ لە ماڵی سەید عوسمانەوە هاتیتە دەرێ و ڕەنگە خزمیشی بیت، بەڵام پێم

نالێی چیت لێم دەوێ...؟! لێرەش دەرم دەکەن...؟! ئەو پەنادیوارەشم پێ زۆر دەبینن...؟!».

وەستا کلیلەکەی لە گیرفانی دەرهێنا و لێزانانە زمانە لوغزاویەکەی خستە کار:

– برای بابم خەڵک وەکی خانیی بەکرێ دەدەن، لۆ ئەوەیانە شەش عانەیان لێ بەدەست بکەوی... ئەخەر ئەنگۆکوو دەبی سێ مانگ پارەی ئەو ماڵەی نەدەن و...

پیاوەکە گریان قورگی گرت و ورتەورتێکی نارۆشەنی لە دەم هاتە دەرێ:

– دە بەو خوایەی... ئەمن... ئەوە...

وەستا گوێی لێ نەگرت و وتی:

– ئەمن چاوم پێتان کەت، ئاگرم تێبەربوو... ئەوەتە کلیلەکەم لۆ هینناینەوە... بەس ئەتوو پێم بڵێ لۆ ئیشێ ناکەی و...

– ئەمن وەڵڵاهی... بەچ باوەڕ دەکەی...

وەستا جارێکی دیکە زیرەکانە ڕێی لێ گرت و پێی وت:

– دەزانم دەڵێی ئیش نییە، بەس ئەوەی بیەوێ، ئیش لە خۆڵێ زۆرترە.

ناونیشانی دووکانەکەی خۆی دایە و پێی وت:

– دە ئەتوو پاش جێژنەی وەرە کن برای خۆت، بزانە چ ئیشەکت لۆ دەبینمەوە.

ماڵەکە لە خۆشییان گەشانەوە و دووعایان بۆ وەستا کرد، بەڵام ئەو نەوەستا و خێرا بەجێیهێشتن... دوای ئەوەی نانی ئێوارەی لەسەر سفرەی سەید خوارد، هەر خێرا هەستا و چووە ماڵی «بورهان کوورەچی»... بەدزیی ژنەکانیەوە پێی وت:

– پاش جێژنەی عەمەلەکت لۆ دەینم، ڕۆژێ هەشت درهەمی دەدەیێ.

– هەشت درهەم...!! لۆ کوڕی مەلیکی حیجازیە...؟! چم لۆ دەکاتن...؟!

– جار جار ئاوی حەوزەکەت لۆ شلدەکاتەوە... وەکی ماندییش بوو، لە بەرسێبەرێ دادەنیشی و هەقایەتت لۆ دەڵێ.

– ئاوم لۆ شلدەکاتەوە و هەقایەتم لۆ دەڵێ...!! بڕۆنێ...!! بڕۆنێ...!! قسەشی بەقسەی بنیادەمان ناچی... ئەوجا ئەمن لە کەینێوە ئەوەندە کەر بوویمە، پارەی خۆم لە چشتی وەها...

– کورە هەی ولاغ... خۆ لە کیسەی خۆتی دەرنایینی.

«بورهان» چاک وەستای دەناسی و هەمیشە لە فێڵەکانیان یارمەتیی یەکدیان دەدا... پێرار لە سایەی ئەودا ژنێکی مووسڵاویی بەخۆڕایی دەستکەوت و سامانێکی زۆری لەو ڕێگایەوە بەدەست هێنا... ماوەیەک دەنکی خۆی بوو و زۆربەی شەوەکانی لە ماڵەکەی ئەودا بەسەر دەبرد... کاتێ «حەربیە مووسڵاوی»ی دایکی هەڕەشەی لێکرد و پێی وت ئەگەر نەیهێنێ، ئەوا هەر خۆی دەزانێ کام زیندان

دەبێتە ماڵی ئەبەدیی... ئینجا ئەو «بورهان»ی پێ ناساند و مەسەلەکە بەئارامی کۆتاییی هات... ئێستا ئەو خاوەنی سێیانی جیاواز جیاوازە، بەڵام «عەدەویە»ی لە هەموویان زیاتر بەدڵە... سەرێکی بادا و وتی:

– ها گەمبۆر دیسان چ فێڵەکت لەبن سەرت دانایە...؟!

– فێڵەکە وەکی فێڵەکەی توو... ئەوەی پێی بوویە پیاو... وەلەو ئەتوو قەت نابیە پیاو.

– ئیشتەم دەدەی لە چاوم...؟ تفکەم لە ڕووت...؟ «بە چاوم دادەیتەوە...؟! تفێ بکەمە ڕووت...؟»

– زۆری مەڵێ... ئەوەی پێم گۆتی، دەیکەی.

– داخی لەگەڵ توو چم پێ ناکرێ...!!

لە جۆری پلانەکەی تێگەیاند و بەجێیهێشت.

دوای جەژن کابرای کرێچی دەرکەوت و بەشەرمێکەوە سەلامی کرد... وەستا هێنای لەسەر کورسییەکی دار داینا و خێرا چای خرایە بەردەم... ئینجا بۆی گێڕایەوە، کە چۆن چۆتە لای «بورهان کوورەچی» و ئیشی بۆ دۆزیوەتەوە... ناونیشانەکەی دایە و پێی وت لە سبەینێوە بچێت دەستپێکات... کابرا دوای ئەوەی دنیایەک پێزانینی خۆی دەربڕی و بەجێیهێشت، وەستا هەر خێرا بانگی کرد:

– کاک حەسەن...!! کاک حەسەن...!! وەرە...!!

چپاندیە گوێچکەی:

– ئەگەر زانیت پارەی باشت ناداتێ و ئیشی زۆرت پێ دەکا، یەک دەقە ڕانەوەستی و بەجێی بێلە... هەقت بەسەر ئەوەیدا نەبی برادەری منە... وەرەوە کنە خۆم و ئیشەشکەت لۆ دەبینمەوە.

«حەسەن» بەبازاڕدا دەڕۆیشت و خەونی بەژیانێکی دیکەوە دەبینی... ئێستا مادام پیاوێکی وەکو «وەستا نوورەدین چەخماخچی»ی ناسیوە و ئەو هەموو ڕێزەی لێ دەگرێت، لە چی بترسێت و تا کەی دڵەڕاوکێ لە پەلوپۆی بخات... ڕۆژی یەکەمی جەژن کاتێ «سەید عوسمان» هات و کەلوپەلەکانی فڕێدانە دەرێ، هێندەی نەمابوو دەست بۆ چەقۆکە بەرێت و هەناوی خۆی پێ هەڵدڕێت... منداڵەکانی ڕەوانەی ماڵی «ڕۆستەم»ی پوورزای کرد، ئەگەرچی لای ڕوون بوو «بەهیە»ی ژنی پێی ناخۆشە و ناو جگەری ئەوان و هی مێردەکەیشی دەخوات... هەرگیز نەیدەزانی ئەوەندە بێکەس و داماوە... ڕۆژگارێ لەو لادێیەی خۆیان کوڕێ بوو هەزارویەک حیسابی بۆ دەکرا... لەگەڵ دایکێکی بێوەژن و خوشکێکی عازەبدا دەژیا و ماڵێکی بەڕێوە دەبرد... دەیان کچ چاویان لێ نوقاند و بڕۆیان لێ هەڵتەکاند... لە هەڵپەڕکێکاندا دەستیان گوشی و شانیان لە شانی خشاند... لە «خۆخە» زیاتر وەڵامی کەسیانی نەدایەوە... ناردیە خوازبێنی و ڕازیی نەبوون... جارێکی دیکەش داوای کردەوە و بەمەرام نەگەیشت... شەوێکیان هەڵیگرت و تا ناو شار نەوەستا... دوای بێنەوبەرەی زۆر لەگەڵ براکانی پێکهات و خوشکەکەی بەخشی... لێی خۆشبوون، بەڵام تا ئێستاش هامشۆی ناکەن... بێکەس و هەژار لە شارێکی ئاوادا دەژی و هەر ساڵێ

کرێچیی چاوچنۆکێکە... زوو زوو دەریدەکەن و وەکو پشیلە بێچووەکانی بەدەمەوە دەگرێت... هیچیان وەکو «سەید عوسمان» لەگەڵی دڵڕەق نەبوون... بەو جەژنەیە دەریکردن و کەلوپەلەکانی فڕێدانە دەرێ... لەپڕ «وەستا نوورەدین» وەکو هەوری ناوەختی بەهاران چەخماخەی دا و بارانی ڕەحمەتی بەسەردا باراندن... هەرگیز لە بیری ناچێتەوە، کە ئەوسا خۆی و «خۆخە»ی ژنی و «ناهیدە»ی کچی دەتوت بەدیار لاشەی مردووانەوە وەستابوون و ئەو هات لەو مەینەتیەی دەرهێنان... سبەینێش دەڕوات بۆ ئەو ئیشە و پارەی خۆی پەیدا دەکات... بێگومان ئەمە باشترە لەوەی وەکو پێشوو هەر ڕۆژێ لەگەڵ وەستایەک بچێت و بەئارەزووی خۆیان بیرەتێنن... یان بەحەفتە بێئیش لە ماڵەوە دانیشێت و بەدیار منداڵەکانیەوە ئاخی سارد هەڵکێشێت... ئەو نەخۆشییەی تووشیشی هات، بەشێکی هی ئەو بێکاریەی بوو، نەک وەکو ئەوەی وتیان هی ماندوێتیە... بەشەکەی تریشی... واز لەمەیان بێنە... نایەوێت بیری بکەوێتەوە و بەرگەی ئەو ئازارە ناگرێت... با بڕوا ئەو نەخۆشیە و نەیەتەوە... خۆ پارەوپوولی بەدەستەوە نەهێشت... دەیان شتی بەنرخی ماڵەکەیشی فرۆشت... هەرگیز ئەو بازنانەی «خۆخە»ی لەبیرناچێتەوە... «دەی قەیناکە هەقی لۆ دەکەمەوە... دەیبەمە کن زێڕینگری و با بەکەیفی خۆی بازن و خرخاری هەربژێری... دەبی ڕۆژی چەندی وەربگرم...؟!»:

– هەشت درهەم.

– بەڕاستتە وەستا...؟!

نەدەچووە ئەقڵیەوە ئەو پارەیەی بدەنێ... هەستی بەشەرمەزاریی کرد... ئاخر ئەو بەپێچەوانەی کرێکارەکانی دی، زۆربەی کات لە بەرسێبەر دانیشتبوو و نەدەجوولا... ئەوان تێکڕاشیان تورکمانن و لە خوێن و گۆشتی خۆین... کاتێ لێیان توورە دەبێت و بەزللە تێیاندەکەوێت، ئەم ڕووی خۆی دەکات بەولاوە و کسپە لە دڵیەوە دێت... کەچی لەگەڵ ئەویشدا ئاوا میهرەبانە... تەنانەت نیوەڕۆ کاتێ نانیان دەخوارد، پیرەمێردە لاوازەکە پێی وت:

– ئەمن ئەوە یەکەم جارە وەستا بورهانی ببینم لەگەڵ عەمەلەی باش بی... هەموومان خۆزگەی دەبەینە توو.

هەرچەند دەستی بۆ کارێکی قورس دەبرد، ئەو دەهات و پێی دەوت:

– شەرمەزاری وەستا نوورەدینم مەکە... بڕۆ لەبن کەپرێ دانیشە.

تەنانەت پێش نیوەڕۆ تەواو شەرمی لە خۆی کردەوە و بە«بورهان»ی وت:

– هەوکە بابە بێلە ئەمن ئەو پارەیەی خۆم عەرار بکەم... ئەدی ئەمن لۆ چ هاتیمە...؟

لەمەوە «بورهان» ئیشی دیکەیشی پێ دەکرد... دوای نیوەڕۆ ناردی بەکەر و عارەبانە چوار سەد خشت بۆ گۆڕستانی چراغ بەرێت... گۆڕی پیاوێکی دەوڵەمەندیان هەڵدەچنی... قاچەکانی شۆڕکردبووەوە و داڵغەی لێ دەدا... ژیانێکی ئاسوودەی دەهێنایە بەرچاو، کە لە ڕێگای ئەم ئیشە ئاسان و بەبەرەکەتەوە دەبێتە خاوەنی... منداڵەکانی لە سایەیدا دەبووژێنەوە... ئەگەر سبەینێ مردیش، ئەوا ئەوان سەرگەردان

نابن... کوڕ بوونایە، دەیناردنە قوتابخانە و پاشەڕۆژ هەر یەکەیان فەرمانبەرێکی باشی لێ دەردەچوو... «ناهیدە» زۆر گریا و پاڕایەوە تا لەگەڵ «قانیعە»ی «مەلا عەلی» قەیدی بکەن، بەڵام ئەم ڕازیی نەبوو... بگرە چینێکی باشیشی تێهەڵدا... دواجار کاتێ لەم خانووە «خۆخە»ی دایکی ڕێگای دا «زەینەب»ی «سەید عوسمان» لە ماڵەوە فێری بکات، ئەمیش ناچار سەری بۆ لەقاندەوە... ئەوەندەی پێ خۆش بوو، بەماوەیەکی کەم لەو چاکتر دەیخوێندەوە و دەینووسی... وای لێهاتووە سەری لە زۆر شت دەردەچێت... شار وەکو لادێ نییە... مرۆڤ ڕۆژ بەڕۆژ شەرەف و ناموسی خۆی لە دەست دەدات... بۆ ئەوەی پارووە نانێکت دەستکەوێت، دەبێت سەرشۆڕیی دنیا قەبووڵ بکەیت... ئێستا هەر چۆنێ بێت ئەم ئیشە خراپ نییە و دەتوانێت ژیانی منداڵەکانی لە کارەسات بپارێزێت... پێش هەموو شتێ لەم خانووە دەردەچێت و لەمە زیاتر بەرگەی ئەو سووکایەتیەی «سەید عوسمان» ناگرێت... لەوەتەی کرێچیی ئەوە، ڕۆژێکی خۆشی بەچاو نەبینیوە... بەدەستی بێت، ڕوو لە بیابانێک بکات و ببێتە خۆراکی گورگ و کەمتیار، بەڵام نەچێتەوە ئەو گەڕەکە و خەڵکەکەی نەبینێت... ئەوەی پێی کراوە، کەم نییە... هێندەی نەمابوو نۆبەرەکەی بداتە بەر چەقۆ و بیکوژێت... ئێستاش نەیزانی چۆن دەستی بۆ دواوە گێڕایەوە و لە چاوتروکانێکدا لەسەر دنیای هەڵنەگرت... زەحمەتە لەو مەسەلەیە تێبگات و تا ماوە پێوەی دەتلێتەوە... ئەرێ کەی کاتی ئەم خەیاڵە ناخۆشەیە...!! ئیشەکەی باشە و پێی ئاسوودەیە... ئەمەش بەسە، تا زۆر شت لە بیر خۆی بەرێتەوە.

ئەو لە ماڵەوەش وەکو جاران ماندوو دەرنەدەکەوت و زوو خەو نەیدەبردەوە، بەڵکو تا درەنگ لەگەڵیان دادەنیشت و پلانیان بۆ پاشەڕۆژی خۆیان دادەنا... بەڕووی خۆشەوە سەری لە ناسیاو و دراوسێکانی دەدا و کاتێکی خۆشی دەگوزەراند... ڕۆژی هەینی دوای نوێژی خوتبە چووە لای «وەستا نوورەدین» و بۆی باسکرد، کە چۆن لە سایەی ئەودا ژیانی تەواو گۆڕاوە و ژن و منداڵەکەی هەمیشە دووعای خێری بۆ دەکەن:

– هەوکە یەک چشتم پێ بڵێ، خۆ ئەو بێناموسە لەگەڵت خراپ نییە...؟!

– ناوەڵڵا وەستا وەکی پێم گۆتی گەلە پیاوەکی بەویزدانە و خاتری تووی زۆر دەوێ.

– بەدەست خۆیتی نایەوێ...؟!

ئینجا چاوێکی بەملا و بەولای کۆڵاندا گێڕا و فێڵبازانە پێی وت:

– فکرم لە چشتەشکە کردیتەوە... دەڵێیم لۆ کوڕەکەشت لەگەل خۆت نابەی، بەشکوو ئەویش...

«حەسەن» پێکەنی و قسەکەی پێ بڕی:

– وەستا ئەمن...

دەیزانی دەڵێ چی و نەیهێشت تەواوی بکات:

– تاقانەیە...؟! ئەوجا تاقانەیە چییە...؟! نابی ئیشێ بکا...؟ ئەو کوردەوارییەی خۆمان لۆ ئەو چشتەی

گەلەک خراپن... تاقانە نابی ئیشێ بکا... دە وەڵڵا ئەمن تاقانەی داکەکی بێوەژنیش بووم و لە شەش ساڵییەوە ئیش دەکەم هەتا ئەورۆ... لە خوای بەزیادبی...

– وەستا دەرێم ئەمن بەناشکوری نەبی، کا کوڕم هەیە...؟!

ئەو خۆی گێلکرد و بەسەرسوڕمانەوە پرسی:

– لۆ چما ئەو کوڕەی ئەوێ ڕۆژێ لەگەڵتان بوو، هی خۆتان نییە...؟!

– کا کوڕ...؟! کیژەکەم بوو... بێجگە لەوی، سێ خزمەتکاری تکەشتم هەیە، ئەوانیش هەر کیژن.

بە هەمان سەرسوڕمانەوە:

– ئەوە ئەتوو بەڕاستتە...؟!

هەر خۆیشی بەقاقایەک پێشی لێ گرتەوە و نەیهێشت قسەکە پەلوپۆی لێ بکەوێتەوە:

– هەوکە وەستا بورهان گێی لێ بی، پێم دەڵێ ئەتوو چاوت بنیادەمی نابینی و ژن و پیاوی لە یەکدی جوودا ناکەیەوە... ئەگەر دەزانی لەسەر ئەو چشتەی چ کارەکم پێ دەکا.

ویستی خەیاڵی «حەسەن» بەتەواوی لەوە دووربخاتەوە، کە ئەو لەو یارمەتیدانە مەبەستی خۆی هەیە... ئەو تەقەی سەری دەهات و لەماڵەوە وەکو نوکتەیەک بۆ ژنەکەی گێڕایەوە.

هەمووی بیست ڕۆژێک بوو لەو کوورەخانەیە ئیشی دەکرد، کاتێ عەسرێکیان «بورهان» باسی «وەستا نوورەدین»ی هێنایە گۆڕێ و ئەو بەپیشەی هەمیشەی خۆی کەوتە پیاهەڵدانی... ئەم ئاخێکی درۆی هەڵکێشا و پێی وت:

– بەس ئەمن زەینم دایتێ لەو زەمانەی خەڵکی باش هەر خەرابەیان دێتە ڕێ... ئەو ئەشرەفزادەیە بەدەست ژنی زاڵم تووشی عەزابەکی وەها بووە، هەموو سەروەتەکەی خۆی لە پێش چاوی کەتیە.

چەند ئاخێکی دیکەی وەکو ئەوەی پێشووی هەڵکێشایەوە و درێژەی بەقسەکانی دا:

– خەتای خۆشی بوو... زۆرم پێ گۆت ئەگەر ژنی دەینی، بزانە بابی کێیە... کەسوکاری چنە... هەر لە خۆڕا خۆت پێدا مەدە، بەس گێی لە قسەی من نەگرت... هەوکە تۆبەی کردیە و دەڵێ ئەمن هەتا مابمە ژنی نایەنم... پێی دەڵێم کورە ئەتوو شێت بووی...؟! لۆ چما لەو شارەی کچی پیاوان بڕاینە، هەتا ئەتوو بێژن دانیشی...؟! بەخۆم لۆت دەینم... یەکەکت لۆ دەینم شەریف بی، ئەوجا یاخوە کچی پیاوەکی بی، نان نەبی بخواتن.

«حەسەن» ویستی لەوە تێبگات، ئاخۆ ئەو مەسەلەیە چییە و ژن بۆ ئاوا چوارمێخەیان کێشاوە، بۆیە بەکەمێ شەرمەوە پرسی:

– ئەمن تێنەگەیشتم... وەستا چی بەسەرهاتیە...؟

– پیاوی مەرد و بەشەرەف لەگەڵ ژنی خەراب و ڕافزی چی بەسەری دێ، ئەوەی بەسەرهاتیە... ژنەکی

باشی هەبوو، بەقەزاوقەدەر مرد و خوا لێی خۆش بی... کچەکی ئاقڵی لە پاشە خۆی بەجێهێشت... ژنی دووەمی نازانم کووت لۆ باس بکەم... بەکەڵک نەهات و لە کۆڵی کردەوە.

– پەکوو...!! وەڵڵاهی گەلەکم سوو لێ دەبتەوە... بڕۆنێ ژنی خراپ چ بەپیاوی دەکاتن...!!

«بورهان» ئەمەی قۆزتەوە و وتی:

– هەی ڕەحمەت لە بابت... هەر ئەوەی بڵێ... ئەرێ وەڵڵا هەر ئەوەی بڵێ... ئەخر لۆیە ئەمن دەڵێم ئەو جارە کچی پیاوەکی پیاوانەی لۆ بینم.

پشووێکی بۆ دا و ئەمەیشی خستە سەر:

– کاک حەسەن شەرع عەیبی لۆ نییە... ئەمن لە ڕێی ژنەکی خزمی خۆم زانیتم ئەتوو کچەکی ئاقڵت هەیە... دەڵێم لۆ نایەی زیاتر لەو پیاوە باشەی نێزیک بیەوە و...

«حەسەن» لە دەموچاوی ڕاما و ماوەیەک هیچی بۆ نەوترا... وەک بڵێی بیەوێت جارێکی دی و بەشێوەیەکی جیاوازتر لە پێشوو «وەستا نوورەدین» بێنێتە بەردیدەی و لێی وردبێتەوە... بەڕاستییش وابوو... کچە چواردە ساڵانییەکەی بداتە پیاوێکی هاوتەمەنی خۆی... بڕیارێکی وا ئاسان نییە... ڕاستە کەسێکی باشە و چاکەی هەیە بەسەریانەوە، بەڵام کێ دەڵێ ژیانی کیژی ناکەوێتە مەترسیەوە... دوایی هەمووی مانگێک نابێ ناسیوبەتی... چەند هێنای و بردی، هەر بەوە کۆتاییی هات پێی بڵێ:

– فکرەکی لێ دەکەمەوە.

ئەم پێی وت:

– بەچ سوندت لۆ بخۆم وەستا نوورەدین، ئاگاشی لێ نییە... بەس ئەمن هەردووکتان دەناسم و دەبینم لە یەکدی دەوەشێنەوە... ئەتوو نایناسی، بەڵان بڕۆ لە عالەمێ بپرسە بزانە ئەو پیاوە سەری بڵند دەکاتن...؟! زۆر جار بەسوعبەت پێی دەڵێم کورە دە تەماشای ئەو کچە جوان جوانانە بکە، بەشکوو یەکەکیانت بەدڵ بی... ماڵوێرانە دەڵێی دێوانەیە و تەقەی سەری دێ.

ئەوسا «حەسەن» چەند ڕۆژێ لەمەوبەری بیرهاتەوە، کە چۆن وەستا «ناهیدە»ی کچی لێ بووبووە کوڕ، بۆیە زیاتر گومانی لە پاکیی ئەو پیاوە نەما... بەڵام لە لایەکی دیکەش ئەو کوشتن و بڕینەی گوێشی لێ بوو، ترسێکیان خستە دڵیەوە... بەهەرحاڵ مەسەلەیەکی ئاوا بەئاسانی بڕیاری لەسەر نادرێت... جارێکی دییش وتی:

– فکرەکی لێ دەکەمەوە.

«بورهان» کاتێ بەپەنجە ئەستوور و تۆزاویەکانی ڕوومەتی خۆی دەخوراند و سەرنجی لە سیمای وی دەدا، وتی:

– ئەگەر ئەتوو ڕازیی بی، ئەمنیش بەوەستا نوورەدینی دەڵێم... بەخودای ئەو جارە نایێڵم لە بن دەستم دەربچی.

«حەسەن» وەکو هەموو ئێوارەیەکی دیکە دوای ئیش بەهەنگاوی جار جار خێرا و گاه گاه هێواش ئەو ڕێگایەی نێوان کوورەخانە و ماڵەوەی دەبڕی، بەڵام ئێستا خەیاڵەکانی بەشێوەیەک پەرشوبڵاوبوونەتەوە، کە زەحمەتە بتوانێت کۆیانکاتەوە و بزانێت ئەو مەسەلەیە بەچ ئاڕاستەیەکدا بەرێت... سەرەتا پەلەی بوو بگاتە لای «خۆخە» و بەجووتە لێی بکۆڵنەوە، بەڵام دوای کەمێ ئەمەیانی بەلاوە نا، چونکە ئەو ژنێکی هەڵەشەیە و وەکو زۆری دیکەی پێشووی، لێی دەشێوێنێت و دەبێ هەر ئاخ و ئۆف هەڵکێشێت... دەیان جار لە دڵی خۆیدا وتوویەتی: ئەگەر ئەو نەبایە، ئێستا ژیانی بەشێوەیەکی تر بوو... زمانێکی هاری هەیە و ئەم بەڕاستی لێی دەترسێت... هەر کاتێکیش ناڕەزایی دەربڕێت، ئەو دەستەکانی بەملا و بەولای قەپرغەیەوە دەگرێت و پێی دەڵێت:

– ئەوهایە...!! غەدرم پێ قبوور ناکرێ... لەبەر ئەو زمانەی من نەبی، خەرکی دەمانخۆن... ئەدی بەتەمای توو بین لە کۆرانێ...؟! هەر وس...!! وس...!! قەت پیاوی وەکی توو دەمچەفتم نەدیتیە.

ئیدی حوکمی ماڵی بەدەستەوە گرتووە و «حەسەن» ناوێرێ هیچ هەنگاوێ بەبێ پرسی وی بنێت... ئەو مەسەلەیەش دواجار هەر خۆی بڕیاری لەسەر دەدات... بەڵام ئەم بەلایەنی کەم دەبێ بزانێت «وەستا نوورەدین» هی ئەوەیە بیکاتە زاوای خۆی... ئەگەر لەوە دڵنیا نەبێت، ئەوا بەهیچ شێوەیەک لای «خۆخە» نایدرکێنێت... لە دەمی «بورهان»ەوە هەندێ زانیاریی لە بارەیەوە زانی، بەڵام ئەوانە نەک هەر بەس نیین، بەڵکو خۆشیان کۆمەڵێ گومانیان خستە دڵیەوە... ژنێکی مردووە و کچێکی لە دوا جێماوە... لە ڕووی نەهات لێی بپرسێت تەمەنی چەندە، بەڵام دوور نییە عازەب بێت... خۆزگە جورئەتی دەکرد و دەیپرسی... نەیویست هیچ شتێ لەو بارەیەوە بدرکێنێت... بەشی خۆی تێدەگات... ژنی دووەمی کوشتووە... ئەمەیان ترسناکە... سەرباری هەمووشیان دوور نییە خزمی «سەید عوسمان» بێت... خزم نا، بەڵام بێگومان ناسیاویانە... ئەگەر لە بنەماڵەی ئەوان بووایە، بەسەید بانگ دەکرا... هەر چۆنێ بێت ئەمەش گرنگە لێی تێبگات، چونکە ئەم لەگەڵ ئەو کابرایە تووشی کێشەیەکی وەها نەبووە، تا بەئاسانی لێی دەربچێت... بیری لە «جەلیل کورتاندروو»ی ناسیاوی کردەوە، کە دووکانی لە نزیک «وەستا نوورەدین»ە و بێگومان ئەو دەیناسێت... ڕاستە پیاوێکی چەنەبازە و حەزی زۆر لەوەیە بەنهێنیی خەڵک بزانێت، تەنانەت پار «کەریم خەجیلە»ی گۆشتفرۆش لەسەر ئەوە بەشەق وەریگەڕایە و دەمی پڕ خوێن کرد... بەڵام کەسێکی درۆزن نییە و چاکەشی لە دەست دێت... ڕێگای گۆڕی و چووە وێندەرێ... دوای چاکوچۆنی و کۆمەڵێ قسە و باسی دیکە، لێی پرسی:

– وەستا نوورەدین چەخماخچیی ناناسی...؟

ئەو وەک بڵێی هەرگیز باوەڕی نەکردبێت، پرساری کەسێکی ئاوای لێ بکات، بۆیە بەسەرسوڕمانەوە وتی:

– وەستا نوورەدین ژنکوژ...؟! خێرە...؟!

«حەسەن» دەمی وشک بوو و نەیزانی چی بڵێت... چەند نەغمەیەکی ناخۆشە... بۆچی ئەو تاقە کەسە

ژنی خۆی کوشتبێت...؟! ئەدی ئافرەت کە دایە بێناموسی، پیاو چی لێ بکات...؟! ئەو نازناوە چییە پێوەی لکاوە...؟! خۆی هێمنکردەوە و پرسی:

– لۆ ئەوهای پێ دەرێن...؟!

– ئەوێ ساڵێ ژنی دووەمی دا بەر خەنجەران و پارچەپارچەی کرد... پێشتریش ژنی یەکەمی مردبوو، خەڵک گۆتیان ئەویشی کوشتیە.

«حەسەن» کسپەیەک لە دڵیەوە هات و لە تاوا بەبێ ویست نوقرچێکی لە نەرمەی ڕانی خۆی گرت:

– ئەوجا وەیە...؟!

– خوا دەزانی... بەس دەڵێی ئیشەکت پێیتی...؟!

– ئیشی خۆم نییە، هی خزمەکیە... پیاوەکی کووە...؟

– هەتا هەوکە خەرابەم لێی نەدیتیە... چ بڵێم...؟! کرمانج خۆشیان دەوێ و دەڵێن قسەی خۆشە.

– منداری هەیە...؟

– کچەکی عازەبی هەیە... هەتا پاریش لەگەڵ خۆی دەیهینا دووکانێ و ئیشی پێ دەکرد.

ئەمجارەیان «حەسەن» تۆنی دەنگی گۆڕا و بەشەرمەوە پرسی:

– ئەو کیژەی کووە...؟! ئاقرە...؟!

«جەلیل» زۆڵانە لێی ڕاما و بەدەم قاقایەکی ناشیرینەوە وتی:

– ئێ ئێ هەوکە زانیم چت دەوێ...!! لۆ خۆتە...؟! ئەدی ئەتوو ژنت نەبوو...؟! تەڵاقت دا یان مایتت و بەتەمای یەکەشکەش بینی...؟! پارەت لە کێ بوو...؟! دەتەوێ کوڕت زۆر بی...؟! لۆ چتە ماڵوێران...؟! بەچییان بەخێو دەکەی...؟! حاڵت زۆر خۆشە...؟! کێ خێری لە منداڵی ئەو زەمانەی دیتیە، هەتا ئەتوو ببینی... کورە نەکەی، بەو خوایەی پەشیمان دەبیەوە... هەر حەفتەی یەکەم خۆشە، دوایێ بەهەردوو دەستان سەری خۆت لێدەدەی.

– مەترسێ... ئەمن لەوەی دوورم... بەس ڕایانسپاردیمە تەعقیبی ئەو مارەی بکەم... دیارە لۆ خێرێشە.

– وەڵڵاهی هەر کوڕەک ئەو کچەی بینی، خەنی دەبی.

«حەسەن» ئەمەی زۆر بەلاوە خۆش بوو و ڕەنگی هاتەوە بەر... پرسی:

– لۆ خەنی دەبی کاک جەلیل، ئاقرە...؟! باشە...؟!

– ئیشتەم ئەمن قسەی خۆم کرد و هیچکە نالێم.

ئیدی «حەسەن» لەوە زیاتر پێی لەسەر دانەگرت و هەستا... هێشتا لە بەردەمی دووکانەکەی بوو، کاتێ ئەو بە«سەلیم بەربەر»ی بەرامبەری وت:

– ئۆدە دوشتە ئەروەتئۆلدرە نارن داونە. «ئەمەش کەوتە داوی ئەو ژنکوژەوە».

ئەو بەقاقایەکی وا بەرز وەڵامی دایەوە، بەڕادەیەک «حەسەن» سەری هەڵبڕی و لە چاوە زەقەکانی وردبووەوە، بەڵام گوێی نەدایە و نەیزانی پەیوەندیی بەخۆیەوە هەیە... بەلای ڕاستدا پێچی کردەوە و ویستی سەرێکی وەستاش بدات... دوو پۆلیسی گەنجی لابوو و بەتورکی قسەی بۆ دەکردن... چاکتر لە پێشوو سەرنجی لە سیمای دا و لێی وردبووەوە... کراس و پانتۆڵێکی لەبەردایە و قایشێکی چەرمی لەسەر کەمەری بەستووە... باڵایەکی بەرز و سەرێکی زل... قژی تا ئێستاش تاڵێکی سپیی تێنەکەوتووە و سمێڵی بەملا و بەولای لێویدا هاتۆتە خوارێ... بەڵام لەگەڵ هەموو ئەمانەشدا هەست دەکەی تەمەنی گەنجێتیی تێپەڕاندووە... هەرچۆنێ بێت ڕەنگوڕووی زۆر لە هی خۆی جوانتر دێتە بەرچاو... هەرکە ئاوڕی دایەوە و بینی، دەستی هەڵبڕی و وتی:

– وەستا حەسەن...؟! فەرموو...!! فەرموو...!!

دوو پۆلیسەکە ڕۆیشتن و خۆیان مانەوە:

– لەگەڵ ئیشەکەت کووی...؟! ئەو ناپیاوە چ دەکا...؟

– زۆر باشم و وەستا بورهانیش باشە.

– ئەدی ئەوە لۆ دیار نییە...؟! پێی بڵێ ڕۆژی جێژنەی تەزبێحەکەم لە ماڵی وان لێ بەجێمایە، با لۆم بینێتەوە... بەخوای ناهێڵم ئەوەش وەکی ئەوانی دی داگیر بکاتن.

ئەمە مانای ئەوەیە ئەوان لەو ڕۆژەوە یەکتریان نەبینیوە و ئەم ئاگای لەوە نییە باس لە مەسەلەی خوازبێنی کراوە... ئەوە لە کاتێکدا «نەجمە»ی خوشکیشی ناردووە تا لە نزیکەوە کچە ببینێت و بزانێت شێوەی چۆنە... ئایا ئەوە دەهێنێت، لەوە زیاتر خۆی پێوە ببەستێتەوە و پارەی دیکەی لێ بدات... ئەم بەیانییە پێش ئەوەی بێت بۆ دووکان، زۆر لە فیلێک گەڕا و نەیدۆزیەوە، کەچی «نەجمە» برۆکانی هەڵتەکاند و پێی وت:

– هەوکە ئەتوو ناتەوێ ئەمن بچم بیبینم و هەستیشی پێ نەکاتن...؟!

– با.

– دە لێیگەڕێ لۆ خۆم.

هەندێ کۆنەجلی کۆکردەوە و خستنیە ناو بوخچەیەکەوە... عەبا و پەچەی هێنا و خۆی گەیاندە ئەوێ... دەبووایە وریای ئەوەش بێت ژن و منداڵەکەی «سەید عوسمان» نەیبینن... لە دەرگای ماڵی «حەسەن»ی دا و کیژۆڵەیەکی چوار پێنج ساڵان کردیەوە... لەژێر پەچەوە دەنگی خۆی تەواو گۆڕی و وتی:

– ماڵەکە جلکی باش و هەرزانم پێیە... ناتانەوێ...؟!

کچەکە لەپێش دایکیەوە ڕایکرد و هاتە بەردەمی... جلەکانی هەڵدەبڕی و لە چاوەکانی نزیکدەکردەوە... بەخۆی دەگرت و ئەملا و ئەولای پێ دەکردن... ئەویش سەرنجی لێی دەدا و وەکو وێنەگرێکی لێهاتوو وێنەی دەگرت... خێرا بیرێکی عەنتیکەیشی بۆ هات... ئەویش ئەوە بوو ڕۆڵی فاڵچییەکی ساختەی

بینی... دەستی کچەکەی گرت و ماوەیەک سەرنجی لە هێڵەکانی ناولەپی دا... پەنجەی پێدا دەهێنان و نوقرچی سووکی لێ دەگرت... مەکربازانە سەری لەقاندەوە و بەنەغمەیەکی عەنتیکە پێی وت:

– لەو ڕۆژانە پیاوەکی باش و زەنگین دێتە داخوازییت و دەرکەی بەختت دەکرێتەوە... پێدەچی زۆر جاحێڵ نەبی، بەڵام جوانە و دەتهاوێتە ناز و نیعمەتی... نەکەی لە دەست خۆتی بدەی، دەنا هەتا مای مێردی ناکەی.

بۆ ئەوەی نەڵێن مەبەستی پارەیە، کراسێکی هەڵگرت و پێی وت:

– ئەوەت دەدەمێ لۆ خۆت، بەس توخوا ئەگەر قسەکەم ڕاست دەرچوو، ڕۆژی بووکێنیەکەت ماچی بکە، هەتا ئەمنیش بەختی باشم بەنەسیب بی.

کچەکە تەریقبووەوە و نەیویست، بەڵام دایکی پێی وت:

– لێی وەرگرە دەی... ئەگەر ڕاست دەرچوو، وەعدەکەت مەشکێنە.

ئیدی هەر بەشەرمەوە دەستی بۆ ڕاکێشا و خستیە ژێر باڵی... ئەم هەستی کرد لەوە زیاتر پێویست ناکات بمێنێتەوە و بەجێیهێشتن... هەر بۆ چاوبەستیش لە یەک دوو دەرگای دیکەی دا و بانگی شتەکانی کرد... «خۆخە» لێی دەڕوانی لە خۆشیی ئەو کراسەی «ناهیدە»ی کچی بەخۆڕایی دەستیکەوت و ئەو پێشبینییە مەزنەی بیستی، دەتریقایەوە... ئاخر باوەڕی زۆر بەفاڵ هەبوو، بۆیە هەستێکی گەشبینانە خزایە دڵیەوە و سیمای ئەو زاوا وەهمیەی دەهێنایە بەرچاوی، کە وا بەرێگاوەیە و زۆری نەماوە لە دەرگایان بدات... شەو کاتێ منداڵان نووستن، بەئەسپایی خۆی گەیاندە سەر جێگای «حەسەن» و لە تەنیشتیەوە پاڵکەوت... مێرد لە خۆشییان نەیدەزانی چی لێ بکات... هەر زوو زوو بەچپە و بەهەناسەبڕکێوە پێی دەوت:

– ئەوە هەر لە خۆت دێ...!!

لەگەڵ هەر ئەمسەر و ئەوسەرێکدا دەیوتەوە و هەر جارێ بەنەغمەیەکی خاوتر... ئەنجام هەر پیتە و کەوتە لایەکەوە و ڕستەکە بەتەواوی شێوا... لە ڕاستیدا ئەوان درەنگ دەتوانن ئاوا چەند ساتێکی کورت خۆیان لە منداڵەکان بدزنەوە... تاقە ژوورێکیان هەیە و جێگایان نابێتەوە... کچان دوو دوو بەیەکەوە لەژێر لێفەیەکی شڕدا دەنوون... هەرچۆنێ بێت ئێستا پایزە و تۆزێ بارودۆخ باشترە... «خۆخە» جێگای ئەم لە ژوورەوە دادەخات... ئینجا ئەگەر بیەوێت بچێت بۆ لای، ئەوا لەچکی خۆی دەخاتە ژێر لێفەی ئەمەوە... هەرکە زانی منداڵان خەویان لێکەوتووە، بەئەسپایی هەڵدەستێت و هێواش هێواش دەرگا دەترازێنێت... بەو ترس و لەرزەوە بەیەکدی دەگەن، کەچی زۆر جار لێیان دەبێتە شەڕ و «خۆخە» دەتۆرێ... چەند قسەیەکی ناخۆش دەکات و بەجێیدەهێڵێت... ئێستا بەپەنجە ختووکەی سنگی تووکنی دا و پێی وت:

– دەرکەی بەختمان کرایەوە... پیاوەکی باش و دەورەمەند دێتە داخوازیی کیژت... ڕەنگە زۆر جاعێر نەبی، بەس جوانە و دەیهاوێتە ناز و نیعمەتان.

«حەسەن» لە شوێنی خۆیەوە ئەبلەق بوو و لێی پرسی:

– ئەتوو ئەوەت لە کێ زانیە...؟!

– چم لە کێ زانیە...؟!

– کوو دەزانی وەستا نوورەدینی چەخماخچی بەتەمایە بێتە داخوازیی ناهیدەی...؟!

«خۆخە» بەبێ ویست زللەیەکی بەشانیدا کێشا و بەحەپەساویەوە پرسی:

– کورە عەسەن ئەوە ئەتوو دەرێی چ...؟! وەستا نوورەدین چەخماخچیی کێندەرێ...؟!

– ئەدی ئەتوو ئەو قسەیەت لە کێ هینا...؟!

– ئەورۆ ژنەکی فارچی دەستی ناهیدەی خیندەوە و ئەوەهای گۆت.

– فارچی...؟! وەللا دەق وەیە...!!

– چ وەیە...؟!

– هەوکە ئەتوو ڕێم بدە قسەت لۆ بکەم... ئەورۆ عەسرێ پاش ئیشێ بورهان کوورەچی ئەو مەسەلەیەی لەگەر کردمەوە.

«خۆخە» تووڕە بوو:

– مەسەلەت لەگەر کرایتەوە و لە منیشی دەشاریەوە...؟! ئەوە چییە...؟! تفوو لە من... وەی چەند هیچوپووچم... بەپێی خۆشم دێمە کنت... وەللاهی هەقتە عیسابی پووشی سووتام لۆ نەکەی... توخوا ئەمن لۆ چ باشم...!! هەی لە وجاغ نەمینێم... کورە ئەمن ئەو ڕۆژی خۆم سووک کرد، وەکی شەرەفی باب و برام لەبن پێم نا و بەگەر توو کەتم... تفوو لە من...!! کورە تفوو لە من...!! بریا ئەو شەوی بیانگرتبام و ناولینگیان هەربتلیشاندبام.

هاوکات جلەکانی ڕێکدەختەوە و لێی دەکشایەوە... هەر بەو تووڕەییەوە هەستا و چوو پشتی بەدیواری ژێر پەنجەرە دا... «حەسەن» بەترسەوە دوایکەوت و لە بەردەمی دانیشت:

– هەوکە لۆ ئەوها تووڕە بووی...؟! باشە دەبی هەر چشتەکت بەدری نەبی، دەستبەجێ ئەو قسانە بجوویەوە...؟! خۆ نەتهێشت گووەکەم بخۆم... ئەمن بەبورهانم گۆت: بابە ئەمە کرمانجین، قەت ئەوها کیژی خۆمان بەمێرد نادەین... ئەو مەسەلانە ژن پێکیدەیێن... بەتەمابووم سبەینێ بەدزیی منداران پێت برێم... کچێ خۆ ئەمن چ گفتم نەدایتێ... مێردی بکا، هەر بەقسەی تووە و نەیکا، هەر بەقسەی تووە... چما ئەمن نازانم ئەتوو لە من باشتر سەرت لەو مەسەلانە دەردەچی...؟!

«خۆخە» کەمێ ساردبووەوە و حەزیشی دەکرد زیاتری لێ بزانێت، بۆیە بەنەغمەیەکی جیاوازتر وتی:

– ئەمن عەز ناکەم کیژم بفەوتێ... خۆ لە ملم نەکەتیە... کوو دەیدەمە یەکەکی نەزانم کێیە و کەسوکاری چنە... ئەو کابرایە خزمی ماریێ سەیدیە، ئەمن وا پێم ناخۆشە قسەی لەگەر دەکەی، ئەوجا کیژیشمانی بدەینێ...!!

«حەسەن» ئەمرۆ بەهەلی زانی و بەشەرمێکەوە لە وەستای پرسی، ئاخۆ چۆن ئەوان دەناسێت... ئەویش

هەر لە زووەوە وەڵامی بۆ ئامادە کردبوو، بۆیە سەرێکی بادا و وەکو ئەکتەرێکی لێهاتوو بەدەم ئاخهەڵکێشانەوە وتی:

– هەر کەسەک پژدێنی کەسک لە پشتی ببەستی، یان ئەفەندی بی و لەقەبی سەیدی هەبی، مەعنای وەنییە پیاوەکی باشە... ئەو کابرایە دنیایەک پارەی منی خواردیە... سەد جارم پێ گۆتیە بمداتەوە و هەر دەڵێی لەگەڵ ویشم نییە... ئەو جێژنەیەم بەفرسەت زانی و گۆتم بەشکوو هیچ نەبی نیوەی لێ وەرگرمەوە، بەس وەختەک دیتم پیاوەکی فەقیری وەکی تووی دەرکردیە، هەر تەمام لەوەی خۆم دانا و لێی خۆش بووم... بنیادەم هەر خراپەی نەبینی و چاکەشی لە بەرچاو بی... هەتا ئەگەر ئەو چاکەیە بەقەدەر نووکەدەرزیەکیش بی... ژن و منداڵەکەی بەخۆی ناچن... خێزانەکەی ڕووی سپی بی و بەخوشکم بی، ژنەکی گەلەک سەرڕاستە و هیچ لێشی ڕازیی نیینە... دەمەوێ یەک چشتت بەبیر بینمەوە... ئەوێ ڕۆژێ وەکی گلەییەکی برایانەم لێ کردی و گۆتم کرێیان بدێ، ئەوە لەبەرەوانم بوو، دەنا ئەمن حاشاکی توو سەیدی هەر بەچ نازانم.

«حەسەن» ئەمانەی وەکو خۆی بۆ «خۆخێ» گێڕایەوە... ئینجا ئەو پرسی:

– باشە ئەو کابرایە هەمووی مانگەک نابی ئەمەی ناسیە، ئەوە چبوو بەسەر دنیای یەخست...؟!

– کچێ خۆ ئەو هێشتا ئاگای لێ نییە... ئەوە هەر تەگبیری بورهان کوورەچییە.

– چ...؟! ئاگای لێ نییە...؟!

– ئەو دەیگۆت ژنەکی خزمم پێی گۆتیمە کیژەکی باشیان هەیە و ئەمنیش دەرێم لۆ لەگەر وەستای...

– کێیە ئەو ژنە...؟

– نازانم.

– دەبی کێ بی...؟! کورە ئەمن گەلەک دەترسێم ماریێ سەیدی دەستیان لەو ئیشەیدا بی...!!

– کچێ نا نا...!! ئەتووش هەر چشتەک بی و وەبزانی ئەوانن، ئەوە نابی خۆخێ.

ئینجا سەرێکی بادا و وتی:

– ئەورۆ بورهان ناردمیە کن جەلیل کورتاندرووی هەتا کورتانی لۆ کەرەکانی بەڕادان بدەم... وەللا ئەمنیش بەفرسەتم زانی و پسیاری وەستا نوورەدینم لێ کرد... دەیگۆت پیاوەکی وەهایە، لەو بازاڕەی هەموو سوندی بەسەری دەخۆن.

– کەینێ چووی...؟

– پێش نێوڕانێ.

– ئەتوو گۆتت بورهان پاش عەسرێ مەسەلەی لەگەر کردیەوە.

ئەو دەمی تێکئالا:

– ئێ خۆ ئەمن... ئئئ... چی پێ دەرێن... گۆتم مادام ناسیتمان، نابی بزانین پیاوەکی کووە...!!

– وەللا عەسەن ئەمن نازانم چ برێم... سەرم لەو ئیشەی توو دەرناچی... باشە وەستا نوورەدین ئەمن

زەریف زەینم نەدایێ، بەس گەورە دیارە... وا کامرە... لۆ هەتا هەوکە ژنی نەینایە...؟

«حەسەن» ئەو پرسیارەی حەز لێ نەبوو و ترسێک خزایە گیانیەوە... لەگەڵ ئەوەشدا بەنابەدڵی وەڵامی دایەوە:

– کچێ ئەوە... برێم چ نازانم... پیاوەکی بێبەختە... ژنەکی مردیە و کیژەکی لە پاش بەجێمایە... ڕەنگە لە عومری ناهیدەی بی... نەیویستیە ژنی تکە بینتەوە، بەس خزم و کەس وازیان لێ نەینایە، هەتا تووشی ئافاتەکیان کردیە... ئێ ئەویش ئیدی... بەخۆت نازانی...؟! برێم چ... خراپ دەرچووە... ئەوجا ئەویش لە کۆری کردیتەوە... خۆ ژن هەموویان وەکی یەکدی نیینە خۆخێ... بەخودای هەیە پیاوی لە پیاوەتی دێخی... ئەتوو لە چاوی خۆترا مەڕۆنە عالەمێ.

«خۆخە» لەو شێوە گێڕانەوە و پاساوهێنانەوەی مێردەکەی، بۆی دەرکەوت ئەو زۆری پێخۆشە، بۆیە بەتەوسەوە وتی:

– ژنەکی مردیە و کیژەکی لە پاش بەجێمایە... ئێهـ...!! ئەوجا یەکەشکەی هینایتەوە و پوختە و جوان کوشتیتی... عومریشی چ نەبی لە سیوپێنجی کەمتر نییە، دەیەوێ کیژەکی چاردەساران بینی...؟! ئەو کیژەش ناهیدەی مەیە...؟! هەوکە ئەمن دەزانم نەدەبا پێم ناخۆش بی، وەکی دەتویست لێم بشاریەوە.

«حەسەن» بۆ ئەوەی دەرگای مەسەلەکە دانەخرێت و بەشتەکانی دیکەی وەستاشدا هەڵبلێ، وتی:

– ئەتوو لۆ ئەوەندە عەنتیکەی خۆخێ...؟! ئەمن قەت چشتی لە توو ناشارمەوە... ئەوە بەعسمان کرد و زانیمان بەکەلک نایێ... تەواو... لێی دەکشێینەوە... کابراش ئەگەر لۆ مە دەست نەدا، دیارە مەعنای وەنییە خەرکی تکەی بەدەست ناکەوی... ئەورۆ هەموو چشتەک بەپارە دەکرێ... ئەویش ئەوەندەی هەیە، ژنی نەک لۆ خۆی، لۆ کوڕی کوڕیشی پێ دەینی... چار پێنج کۆشکی هەر کۆشک هەیە... ئەوە بێجگە لە ترۆمبێل و دووکان و نازانم چ و چ... عالەمیش زۆر دەیناسن و خاتریان دەوێ... وەڵلا برێی خزمی وێمە، لەسەر سەری خۆتت دادەنێن.

– خزمی ئەوهام ناوێ و قەتیش نامەوێ لەبەر وی خەرک لەسەر سەری خۆیانم دابنێن.

– کچێ خۆ لەگەر تووم نییە... ئەتوو لۆ ئەوەندە عەنتیکەی مارەوەدان...!!

ئینجا «حەسەن» بیری لە فالچییەکە کردەوە و ویستی لەو ڕێگایەوە بۆی بچێت... بەدەم پێکەنینێکی ساختەوە وتی:

– بەزمی ئەو فارچییەش خۆشە...!!

دوای کەمێک ژنەکەی بەقسەیەک ئەو هیوایەشی بڕی:

– ئەمن وەها تێدەگەم ئەوە فێر بوو... چ بەدووری مەبینە مارێ سەیدی ئەو کەتنەیان پێ کردبێ.

ئینجا پەنجەی دۆشاومژەی خستە سەر لێوی و وتی:

– هەوکە ئەمن تێگەیشتم... بورهان کوورەچی و وەستا نوورەدین و مارێ سەیدی دەستیان لەو

ئیشەیدا هەیە و فارچییەکەش هەر بەخۆیان ناردیتیان... وەڵلا دەق وەیە...!!

«حەسەن» لە داخا پێی وت:

– لەوەی زیاتر سەری خۆتی پێوە مێشێنە... ناهیدە گێی سووکە، با بەخەبەر نێ.

نەخێر، «ناهیدە» بەخەبەر نایە، چونکە نەنووستووە هەتا بێدار ببێتەوە... هەر لە سەرەتاوە هەموو شتێکیانی بیست، چونکە ئەم بەدرێژاییی ڕۆژ بیری لە قسەی ئەو ژنە فالچییە دەکردەوە و ژیانێکی خۆشی دەهێنایە بەرچاو... ئەوا گفتوگۆی نێوان دایک و باوکیشی هێندەی دیکە خەوی زڕاند و تازە دەبێت ورد ورد وشەکان شی بکاتەوە... لە ژیانیدا وەکو ئێستا ڕقی لە دایکی هەڵنەستاوە... ئەوەتا بەئاشکرا ڕێگرە لەوەی ئەم ببێتە خاوەنی پیاوێکی دەوڵەمەند و لە ماڵێکی خۆشدا ژیان بەسەر بەرێت... هەموو ڕێگایەکی بەکارهێنا بۆ ئەوەی قسەی مێردەکەی وەلاوە بنێت و هی خۆی زاڵ بکات... «وەستا نوورەدین چەخماخچی» پیاوێکی شارستان و کەشخەیە... جلەکانی پۆشتەن... لە سەرتاپای شاردا ناسراوە و خەڵک ڕێزی لێ دەگرن... خانووی گەورە و باخی فرەوانی هەیە... بەڕاستی قۆزیشە... حەیف ئەو ڕۆژە نەیتوانی بەچاکی لێی بڕوانێت... بەڵام شێوەی ڕێک لە بەرچاوە... ئەدی ئۆتۆمۆبیلە خاوێنەکەی بۆ ناڵێی... چەند حەزی لە بۆنی بەنزینە... کاتێ دەچێت بەقوولاییی لووتیدا، هەستێکی سەیر لە دڵیدا هەڵدەتۆقێ و لەزەتی دنیا دەبینێت... ئەو جارە «سەید عوسمان» لەگەڵ «زێبە» بردنی بۆ پیاسە و لە دواوە دانیشت... لەو دیمەنانەی سەر ڕێگا ڕادەما و ژیانی بەجۆرێکی دیکە دەبینی... بەڵام لەمەودوا پێشەوە هی خۆیەتی... تەنیشت مێردی... ژیان لەو ماڵەی ئەودا شتێکی ترە... چێشتی خۆش و بەلەزەت دەخوات... جلی جوان دەپۆشێت... لەو حەمامە پاکوتەمیزە خۆی دەشوات... لە بەرئاوێنەی ژوورەکەی دادەنیشێت و قژی شانە دەکات... بەعەتر دەیڕشێنێت... ئینجا مێردەکەی لەپڕ دێت دەست لە ملی دەئاڵێنێت و ختووکەی ڕوومەت و گەردنی دەدات... ڕایدەمووسێت و غەرقی لەزەتی دەکات... باوکی وتی کچێکی لە تەمەنی ئەویشی هەیە... ئەمەی بەدڵ نییە... نازانێت ناوی چییە و شێوەی چۆنە، بەڵام ڕقی لێیەتی و ئەو ماڵەی لەمان کردۆتە دۆزەخ... زۆر چەنەبازە و دەست دەخاتە کاروباریانەوە... چەند جار پێی وتووە لە وەخت و ناوەخت خۆی بەژووری ئەماندا نەکات، بەڵام ئەو گوێی ناداتێ و لەسەر ئەو ڕەوشتە ناشیرینەی بەردەوامە... با بەس ئەوە بکوتێتەوە بەچاویدا، کە ئەو کچی کێ بووە و لە چ ماڵێکەوە هاتووە، ئەگینا دەست دەنێتە ئەو قژە بۆگەنەی و هەمووی تاڵ تاڵ لە بێخەوە بۆ دەردەهێنێت... لای مێردەکەی ناڕەزاییی دەربڕیوە... ڕاستە لەبەر خاتری ئەم چەند جارێک لێی داوە، بەڵام هەق وایە زیاتر لەگەڵی توند بێت، چونکە ئەو زۆر چەتوون و هارە و ئاوا بەئاسانی تەمبێ نابێت... ئێستا بڵێ بۆ نایدەی بەشوو و لەم ماڵەی دوورناخەیەوە... زۆر بەرز دەفڕێت و بەهەموو کەسێ قایل نییە... خۆیشی بکوژێت، ناتوانێت مێرد بەپیاوێک بکات لەوەی ئەم قۆزتر و دەوڵەمەندتر بێت... هەرچی بێت و چۆن لە خۆی بڕوانێت، لە کارەکەرێک بەولاوە، هیچی دی نییە... پیاو لە ژنیەوە نزیکترە هەتا لە کچی... ئەوان پێکڕا دەنوون... بەجووتە خۆیان دەشۆن... شان بەشان دەچنە دەرێ... نهێنییان لای یەکدی دەدرکێنن... ڕەنگە جەژناوجەژن کیژەکەی لە باوەش بگرێت... «نوورەدین» بۆ ئەم لە هەموو کەسێ نزیکترە و چی سامانیشی

هەیە، هی خۆیەتی... با شوو بکات و ماڵەکەیان بۆ بەجێبهێڵێت... «ڕازیی» نابێت...؟! بۆ ڕازیی نابێت...؟! من خۆم بەدڵمە و باوکیشم پێی خۆشە... تەمەنی گەورەیە...؟! سیوپێنج ساڵە...؟! قەیناکا... من حەز دەکەم مێردەکەم ئاوا بێت... ئەگەر ڕێم لێ بگری، ڕەدووی دەکەوم... ئێستا زانیم دووکانەکەی لە بازاڕە و ئیشی چییە... دەچم بۆ لای و پێی دەڵێم: من هی تۆم و تۆش بەتەنها هی خۆمی... «ئەوەی» ڕازیی نییە، با ماڵەکە بەجێ بهێڵێت... سەد جارم پێ وتووی سنوورێکی بۆ دابنێ، با لەوە زیاتر ژیانمان لێ نەکاتە دۆزەخ... من شووم کردووە بەتۆ، تا بحەسێمەوە و ماڵم هەبێت، بەڵام ئەگەر تێیدا هەست بەخۆشی نەکەم، لە کەلاوەیەکدا بم و نان نەبێت بیخۆم زۆر چاکترە... «ئەوە» کەی ژیانە...!! لە ژوورێکی تەنگەبەری کرێ زیاترمان نییە... دەرەوە نابینم و بەسکی برسی و بەجلی دڕاوەوە منداڵ بەخێو دەکەم... چێشت لێدەنێم... قاپوقاچاغ دەشۆم... حەوشە گسک دەدەم... هێشتا لێم تووڕە دەبی... کەس بەهیچ نازانی... باوکم وەکو تۆ نییە... هێمنە و قسەی خۆشیشم لەگەڵدا دەکات، بەڵام ئەویش ناوێرێ لە ئاستی تۆدا دەم هەڵێنێتەوە... «با» هیچ نەڵێ، گوێی لێ ناگرم... خۆزگە ئەویش وەکو دایکی دەمرد و چاوی لەم دنیایە ئاودیو دەبوو... ئێستاش دەڵێی منداڵە و هەر باوکە باوکەیەتی... دە بڕۆ ملت بشکێنە و مشووری خۆت بخۆ... من و مێردم لەبەر تۆ ئاگامان لە دنیا بڕاوە... تاقەتی شەڕ و دەمەقاڵێیم نییە... سکم هەیە... دوێنێ لە بەربەلوعە ڕشامەوە... لە ئێستاوە بێشکەم بۆی کڕیوە... کانتۆرەکانم پڕکردووە لە جل... «پێیم» وت کورە ئاگات لێ بێت... تاقەتی ئەوەم نییە... دەبێ خۆم بکوژم... دەبەسە، نەوەکا لەپڕ بێنەوە و بمانبینن... لەسەر دیواری نێوانمان ئاودیو بوو... کەچی ئەوان تا درەنگ نەگەڕانەوە... چەند پەشیمان بوومەوە... خۆزگە وام نەدەوت و نەدەڕۆیی... ڕۆژی دوای ئەوە لە سەربان بینیم... پێی وتم: ماڵتان بڕوا، شێت دەبم... باوکم دەکوژم، ئەگەر دەرتان بکات... بەڕاستیمە... دەیکوژم... لە خەودا دەیخنکێنم... ئینجا زەرفێکی بۆ فڕێدام... کردمەوە... پڕی پارە بوو... وەی نەمزانی چی لێ بکەم...!! دەستم دەلەرزی... بۆم هەڵدایەوە... خۆزگە دەمژمارد... وتی: بۆ خۆت... بۆ خۆت... هەمووی بۆ تۆ... «ئاخر» پەشیمان نەبیتەوە... من ژنی تۆم... هەر من لەگەڵت دەمێنمەوە... سبەینێ ئەو شوو دەکات و بەلایەکدا دەچێت... ڕەنگە مانگی جارێکیش نەیەتەوە... دڵیشی زۆر ڕەقە... قەت وا نەزانی تۆیشی خۆش دەوێت... تۆ دایکیت خۆشدەویست...؟! لەگەڵی دەنووستی...؟! ماچیت دەکرد...؟! بەیەکەوە دەچوونە دەرێ...؟! لە من جوانتر بوو...؟!... «پێم» نەوتی ئەگەر دەرتان بکات، ماڵەکە بەجێدێڵم...؟! لە تۆ زیاتر کەسی دیکەم ناوێ... با بۆ خۆی هەر بڵێ... دایکیشم پشتی منی گرت... کاتێ هات بۆ ماڵی خاڵم، گریا و پێی وتم: بەقوربانت بم وەرەوە... بۆچی ئەم جەژنە لە خۆت و لە ئێمەش تاڵ دەکەی... ئێستا وا ڕازیمان کرد دەریان نەکات، بەشکوو دڵی نەرم بێت و بۆتی بێنێت، بەڵام نابێ خوێندنەکەشت بەجێ بێڵیت... «ئیتر» بەس ئەوەندە بەبەردەرگاماندا هاتوچۆ بکە و لە ناومالّمان ڕامێنێ... بەس لێرە و لەوێ دوامکەوە... تەمای چییت بەمن ماوە... بهێڵە بۆ خۆم بژیم... بۆ وام لێ دەکەیت...؟! بۆ...؟! بۆ...؟! مێردم تووڕەیە... دڵی پیسە... بتبینێ، من لە پێش تۆوە دەکوژێت... «پێم» بڵێ چییت لەگەڵ ئەو کوڕە هەیە...؟! بەقژ هەڵتدەواسم... هەموو گیانت داخ دەکەم... باوکیشت ناتوانێ لەژێر دەستم دەرتبهێنێت... کچی من نییت... حاشا حاشا تۆم

ناوێ... دایکی هاتە سەروگوێلاکم... ویستم بەنینۆک خاکی ژێر پێم هەڵدڕم و بچمە ناویەوە... دەیوت: بەکچت بڵێ واز لە کوڕمان بێنێت... «بۆ» یەخەم بەرنادەیت...؟! من ئیتر شووم کرد و بڕایەوە... بڕۆ بۆ خۆت لە کچێکی دی بگەڕێ... ژیانی خۆم بۆ تۆ تێکنادەم... دە ساڵی دییش چاوەڕێم بکردیتایە، هەر بۆ یەکدی نەدەبووین... باوکت چارەی ئێمەی نەدەویست... تۆمەتی دزیی داینە پاڵ... لە خانوو دەریکردین... جنێوی ناشیرینی پێ داین... تۆ وتت بەیانی زوو هەستە... پێش ئەوەی باوکت بچێتە ئیش، پارەکە لە بەردەرگا دابنێ... بۆ ئەوەی هەڵیگرێتەوە و کرێی خانووتان بۆ بدرێت... «ئەو» ماڵەی لێ کردوومەتە دۆزەخ... چاوی پێم هەڵنایەت... تۆ ڕۆژ بەڕۆژ پارەکانت بدە من... خۆم دەزانم چۆن هەڵیاندەگرم... من بڕیار دەدەم چی پێ بکڕین... پێویست ناکا ئەو نهێنیی ئێمە بزانێت... «چەندت» دەوێ، بەدزیی مێردم دەتدەمێ و بڕۆ وازم لێ بێنە... نامەوێ ئیتر بتبینمەوە... ئێمە بۆ یەکدی نەدەبووین... فاڵچییەکەیش وای وت... یەخەم بەرنادەی...؟! چییت لە دەست دێ، درێخی مەکە... پێی دەڵێی ماچت کردووم...؟ لەگەڵمت ڕابواردووە...؟ دەڵێم درۆیە... نامەکانمی پیشان دەدەیت...؟ دەڵێم من خوێندەواریم نییە...

تا دایکی لای باوکی هاتەوە و لەسەر جێگاکەی ڕاکشا، ئەم هەر بەئاگا بوو... خەیاڵێکی ئاسوودە دەیبرد و یەکێکی خەمناک دەیهێنایەوە... تەنانەت ئەو بیرە سەیر سەیرانە لە خەونیشدا وازیان لێ نەدەهێنا و تا بەیانی چەند جارێ لەگەڵ دەنگی وڕێنەکانی ڕاچڵەکی... دەشیزانی تامێسکەی ورد ورد لەسەر لچ و لێوی دەردەکەون و هەر لە خۆیەوە پێیان سەغڵەت دەبێت... بەڵام ئەمڕۆ هەموو شتێ بۆ ئەم جیاوازە و دەبێ پلانێکی نوێ بۆ ژیانی دابڕێژێت... گۆڕان بەسەرتاپای ماڵەکەیانەوە دیارە و کەلوپەلەکان دەڵێی چاوەڕێی سەفەرێکی بێگەڕانەوەن... «ناهیدە» هەر وابوو... قەت هەستی بەو شوێنە نەدەکرد، کە جەستەی ئەمی دەگرتە خۆی... خەیاڵەکانی وەکو باڵندەی تیژفڕ بەرەو دنیایەکی جیاواز سەریان هەڵدەگرت... ئێستا دوای ئەوەی بۆتە دایکی پێنج منداڵ و من بە«پوورە ناهیدە» بانگی دەکەم، هێشتا تامی ژیانی جێگیری نەچەشتووە و لە سیمایدا هەمیشە کۆچ و ڕاونان و ئاوارەیی دەخوێنمەوە... خانووێکی گەورەیان هەیە و یەکێکن لە خێزانە دەوڵەمەندەکانی گەڕەک، بەڵام هەرچەند دەچمە لای «دلێر»ی کوڕیان و سەرنج لە کەلوپەلی ناو ماڵیان دەدەم، وادەزانم بەتەمان بگوێزنەوە و دڵم دادەچڵەکێت... مێردەکەی لایەکی باخەکەی دابڕیوە و کۆتری لێ بەخێو دەکات... ڕۆژانە بێدەنگ کاتیان لەگەڵدا بەسەر دەبات و خۆی لە کەس ناگەیەنێت... لەودیوی ئەو پەرژینە تەلبەندەوە وەکو زیندانییەک دیارە و هەر جارێ دەیبینم، ترس دەخزێتە دڵمەوە... ئەوەندە لەگەڵیان ژیاوە، خەسڵەتی ئەوانی هەڵگرتووە و ڕەنگە نەیەوێت چیتر بەزمانی ئێمە بدوێت... هەمیشە چوار و پێنجی گەورە لەسەر شانەکانی هەڵنیشتوون و لە باوەشیا بێچووەکان بەسیکەسیک خۆیان بەسنگیەوە دەنووسێنن... زۆر جار هەر لەوێ، لەسەر کورسییەکە خەو دەیباتەوە و لەپڕ لەگەڵ شەقەی باڵیان بێدار دەبێتەوە... شەوان دوای ئەوەی کۆترەکان جووت جووت دەچنە کولانەکانیان، ئەمیش بەتەنیا لەسەر بەڕە چڵکنەکە ڕادەکشێت و بەیانییان لەگەڵ گمەگمیان هەڵدەستێت... دەیان میوانیان بێت، لێیان ڕانامێنێت و وەڵامی سەلامەکانیشیان ناداتەوە... تا ئەو ڕۆژەی لەوێ گیانی دەرچوو و کچان هاواریان کرد: هەی وەی شێرە

باوکمان لەناو کۆتران مرد، تەنها یەک دێڕی لە دەم هاتبووە دەرێ... کاتێ ژنێکی هەژاری خزمیان دوای گیرانی مێردە سیاسییەکەی لەناو ئەو باخە دەگریا، ئەو پێی وتبوو چ خۆشحاڵییەکە بنیادەم شتێکی هەبێت، بۆی بگری...!! لە پشت پەرژینە تەلبەندەکەوە دنیا بۆ ئەم کۆتاییی دەهات و خۆی بەخاوەنی ژن و منداڵیش نەدەزانی... ئێوارانی هاوین «ئاواز» سۆندەیەکی بەدەستەوە دەگرت و هەیوان و ناو حەوشەی داخبووی بەر هەتاوی گەرمی دەڕشاند... ئینجا چیمەن و گوڵەکانی ئاو دەدا و دەگەیشتە نزیک پەرژینە تەلبەندەکەیش، بەڵام جارێ لەگەڵ ئەو باوکەی شتێکی نەدەوت، بگرە هەر لێیشی ڕانەدەما... تەنانەت ئەو ڕۆژەی بەبووکیشیان برد، نە ئەم چوو دەست بکاتە ملیەوە و نە ئەویش لەوێ، لەناو کۆتران سەری هەڵبڕی... لە ڕاستیدا «ئاواز» زۆر لە ماڵ دوورنەکەوتەوە، چونکو کرێچیی خانووی تەنیشت خۆیان دەرکرد و لەگەڵ «کاک محەمەد سەلیم»ی مێردی چوونە ناوی... دەرگایەکیان خستە دیواری نێوانیانەوە و سێ ژەمەیش بەیەکەوە نانیان دەخوارد... ژنێکی وریا بوو و هەردوو ماڵی بەچاکی بەڕێوە دەبرد... ئەم نەبووایە، دوای ئەوەی باوکیان لە ماڵەوە دانیشت و بەئێجگاری وازی لە ئیش و لە دنیا هێنا، ڕۆژ بەڕۆژ سامانەکەیان لە دەست دەچوو و دەردی «نازیلە ئینگلیز» دەیوت وای لێ دەهات کونەپەپوو هێللانەی لەسەر تەرازوویان دادەنا... هەر خۆیشی لێزانانە ئەو کوڕەی لە دایەرەکەیان هەڵبژارد و شووی پێ کرد، گوێی بەوە نەدا لە خێزانێکی هەژارە و لە فەرمانبەرێکی بچووک زیاتر نییە... سەری مانگان دەچووە بازاڕ و کرێی دووکانەکانی وەردەگرت... دەیخستنە سەر هی خانووەکان و هەڵیدەگرتن... ئێوارەیەکی هاوین من و «دلێر»ی برایشی لەگەڵ خۆیدا برد و لە گەڕانەوەدا سەرو ئایسکرێمی بۆ کڕین... بەو کۆڵانەدا ڕۆیشتین و ساتێ لە بەردەرگای ئەو خانووەدا وەستاین، کە ئەم لە ناوەڕاستی پەنجاکان تێیدا لە دایک بووبوو... هەندێ لە خەڵکەکەی دەناسیەوە و چاکوچۆنیی لەگەڵدا دەکردن... تا گەیشتینەوە، هەر باسی منداڵیی خۆی بۆ دەگێڕاینەوە... من بەر لەوەی ئەو ماڵە بناسم، بەشێوەیەکی دیکە لە چیرۆک تێگەیشتبووم... وامدەزانی تەنها ژیانی ئەو کارەکتەرانە سەرنجڕاکێشن، کە ئاوارەی شاخ و کێوانن و وەکو گیانداران لەسەر گژوگیا دەلەوەڕێن... یان ئەو غەریبانەی بستێ زەوییان نییە و هەر شەوێ لە گەراج و بەردەرگای مزگەوتێکدا دەنوون... چەند سەیرە مرۆڤ گەورەترین خانووی هەبێت و بیست و چوار سەعات لەناو باخە فرەوانەکەیدا بژی، بەڵام هەستی پێ نەکات...!! ئەمە بۆ منێکی یانزدە دوانزدە ساڵان کاریگەرە و لە ناخەوە دەموروژێنێت... ئێستا کاتێ لەودیوی ئەو پەرژینە تەلبەندەوە لە مرۆڤێک ڕادەمێنم، پێویستم بەوە نییە هیچ وشەیەک ببیستم... ئەگەر چیرۆکی هەموو دنیام بۆ بگێڕنەوە، گوێ ناگرم... نامەوێ پێم بڵێن ئەو پیاوە تا دوێنێ دز بوو... مرۆڤی دەکوشت... ناپاکیی لە نیشتیمان دەکرد... ئەگەر ئێستا ماڵێکی تازە بێنە گەڕەک و لێم بپرسن، ئاخۆ ئەو بنیادەمە ناوی چییە، ئامادە نییم وەڵامیان بدەمەوە... چیدی تاقەتم نییە بەدوای ئەوەدا بگەڕێم چۆن بووە مێردی «پوورە ناهیدە» و هەموو ئەو ڕووداوە سەیرانە بیر خۆم دەبەمەوە، کە لە بارەی ژیانی ئەوانەوە بیستوومە و دەتوانم ورد ورد بیانگێڕمەوە... بینینی خۆم بەتەنیا بەسە و دەبێت لە ڕێی ئەو هەستەمەوە جارێکی دیکە و بەشێوەیەکی جیاوازتر لەوەی پێشوو بەسەرتاپای ژیانیدا بچمەوە... ئەوا هەر بەو خەیاڵانەوە ماڵەکەیان بەجێدێڵم و لە

شەقامی سیمەتری دەپەڕمەوە... دەچمە ئەوبەر و ڕێک بۆ کۆڵانی ماڵی «نازیلە ئینگلیز»... هەر کاتێ خەمێ یەخەم دەگرێت، من ڕوو لەوێ دەکەم و هەموو ناخۆشییەکانم بیردەچێتەوە... ڕەنگە تووشی «سەلمای نوورەدین چەخماخچی»یش ببم، کە هەمیشە لە بەردەرگایە... باوەژنەکەی لە سەروەت و سامانی زۆری باوکی بێ بەشی کردووە و لە خانووێکی پەڕپووتدا دەژی، کە «نەجمە»ی پووری بەهەرزان پێی فرۆشتووە... کەس نازانێت ڕۆژێک لە ڕۆژان کچی پیاوێکی ئێجگاری دەوڵەمەندی شار بووە... زیاتر لە سواڵکەر دەچێت... دوور نییە ئێستا لەگەڵ ژنێکی دراوسێ دەستیان لە تیتکی یەکدی نابێت... ئاخر ئەو سات نییە لەو گەڕەکە شەڕێ هەڵنەگیرسێنێت... بەو دەنگە زیقنەی دەقیژێنێت و جنێوی پیس پیس دەدات... بەکچێنی زللەیەکی لە گوێچکەی چەپی ژنێکی کۆڵانیان دا و دوو ڕۆژ لە جێدا خستی... ئێستا ئەو داماوە نیمچەکەڕە و بەحاڵ دەنگ دەبیستێت... دیارە هەربۆیە «ئەحمەد عەنتیکە ئەوەیە ئەمن ئاگام لە هیچ نییە»یش ئەوەندە دڵی پێی خۆش بوو و دەیویست ڕۆڵەی ئازا و بەجەرگی لێ بەرهەم بێنێت... ئاخر لە شەوە نەفرەتیەکە پێش ئەوەی بگاتە لای ئەو تانکییەی بەردەم ماڵی «عەزیز بەگ»، باوەڕی نەدەکرد هیچ شتێک بتوانێت ئەو شکستە گەورەیەی بۆ پڕبکاتەوە و دەیوت هەتکی ئاوا هی لەبیرچوونەوە نییە، بەڵام لەوێ هەستێکی گەشبینانە خزایە دڵیەوە و بۆی دەرکەوت لە کوڕەکانی خۆی پیاوی جەربەزەی وەکو «عەلۆی خەجە هیزەی»ی پێ دەخوڵقێت... ئەمە بیرکردنەوەی هەموو ئەو قارەمانانەیە کاتێ لە نەبەردەکاندا تێکدەشکێن و باوەڕیان بەتوانای خۆیان نامێنێت، بۆ دامێنی ژن دەگەڕێنەوە و پێیان وایە دەتوانن لەوێ پاڵەوانی لە خۆیان بەرزتر بێننە دی... نۆبەرەی کوڕ دەرچوو و گیسکێکی کردە خێر... دووەمیشی هەروەکو ئەوەی پێشووی و لە خۆشییان گەز گەز باڵای بەرەو ئاسمان هەڵدەچوو... بەڕۆحێکی ئیسپارتییانەوە پەروەردەی دەکردن و هیوای دوارۆژێکی گەشی بۆ دەخواستن...[٧] لە ماڵەوە وانەی دزی و دەستبڕینی بۆ دەوتنەوە... لەگەڵ «سەلما»ی ژنی دەچوونە ژێر لێفەوە و ئەوان دەهاتن بەسەریاندا دەدان... بەقۆنداغی تفەنگی قەستی تێیاندەکەوتن و پارە و خشڵەکانیان دەبردن... دەچوونە حەمام و ئەوان دەرگایان بەلەقە دەخستە سەر پشت... لە کۆڵان دەستیان پێکرد... سەرەتا لە گیرفانی منداڵان و دوایی بۆ دووکانەکان... ئینجا لەناو ماڵان و پاشان لە بازاڕ... سەیر لەوەدا بوو هەر زوو زوو دەگیران و لێدانی چاکیان بەردەکەوت... بەسەری شکاو و دەمولووتی خوێناوییەوە دەهاتنەوە و «ئەحمەد»ی باوکیشیان بەپیشەی خۆی دەیوت:

– عەنتیکە ئەوەیە ئەمن ئاگام لە هیچ نییە.

دواتر کاتێ تەمەنیان گەیشتە هەژدە و نۆزدە... شەوێ لە شەوانی زستان ماڵێکیان بڕی و ئاشکرا بوون... پۆلیس هاتن و بەرەو زیندانیان بردن... هەر لە ڕێگا دانیان پێدا نا... بۆ ماڵەکەیان هێنانەوە، تا وێنەیان بگرن، کە چۆن چۆنی چوونەتە ژوورێ و بەچ شێوەیەک ئەو دزییەیان ئەنجام داوە... کوڕی ئەو ماڵەش یەکێ بوو لە شەقاوەکان و ڕۆژانە لەگەڵ کۆمەڵێکی دیکەی وەکو خۆی مۆڕەیان لە خەڵک دەکرد... ئەمەی بەشکستێکی گەورە بۆ لێکدەدرایەوە و هاوڕێکانی بەچاوێکی نزم لێیان دەڕوانی... لە ترادیسیۆنی ئەواندا دز ڕێزی زیاترە لە دزیلێکراو، بۆیە لە بەرچاوی پۆلیسان باڵەکانی فشکردەوە و تا

هێزی تێدا بوو وتی:

– ئەمن بەخۆم ئەو وەختی لە دزیی بووم، دەنا دزی هەموو ئەو شارەی ناتانن بەپێش دەرکەشماندا بێن.

پۆلیس خێرا قۆڵبەستیان کرد و تێیکەوتن... هەرچەند دایکی پاڕایەوە و پێی وتن:

– کورە بیکەنە خاتری ئەو قورعانەی وا لەسەر تاقی مزگەفتانە، بەریدەن و جەرگم داخ مەکەن.. بەو خوایەی هەموومانی خەلق کردیە لە تەنیشت من نووستبوو و پرخەی دەهات... کورە وەللاهی لۆ میزکردنێش ئەمن لەگەر خۆی دەبا و ناوێری بچتە ئەو عەوشەیەی... دەرێ تاریکە، پشیلەی لێیە.

بەڵام ئەوان گوێیان لێ نەگرت و بردیان... لە دواوەی پیکابی پۆلیسان دەگریا و لە شەرمان دەستەکانی لە دەموچاوی کردبووە پەنا.

«ئەحمەد»، کە تا ئەوساش هیچ نازناوێکی نەبوو، بۆکسی بەڕانەکانی خۆیدا دەکێشا و بەردەوام دەیوت:

– عەنتیکە ئەوەیە ئەمن ئاگام لە هیچ نییە.

«نازیلە ئینگلیز» پێی وت:

– ئەحمەد عەنتیکە ئەوەیە ئاگام لە هیچ نییە، خوا ئاگای لێیە ئەتوو ئەو مندارانەت بەقەباحەت برد.

* «رازیە»ی هێوەرژنی «نازیلە ئینگلیز» ئەوەندە فیزی زل بوو، خۆی لە کەس نەدەگەیاند... سەلامیان لێ دەکرد و وەڵامی نەدەدانەوە... بەشێوەیەک دەم و لچی دەدا بەیەکدا، هەمیشە واتدەزانی قێزی لە شتێکی پیس کردۆتەوە... ئینجا بۆ نەگبەتییش تاقانەکەی «یەحیا»ی ناو بوو و هەر زوو زوو دەیوت:

– یەعیا... ئۆء، یەعیا.

وا دەهاتە گوێچکەوە، کە دەڵێ:

– یائع یا... ئۆء، یائع یا.

چڵێسیی «یەحیا» سنووری نەبوو... هەمیشە دەمی دەجووڵا و سات لە دوای سات بەزی زیاتری دەگرت... سەرەتا وایانزانی کەڕولاڵە، چونکو ورتەی لە دەم دەرنەدەچوو... بۆ یەکەمین جار لە تەمەنی سێساڵیدا کاتێ دەوریان بەسەرین تەنیبوو تا بتوانێت دانیشێت و نەکەوێت، چەند جارێ دەستە ئەستوورەکانی بەسستی لەملا و لەولای خۆیەوە کوتا و بەدەنگی قەڵەوی وتی:

– دددادددد... دددادددد... دددادددد... دددادددد.

باوکی هەموو دراوسێکانی بانگ کرد، تا گوێ لەو منداڵە موعجیزەیە بگرن، بەڵام ئەوسا سەرگۆی مەمکی دایکی دەمژی و بەغەزەبەوە لێی دەڕوانین... «رازیە» لە کۆڵان دادەنیشت و بەشانوباڵی تاقانەکەیدا هەڵدەدا... ناوی یەک بەیەکی منداڵانی گەڕەکی دەهێنا و بەقوربانی ئەوی دەکردن.

ڕۆژێکیان «نازیلە ئینگلیز» لە بازاڕەوە تا بەردەگای ئەوان تەنەکەیەکی ڕۆنی بەشەق هێنایەوە... خەڵک لێیان دەڕوانی و وایاندەزانی شێتە... تەنەکە ئەوەندە بەر ئەم دار و ئەو بەرد کەوت، قووپایەوە و شێوەیەکی سەیری بەخۆیەوە گرت... بە«ڕازیە»ی وت:

– کوڕی توو بەو تەنەکەیەی دەچی... دەوجا بەس قەشمەریی بەعالەمێ بکە.

کاتێ تەمەنی بووە پێنج ساڵ، پوورەکانی ڕۆژانە تاتی تاتییان پێدەکرد:

– تاتی تاتی... یەحیا بەخێرهاتی.

دوای چواردە مانگ پێی گرت و لە سەرتاپای شار دەنگی دایەوە... ئەو خوشکە عازەبانەی دایکی وازیان لە هەموو شتێ هێنا و بەردەوام خواردنیان لە دەمی دەپەستا... کاتێ گەیشتە تەمەنی نۆ ساڵان و لە قوتابخانە وەرگیرا، ئەوان بەسەفەرتاج چێشتیان بۆ دەبرد و لە پشووی نێوان وانەکان دەیاندایە... مەنجەڵەکانیان لەسەر تەختی بەردەمی دادەنا و کەوچک کەوچک دەیانئاخنیە ناو دەمە زلەکەیەوە... هەر زوو زوو دەیوت:

– عەمووی دددەغۆم... بببااااژ...؟!

– هیتکەشت لۆ دەینین بەقوربانی هەناسەکانت بین.

– عەزززم لە مەگگگدددەبببێ نییە، لەگگگەردددان دددێمەوە... ئێ...؟!

«هاجەر»ی پووری دەستەکانی بەملا و بەولای قەپرغەی خۆیەوە دەگرت و دەیوت:

– لۆ...؟

– لەو گگگدددێبببانەی دددێناگگگەم... غۆژ نیینە.

– بریا ئەو کەلیمانە خواردن بان، هەتا بەمراکی بەدەومان وەکردبای.

«مامۆستا عەبدولکەریم ئەوهایە...!! بڕۆ چت نەکردیە بیکە»ی بەڕێوەبەر پێی دەوتن:

– چما ئەوە تەلەبەیە، یان دووکانداره، هەتا بەسەفەرتاجی شیوی لۆ بیننە مەکتەبێ...؟!

ئەو هەموو شتێکی دەخوارد و قێزوبێزیشی نەدەزانی... زۆر جار منداڵان کاتێ پاروویان دەهێنایە دەرێ و بۆیان تەواو نەدەکرا، لەجیاتی ئەوەی فڕێی بدەن، لە دەمی ویان دەپەستا... پایزی شەستوحەوت «ئەسعەدۆک»ی دووکاندار تەشتێک گۆیژی بۆگەنی کرد و لەو بەردەمە ڕشتی... «یەحیا» وەکو بەرخ نیشتە سەری و کرمەکانیشی لەگەڵ هەڵلووشی... وایانزانی دەمرێت، کەچی بەڵای نەگەیشتێ... ڕۆژی دواتر «نەجاتی خەجێ بولغاری» بە«عیماد»ی ئامۆزای وت:

– بەس بەخۆم دەزانم ئەو بەرازە بەچ دەتۆپی... نایێڵم بگاتە سبەینێ... هەر ئەوڕۆ دەیکوژم.

«عیماد» نەچووە ئەقڵیەوە، ئەم بەڕاستی دەیەوێت لەناوی بەرێت، بۆیە بەهەندی هەڵنەگرت... «نەجات» هەر لە خۆڕا ڕقی لە «یەحیا» بوو و ڕۆژێ یەک دوو جار تێیهەڵدەدا... کاتێ «رازیە» و

خوشکەکانی دەچوونە سەروگوێلاکی «خەجێ بولغاری» ، ئەو بەزمانی هاری بەرپەرچی دەدانەوە و هەزار جنێوی لە جنێوە عەنتیکەکانی خۆی پێ دەدان... من زەحمەتە شەڕی ڕۆژی لێزمەبارانەکەم بیربچێتەوە... ئەوسا لە پۆلی دوو دەمخوێند و لە قوتابخانە دەگەڕامەوە... مەسینەیەکی مسی بەدەستەوە بوو و بەملا و بەولایدا ڕایدەوەشاند... خوێنی سەری «ڕازیە» و خوشکەکانی فیچقەیان دەکرد و تێکەڵی شەستەباران دەبوون... ئەگەرچی دەمزانی ئەو دیمەنە تەواو تێکمدەدات، بەڵام نازانم بۆ نەمدەتوانی ڕووی خۆم وەرگێڕم... ئەو ڕۆژە نانم بۆ نەخورا و هیچ لەو هەستە تێنەگەیشتم، کە لەپڕ خزایە دڵمەوە و سیمای هەموو شتەکانی لێ گۆڕیم... شەوان تا بیرم لێ نەکردایەتەوە، خەو نەدەچووە چاوانمەوە... دەمەوێ گوێم لە «هاجەر» بێت کاتێ لەناو کۆڵان ڕاکشاوە و دەناڵێنێت... ئەو لەوانی دی گوناحتر دێتە بەرچاوم... وێنەکەی بۆ دەیان شێوەی تر دەگۆڕێت و تێکەڵی خەونەکانم دەبێت... مەمکەکانی دەبینم... لە یەخەی کراسی شینی ئاسمانیی هاتوونەتە دەرێ... لەو دەخیلانە دەچن، کە لە گڵ دروست کراون و پیاوێکی هێمن لەو دووکانەی نزیک باتا دەیانفرۆشێت... پێم خۆشە دەمم بنێم بەسەرگۆکانیان و مژی قووڵ قووڵیان لێ بدەم... بەڵام ئەوەتا چۆڕاوگەی خوێن گەیشتە ئەوێ و ڕەنگی گۆڕین... هێشتا هەر جوانن... دوو دەخیلەی سوورن و بریقوباق دەدەن... وڕکم بۆی گرت و زۆر گریام، بەڵام دایکم ڕازیی نەبوو بیست و پێنج فلسم بداتێ، تا بیخەمە ناو دەستی ئەو پیاوەوە و دانەیەک بەئارەزووی دڵی خۆم هەڵگرم... لەناو تاقەکە دایدەنێم و هەموو بەیانییەک پێنج فلسی تێدەکەم... بەر بنکەکەی دەکەوێت و خۆشترین دەنگی هەیە... دوایی بەهەموو توانای خۆم دەیکێشم بەکۆنکرێتی هەیواندا و بەو ناوەدا بڵاودەبنەوە... دانە دانە کۆیان دەکەمەوە و دەیانژمێرم... لەو دووکانەی لای حەمامی ئیسکان ئەو مراویە دەکڕم، کە لە نایلۆنێکی ئەستووری نەرم نەرمی وەکو کێکی ئیسفەنجی دروست کراوە و هەرچەند سنگی ڕادەگوشم، دەندووکی پانی دەکاتەوە و دەڵێ: قواق قواق... قواق قواق... ئەمە زۆر لە دەنگی کراسی «پوورە ش» جیاواز نییە... مەبەستم ئەو کاتەیە، کە لەناو تەشتێکدا دەیشت... دەریدەهێنا و دەیگوشی... لە چاوانی نزیکدەکردەوە و دەیخستەوە ناوی: شواق شواق... شواق شواق... کەفی نەرم دەستە باریکەکانی دادەپۆشی و دەتوت بەفر لەو حەمامە کەمێ تاریکەدا باریوە... من ئەگەر مراویەکەم کڕی و بیست و پێنج فلس مایەوە، دەیدەم بەئایسکرێم و تا ماڵەوە مژی لێ دەدەم... «پوورە هاجەر» نازانێت مەمکەکانی، کە لە یاخەی کراسی هاتوونەتە دەرێ و چۆڕاوگەی خوێن ڕەنگی گۆڕیون، لە دوو دەخیلەی سوور دەچن، بەڵام لە تاوی ئازار دەناڵێنێت... «خەجێ بولغاری»یش سیمای زیاتر وەکو هی پیاو دەردەکەوێت و هەروا جنێو دەدات... ئەگەر لێم بپرسن من لای کامیانم، هیچ وەڵامێکم پێ نییە... ئەوەندە هەیە دیمەنێکی ئاوا چێژی خۆی هەیە، کاتێ لەژێر لێفە بیری لێ دەکەمەوە... ئەرێ ئەگەر «خەجێ بولغاری» هەر بەڕاستی پیاو بووایە، ژنێکی چۆنی دەهێنا...؟! ڕۆژی چەند جار بەقژ لە کۆڵان ڕایدەکێشا و بەشەق تێیهەڵدەدا...؟! ئێستاش کاتێ ناوچەوانی بەو پەڕۆیە دەبەستێت و شاڵاو بۆ ژنان دەبات، سیمای تەواو دەگۆڕێت و لە مرۆڤی ئاسایی ناچێت... «مام ڕەزا»ی مێردی چەند پیاوێکی بێوەیە... لە بەیانییەوە تا ئێوارە لای ئەو کوورەچییانە ئارەق دەڕێژێت و حەوت هەشت پەنجاییی دەستدەکەوێت... تەنانەت نیوەڕۆیان دوای ئەو

هەموو ماندوێتیە پارووە نانێک نییە بیخوات... خەیاڵیشی هەر لای کچە گەورەکەیەتی... لەپڕ نەخۆشی خستی و جوانییەکانی لێ سەندەوە... تا ئەم هەندێ پارەی قەرز کرد و ویستی بیباتە دکتۆر، ئەو بۆ هەتاهەتایە چاوانی داخست و ڕۆژی بەفرە زۆرەکە لە گۆڕیان نا... لەپەنا دیواری خۆیان دیم و بەقوڕگی پڕ لە گریانەوە لێی ڕامام... نەمدەزانی لە سەرما بوو یان لە حەژمەتا ، هەموو گیانی دەلەرزی... هەر زوو زوو لە ئاسمانی تەڵخی دەڕوانی و بەدەم هەنسکەوە دەیوت:

– ماڵی بابم سامیە، بەجێتهێشتین.

هەمیشە بەو دەنگە کزە دەدوا و ترسێکی ئەزەلی بەسیمایەوە دەبینرا... پیاوێک بێننە بەرچاوتان بەتاقی تەنیا لە خانووێکی پەڕپووتی قەراغ شارێکدا دەژی، نە کەس دەناسێت و نە کەس دەیناسێت... لە نیوەشەوێکدا بەهەموو هێزی خۆیانەوە لە دەرگاکەی دەدەن و لە قوولاییی خەودا ڕایدەپەڕێنن... بەچ ترس و سەرسوڕمانێکەوە ئەو قاپییە دەکاتەوە و لێیان دەڕوانێت...؟! بەڵێ، من ئەم حاڵەتە ئەبەدییە بەڕووخساری «مام ڕەزا»وە دەبینم و هەمیشە وادەزانم ئەو لە نیوەشەودا دەرگای لە خێوێکی ترسناک کردۆتەوە... ئینجا ئەگەر وتیان «سامیە» مرد و لە «چراغ» ناشتیان، ئەوا من دەڵێم وا نییە، بەڵکو لەسەر ڕووی باوکی چاڵێکیان بۆ هەڵکەنی و بەتوولێکی شەفافی خەمێک دایانپۆشی... ئەوەتا ڕەنگی «مام ڕەزا» هێندەی دی گۆڕاوە و تک تک ترسی لێ دەچۆڕێ... من ناوێرم لە تەرمی «سامیە» بڕوانم... چوار ساڵ لە من گەورەتر بوو، کەچی هەر جارێ لە ماڵی «نەجیبە»ی پووری ماڵەباجێنەمان دەکرد، پێی دەوتم ببمە باوکی... پەنا ئەو سەندووقەی نوێنەکانیان لەسەر هەڵدەچنی، ماڵی ئەو بوو... هەر جارێ چیرۆکێکی هەڵدەبەست و پێکەوە نمایشتمان دەکرد... منی پیری بێکەسی تەنیا و لانەواز، شەوێکی سایەقەی زستان سەرمای وشک تەنگی پێ هەڵچنیم و گشت گیانم دەلەرزی... بەهەزار حاڵ خۆم گەیاندە بەرماڵیان و لە دەرگام دا:

– کێیە ئەوە...؟!

– ئەمنم سامیە... ئەمنم کچم... بیکەوە.

– ئەتووی پیرەمێرد...؟! دیسان هاتیەوە...؟! ئەدی نەمگوت جارەشکە چارەت نەبینم...؟!

– بیکەوە سامیە، سەرمامە کچم، لاقەکانم تەزین.

– بڕۆ... بڕۆ... نایکەمەوە.

– ئەدی ئەمن بابت نییمە...؟

– بابی وەکی تووم ناوێ... بڕۆ و لێم گەڕێ... دەنووم... بڕۆ و بەس دەرکەمان لێ بگرە... منداڵەکانم لێ هەڵمەستێنە.

– ئەمن باپیریانم، خۆشمدەوێن... دەمەوێ لەسەر سینگی خۆمیان بنوێنم.

– درۆیە... درۆیە... ئەتوو کەست خۆشناوێ... چەغە بە...!! منداڵی من نایەنە کن پیسی وەکی توو.

– کچێ بیکەوە سامیە... ئەمن بابتم... زگت پێم ناسووتێ...؟

– نەء، زگم پێت ناسووتێ... ملت بشکێنە و یەخەم بەردە... تاقەتی دەرۆزەکەری وەکی تووم نییە.

– لۆ سامیە...؟ لۆ...؟ ئەمن گوناحم... نابینی دەستەکانم دەلەرزن... چاوم کز بووە و بەرپێم نابینم... لەوانەیە بەو شەوەی بکەومە ناو بیرەکی و بخنکێم.

– ئەو قسانە لۆیە بەمن دەڵێی، هەتا زگم پێت بسووتێ و بێلم بێیە ژۆرێ...؟ قەت نابی ناو ماڵم ببینی... دە برۆ پیسی بۆگەنی، بەس لێم بپارێوە. لەوەی زیاتر تاقەتی تووم نییە.

– قەیناکە سامیە مەیکەوە، ئەمن وا دەرۆم، بەشکوو لەسەر ئەو جادەیەی لە سەرمان رەق ببمەوە و لە برسان بمرم.

– بەبنی پێم... وەدەزانی پێم ناخۆشە...؟! حەزدەکەم سبەینێ وەکی دەرکەم کردەوە، لە پێش هەموو چشتەکی مەیتی توو لەو کۆڵانەی ببینم و سەگ و پشیلە هەناوتیان دەرهینابی.

بە لەرزە لەرز و خەمناکانە پشتم کردە ماڵیان و نائومێدانە هەنگاوی سست سستم بۆ رێگایەکی نەزانراو هەڵهێنا... دڵم لە خۆم داما و لە هەر کاتێکی دی زیاتر هەستم بەبێکەسی کرد... ویستم بگریم، بەڵام نازانم چی نەیهێشت فرمێسکەکانم بەناو چرچیی روومەتمدا بێنە خوارێ و لەسەر زەویی تەزیوی نێوان پێیە لەرزۆکەکانم ببنە گۆمیلکەی گەرم... ئاخ خوایە گیان من بەپیری چەندێ ناشیرین و قێزەونم، تەنانەت تاقە کچەکەشم دەمبوغزێنێت... دالدەم نادات و بەجنێو ریسوام دەکات... ئای ئەو دیوارانەی جاران لە هەر شتێکی دی زیاتر رقم لێتان بوو و دەمویست وەکو کراسی تەنگ لەبەر خۆمتان دادرم، ئێستا لەم شەوە تووش و تاریکەدا چەند پێویستم پێتانە... بەوەش رازیم بۆم ببنە گۆڕ و ساتێ لەو سەرما تۆقێنەرەم بپارێزن... پیرەمێردێکی زەلیل و داماوم، هێندەی ئەو کرمە نەرمە وەنەوشەییەیش دەستەڵاتم نییە، کە ناوی سێویک دادەرووخێنێت و دەیکاتە ماڵی خۆی... پێم بڵێن منی لانەواز و بێوار بۆ کام لا سەر هەڵگرم...؟! مامۆژنم دوای ئەوەی کۆتاییی بەچیرۆکی ریشۆڵە باڵشکاوەکە دەهێنا، دەیوت: ئەوەی ماڵی نەبێت، رۆژهەڵات و رۆژئاوا و باکوور و باشووری لەلا وەک یەک وایە... ئەگەر بەدرێژاییی ژیانی رێگا ببرێت، ناگاتە هیچ ئاوەدانییەک... هاورەگەزەکانی پۆل پۆل بەئاسمانی بێگەرددا فرین و بۆ شوێنی فێنک کۆچیان کرد... ئەویش لەو چۆڵەوانییە بەملا و بەولادا هەنگاوی رووارپانەی دەنا و نەیدەزانی کام لا بگرێتە بەر... راست دەفەرمووی ئامۆژن، ئەی رووپاکی چیرۆکبێژ، ئێمە تەنها بەماڵەکانمانەوە دەزانین رۆژهەڵات و رۆژئاوا و باکوور و باشوور دەکەونە کوێوە... ریشۆڵەی باڵشکاو بەجێما... زەوی وردە وردە دەکولا و بنی پێی ناسکی وی دەسووتاند... تیشکی خۆری ناوەراستی ئاسمان چاوەکانی هەڵدەکۆڵی و پێستی دەبرژاند... چەندێ گەرم بوو مامۆژن گیان بەر ئەو عەلائەدینەی بەتاقە چاوێکی شینی ئاگراوییەوە لێمان رادەما و گوێی دەدایە چیرۆکی تۆ... ئینجا وردە وردە خەو دەیبردەوە و تۆز تۆز رەنگی گلێنەی زەرد هەڵدەگەرا... ئاوایە رۆحی من...!! شتەکان لە گۆراندان... ئەوەتا منیش پیری هێزی لێ بریوم و وەختە بیرم بچێتەوە، کە رۆژێ لە رۆژان منداڵێکی گەرەکی «سەیداوە» بووم و باوەشی تۆ زۆر بەئاسانی

دەیتوانی بمشارێتەوە...

دەنگی کردنەوەی دەرگای ماڵی «سامیە»ی کچم خەیاڵی پچڕاندم... ئاوڕم دایەوە... دەستەکانی بەسنگیەوە گرتبوو... بانگی کردم:

– بابە... بابە... بگەرێوە.

ئینجا هات و لە باوەشی گرتم... دەگریا... بەڵێ، بەڕاستی دەگریا... فرمێسکم بەسەر روومەتەکانیەوە دەبینی... بردمیە ژوورێ و نانی بۆ دانام.

لێم پرسی:

– ئەوە ئەتوو بەڕاستی دەگرییێ...؟

بە پشتی دەستی فرمێسکی چاوانی سری و وتی:

– کورە نا... نا، گەمەیە... ئەوە جێم لۆ رایەخستی، وەرە بنوو.

– نانووم سامیە... نانووم... ئەوە ئەتوو لۆ دەگرییێ...؟

– گەمەکەی بەو پرسیارەی تێکمەدە... بلێ نانووم، ئەگەر ئەتوو دانەنیشی و ئەمن سەرم لەسەر رانت دانەنێم.

– نانووم، ئەگەر ئەتوو دانەنیشی و ئەمن سەرم لەسەر رانت دانەنێم.

قژی لوولی لە پەنجەکانی ئاڵاند و وتی:

– ئەگەر داکمت نەکوشتبا، نەدەکەتیە کۆڵانان و ئێستا لە ماڵی خۆت دادەنیشتی.

سەرم لەسەر رانی هەڵبڕی و پرسیم:

– ئەمن داکتم کوشتیە سامیە...؟ ئەمن...؟!

بەشێوەیەک وام وت، وای زانی راستیە، بۆیە ناوچەوانی گرژ کرد و پێی وتم:

– کورە گەمەیە گەمە گێلە... بلێ کوشتم، چونکە خۆشینەدەویستم.

– کوشتم، چونکە خۆشینەدەویستم.

ئینجا بۆ ئەوەی لەوە زیاتر رەوتی یارییەکە خاو نەکەمەوە، باقیی چیرۆکەکەی پێ وتم و دیالۆگەکانم لەبەرکرد:

– ئەوەی خۆشینەویێ، دەبی ئەوها وەکی داکم بیکوژی...؟

– ئا، دەیکوژم.

– وەی ئەمن دەترسێم...!!

– مەترسێ سامیە، ئەمن دەزانم ئەتوو ئەمنت خۆشدەوێ... ئەمنیش خۆشمدەوێی.

– دەستت زۆر ئێشا، ئەوەندەی لە دەرکەمان بدەی...؟

– ئا، زۆر زۆر...!!

– بینە با ماچی بکەم... لێرەوە هەر لەو ماڵەی دەژی و ئەمن هەموو چشتەکت لۆ دەکەم... ناهێلم لە هیچت کەم بی.

- ئەوە ئەتوو بەراستی دەگرێی سامیە...؟
- کورە نا... نا... گەمەیە گەمە...!! ئەتوو لۆ تێناگەی...؟!
- ئەدی لۆ فرمێسکت دێتە خوارێ...؟!
- ئۆف لە توو...!!

دوای ئەو یارییە هەرچەند «مام ڕەزا»م دەبینی، بەزەییم پێدا دەهاتەوە و لەو هەستە تێنەدەگەیشتم... وامدەزانی گوناهێکی گەورەم دەرهەق کردووە و ناشتوانم تێیبگەیەنم، کە من زۆر زۆر پەشیمانم... چەند منداڵێکی بۆگەن و پیسم، پیاوێکی ئاوا هێمن و بێوەیم کردە کەسێکی بکوژ و تاوانبار... ئێستا دوای مردنی «سامیە» لە هەر کاتێکی دی زیاتر دڵم بۆی هەڵدەقرچێت... ئاخ «مام ڕەزا» چەند گوناحە...!! تۆ بڵێی ڕۆژێ لە ڕۆژان ویرابێت بچێتە سەر جێگای ژنەکەی و لەگەڵی نووستبێت...؟! «هیمداد»ی کوڕی، کە دوو ساڵ لە من گەورەترە، کتومت خۆیەتی و زۆر هێمنە، بەڵام «نەجات» وەکو دایکی دەستوەشێنە... ئەو ڕۆژە کاتێ وتی «یەحیا» دەکوژێت، «عیماد»ی ئامۆزای باوەڕی نەدەکرد بەڕاستیی بێت... دەیویست ڕێگایەکی وا بدۆزێتەوە، هەستی پێ نەکەن، ئەگینا هەر لەوێ چەقۆی گیرفانی دەردەهێنا و ورگی هەڵدەدڕی... پیرەژنێکی بینی مریشکێکی مرداربووەوەی بۆ ئەو زبڵدانە دەبرد... بەو پیاوەی خزمیانی وت:

- ئەو بووکەم هیچم بەقسە ناکا... پێم گۆت سەری ببڕە، با مندار بیخۆن... گێی نەدامێ.
- باشتر، چونکە ئەو مریشکە تووشی دەردەکی پیس بووە، هەموو قالبی میقرۆبە... ئەوەی بیخواردبا، پێی دەمرد.

«نەجات» چەقۆی گیرفانی دەردەهێنێت و سەری دەبڕێت... دەیبات لەو دەشتە پەڕەکانی لێدەکاتەوە و هەناوی هەڵدەدڕێت... لە دڵی خۆیدا دەڵێ: «ئەگەر بەزندیتی میقرۆب بی و خەڵکی بکوژی... ئەدی هەوکە مردیە، چ لە...؟!»... لێرە و لەوێ چیلکەدار دەهێنت و ئاگر دەکاتەوە... بە«هیمداد»ی برای دەڵێت:

- هەتا ئەمن دەیبرژێنم، ئەتوو بڕۆ یەحیام لۆ گاز بکە.

کاتێ ئەو وەکو ورچ بەلاپە لاپ هات، مریشک مۆخی ناو ئێسقانیشی نەمابوو، چونکە هەرچەند لەسەر ئەو ئاگرە سوور هەڵدەگەڕا و بەزەکانی چز چز دەتکان، ئاو دەزایە دەمی «نەجات»ەوە و تەفرەی دەدا... ئەنجام نیشتە سەری و قرەی بڕی... ئینجا دڵی تێکهەڵدەهات و دەترسا بمرێت... لە داخا وەرگەڕایە گیانی «یەحیا»ی بەستەزمان و لەژێر پێلەقەی نا.

بەهاری شەستوهەشت تەمەنی «یەحیا» خۆی لە دوانزدە ساڵ دەدا و خاڵەکانی فێری پایسکیلیان دەکرد... ئەمیان لەملا و ئەویان لەولا دەیانگرت و بەردەوام پێیان دەوت:

- تەمەشای دوور بکە و هیچ مەترسێ.

دەم نا دەم یەکێ لە پوورەکانی دەهات و هەر لەوێ شتێکی دەئاخنیە دەمیەوە... ملچ ملچ دەیخوارد و

گووپەکانی بەشێوەیەکی سەیر دەلەرینەوە.

«مامۆستا حەمدی ڕەواندزی» دوای ئەوەی زانی دەوڵەت نیازی وایە بیگرێت، بۆ کۆڵانی ماڵی «نازیلە ئینگلیز» گوێزایەوە و خۆی لەوێ شاردەوە، بەڵام سیخوڕانی ڕژێم پێیان زانی و دوای سێ ڕۆژ هاتن لە ماڵەوە دەریانهێنا... هەرچەند لە زیندان بەقامچی و کێبڵ لێیان دەدا، ئەم دیمەنی ئەو کوڕە قەڵەوەی دراوسێیانی دەهێنایە بەرچاوی و قسەی دوو پیاوەکەی بیری خۆی دەخستەوە: «تەمەشای دوور بکە و هیچ مەترسێ»... هێز و توانایەکی گەورە لە غەیبەوە دەخزایە گیانیەوە و ئەشکەنجە و لێدانی زۆر ورەیان نەدەڕووخاند... لە ماوەی شەش مانگدا ددانی بەهیچ شتێ دانەنا و ناچار بەریاندا... بەپێویستی دەزانی بەر لە ژنەکەی و «ئەرخەوان»ی تاقە کچی، ئەو کوڕە و دوو پیاوەکە ببینێت و ئەملا و ئەولایان ماچ بکات... بەڵام کاتێ هەمان دیمەنی پێشووی بینیەوە، تەزووێکی سارد بەدەمارەکانیدا گەڕا و هەستی بەڕەشبینیەکی بێئەندازە کرد:

- تەمەشای دوور بکە و هیچ مەترسێ.

پایزی حەفتاوچوار «یەحیا» لای خاڵەکانی جێگای بۆ کرایەوە و بووە سیخوڕ... ئەو مرۆڤە دەستەپاچەیەی هەمیشە مایەی ڕابواردنی خەڵک بوو، پیشەی ڕاستەقینەی خۆی دۆزیەوە و لەم بوارەدا کەس شانی لە شانی نەدەدا... ئێرە سەرەتای ژیانێکی دیکەی «یەحیا»یە و دواتر دەبێتە یەکێ لە جەربەزەکانی شار... ئێمە ئێستا وازی لێ دەهێنین، بەڵام ئەگەر بکرێت لە داهاتووێکی نزیکدا دەچینە خزمەتی و خۆی چیرۆکی ژیانیمان بۆ دەگێڕێتەوە، کە پڕیەتی لە سەرچڵی و بەدەیان لاپەڕە تەواو نابێت... خراپ نییە ئەگەر لەم پەنایەدا باسی ئەو ئێوارەیەی پایزی حەفتاوشەش بکەین، کاتێ یەکێ لەو خاڵانەی «یەحیا» لە بازاڕ دووکانێکی گەورەی بۆ کاروباری کۆنتەراتی گرتبوو و دەیویست ناوێکی بۆ بدۆزێتەوە... لە ڕاستیدا بۆ ئیشی سیخوڕییش بەکاریدەهێنا... دەیان ناویان هێنا و هیچیانی نەچووە دڵەوە... «نازیلە ئینگلیز» پێی وت:

- وەکی ئەمن بزانم دووکان چی تێدا بفرۆشرێ، ئەو ناوەی لێ دەندرێ... ئەوجا ئەتووش ناو لەوەی خۆت بنێ کوردستان.

* «عارەب یابە» لە «تەیراوە»ڕا هات و لە کۆڵانی «نازیلە ئینگلیز» ڕێک لە خانووی کرێی ماڵی «مامۆستا نافیع حوسێنی» دانیشت... هێشتا کەلوپەلەکانی لە پشتی پیکابەکە دانەگرتبوو، کاتێ نازناوی «کوردستانی»یان پێ بەخشی و ئەم بۆ ئەوی دەگێڕایەوە... دەستی دەدایە هەر کارێ، بەزیانی زۆرەوە لێی دەردەچوو و هەمیشە کونەپەپوو لەسەر تەرازووی دەیخوێند... «مێرەم عەبابەیلێ»ی ژنی هەر زوو زوو پەنای بۆ «مامۆستا نافیع حوسێنی» دەبرد و پێی دەوت فریایان کەوێ... ئەویش هەموو شتێکی بەجێدەهێشت و خەمی ئەوانی دەخستە ئەستۆی... من شایەتیی ئەوە دەدەم، کە مامۆستا ئەو پارەیەی بۆی خەرجدەکرد، زۆر زیاتر بوو لەو کرێیەی لێی وەردەگرت.

ڕەمەزانی حەفتاویەک «عارەب یابە کوردستانی» نانی ڕەقی لە ماڵدا نەما و مەرگ دەرگای لێ

گرت... چی مابوو لە نوێن و قاپوقاچاغ بردنیە مەزاتخانە و بڕێ پارەی هاتە دەست... بەیارمەتیی هەردوو زوڕناژەنی بەناوبانگ «سەید کەریم» و «مام دێوانە» دەهۆڵێکی کۆنی لە «سوورە دۆم» کڕی... پارشێوان بەو سەرمایە دەچوو لەو گەڕەکانەی «ئیسکان» و «کۆماری» دەیکوتی و موسڵمانانی بەئاگا دەهێنا... دوای حەفتەیەک نەخۆشی خستی و تای گەرم لە جێدا تلی پێ دا... «مێرەم عەبابەیلێ» نیوەی شەو بەپیشەی هەمیشەی پەنای بۆ «مامۆستا نافیع حوسێنی» برد و خۆی و ژن و منداڵەکەی لە خەو هەستاند:

– دەخیلت بم برای نازدارم، عارەب گەلەک نەخۆشە، دەشقەم ئەتوو ئەوشۆ لەباتی وی بچی.

ئەو لە پێشدا قاقایەکی بەرزی لێدا و بەسەرسوڕمانەوە پرسی:

– ئەمن بچم لە کۆڵانان دۆڵی لێبدەم...؟! ئەمن...؟!

بەڵام کاتێ «مێرەم» گریا و وتی:

– دە ئەخر ئەو غەریبە پێی ناکرێ... ئەگەر نەشچی، ئەو چەند ڕۆژەی چووشە، لۆی عیساب ناکەن... مەراقیب بەغایبی دەنووسی و مارمان وێران دەکاتن... بەلەدیە قایل نابی عارەب ڕۆژی جێژنەی جێژنانەی لە خەرکی وەربگری... ئێ ئەمەش هەموو تەمایەکمان بەو قیچە ڕزقەیە.

ئەوسا ئاخێکی قووڵی هەڵکێشا و بەدەم سەربادانێکەوە وتی:

– قیرڕی سیا ئەوەشتان لۆ دەکەم.

پەنجەی دۆشاومژەی دەستی ڕاستی چەند جارێ ڕاشەقاند و بەکەمێ تووڕەییەوە پێی وت:

– بەس نابی یەک کەس بزانی...!!

مامۆستای چوارشانە دەیەوێت جلەکانی «عارەب یابە کوردستانی»ی کورتەبنە لەبەر بکات، بەڵام بۆی نابن و ناچار قاتە بێجبیەکەی خۆی دەپۆشێت... پاڵتۆی درێژی بەسەردا دەهێنێت و یاخەی زلی لەملا و لەولاوە تا ئاستی گوێچکەکانی ڕادەکێشێت... دەهۆڵ دەکاتە ملیەوە و دوو دارە لووسەکەی بەم دەست و بەو دەستیەوە دەگرێت:

– دەترسێم ڕۆژی جێژنەش عارەب پێی نەکرێ جێژنانەی لە خەڵکی وەربگری و ئەمن بنێرن... ئەوجا بیننە بەرچاوتان دۆڵم لە ملی کردیە و دەرکە بەدەرکەی ماڵان دەگەڕێم... منداڵی کۆڵانان بەدووم کەتینە و دەستم لۆ درهەمی جێژنانەی پاندەکەمەوە.

قاچی لە دەرگای حەوشە دەباتە دەرێ و لەسەر نەغمەی ڕڕڕەپڕڕڕەپ ڕڕڕەپڕڕڕەپ ڕڕڕەپڕەپڕڕڕاپ/ ڕڕڕەپڕەپڕڕڕاپ ڕڕڕەپڕڕڕەپ ڕڕڕەپڕڕڕەپ هەنگاو دەنێت... کۆڵان کۆڵان دەگەڕێت و دەیکوتێت.

«مامۆستا نافیع حوسێنی» و هاوڕێکانی شەوانی هەینی لە ماڵی یەکێکیان کۆدەبنەوە و سەریان گەرم دەکەن... لەپاڵ گفتوگۆی سیاسیدا، گاڵتەوگەپیش شوێنی خۆی هەیە... نوکتە بۆ یەکتر دەڵێن و قاقای پێکەنینیان دەگاتە ئەمسەر و ئەوسەری کۆڵان... وا ڕێککەوتوون هەر کامێکیان بەسەرهاتێکی سەیری

واقیعیی خۆی بگێڕێتەوە، ئەوا هەموو خواردن و خواردنەوەکەی بەلاش ڕادەوەستێت... جاری پێشوو «مامۆستا حەمدی ڕەواندزی» بردیەوە، بەڵام بێگومان حەفتەی داهاتوو سەرکەوتن هی خۆیەتی... بەو شێوازە تایبەتیەی چرکە چرکەی ئەو شەوە دەگێڕێتەوە، کە لە پارشێوێکی ئاوادا بەسەری بردووە... لێرە و لەوێش بۆی زیاد دەکات و چیرۆکێکی بەلەزەتی لێ دەخوڵقێنێت... ئاخر هەموویان دەزانن ئەم لە گێڕانەوەی ڕووداودا چەند لێزانە... «فەوزیە»ی هاوسەری دەیان جار پێی وتووە شێوەی ئاخاوتنی سەرنجی ڕاکێشا... قسە نوقڵییەکانی لەودیو دەیبیستن، باوەڕیان پێ هێنا، کە ئەو کوڕەی لێی دەگەڕێت، دراوسێیانە... ئەوەتا هێندە نزیکە، ئەگەر دەستی درێژبکات، بەپەنجەی ناسکی تاڵەکانی قژی خاوی دەگرێت... ڕەنگە شەوان بەتەنیشت یەکترەوە بنوون و تەنها دیوارێکیان نێوان بێت.

لەپڕ دەرگای ماڵێک کرایەوە و دوو سێ گەنجی لێ هاتە دەرێ... دەیانویست پەلاماری بدەن و دەهۆڵەکەی لێ بشکێنن، چونکە خەویانی زڕاندبوو... بەڵام کاتێ بەقاتی کەشخە و پاڵتۆی نایابیەوە بینیان و لێی وردبوونەوە، حەپەسان و نەیاندەزانی چی پێ بڵێن... لێیان پرسی ئاخۆ ئەم بەڕاستی دەهۆڵژەنە یان مەبەستێکی دیکەی هەیە... مامۆستا نەیدەوێرا خۆی ئاشکرا بکات... ئەنجام لەسەر ئەوە ڕێککەوتن جلەکانی لەبەر دابکەنن و بەڕووتی بینێرنەوە... دوایی بەهۆی پسوولەی گیرفانیەوە زانیبوویان کێیە، بۆیە بەیانی لە ڕۆژنامەیان پێچان و بۆیان هێنایەوە.

«مێرەم» هەمیشە دەیویست «عارەب یابە کوردستانی»ی مێردی لەناو خەڵک دیار بێت و لە گەڕەک حیسابی بۆ بکرێت، بۆیە پێش ئەوەی بچنە میوانداریی دراوسێکان، قسەی لەبەر دەنا و پێی دەوت چی بڵێت و چۆن چۆنی دەریانبڕێت... ماڵی «ئازاد سلێمانی» تازە هاتبوونە گەڕەک و تەنها ئەمان بەخێرهاتنیان نەکردبوون... هەرکە «ئاریان»ی کوڕیان خەتەنە کرا، «مێرەم» پێی وت:

– عەیبە عارەب با ئەوشۆ بچین و چشتەکیشان لەگەر دەستی خۆمان لۆ ببەین.

«کوردستانی» لە ناوی «ئاریان»ی کوڕ و «بازیان»ی دایکدا لێی تێکچوو... دوای ئەوەی پیاڵەی چاکەی بەردەمی تێکدا، ئاوا سەرەتای قسەکانی دامەزراند:

– گەلەک لەمێژە بەتەمابنە بێین مامۆستا، بەس هەر ڕێکنەدەکەت... ئەوڕۆ زانیمان بازیان سونەت کرایە، گۆتمان دەبی هەر بچین.

ئەوان بە«مێرەم»یشەوە ڕەنگیان تێکچوو و سەریان داخست... «بازیان خان» لەسەر ئەم حاڵەیشەوە پێکەنینی لێ پژا و دەستی گرت بەدەمیەوە... ئەویش تا پیشانیان بدات قسە دەزانێت، فڕێکی تری لە چاکەی دا و ئەمەشی هاویشتە بانی:

– هەموو شەوێ پێش ئەوەی بنووی، بەمەرعەمی جوان جوان لۆی چەورکە، چونکو بەس ئەمن دەزانم چەند ناسکە.

هاوکات بەئامـاژەیش تێیدەگەیاند... دوو پەنجەی دەستی ڕاستی لە ناولەپی چەپی دەخشاند و تەمسیلی شێوەی چەورکردنەکەی بۆ دەکرد.

ئەمان وا ئارەقیان لێ دەچۆڕێتەوە و ئەویش لەسەر ئامۆژگارییەکانی بەردەوامە:

– نێلی ئاوی پێ بکەوی، دەنا دەزەپکێ و لێی پیس دەکاتن... چەند ئاگات لێی بی، هەر کەمە مامۆستا.

شتێکی سەیری دیکەی «عارەب کوردستانی» ئەوەبوو، کە بەمانگ خەوی لێ نەدەکەوت... شەوان تا کازێوە بەپێوە دەوەستا و دەیڕوانیە حەوشە نیمچەتاریکەکەیان، کە گڵۆپی هەیوانی ماڵی «مامۆستا نافیع حوسێنی» گوزەرێک تیشکی کاڵی پێ دەبەخشی و کەمێ ڕووناکی دەکردەوە... دراوسێکان چەند جارێ بردیانە ئەم دکتۆر و ئەو دکتۆر و چارەسەریان نەدۆزیەوە... «مێرەم» هەمیشە لە کۆڵان بۆی دەگریا... «ئەستیلە» لێی پرسی:

– لەگەڵ تووش نانووی...؟!

– با، بەس خەوی لێ ناکەوی.

– ئەوجا ئەوە خراپە...؟!

«نازیلە ئینگلیز» وتی ئەم دەتوانێ بیخەوێنێت... «فەرید حەیدەری»ی مێردی «ئاوریشم»ی ئامۆزای لە دەرگای خۆیانەوە گوێی لێ بوو و پێی وت:

– بەچ دەینوێنی نازیلە ئینگلیز...؟! ئەوە دکتۆر دەستیان لێی شووشتیە... مەگەر...

لەبەر ئێمە قسەکەی بڕی و بەئاماژەی دەست و دەموچاوی تەواوی کرد... ئەوسا «نازیلە ئینگلیز» پێی وت:

– ئەگەر نەمتانی بینوێنم، کرێی ئەو مانگەی خانییەکەی لۆ دەدەم، بەس هەتیم ئەگەر تانیم، دەبی ئەتوو لە بارکی خۆتی دەربینی.

«فەرید حەیدەری» بەقایم لە سنگی خۆی دا و وتی:

– ڕازییمە.

دوای نیوەڕۆی بەهار بوو و خۆری ناوەڕاستی ئاسمان پێستی هەمووانی ختووکە دەدا... «نازیلە ئینگلیز» «عارەب کوردستانی»ی بردە سەر شارەمێرووولەیەک و بەزمانێکی خاو، کە دەتوت بەدەم خەوەوە وشەکان دەردەبڕێت، پێی وت:

– گێت لێ بی عارەب یابە کوردستانی...!! مانگێ بیست دیناری وەردەگری و ڕۆژێ هەشت سەعات لێرە دادەنیشی... هەر مێرووستانەک هاتە دەرێ یان چووە ژۆرێ، بیژمێرە... بەس چەند چشتەکت پێ دەرێم، باش ئاگات لێیان بی... هەیانە دێتە دەرێ و دەچتەوە ژۆرێ... دەچتەوە ژۆرێ و دێتەوە دەرێ... بەبێ ئەوەی هیچ ئیشەکی هەبی، دێتە دەرێ و دەچتەوە ژۆرێ... دەچتەوە ژۆرێ و دێتەوە دەرێ... سەرەکی دەکێشی و دەچتەوە ژۆرێ... دیسان دێتەوە... هەندەک دەخولێتەوە و خۆی لە کونێ دەنێتەوە... لەوێش گیر نابی و دیسان دێتەوە... بەچاردەوری شارێدا دەخولێتەوە... دەخولێتەوە... دەخولێتەوە و

دەچتەوە ژۆرێ... ئەتوو نەکەی لە یەکجار زیاتری بژمێری... هەقت نەبی... با هەر بێتە دەرێ و بچتەوە ژۆرێ... بچتەوە ژۆرێ و بێتەوە دەرێ... بخولێتەوە و بخولێتەوە و بخولێتەوە... کەیفی خۆیتی دێتە دەرێ و دەچتەوە ژۆرێ... دەچتەوە ژۆرێ و دێتەوە دەرێ... دەخولێتەوە و دەخولێتەوە و دەخولێتەوە... جارەک بیژمێرە و تەواو... لەوانەیە برێی هاتنەدەرێ، هەر هاتنەدەرێیە و چوونەژۆرێش، هەر چوونەژۆرێیە، لۆ نەیژمێرم...؟ بەس لێی گەڕێ، با هەر بێتە دەرێ و بچتەوە ژۆرێ... بچتەوە ژۆرێ و بێتەوە دەرێ... مەیژمێرە... یەکەکیان هەیە، هەندەک، زۆر نا، سەری لەهی ئەوانی دی گەورەترە، بەس لاقەکانی، یەک قیچ، بەعاستەم، لە لاقی وان کورتترن... ئەوەیان مەژمێرە... ئەگەر زانیت لە دەقەکی سەد جار هاتە دەرێ و چۆوە ژۆرێ... چۆوە ژۆرێ و هاتەوە دەرێ... لە چاردەوری شارەکەی خولاوە و خولاوە... خولاوە و چۆوە ژۆرێ، مەیژمێرە... ئەو دنکەجۆیەکی لەوسەری دەینی و دەیباتە ژۆرێ... بەناو ئەو تاریکاییەی بن عەردیدا دەڕوا و پێچاوپێچەکان دەبڕی... دەگاتە دەرکەی عەمبارێ و لەهیکڕا پەشیمان دەبیتەوە... پەشیماندەبیتەوە و دەگەڕێتەوە... لە خۆی دەپرسی: مەعقوولە ئەمن لەوسەری دنکەجۆی بەنقەنق بینم و بیهاوێمە سەر ئەو دنکەجۆیانەی، وەکی نازانم کێ هینایینی و بەچەند شەقاوان گەیاندیتیانە ئێرە...؟! باشە ئەمن کوو بزانم سبەینێ ئەوەی خۆمم بەبەر دەکەویتەوە...؟! ئەوە بەبەریشم کەتەوە و خواردم، چم پێ دەبڕێ...؟! هەر ئەوە نییە دەبی جارەشکە دنکەجۆیەکی دی لەوسەری بینمەوە و دیسان پێچاوپێچە تاریکەکان ببڕم...؟! پێچاوپێچە تاریکەکان دەبڕی و نایەوێ تەمەشای ئەو مێرووستانەی دی بکا، وەکی دنکەجۆیان پێیە و گورج گورج لۆ عەمبارییان دەبەن... لەوسەری بەبەتاری دەگەڕێنەوە... گێیان ناداتێ و تێدەپەڕی... دەرێ: ئەمن لە هەردوو سەران بارم پێیە، بەس نازانم وەکی دێم ڕاستم، یان وەکی دەڕۆم... هەرچەند لێم ڕۆن نییە کیهان لا هاتنە و کیهان لا چوونە... هەر کووەکی بی ئەمن لەوان باشترم، چونکە شکم لەو ئیشەی خۆم هەیە، بەس ئەوان باریان پێیە و دەنقێنن، دەستیان بەتارە و بەگۆڕانییەوە دەچن هیتکە بینن، بەبێ ئەوەی یەک جاریش بەفکریاندا هاتبی چ فەرقەک لە بەینی ئەو دوو چشتەیدا هەیە... ئەمن نامەوێ یەک قسەیان لەگەر بکەم، نەخۆ پێم برێن ڕاست نییمە... ئەوان بەچ هەقەکی ئەوەی بەمن برێن... وەختەک بارم پێیە و بەئیتیجاهی وان دەڕۆم، لۆیان نییە، هیچ قسەکی بکەن... لەوسەریش نابی بەغەرەتم بزانن، وەکی ئەمن بەباری قورسەوە ڕێی دەبڕم و ئەوان دەستیان بەتارە... لەناو ئەو مەمەڕە پێچاوپێچانەدا گۆڕانییەکانیان دەنگدەدەنەوە و بێزم لەو کەلیمانەیان دەبیتەوە، وەکی بەڕابردی و پاشەڕۆژی خۆیاندا هەردەرێن... پێم ناکرێ بارەکەم دانێم و کونی گێیەکانم بگرم... باشتر...!! ئەوجا دەزانم چ نیعمەتەکی گەورەیە دایمەن بارەکی لەوەش قورسترت پێ بی و نەتانی خۆت بەوەی بخەرەتێنی، گۆیە بێجگە لە ئێستا، وەختەکی دییش هەیە... هەر بەو وەهمەش عومرەکی لۆ خۆت دروست بکەی و وەبزانی ژیانت بەردەوامە... دەنگت هەربڕی و گۆرانیی پێدا هەربڕێی... ئەو ماندیتی و ئازارە هەمەوو فکرەکانت لەناو سەری دەیننە خوارێ و لە بنی پێیەکانتی خڕدەکەنەوە... چیتکە خەیارت بەولا و بەولایدا ناچی... ئەمن دەتانم زمانم بگرم و هیچی پێ نەرێم، بەس پێم ناکرێ گێم قەپاتکەم و چاوم بچووقێنم... لۆیە وەختەک ئەوان لەو دوو ڕێیەی زەفەرم پێ دەبەن و دەبنە خەمی من، چاکتر پێیەکانم لە عەردی گیر

دەکەم، هەتا بەتەواوی ئازاری ئەو بارە قورسەی بمڕەتێنی و فکرەکان لۆ سەرەوە هەرنەکشێن... شەقاوەکانم بەچاکی داوێم و چاوەکانمیان لەسەر هەرناگرم... دەمەوێ قەناعەت بەخۆم بینم لەو دوو لاقەی پێشەوە زیاترم نییە... ئەوانیش لۆ ئەوەی خولقاینە، هەتاهەتایە عەزابی بخۆن... دەگاتە ئەو جێیەی دنکەجۆیەکەی لێ هێنایە و پەشیماندەبیتەوە... پەشیماندەبیتەوە و بەخۆی دەرێ: ئەگەر داینێمەوە، مێرووستانەشکە دەیهێنی و دەیهاوێتە سەر دنکەجۆیەکانی تکە، ئەوجا ئەمن ئەوکاتی چووزانم بەچەند شەقاوان گەیاندیتیە وێندەرێ و...

«عارەب یابە کوردستانی» لە پێشدا کۆمەڵێ باوێشکی دا و هێندەی نەبرد، ڕاکشا... خەوی هەموو ئەو ماوەیەی بۆی نەهاتبوو، بەجارێ نیشتنە سەری و تا نزیک مردنیان هانی... «فەرید حەیدەری» بیست دیناری دایە «مێرەم» و لە «نازیلە ئینگلیز»ی پرسی:

– بەس پێم بڵێ، ئەو فێڵەت کوو دیتەوە...؟!

– ئەمن ئەو کابرایەی زۆر چاک دەناسم... ئەنگۆ ئەوها تەمەشای مەکەن دەستکورتە و لە سێ جەمان، یەکەکی ناخوا... نییە ئەوەندەی وی دری بەدنیای خۆش بی... هەر لۆیێ خەوی لێ ناکەوی... بەس هەوکە ڕاستییەکەم پێ گۆت و هەموو چشتەکم لە بەرچاوی یەخست... وەکی بەخەبەر دێ، ڕکی دنیای لە پارەی دەبیتەوە و بێزی نایێ ئەو چشتانە بخوا، وەکی پێیان دەکڕی.

ئینجا ئەو خەونانەی بۆ گێڕاینەوە، کە بەباوەڕی ئەم ئەوسا «عارەب» دەیبینین... لەمەوە نەک «کوردستانی» ، بەڵکو زۆربەی خەڵکی گەڕەک، شەوان هەرکە دەچوونە سەر جێگا و دەیانویست زوو خەویان لێ بکەوێت، ئەو شارەمێروولەیەیان دەهێنایە بەرچاویان و بیریان لە وشەکانی «نازیلە ئینگلیز» دەکردەوە.

چەند ڕۆژێکی برد و «مێرەم» زانی وا پاش دوانزدە ساڵ شووکردن سکی هەیە... هەر بۆیە بە«نازیلە ئینگلیز»ی وت کچ بێت یان کوڕ، دەبێ خۆی ناوی بنێت... کیژێکی جوان دەرچوو و «نازیلە» «کوردستان»ی پێ بەخشی... کاتێ لە سیمای خەمناکی ڕادەمایت، دەتتوانی هەموو پارچەکانی کوردستانی بەسەرەوە ببینی و هاوکات لەوە تێدەگەیشتی «نازیلە» چەند وەستایانە ئەو ناوەی بۆ هەڵبژاردووە... هەر بۆیە لە دەرفەتێکدا خۆی سەربردەی ژیانی ئەومان بۆ دەگێڕێتەوە، کە پڕیەتی لە بەسەرهات و بەشی ڕۆمانێک ڕووداوی تێدایە... ئەوەی لێرەدا دەیڵێین، هەر ئەوەیە، کە «کوردستان» لەوە دەچوو کچی ناو خەونی «عارەب یابە» بێت و لە واقیعدا بوونی نەبێت... ئەو خەونەی دوای نیوەڕۆی بەهارێک لە قەراغ شارەمێروولەیەکدا بینی.

* ناویان لە پیاوێکی نەگبەتی ئەوبەرمان نابوو «عەوڵا ڕیوی»... هەر دەیانبینی، بانگیان دەکرد:

– عەوڵا ڕیوی، واڕ ویڕ.

ئیتر ئەو شێت و هار دەبوو و جنێوی بەدار و بەرد دەدا... شەوان منداڵی ئەو دەوروبەرە و هی گەڕەکەکانی تر کۆدەبوونەوە و هەڵیاندەکوتایە سەر ماڵەکەی... تێکڕا هاواریان دەکرد:

– عەوڵا ڕیوی، واڕ ویڕ.

بە بەرد ڕاوی دەنان و ئەوانیش کەیفیان بەو بەزمە دەهات... دەمی کەفی دەکرد و دیمەنێکی چەند بڵێی سەیری دەنواند... دەستەکانی بۆ ئاسمان هەڵدەبڕی و دەپاڕایەوە... ماڵێکی کورد، کە هەموو ژیانیان لە بەغدا بەسەربردبوو و لە مفاوەزات گەڕانەوە هەولێر... لە یەکێ لە کۆڵانەکانی گەڕەکی ئێمەدا خانوویان کڕی... کوردییان نەدەزانی و هەر بەعەرەبی دەدوان... کوڕێکی ڕۆحسووکی هاوزای منیان هەبوو... حەزی دەکرد ئەویش وەکو منداڵانی دیکە بەشداریی لەو یاریە فەنتازییەدا بکات، بەڵام چونکە تازە بوو و کوردییشی نەدەزانی، لە ڕووی نەدەهات و ناچار پەنای بردە بەر دایکی... «پوورە سەنیە» چەند بڵێی ژنێکی میهرەبان بوو زۆر ڕێزی لە خەڵک دەگرت... ئەگەرچی سەرەتا پێش ئەوەی فێری زمانی کوردی ببێت، زۆربەی دانیشتوانی گەڕەک لێی تێنەدەگەیشتن و لێیان تێنەدەگەیشت، بەڵام هونەرێکی سەیری هەبوو لە چوونەناو دڵی گەورە و بچووکەوە و ناچاری دەکردی خۆشتبوێ... ئەو ئێوارەیە کوڕەکەی بردە لای کوڕێکی خزمیان و بەلەفزە شیرینەکەی خۆی پێی وت:

– فدوە أروح لک، أخذ ابنی ویاک وعللمە شلون یگول عولە ڕیوی وار ویر. «بە قوربانت بم کوڕەکەم لەگەڵ خۆت بەرە و فێریکە چۆن بڵێ عەوڵا ڕیوی واڕ ویڕ» .

وایزانیبوو ماڵی «عەوڵا ڕیوی»ی داماو سێرک و «مدینە العاب» و شتی وایە... ئەو ژنەش گیانی نوکتەی لێ هەڵدەوەرا... کاتێ لەگەڵ خەڵکی کۆڵان دادەنیشت و ئەوان بەپەلە دەدوان، هیچ تێنەدەگەیشت و دالغەی دەڕۆیی... ئاگای لە دەوروبەری خۆی دەبڕا و باوێشکی دەدا... «نەجمەی فەتاح چەخماخچی» چارەی نەدەویست و پێی ڕادەبوارد... لەپڕ دەستی دەخستە سەر شانی و زۆڵانە دەیوت:

– ئەوە بەحسی گامێشەکانی بن پردی سەیداوەی دەکەین.

ئەویش خۆی نەدەشکاندەوە و دەیگۆت:

– دەزانم دەزانم، ئەوە فکر دەکەم لە حەلیبە دەسەمەکەی.

* «رابیعە ماوان» ، ئەو بێوەژنەی بەکرێ لە خانووی «جەوادی حەسەن شێلم»دا دەژیا ، بۆڕی هەموو ژنە هارەکانی ئەو دەوروبەرەی دابووەوە... لە ترسی ئەو، کەم کەس دەیوێرا بەو کۆڵانەدا تێپەڕێت... لە کاتی تووڕەییدا ئیلهامی بۆ دەهات و شیعری داشۆرینی دەوت... ڕۆژێکیان من و «سوداد ڕەمزی» و «هۆشەنگ وەزیری»ی هاوڕێم بەدرۆ پێیمان وت خاوەنی خانووەکەی نیازی وایە کرێی لەسەر زیاد بکات... ئەو بۆ ساتێک سەری داخست و لەپڕ هەڵیبڕی... دەستەکانی ڕاشەقاند و بەوپەڕی تووڕەییەوە وتی:

با گێی لێ بی جەوادی حەسەن شێلم
وا تێنەگا ئەمن ژنەکی نەزان و گێلم
ماڵ ماڵی خۆمە و تێیدا دەژیم
بە قوەتی فیرعەونیش جێی ناێلم
تەمای وەیە کرێی زیاد کا و بەدەرمنێ...؟!

«...»ی کەری دنیا بە«...»م، ئەگەر بهێلم

* سەوزەفرۆشێکی تر هەبوو، ڕۆژێ بەلای ڕاست و ڕۆژێ بەلای چەپدا دەشەلی و هەمیشە بوختانی بۆ ئەوانی دیکە دەکرد... ئەمیان دزە و ئەویان بێناموس... کچی ئەمیان ئاوا جوولاّیەوە و ژنی ئەویتریان ئاوا چوو... لە ماڵەوەش دووکانێکی بچکۆلەی هەبوو و هەر سەوزە و میوەی تیادا دەفرۆشت... لەپڕ نەخۆشی خستی و لەناو جێدا تلی دەدا... دراوسێکانی هاتن بۆ لای و ئەم لە تاوی ئەوەی، کە نەیدەتوانی شتەکانی بفرۆشێت، ئاگای لە دنیا بڕا... هەموو خەیاڵێکی لای ئەوان بوو... یەکێکیان زمانی سووتا و پرسی:

– کاک عەباس هەندەکت نەشێلم...؟

ئەو بەحاڵ سەری هەڵبڕی و بەدەنگە کزەکەی وەڵامی دایەوە:

– شێلم...؟! ئەدی کوو نیتم... بڕۆن پێنج کیلۆی لۆ بینن.

منداڵەکانی چوون و بۆیان هێنا... میوانێکی دیکە لێی پرسی:

– تات لێ نییە...؟

– توور...؟! هەستن دوو دەسکی باشی لۆ بینن.

پیاوێکی خەڵکی بناری کەرکووک، ڕووی کردە ژنی کابرا و پێی وت:

– بەچواردەستە بیبەینە دختۆر...؟

ئەو لەوێوە هەڵیدایە:

– چار کیلۆ بیبەری سۆر...؟! زووبن لۆی بینن.

هەر قسەیەکیان لە دەم دەردەچوو، ئەو لێی دەبووە ناوی یەکێ لە سەوزە و میوەکانی... تا وای لێهات هەر میوانە و شتێکی بەسەردا ساغکرایەوە... «عیززەدین لووراندی» پیاوێکی زۆر پیسکە بوو و لە سووچێکی ژوورەکە چای بەلاشی هەڵدەقووڕاند، کە ژنی کابرای نەخۆش بەدزییەوە لێی نابوو و پیاڵە لەسەر پیاڵە دەیخستە بەردەمیان... زمانی هەڵنەدەهێنایەوە، نەوەکا ئەویش وەکو ئەوانی دیکە پێوە ببێت... ئاخر ئەو نینۆککەری نەدەکرِی و لە ماڵان نینۆکی خۆی و ژن و منداڵەکەی دەکرد... کچ و کوڕەکانی لە کۆڵان بەپێی پەتی دەسووڕانەوە و دڵی نەدەهات چەند پەنجاییەکیان بۆ بدات بەپێڵاو... بەڵام خۆ ئەو پیاوەش لە پیسکەییدا لە ئاوەکانی پشتی ئەو پەڕیبووەوە و لەوبەر خۆی لە بەرهەتاوی بەلاشدا هەڵخستبوو... ئایا ئەو ڕۆژە توانی هیچ یەکێ لە سەوزە و میوەکانی بەسەردا ساغکاتەوە...؟! پەلەمان چییە... کەمێکی دیکە دەیزانین... جارێ با زیاتر بەباگڕاوەندی ئەو کارەکتەرە سەیر و سەمەرەیە ئاشنابین.

«عیززەدین لووراندی» بەخەڵکی دەوت بە«عەزە» بانگی بکەن و کەس لەوە تێنەدەگەیشت... ئەو جارە باوکم بەپیاوێکی هاوڕێی خۆی وت، ڕەنگە لەوە بترسێ ڕۆژێ دەوڵەت یاسایەک دەرکات و بەپێی ئەو یاسایە خەڵک لەجیاتی هەر پیتێکی ناوی خۆیان، شتێ باج بدەن... ئیتر ئەو لە ئێستاوە باری شانی خۆی سووک دەکات... هاوڕێکەی باوکم وتی، ئەگەر دەوڵەت پەنجا فلسی باج لێ وەرگرێت، ئەو بەفێڵەکانی خۆی دوو قاتی ئەوە لە خەڵکی گەڕەک دەستێنێتەوە.

چونکە هەمیشە خەیاڵی لای کۆکردنەوەی ماڵ و پاشەکەوتکردنی بوو، بۆیە بەبێ ویست دوای هەر ژمارەیەک وشەی پارەی لە دەم دەردەچوو: «پیری و هەزار دینار»... «ئەو نەجمەدینەی برام بیست و چار درهەم سەرخۆشە»... «کچێ ژنێ سەد فلسم پێ گۆتی مادام باران دەباری، ئاوی بەلووعەی بەکار مەینە».

ڕۆژێ لە ڕادیۆکەیانەوە دەنگی کۆمەڵێ گۆرانیی زۆر خۆش یەک لە دوای یەک بەرزدەبوونەوە و دەگەیشتنە کۆڵان... «پەلکەزێڕینەی ئێوارەی بەهار»ی «سەمیرە نادر» تەواوبوو و «جوانێن ئێمە جوانێن کیژی کوردستانێن»ی «پەخشان» و «ژیان» جێگای گرتەوە... ئەو کۆتاییی هات و «لە مەیدانی بەهارە شارەکەی کۆ»ی کۆرسی باواجیی کۆیە دەستی پێکرد... کوڕێکی هەژاری دراوسێیان چوو ئەو ڕادیۆیە خراپەی بەنرخێکی زۆر لێ کڕی... کاتێ لێیان پرسی بۆچی، خۆ دەیتوانی بەو پارەیە دووانی زۆر چاک بستێنێت... ئەو وتی توخوا حەیف نییە ئەو گۆرانییە خۆشانە و ئەو هەموو دەنگە ناسکە بچنە ماڵی «عیززەدین لووراندی».

منداڵەکانی خۆی بە«قەرسەقولی بابە» بانگدەکرد... من وامدەزانی ئەوە جنێوێکە تەنها بۆ ئەوان... دوایی کوڕێکی هاوڕێم وتی، کەوا من بەهەڵە تێگەیشتووم، بەڵکو مانای ئەوەیە خۆی کەرە و منداڵەکانیش تەرسەقولەکەین... ئەو هەمیشە خۆی سووک و چرووک دەکرد و هیچ پێی ناخۆش نەبوو بەناشیرینترین شێوە باسیان بکردایە، بگرە کۆڵێ ئاسوودەش دەبوو... بەڵام جارێکیان «خالید جنجڕ»ی مریشکفرۆشی ڕیسوا کرد و پێی وت:

– هەر کێ قسەم پێ دەرێ با بیرێ، بەس لە توو و لە برا منجڕەکانتی قەبوور ناکەم، چونکە ئەنگۆ هەتا بەخۆتان ڕادەگا، مریشک و کەرەبابەکانیشتان درۆزنن... بریا لەباتیی تڕی، درۆ بۆنی بهاتبایێ، بەشکوو ئەوەی درۆی دەکرد، یەکسەر ئاشکرا دەبوو... ئەوجا دەمزانی ئەنگۆ کوو لەوەش زیاتر عەیاتان دەچوو.

ئەو برایانەش سەیر بوون... ئەگەر پەیوەندییان خۆش بووایە، هەڵبەستی یەکتریان دەپۆشی و ئەمیان لەجیاتی ئەویان سوێندی دەخوارد، بەڵام کاتێ تێکدەچوون، یەکتریان بەدرۆ دەخستەوە و خەڵک پێیان پێدەکەنین.

«عیززەدین لووراندی» هەمیشە داڵغەی لێدەدا و زۆر کەم ئاگای لە دەوروبەرەکەی خۆی بوو... کاتێ دەڕۆیشت، بەبێ ویست دەستەکانی بۆ پێشەوە درێژ دەکرد و سەری پەنجەکانی دەنووساندن بەیەکترەوە... هەر دەتوت خۆی بۆ مەلە ئامادەکردووە... واتدەزانی گۆمێ، یان ڕووبارێ لە بەردەمیایەتی و ها ئێستا نا ساتێکی تر خۆی هەڵدەداتە ناویەوە... لە ڕاستییشدا وابوو... ئەو هەمیشە لە ماسیگرەیەک دەچوو و زوو زوو بۆقێ، یان ماسییەکی لەو گۆم و ڕووبارانە ڕاو دەکرد.

هەر کاتێ پیاوان باسی سیاسەتیان دەکرد، ئەو گوێی دەگرت و بەشێوەیەکی زۆر سەیر سەری دەلەقاندەوە... لەپڕ دەرفەتی دەهێنا و دەیپرسی:

– شێخ سەعیدی پیران ئیعدام کرا... وە نییە...؟

ئەگەر بە«ئا» وەڵامیان بدابوایەتەوە، دەگەشایەوە و بەکەشوفشەوە دەیڕوانییە ئەملا و ئەو لای خۆی، بۆ ئەوەی پیشانییان بدات، کە ئەویش سەری لەو قسە و باسانە دەردەچێت... هەر چەند هیچ پەیوەندیەکیشی بەمەسەلەکەوە نەبوو... ئینجا بەدەم ئاخهەڵکێشانەوە دەیوت:

– ئەگەر ئیعدامیان نەکردبایە، بەس ئەمن دەزانم هەوکە ئەمە دەبووینە چ و دەگەیشتینە کێندەرێ.

بەڵام هەرکە یەکێ بیوتایە:

– ئیعدامی چ...؟!

تووڕە دەبوو و دەیوت:

– دە فەرموو گێتان لێ بی، دەرێ شێخ سەعیدی پیران ئیعدام نەکرایە... کورە وەرن لە خەفەتی خەرکی کەر بمکوژن و گەردەنی خۆتان و باب و باپیریشتان ئازابی... بەخوا بابە دنیایەکی هیچە، پیاوی گەورە لەناو دەچن و گێل و مێلیش دەمینێنەوە.

ئینجا کەمێ هێمن دەبووەوە و کابرای فێری مێژوو دەکرد:

– توخوا ئەگەر ئەتوو نەزانی شێخ سەعیدی پیران لە ساری هەزار و هەشتسەد و سیوپێنج لەو دەربەندی بازیان و سولێمانیەی شەڕی ئینگلیزی کافری کرد و لە مەهاباد عوکمەتی کوردیی دامەزراند... بووە سەرۆکی کوردان و لە هەموو دنیایێ دەنگی داوە... دوایێش ڕووسی سەگباب بەفیتی ڕۆمی هەرچیوپەرچی گرتی و ئیعدامی کرد، ئەدی پێم نارێی چ دەزانی...؟!

لەمەوە کردبوویانە پەند و هەر کەسێ قسەی بێسەروبەر و ناماقووڵی بکردایە، خوێندەوارانی گەڕەک دەیانوت: «مێژووە و دکتۆر عیززەدین لووراندی دەیگێڕێتەوە».

ئەو جارە «موحسین مەراقمە یەک جار سینەمەی ببینم» لێی پرسی:

– ئەگەر بەقرۆشەکی توو دەستیان لە ئیعدامکردنەکەی شێخ سەعیدی پیرانی هەربگرتایە، دەتدا...؟!

– نەء، چونکە شێخ سەعید، کە ڕازیی نەدەبوو ژیانی خۆی بەپارە بفرۆشی، ڕازییش نەدەبوو بەپارە بیکڕتەوە.

پێیان وابوو ئەمە چاکترین قسەیە، کە بەدرێژاییی ژیانی لە دەمی دەرچووە... بەڵام «جەلال نادر»ی دراوسێیان، کە هیچ کەسێ بەقەدەر ئەوی نەدەناسی، وتی:

– مەسەلەکە ئەوها نییە... شێخ سەعید چاک دەیزانی ئەگەر ئەوڕۆ بەقرۆشەکی قوتاری بکا، ئەوە سبەینێ بەدوو قرۆشی دیکە دەیباتەوە بەر قەنارەکەی... ئەوکاتی ئەو ڕێزەشی نەدەما، کە هەوکە هەیتی.

کەمێ دوای ئەوە منداڵێک بەوێدا تێپەڕی و چلوورەی دەخوارد... «سالم»ی کوڕی «عیززەدین لووراندی» بەپێی پەتی دوای کەوتبوو و بەردەوام لێی دەپاڕایەوە:

– یەک مژ... یەک مژ... توخوا یەک مژ... یەک مژ و بەس... بەسەری بابم گەزەی لێ نادەم... هەر بەعاستەم سەری زمانمی پێدا دەینم... دەی بەقوربانت بم یەک مژی گچکە... زۆر عەزم لێیتی... ئەدی ئەمە

خزم نیینە...!! داپیرم ناوکی تووی نەبڕیە...؟! هەها ئەوێ جارێش داکم هاتە مارتان و ئەمن و توو لە سەربانەکەتان بەردمان لە مارێ مام سەلامی جیرانتان گرت...!! پلکە عەتیە تووڕە بوو و گۆتی کورە هەی قەعپەداکینە، لە دەوی بابتان ڕیم، پیارەکانمان شکان... خۆمان شاردبۆوە و پێدەکەنین... چەند خۆش بوو...!! لەبیرتە...؟! دەی یەک مژ... توو سەری بابت یەک مژ... بەس تامی دەکەم... خۆ کفر نییە... ئۆء، ئەوە چییە...!! چەند لێت پاڕامەوە... ئەمنیش گوناعم... ئەوێ جارێ نەخۆش بووم... وەخت بوو بمرم... هەدیەی خوشکم گۆتی ئەمن لە پاش توو هەر دەگریێم و هاوینان سەر قەبرەکەت بەئاوی سارد دەڕشێنم... جلکەکانت دەکەمە بالیف و شەوان هەتا سبەینێ فرمێسکیان لەسەر دەڕێژم... خۆ ناو قەبریش زۆر تاریکە، بەس چبکەم ناتانم برێم مەمبەن ئەمن بەتەنێ لەوێ دەترسێم... دەزانی ئەگەر بمرم، ئەتوو غەریبیم دەکەی و دەرێیی لۆ نەمهێشت یەک مژی لە کرێمستیەکەی من بدا... هەموو شەوێ دێمە خەونت و لە پەنجەرەکەتان تەمەشات دەکەم... دوایێ وەکی بەخەبەر دێی، زۆر دەترسێی و خۆت لەبن لێفەی دەنێی... دەلەرزی و خەوت لێ ناکەویتەوە... یەک مژ... یەک مژ... توخوا یەک مژ... بەقوربانی بنی پێیت بم یەک مژ... ئەگەر جارەشکە دەعوام کرد، داکم قەعپەیە و بابم گەوادە... گێت لێ بوو چم گۆت...؟! گۆتم داکم قەعپەیە و بابم گەوادە، ئەگەر لە یەک مژی زیاترم ویست... دەی توخوا هەتا خلاست نەکردیە، مژەکم بدێ... یەک مژ... یەک مژ... دەرێم یەک مژ... خۆ زیاترم ناوێ... ئۆء، چەند پاڕامەوە...!! مادام نامدەیێ، وەکی تەواوبووی، دارەکەی فڕێ مەدە، بیدە من... لۆخۆم دەیلێسمەوە... باشە...؟! برێ بەسەری بابم فڕەی نادەم...؟!

«نازیلە ئینگلیز» دەیوت «عەزەدین لووراندی» وایزانیوە قسەکردن و بیرهەڵکەندن وەکو یەک وان... ئێمەی منداڵ لەوە تێنەدەگەیشتین، بۆیە ئەو جارە بۆی شیکردینەوە: «ئەگەر بمانەوێت لەو زبڵدانەی لای گۆڕستانی چراغ بیرێک هەڵکەنین، ئەوا سەرەتا شتی پیس پیس لەژێر زەوی دەردێت، بەڵام وردە وردە دەگەینە خۆڵێکی پاکی شێدار و ئەنجام ئاوێکی سازگارمان دەستدەکەوێت... عەزەدین لووراندییش وایزانیوە ئەگەر بەردەوام قسەی هەلەقومەلەق بکات، ئەوا ڕۆژێ دێت گەوهەری لێ هەڵدەقوڵێت».

جارێکیان «پلکە بەسێ بەسیکە»ی دایکی «عیززەدین لووراندی» تاکێکی نەعلی لاستیکی ونکرد و ژیانیان لێ تاڵ بوو... ئەو پیاوە داماوە شەوان دوای ئەوەی درەنگ درەنگ لە ئیش دەهاتەوە، دەرگا بەدەرگا بۆی دەگەڕا... ئەوەندە ئەم ماڵ و ئەو ماڵی کردبوو و بەدەم ئاخهەڵکێشانەوە لێی پرسیبوون، هەر دەیانبینی، پێش ئەوەی دەم بکاتەوە، ئەوان پێیان دەوت:

– نا، بەخوای نەماندیتیە.

دوای مردنی دایکیشی تاکەکەی تری فڕێ نەدابوو، بەشکو ئەوی دیکەیش بدۆزێتەوە و ژنەکەی لە پێیان بکات... بەمنداڵەکانیشی وتبوو هەر کەسێ هاتە پرسەکەی، ئەوان پرسیاری ئەو تاکە نەعلەی لێ بکەن، ئێ ئەوە دنیایە یەکێ دۆزیبێتیەوە... هەر زوو زووش ئاخی هەڵدەکێشا و دەیوت:

– ئەی خوایە ئەو نەگبەتیە چبوو شانی گرتم، تاکە ڕاستەکەش بوو، چەپەیانی بایە هەر قەیدی

نەدەکرد.

ئەوەندە ئەو جووتە نەعلە لەیەکدابڕاوەی لەناو خەیاڵەکانیدا تاووتوێ کردبوو، دەیان چیرۆکی سەیر سەیری دەربارەیان هەڵبەستبوو و زۆر لێزانانە بۆ ئەم و ئەوی دەگێڕانەوە... چۆن تاکی چەپ گلەییی لێ کردووە، کە ئەو وتوویەتی خۆزگە ئەم بووایە لەجیاتی ئەویان... تاکی ڕاست ڕەدوو تاکی چەپی پیاوێکی گەڕەکی ئەوبەر کەوتووە... تاکی چەپ ڕۆژانە بۆ تاکی ڕاست دەگریەت و بیری دەکات... دووانە بوون و یەکتریان زۆر خۆشدەویست... ژنێکی ساویلکە هەبوو لە سووچی کۆڵانەکەیان، باوەڕی بەهەموو شتێ دەکرد و بەجووتێ نەعلی تازەی خۆی لەگەڵیدا گۆڕیەوە... ئیتر «عیززەدین لووراندی» ئۆخەی هات و هەر تاکێکی نووساند بەلایەکی سنگیەوە... دەیگوشین و سەدان ماچی کردن... نەخشەکانی سەری دەلستنەوە و بەساقە و بەقوربانیان دەبوو.

لە جەژنی ڕەمەزان «سالم»ی کوڕی بەجەژنانەی خزم و دراوسێ تەپڵێکی بچووکی کڕیبوو... «عیززەدین لووراندی» لە ژوورەوە لای میوانەکانی دانیشتووە و چاوەڕێیە دەقەیەک زووتر بڕۆن، نەوەکا شت بخۆن و زیانی لێ بدەن... ئەو پیاوانەی وەکو ڕەوە کوللەیەک و ماڵەکەی خۆیشی بەکێڵگەی دەغڵودان دەهاتە بەرچاو و ئاخی قووڵ قووڵی هەڵدەکێشا... ئەگەرچی ئەوان گیرفانی ساردی منداڵەکانیشیان گەرمکردبوونەوە... لەپڕ «هەدیە»ی کچی بەهەڵەداوان هاتبووە ژوورەوە و پێی وتبوو:

– بابە سالە «قو...» ڕوعبەکی بەدمبک دایە.

«عیززەدین لووراندی» هەر تەواو شپرزە بوو و ئاگای لە دنیا نەما... هەرچۆنێ بوو هێزی خستە بەر قاچەکانیەوە و بەلاپە لاپە خۆی گەیاندە دەرگای حەوشە... میوانەکانی لەو کەسانە بوون، کە ئامێری مۆسیقایان بەناشیرینترین شت دەزانی و کڕینی تەپڵێکی ئاوا وەکو ئەوە وابوو پیاوێکی عەشیرەتگەر پەنجا جار کچەکەی ڕەدوو ئەم و ئەو کەوتبێت و وەریگرتبێتەوە... بۆیە وایانزانی بوو «عیززەدین لووراندی»یش هەر لەم تێڕوانینەی ئەوانەوە پێی ناخۆشە... ئەو «پووره خەیلان»ەی دراوسێشمان هەر ئیشێکی هەبووایە، بانگی منی دەکرد و بۆ ئەملا و ئەولای دەناردم... بەجارێ ناخۆشی کردبوو... تەنانەت دوای ئەوەی لەگەڵ دایکیشم تێکیدابوو و قسەی لەگەڵدا نەدەکرد، هەر وازی نەدەهێنا... ئەو جارە پێی وتبووم بچم بانگی «مام نامیق»ی مێردی بکەمەوە، کە لای دایک و باوکی بوو لە کۆڵانی ماڵی «عیززەدین لووراندی»... ئەو بەبۆنەی جەژنەپیرۆزەکردنەوە بۆ سەعاتێ مۆڵەتی لێ وەرگرتبوو و لە کاتی خۆی نەهاتبۆوە... ئیتر «پووره خەیلان» شێت بووبوو و پێی ڕاگەیاندم، کە بەو بڵێم دنیایەک میوانیان هاتووە... منیش لە میانەی دەرگا کراوەکەی حەوشەیانەوە گیانلەبەرم لە ژوورەکاندا نەدەبینی و خشپەی هیچ شتێکم تیادا نەدەبیستن، بۆیە پێیم وت، کوا میوان، ئەوەتا ماڵەکەیان چۆڵوهۆڵە... پاڵێکی قایمی پێوەنام و وتی:

– بڕۆ ڕانەوەستی سەرکەستوور... هەی جوانەمەرگ بی خوایە... ئینشاڵلا لە مارەکەی خۆشم محاسەبەم دەکەی... بڕۆ ملت بشکێنە و پێی برێ هەر ئەلحان نێتەوە، بەخۆم دەزانم چ دەکەم... ئەیڕۆ منداری ئەو

عالەمەی لۆ ئەوەندە بێئەدەبن...!! بەڕەڵڵای دەرێیان دەکەن و تەربیەتیان نادەنێ... عەمرتان نەمینێ ڕۆژێ هەتا هێواری لە کۆرانان دەسووڕێنەوە و وەکی سەگی هار بەخەرکی دەوەڕن... پێشم دەرێن شەڕانی... توخوا ناهەقمە قسەی لەگەر داکی ئەو مزیرەی نەکەم و بەو جێژنەیەش خۆمی تێنەگەینم...؟! ئەی خوایە بەسەلامەتی بگاتە ئەوێ و هیچی بەسەر نەیێ، بەس لە گەڕانەوەی زیلەکی عەسکەری لێی بدا و پارچە پارچەی بکاتن... سایەقەکەی عەرەبەکی تکریتی بی و هەر ڕاشنەوەستی... شەرتبی نەچمە تازیەکەی و بەدرۆش سەرخۆشی لەو داکە ڕەزاگرانەی نەکەم... توخوا ئەوە لۆ چ باشە...!! دەرێن ئەمن مندارم نابی، لۆیێ شەڕی بەخەرکی دەفرۆشم... شەڕیشم بەکێ فرۆشتیە...!! ها...؟! بەکێم فرۆشتیە...؟! بەس قەبوور ناکەم بەشەر غەدرم لێ بکا... لۆ قەبوور بکەم...؟! وەڵڵا نایکەم و هەردوو چاوی ئەو کەسەی دەردەینم، کە بەخراپی تەمەشام بکا... دەستی لە قوڕگی دەنێم و هەر بەخنکاندن دەیخنکێنم... لۆ باپیرەگەورەی تەمبێی دەکەم و بەعەشیرەتەوە لەو شارەی بەدەردەنێم... خوا لێم نەستینی کۆمەرەکم برا و ئامۆزا هەیە و خۆیانم لەسەر بەکوشتن دەدەن... باسی خارۆزا و پلکزاش هەر ناکەم... ئەگەر بزانم لەو گەڕەکەی یەک کەس نامینێ قسەی لەگەر بکەم، لە هەقی خۆم خۆش نابم و حیساب لۆ شایان ناکەم... دە وەڵاهی دوازدەی وەکی ئەو پیسەم هەبی، هەر خۆم بەوجاغکۆر دەزانم... داک و بابیشی دریان پێی خۆشە... دەبا هەر دریان بەو چشتە جوانەی خۆش بی توخوا ئەتووش...!! غاردە دەی لۆ ئەوها سەبر دەڕۆی عەمرکورت، خۆ هێلکەیان لەبن پێت ڕوونەکردیە... هەتا دەگەیە وێندەرێ، ئاگات لە خۆت بی... لە جادان تەمەشای ئەولا و ئەولات بکە، بزانە قەمەرە و ماتۆڕ دیارنینە، ئەوجا بپەڕەوە... ئاقر بە... لەگەر منداران شەڕی نەکەی و هەتا ئەوێ ڕانەوەستی... برێ پلکم خەیلان گۆتی زوو بێتەوە و مێوانەکان چاوەڕێی دەکەن.

کاتێ من گەیشتمە ئەو کۆڵانە، «عیززەدین لووراندی» تەپڵی لە کوڕەکەی وەرگرتبوو و خستبوویە ژێر یەکێ لە باڵەکانیەوە... من ئەوسا لە پۆلی سێیەم بووم، لە کتێبی قیرائەی عەرەبیدا وێنەی ورچێکی پەڕۆین کێشرا بوو و دەهۆڵی دەکوتا... «عیززەدین لووراندی»م وەکو ئەو دەهاتە بەرچاو و لە پێکەنینا بوورابوومەوە... بەشێوەیەک ئەو تەپڵەی لێ دەدا، کە دەتوت لە هەموو ژیانیدا مەشقی لەسەر کردووە و لە مانای کرۆش و دەبڵکرۆش و شتەکانی دیکەی تەپڵلێدان تێدەگا... «دەمب بەمب بەمب بامب» دەنگی لێ بەرزدەکردەوە و وڕێنەی دەکرد:

– دەمب بەمب بەمب بامب.

– ڕوبعەک.

– دەمب بەمب بەمب بامب.

– ڕۆیی.

– دەمب بەمب بەمب بامب.

– مارم.

– دەمب بەمب بەمب بامب.

– وێران بوو.

– دەمب بەمب بەمب بامب.

– پشتم.

– دەمب بەمب بەمب بامب.

– شکا.

– دەمب بەمب بەمب بامب.

– داکم.

– دەمب بەمب بەمب بامب.

– بەگان چوو.

هەرچی خەڵکی ئەو کۆڵانەیە بەمیوانەکانی خۆشیانەوە هاتبوونە دەرێ و قاقایان لێ دەدا... منداڵان لە ئاست ئەو دەنگەدا تەواو سەرسام بووبوون... چاوڕەشێکیان لە تەپڵەکەی خۆی دەڕوانی و لەگەڵ ئەوەی ئەودا بەراوردی دەکرد... بۆی دەرکەوت هی ئەو باشترە، بۆیە وتی:

– مام عەزەدین لەگەرم دەگۆڕیەوە...؟!

– بڕۆ کورە... بڕۆ... گۆڕینەوەی چ...؟ هەر ئەوە مابوو...!!

منداڵێکی تر لێی نزیککەوتەوە و پێی وت:

– دەیفرۆشی...؟!

«عیززەدین لووراندی» ڕەنگی هاتەوە بەر و وتی:

– ئا، بەشەش درهەمی.

– بینە.

ئیتر ئەو شەوە «عیززەدین لووراندی» لە ترسا لای ئەو سەوزەفرۆشە نەخۆشە دەمی هەڵنەدەهێنایەوە و متەقی لە خۆی بڕیبوو، نەوەکا شتێکی بەسەردا ساغکاتەوە... پیاوەکە ماوەیەک بوو دەنگی لێوە نەدەهات و لەوە دەچوو نووستبێت... «عیززەدین» ئەمەی بەهەل زانی و لەسەرەخۆ بەمیوانەکانی دیکەی وت:

– جەماعەت دەرێم هەتا کاک عەباس نووستیە، با بڕۆین.

ئەو سەری هەڵبڕی و وتی:

– بەڕوو...؟! بڕۆن یەک فەردەی لۆ بینن.

* «جەلال نادر»ی دراوسێی ماڵی «عیززەدین لووراندی» لە بازاڕ دووکانێکی هەبوو و کاتژمێری تێدا دەفرۆشت... ئەو لە پەنجاکان و شەستەکاندا شەقاوەیەکی زۆر ناقۆڵا بوو و ناوبانگی لە هەموو شاردا بڵاوبووبووەوە... قەڵافەتێکی تێکسمڕاوی هەبوو و دەمارەکانی لەشی وەکو تەلی ستوونی کارەبای سەر شەقامی شەستی دەرپۆقیبوون... لە شەڕێکیدا لەگەڵ کوورەچییەکان، نۆیانی کەللەپاچە کردبوو و ئەوانی دیکە تا سەر قەڵا نەوەستابوون... لە یەکێ لە بەندیخانەکاندا دەبێتە هاوڕێی دوو سێ گەنجی شیوعیی خەڵکی سلێمانی و فێری خوێندنەوەیان کردبوو... مێشکیان بەقسە و باسەکانیان ئاودابوو و تەواو

گۆڕیبوویان... کاتێ ئازاد کرا، خەڵک باوەڕیان نەکردبوو ئەوەی بەرچاویان «جەلال نادر»ە بەڵایەکەی جاران بێت، کە لەبەر بزێوی لە قوتابخانە دەریانکردبوو و گەورە و بچووک لێی دەترسان... خانووێکی پەڕپووت و ناوماڵێکی خراپ و کۆمەڵێ کتێبی باشی هەبوو... ڕۆژانە لە گەڕەک و لە بازاڕ باسی شێوەکانی چەوسانەوەی بۆ ئەم و ئەو دەکرد و هەرچی لەو گەنجە سلێمانییانە و لە دووتوێی لاپەڕە ڕەنگهەڵبزڕکاوەکاندا فێری بووبوو، بۆی دەوتنەوە... دوو کوڕە زۆر چوختیەکەی هەمیشە تووشی تەنگوچەڵەمەیان دەکرد و ڕۆژانە لەملا و لەولاوە دەهاتنە سەروگوێلاکی... حەزی لە شەڕ نەمابوو و بەلەفزە شیرینەکەی دڵی ئەو دایک و باوکانەی دەهێنایەوە شوێنی خۆیان، کە منداڵەکانیان بەدەستی ئەوان لێدانیان خواردبوو... جارێکیان پیاوێکی فەرمانبەر لە گەڕەکێکی ترەوە بۆ سکاڵاکردن هاتبوو... هەرکە ئەو بەشێوازە تایبەتیەکەی خۆی لەگەڵیدا کەوتە قسەکردن، کابرا ئەملا و ئەولای ماچکرد و پێی وت:

– وەڵڵاهی بەنیازی شەڕێ هاتبووم، چونکە کوڕەکەم جێی ساغی نەمایە، بەس هەوکە دەڵێم بەخوای باش بوو، ئەگەر ئەوها نەبا ئەمن کەسەکی وەکی توومن نەدەناسی.

هەرچەند چەورەیەک، ترسنۆکێک پیایدا هەڵدەشاخا و ئەو بەدڵی فرەوانەوە لەگەڵی دەدوا، خەڵک پێیان ناخۆش بوو و سەرزەنشتیان دەکرد، کە ڕازیی دەبێت و بیریان دەخستەوە ئەو کێ بوو... ئەم پێی دەوتن، کاتێ دەتوانێت ئاوا لە ئاستی تووڕەیی و سووکایەتیی کەسێکی بێهێزدا بێدەنگ بێت و پەلاماری نەدا، وا دەزانێت لە هەموو کاتێکی دیکەی تەمەنی ئازاترە.

ڕۆژێکیان پیاوێکی لەخۆبایی و تووڕە گوێی لەو قسە شیرینانەی نەگرت و هەڕەشەی لێ کرد... پێی وت سبەینێ لەگەڵ خزم و کەسە زۆرەکانی لەناو بازاڕ لە بەرچاوی ئەو حەشاماتە ڕیسوای دەکەن... ئەو پیاوە یەکێ بوو لەوانەی بەدەستی «جەلال نادر» لێدانی چاکی خواردبوو و دەیویست تۆڵەی ئەوسای لێ بکاتەوە... لەگەڵ دووانی دیکەی وەکو خۆی شەڕیان بەکچێک فرۆشتبوو... باوکە پیرەکەی چووبووە سەریان و ئەوان ناو دەمیان پڕکردبوو لە خوێن... «جەلال نادر» سەری هەرسێکیانی خستبووە ناو جۆگەلەیەکی گەورەی چڵپاوەوە و بەلەقە تێیان کەوتبوو... دەیان وت ئەو پیاوە کاتێ ڕایدەکرد و منداڵەوردکە هووهایان بۆ دەکێشا، کتومت لە بزنمژێکی قوڕاویی دەچوو و خوا خوای بوو پەنایەک بدۆزێتەوە، خۆی تیادا حەشار دا... جا ناهەقی نەبوو دوای ئەو هەموو ساڵە ئەمەی بیرنەچووبێتەوە و بەتەنیا نەوێرێت بچێتە سەری... کۆمەڵێ پیاوی دیکەی وەکو خۆشی بردبوو... «جەلال نادر» وا وەکو هەموو ڕۆژێکی تر لە دووکانەکەیەتی و کاتژمێر بەکڕیارەکانی دەفرۆشێت... ئەوان دەردەکەون و پەلاماری دەدەن... دوو کوڕەکەی بەدزییەوە هاتوون و سەر و گوێزانیان بەدەستەوە گرتووە... لە دواوە بەسووکی بەنەخوێنی یەک بەیەکیان دەپچڕێنن... ئیتر هەر پیاوە و دەست بۆ شەرواڵەکەی دەبا و بەدوای پەنایەکدا دەگەڕێ... لەو کەسانەشن، کە دەرپێی کورت لەپێ ناکەن... دیمەنێکی چەند بلێی سەیریان هەیە و هەرچی خەڵک هەن پێیان پێدەکەنن... «جەلال نادر» نازانێ مەسەلە چییە و کاتێکیش تێدەگات، لە قاقای پێکەنین دەدا و بەکوڕەکانی دەڵێ:

– ئەمن بەزمانی خەڵکی ئاقڵ دەدوێم و خۆم لە شەڕەکانیان بەدوور دەگرم، ئەنگۆش بەزمانی ئەو نەفام و ترسنۆکانە قسەی دەکەن و دەتانن لە گێچەڵەکانیانم بپارێزن... پاکمان لە پاک.

* «فەوزی نانەکەلی» هاورێیەکی نزیکی «جەلال نادر» بوو و زۆر جار بەجووتە لە یانەی فەرمانبەراندا سەری خۆیان گەرم دەکرد... ئەو مرۆڤێکی تا بڵێی ڕۆحسووک بوو، بەڵام گاڵتەی لە هەموو شتێ دەهات... دەیتوانی بەدوو وشە سەرتاپای ئەو شتانەی تۆ دڵت پێیان خۆشە و شێلگێرانە هەوڵ بۆ بەدەستهێنانیان دەدەی، لە بەرچاوتیان بخات و قێزیان لێ بکەیتەوە... لەودیوی هێڵە سپییەکانی یاریگا دادەنیشت و وەکو زلوونگەر زلوونگەی لەسەر یاریەکە دەدا:

– ئەلف تۆپەکەی لە بێ سەند... ئینجا چییە...؟! بەرەو گۆڵەکەی برد... ئەوە بردیشی، یانی چی...؟! لە جیم و دالیشی تێپەڕاند، بەڵام بۆچی باشە...؟! ئەوا شووتێکی قایمی لێ دا و گۆڵی کرد... چی پێ برا...؟! جەماوەر چەپڵە لێدەدەن... با هەر لێی دەن، چی لێ پێکدێ...؟! قسەی قۆڕ... خەڵک لەوەتەی هەن چەپڵە لێدەدەن، کەچی هیچ شتێکیش ڕوو نادا... ڕووش بدا، هەر وەکو ئەوە وایە ڕووی نەدابێ.

باوەڕی بەپەیوەندیی نێوان مرۆڤەکان نەبوو و بەئاشکرا دەیوت ئەو کەسی خۆشناوێ... هەر بۆیە زۆربەی کات بەتەنیا دەژیا و کەم تێکەڵی کۆڕ و کۆمەڵەکان دەبوو... لەبەر ئەو بیرە سەیر سەیرانەی و لەبەر ئەوەیش، کە بەشێوازی ئاخاوتنی هەولێری نەدەدوا، خەڵک ڕقیان لێی بوو و ڕێزیان بۆ دانەدەنا... لە سەرتاپای شاردا لەگەڵ «جەلال نادر» هەڵدەستا و دادەنیشت و کەس نەیدەزانی چی ئەو دووانەی بەیەکەوە کۆکردۆتەوە... بەڵام ڕۆژێ لە ڕۆژان نەماندی زیان بەهیچ ڕۆحلەبەرێک بگەیەنێت... ئەگەر هەموو خەڵکی سەر زەمین وەکو «فەوزی نانەکەلی» ڕقیان لە یەکتر بووایە، ئەوا ژیان بەپێچەوانەی ئێستا پڕیدەبوو لە خۆشەویستی و لەسەری دەڕژایەوە.

کاتێ دوو کەس یەکتریان دەناسی، ئەم دەیوت:

– فلان و فیسار بوونە دوژمن.

ئەوان بۆیان ڕاستدەکردەوە:

– نەء، کاکە بوونە دۆست.

ئەم بەرپەرچی دەدانەوە:

– ڕۆژانە سەدان کەس لە بازاڕ دەبینین و ڕقمان لە هیچیان نییە، بەڵام هەر ئەوانە کاتێ دەبنە دراوسێ، یان ناسیاو و هاورێمان، سەرەتا بۆ ماوەیەکی کورت خۆشماندەوێن، ئینجا وردە وردە ڕقمان لێیان هەڵدەستێت و بەدەستمان بێت خوێنیان بکەینە کاسەوە... ئێمە هەرگیز دان بەنەزانیی خۆماندا نانێین، تەنها ئەو کاتە نەبێت، کە دەمانەوێ ڕابردوومان لەگەڵ ئەوانی دیکەدا بسڕینەوە و بەشێوەیەکی تر دەریخەین... «من چەند نەفام بووم، کە پێم وابوو فلان کەس چاکە و نەمدەزانی ئەوەندە بێقیمەتە».

بەڕێزان خۆشەویستی ئەو هەستەتە بۆگەنەیە، کە بۆ ئەوە لە دڵماندا هەڵدەقوڵێت، تا لە ڕێگایەوە

دەست بەسەر ئەوانی تردا بگرین و بچینە ناو ناخیانەوە، بەو مەبەستەی لە نهێنییەکانیان تێبگەین.. جا کاتێ ڕووتمان کردنەوە لە لوغزەکانیان و شتێکی شاراوەیان نەما، ئەو هەستەی ئێمەیش کۆتایی دێت.

ئەو گاڵتەی لە خۆشەویستی دەهات و بەهیچی دەزانی، بۆیە ژنی نەدەهێنا و بەتەنیا لەگەڵ دایکە پیرەکەیدا دەژیا... پێی وابوو گەورەترین درۆ ئەوەیە، کاتێ یەکێک دەڵێ خێزانێکی بەختەوەر پێکدەهێنێت:

– خێزان هەر خێزانە... ئیتر ئاسوودە چییە و نائاسوودە کامەیە... لای موسڵمانی خواپەرست مەی هەر مەیە و هەموویان حەرامن... پێویست ناکات باسی وێسکیی گران و ئارەقی هەرزانی بۆ بکەیت... ڤۆدگا و بیرە بەقەدەر یەک خراپن... ژیان هەر نییە، بەڵام با وای دابنێین هەیە... جا ئەگەر باوەڕمان بەوە هێنا، ئەوا دەبێ بەشتێکی دیکەشی بێنین، ئەویش ئەوەیە خەڵک ئەو وەختە دەمرن، کە دەبنە هاوسەری یەکتر، کەچی کەسوکار ئەو کاتە بۆیان دەگرین، کە دەیانخەنە تابووت و گۆڕەوە... کەواتە هەر بەپێی ئەو گریمانە مردووەکانن بۆ یەکتر دەگرین و ئاخ بۆ ژیانێک هەڵدەکێشن، کە ئەوان لە دەستیان چووە و خۆیشیان نییانە... بەڵێ، دوو جۆر خەڵک هەن، ئەوانەی هاوسەری یەکترن و مردوون... ئەوانەی بەئاواتن ببنە هاوسەر و کۆتایی بەژیانیان بێنن... ئەگەر دڵدارێکی نائومێد بۆ دڵخوازە لەدەستچووەکەی بگری، وەکو ئەوە وایە ئەو هیوا بخوازێ مرۆڤێک بکوژێت... کەواتە عاشقە بەناوبانگەکانی مێژوو ئەوانەن، کە هەوڵی زۆریان داوە کەسێک بکوژن و بۆیان نەلواوە... چی لەوە بێماناترە بۆ کوشتنی خەڵک بگرین و فرمێسکی دنیا هەڵڕێژین... شیعریان بۆ هەڵبەستین و گۆرانییان پیادا هەڵبڵێین... ئەگەر کەمێ ئاسوودەیی هەبێت، لە بەلاوەنانی ئەو گریمانەیە و باوەڕهێنانە بەوەی ژیان نییە... مردن پێچەوانەی ژین نییە... کۆتاییی ڕۆحەکانیش نییە، بەڵکو هەر خۆی بەتەنیا هەموو شتێکە... مادام کات تێدەپەڕێ و ناگەڕێتەوە، هەڵەیەکی مەعریفیی گەورەیە باسی ئاسوودەیی و ڕزگاری بکەین... کتێبی مێژوو بکەرەوە، پڕیەتی لەوانەی ڕزگاریان بووە... ئەوانە ڕۆژگارێ کۆیلە بوون... خەباتیان کرد و ئازادییان بەدەست هێنا... وتیان ئێمە ئازادین... ئەم بەوی دەوت: تۆ ئازادی... تۆ ئازادی... کات تێپەڕی و ئەوان مردن... کەسانێکی دی هاتن و وتیان ئەوان ئازادبوون... چیدی نەدەکرا بڵێین ئەوان ئازادن.

ئەو ئێوارەیەی هەورەتریشقە لە «جەوەدەت سەعاتچی»ی دا و سووتاندی، کوڕانی گەڕەک لە ماڵی «ئەکرەم کاکەسوور» گفتوگۆی قەزا و قەدەریان دەکرد... «فەوزی» هاتە ژوورەوە، تا کلیلی ماڵەوە لە «ڕابیعە»ی دایکی وەربگرێت، کە وەکو زۆر ئێوارەی تر لەوێ دانیشتبوو... لێیان پرسی، ئاخۆ ئەو چۆنی لێ تێدەگات... بەپیشەی هەمیشەی سەرێکی بادا و وتی:

– تا وەڵامی ئەوەمان دەستنەکەوێت، ئاخۆ ئێمە بەکاتدا تێدەپەڕین، یان کات بەئێمەدا تێدەپەڕێت، ناتوانین شتێک لە بارەی ژیانەوە بڵێین.

جارێکیان دوو سێ کەس لە خوێنگەرمەکانی گەڕەک باسی ژمارەی کوردیان دەکرد... «فەوزی نانەکەلی» سەری بادەدا و ئاخی هەڵدەکێشا... دوایی لەپڕ هەڵیدایە و وتی:

– ڕۆژانە بەئارەزووی خۆمان یەکتر دەکوژین و بەخەیاڵماندا نایە، کەچی بەلامانەوە گرنگە ژمارەمان زۆر بێت و شانازیی پێوە دەکەین... ئەوەندەی دان بەژمارەی یەکتر دادەنێین، بەبوونی یەکتری دانانێین.

پیاوێکی ڕەوەند لای ماڵی ئێمە پێنج خانووی بەجارێ دامەزراندبوو و وەستا و کرێکاری دنیا ئیشیان تێدا دەکردن... ڕۆژێک منداڵێ لەسەر بلۆکە کەڵەکەکراوەکان سەرگەرمی یاری بوو و لەپڕ ڕیزێک لە ژێریدا هەرەسی هێنا... یەک دوو بلۆک کەوتنە سەر قاچی و دەیقیژاند... «فەوزی نانەکەلی» بەوێدا تێپەڕی و فریای کەوت... دوای ئەوە هەرچەند ئافەرینیان پێ دەوت، کە ئەو ژیانێکی لە مردن ڕزگار کردووە، ئەو دەیوت، کارێکی بێمانای ئەنجام داوە و تەنها غەریزە و عادەی جووڵەی لەش پاڵیان پێوە ناوە وا بکات، نەک هەستە بەئاگاکانی... ئەگەر جارێکی دیکە ڕووداوێکی ئاوا دووبارە ببێتەوە، ئەو هەوڵدەدات بەسەر خۆیدا زاڵ بێت و زۆر ئاسایی لێی بڕوانێت... مادام مردن هەیە، ژیان نییە... ئیتر چۆن شتێک ڕزگار دەکرێت، کە هەر لە بنەڕەتدا بوونی نییە...؟!

ئێوارەی نەورۆزی حەفتاوپێنج کاتێ تایە هەڵچنراوەکانی پشت «قوتابخانەی قازی محەمەد» بەدووکەڵی ڕەشیان نەخشی سەیر سەیریان لەسەر ڕووی ئاسمانی بێگەرددا دەکێشا، لێیان پرسی ئاخۆ ڕۆژێ دێت کوردستانمان ڕزگار ببێت و چەوسانەوە نەمێنێت، ئەو بەپیشەی هەمیشەی خۆی سەرێکی بادا و وتی:

– با بڵێین لەوبەر گەڕەکێک هەیە خەڵکەکەی مەڕ بەخێو دەکەن و ئەمە تاقە سەرچاوەی داهاتیانە... ڕۆژێک پیاوانی شارەوانی دێن و هەموو مەڕەکانیان دەبەن... دەیانخەنە قەفەزێکی زۆر زۆر گەورەوە و دەرگایان بەسەر دادەخەن... ئەو خەڵکە نازانن مەڕەکانیان دەدرێتەوە یان نا، بەڵام بۆ ئەوەی نەمرن، ناچارن لەودیوی تەلەکانەوە ئاو و خۆراکیان بدەنێ... دیارە هەر کەسە و دەیەوێ بیداتە هی خۆی، نەک هی ئەوانی تر... ئەمەش ئاسان نییە، چونکە مەڕەکان خاوەنیان ناناسنەوە... ئیدی شەڕ لەنێوانیان هەڵدەگیرسێت و کوشتن و بڕین دێتە کایەوە... بەڵێ، ئێوەش هەر هێندەی خاوەنی مەڕەکانی ناو ئەو قەفەزە خاوەنی کوردستانی خۆتانن... شەڕەکانیشتان لە شەڕی ئەوان دەچێت.

«جەمال عەلی قەشقەیی»، کە ڕێک بەپێچەوانەی «فەوزی نانەکەلی» هەمیشە خوێنی ناو دەمارەکانی بۆ شۆڕش قوڵپی دەدا و هاوڕێکانی بە«سەعدی گچکەی دووەم» بانگیان دەکرد، پرسی:

– باشە ئەو خەرکە لۆ لەجیاتی شەڕ بکەن و یەکتر بکوژن، ناچن قەفەزەکەی بشکێنن و مەڕی خۆیان ببەنەوە...؟!

– وا ناکەن، چونکە ئەوان لە باپیرەگەورەیانەوە بۆیان ماوەتەوە هۆی سەرەکیی مەسەلەکان بەلاوە بنێن و بەشتی لاوەکییەوە بنووسێن... چەند ساڵێک دوای مردنی زەردەشتی پێغەمبەر لە یەکێ لە مەملەکەتەکاندا پیاوێکی ئاینی خەونی دیبوو، کە هەر کاتێ خەڵکی ئەوێ فیل ڕابگرن، ئەوا خوا نەفرەتیان لێ دەکات و چیدی خێر و خۆشی بەچاو نابینن... لەمەوە چی فیل هەبوو، کۆیانکردنەوە و گڕیان تێبەردان... هەموو ئەو دیوارانەیان ڕووخاند، کە وێنەی ئەو گیاندارەیان بەسەرەوە دەبینرا... ئەو

قاپ و قاچاغانە وردوهەڕا کران، کە وێنەی فیلیان لەسەر نەخشاندبوون... ئیدی بەتەواوی تۆویان بڕینەوە... ڕۆژێکیان پیاوێکی سەیر لە دووری دوور دوورەوە هات و فیلێکی زۆر زلی هێنا... فیلەکە کچێکی چەند بڵێی جوانی لەسەر بوو و بێدەنگ بێدەنگ قاچەکانی بەملا و بەولایدا شۆڕکردبووەوە... کابرا گەیشتە ئاوەدانی و بەئیشارەت خەڵکەکەی تێگەیاند، کە دەیەوێ ئەو فیلە بفرۆشێت... ئەوان بوونە دوو بەش، بەشێکیان سەرپێچییان لەو پەیمانە کرد، کە نەدەبا کەس فیل ڕابگرێت، بەشەکەی تریان دژیان وەستان... فیل خرایە مەزادی ئەوانەی ویستیان بیکڕن و دەوڵەمەندترینیان بردیەوە... ئەوانەی دژی فیل بوون، دایانە کێو و جارێ شەڕیان لە دژی ئەوانی دی دا... ژنی ئەو پیاوەی فیلەکەی کڕی، ڕەدوو سەرۆکی یاخییەکان کەوت... ئەو دوو بەشە بوونە دوژمن و بەردەوام لە یەکتریان دەکوشت... بازرگانی شوێنە دوورەکان ڕۆژانە کچیان سواری فیلەکان دەکرد و لەوێ دەیانفرۆشتن... هەر پیاوێ فیلێکی بەردەکەوت، ژنەکەی بەجێیدەهێشت و دەچووە باوەشی یەکێ لە پیاوی کێوەکان... شاخنشینەکان لەوساوە تا ئێستا شارییەکان بەوە تاوانبار دەکەن، کە لە فەرمانی گەورەترین پیاوچاکی خۆیان دەرچوون:

– ئێوە ئەوانە نین، کە زۆر بێشەرمانە و بەبێ ئەوەی گوێ بدەنە بەرژەوەندیی خەڵک، فیلتان هێنایە مەملەکەت...؟!

– باوکانی ئێوە نەبوون، کە زۆر بێشەرمانە و بەبێ ئەوەی گوێ بدەنە بەرژەوەندیی خەڵک، فیلیان هێنایە مەملەکەت...؟!

– باپیرانی ئێوە نەبوون، کە زۆر بێشەرمانە و بەبێ ئەوەی گوێ بدەنە بەرژەوەندیی خەڵک، فیلیان هێنایە مەملەکەت...؟!

– باپیرەگەورەکانی ئێوە نەبوون، کە زۆر بێشەرمانە و بەبێ ئەوەی گوێ بدەنە بەرژەوەندیی خەڵک، فیلیان هێنایە مەملەکەت...؟!

– ئێوە نەوەی ئەوانە نین، کە زۆر بێشەرمانە و بەبێ ئەوەی گوێ بدەنە بەرژەوەندیی خەڵک، فیلیان هێنایە مەملەکەت...؟!

شارییەکان پێیان وابووە فیلەکان خێروبەرەکەتیان بەسەر ئاوەدانیدا باراندووە و ئەو گیاندارە بەوەفایانە زۆربەی ئیشەکانیان ڕادەپەڕێنن، بۆیە هەمیشە بەشاخنشینەکان دەڵێن:

– ئێوە ئەوانە نین، کە زۆر بێشەرمانە و بەبێ ئەوەی گوێ بدەنە بەرژەوەندیی خەڵک، ڕازیی نەدەبوون فیل بێتە مەملەکەت...؟!

– باوکانی ئێوە نەبوون، کە زۆر بێشەرمانە و بەبێ ئەوەی گوێ بدەنە بەرژەوەندیی خەڵک، ڕازیی نەدەبوون فیل بێتە مەملەکەت...؟!

– باپیرانی ئێوە نەبوون، کە زۆر بێشەرمانە و بەبێ ئەوەی گوێ بدەنە بەرژەوەندیی خەڵک، ڕازیی نەدەبوون فیل بێتە مەملەکەت...؟!

– باپیرەگەورەکانی ئێوە نەبوون، کە زۆر بێشەرمانە و بەبێ ئەوەی گوێ بدەنە بەرژەوەندیی خەڵک، ڕازیی نەدەبوون فیل بێتە مەملەکەت...؟!

– ئێوە نەوەی ئەوانە نیین، کە زۆر بێشەرمانە و بەبێ ئەوەی گوێ بدەنە بەرژەوەندیی خەڵک، ڕازیی نەدەبوون فیل بێتە مەملەکەت...؟!

سەیر لەوە دایە بەدرێژاییی مێژوو تاقە کەسێک باسی ئەو کچە جوانانەی نەکردووە، کە لەسەر پشتی فیلەکان بوون و لەگەڵیاندا دەفرۆشران... ئەو ژنانەی ڕەدووش دەکەوتن، ناویان بەسەر زمانانندا نایەت... ئێمە ئێستا هیچ لە بارەی ئەوانەوە نازانین.

«فەوزی نانەکەلی» خۆی دەمودەست ئەو چیرۆکەی هەڵبەست و بەجوانترین شێوەیش گێڕایەوە... ئاخر ئەم لەپاڵ ئەو بیرە پێسیمیستیسک و سەیرانەیدا وەکو چیرۆکبێژێکی بێوێنەیش دەناسرا... «سەفین عومەر»ی خوشکەزای لە مووسڵ بۆ من و «عەزیز حەسەن مەولان»ی هاوڕێمی گێڕایەوە، کە خاڵی بەچەند مانگ خەریکی نووسینی کتێبێک دەبوو و دەیان جار پاکنووسی دەکرد، کەچی لەپڕ دەیسووتاند و نەیدەهێشت هیچ کەسێ بیبینێت.

«جەمال عەلی قەشقەیی» خۆشیدەویست، بەڵام هەمیشە بەربەرچی ڕاکانی دەدایەوە... ئەو جارە کتێبی «پارتیزانی»ی «گیڤارا»ی بۆ «سەرتیپ عومەر»ی خوشکەزای هێنابوو و گفتوگۆ لە بارەی ئەو مەسەلەیەوە دامەزرا... «نانەکەلی» وتی:

– شەڕ تاقە وشەیەکە، ئەگەر وشەیەکی تری بۆ زیاد بکەی، ماناکەی ناگۆڕێ، بۆیە جەنگی ڕەوا و جەنگی ناڕەوا دوو زاراوەی هیچن... دەوڵەتێک بەشێکی سەرووی لەلایەن دەوڵەتێکی دیکەوە داگیر کرابوو... لە بەشی خوارووەدا مەشقی بەسوپاکەی دەکرد، بۆ ئەوەی خۆی بەهێز بکات و بتوانێت چی زووترە ئەو پارچە ئازیزەی لەژێر چەپۆکی دراوسێ چەوسێنەرەکەیدا دەربێنێت... ڕۆژێک بەبێ مەبەست گوللەی تۆپێک لە سنوور پەڕیەوە و لەودیو بەر هۆڵێکی گەورەی بەندیخانەی شاری وڵاتێکی دۆستی کەوت، کە زیاتر لە سەد زیندانیی سیاسیی تێدابوو و چەند سەعاتێکی تر لە سێدارە دەدران... هەموویان مردن و یەکێکیان بەموعجیزەیەکی سەیر دەرچوو... سەرۆکی ئەو دەوڵەتە شەڕی هەڵگیرساند و هەمیشە لە ڕادیۆ و تەلەفزیۆن و ڕۆژنامەکاندا دەیوت خوێنی ئەو هاووڵاتییە بێتاوانانەی بەفیڕۆ ناچن، کە دوژمن لەسەر خاکی خۆیان لەناوی بردن... سەرۆکی دەوڵەتی ئەولاش لەگەڵ دراوسێ داگیرکەرەکەیدا پەیمانێکیان بەست... لەسەر ئەوە ڕێککەوتن ئەم واز لەو پارچەیەی بێنێت، بەو مەرجەی ئەو لەو شەڕەیدا پشتی بگرێت.

«جەمال قەشقەیی» کە لە تووڕەییاندا دەمارەکانی ملی دەرپۆقیبوون... سەرێکی ناڕەزایی بادا و بەتەوسەوە پرسی:

– تەواو...؟!

– نەء... ئەو شارەی یەکەم تۆپی بەرکەوت، چونکو لەسەر سنوور بوو، هەر زوو داگیر کرا و دانیشتوانی بەجێیانهێشت... من ئێستا چیرۆکی ئەو زیندانییەت بۆ دەگێڕمەوە، کە دوای ئەوەی بەندیخانەکەی تۆپ لێی دا، تەنها ئەم بەزیندوویی دەرچوو... ئەو لەو پاشاگەردانییەدا دەیتوانی بەئاسانی

دەرباز بێت، بەڵام وای نەکرد... نەیدەویست ناپاکیی لە نیشتیمانێکی بریندار داگیرکراو بکات، بۆیە گەڕا و جەللادەکەی دۆزیەوە... وەکو هەزارەها کەسی دی بەپێ ڕێگای شارێکی تریان گرتە بەر... جەللاد هەر زوو پەکی کەوت و گیراوەکە کردیە کۆڵی... نەخۆشییەکی قورس خستی و ئەو گەیاندیە ئەشکەوتێک... لەوێ بەدزیی سەربازانی دوژمنی داگیرکەر دەچوو ئاو و خواردنی بۆ دەهێنا... دەسڕی تەڕی دەخستە سەر ناوچەوانی و پلەی گەرمای گیانی دادەبەزاند... هێنایەوە سەر دۆخی جارانی و لەناو ئەو ئەشکەوتەدا چاوەڕێ بوون ئاسایش بۆ وڵات بگەڕێتەوە... ئاخیان بۆ ئەو ڕۆژگارە هەڵدەکێشا، کە لە زیندانی ئەو شارەی ئێستا وا لەژێر پۆستاڵی وڵاتێکی داگیرکەردا دەناڵێنێت، بەسەریانبرد:

– ئێمە هەر دەبێ دوژمن لەو شارە دەرکەین و بۆی بگەڕێینەوە... تۆ چونکە ماوەیەکی زۆر بوو دەرەوەت نەدەدی، نازانی پێش داگیرکردنی چەند خۆش بوو، بۆیە ئەوەندەی من بیری ناکەی.

– ڕاستە، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا من لەوێ چاوم هەڵێناوە و کارەساتێکی ئاوا ئازارم دەدا... چۆن بیرم دەچێتەوە، کە بەبەرچاومەوە هاوڕێکانم تۆپیان بەرکەوت و خوێنیان ڕژا.

– مەگری چاوەکەم مەگری... خوێنی ئەوان بەفیڕۆ ناچێت... ورەت بەرز بێت... ڕاستە ئێستا ئێمە لێرە هیچمان لە دەست نایەت، بەڵام دڵنیابە سەربازانمان سەرشۆڕییان پێ قەبووڵ ناکرێت و بارگەوبارخانەی دوژمن دەپێچنەوە... ئاسایش بۆ شارمان دەهێننەوە و ئێمەش دەگەڕێینەوە شوێنی خۆمان.

– بیرت نەچێت ئێمە لەگەڵ دوو دەوڵەت شەڕ دەکەین، بۆیە دەترسم بەو ئاسانییە ڕزگارمان نەبێت.

– پێم وتی ورەت بەرز بێ گیانی من، مادام لەسەر هەقین، سەردەکەوین... هەموو شتێ لە جاران چاکتر بنیات دەنێینەوە... قوتابخانەکان، نەخۆشخانەکان، زیندانەکەی خۆمان.

«جەمال قەشقەیی» لەوە زیاتر بەرگەی نەگرت و تەقیەوە... نەیهێشت چیرۆکەکەی تەواو بکات... بۆ یەکەمین جار سنووری ئەدەبی بڕی و قسەی ناشیرینی پێ وت.

«فایزی وەستا ئیدریسی»، قسەخۆشی گەڕەک و چاکترین یاریزانی شەترەنج دەیوت ئەگەر ماڵی «جەمال عەلی قەشقەیی» لە خراپترین شوێنە، ئەوا ماڵی «فەوزی نانەکەلی» و «عەزەدین لووراندی» لە باشترین جێگان و هیواداره هەرگیز لەوێ لانەچن... کاتێ دەیانپرسی بۆچی، ئەم ئاوا وەڵامی دەدانەوە:

– ئەمن و جەمال عەلی قەشقەیی دیوارەکمان بەینە... هەرچەند دەیبینم، یان گێم لە قسە ئاگراوییەکانی دەبی، خینم دەکولێ و بەبێ یەک و دوو ڕوو لە شاخان دەکەم... بەس وەکی دەگەمە پێش دەرکەی ماڵی فەوزی نانەکەلی، هەندەک سارد دەبمەوە و شەقاوەکانم خاوتر داوێم... بچم...؟! نەچم...؟! بچم...؟! نەچم...؟! ئەرێ بەشەهیدبوونی من، دنیا دەگۆڕێ...؟! ئەوە گۆڕاش...!! لۆ چ باشە...؟! هەر بەو دالغانەوە دەگەمە پێش ماڵی عەزەدین لووراندی و بەخۆم دەڵێم: بگەڕێوە گێلە، لۆ کێیی دەکەی...؟!

هەبوون دەیانوت «فەوزی نانەکەلی» دوای چارەنووسی «ڕەمزی»ی تاقەبرای ئاوای لێهاتووە، بەڵام ئەو جارە «پوورە ڕابیعە»ی دایکی بەوردی سەربردەی ژیانی وی بۆ گێڕاینەوە، کە چۆن هەر لە منداڵییەوە خۆی لەوان دوور دەخستەوە و بەمانگ ورتەی لە دەم دەرنەدەچوو... تەنانەت لەگەڵ «دەلیلە»ی

خوشکەگەورەی و «ڕەمزی»ی برابچووکیشی یاریی نەدەکرد... لە منداڵانی کۆڵان ڕانەدەما و ناوی کەسیانی نەدەهێنا... سەرەتا کەم دەچووە دەرێ... زۆربەی کات پشتی دەدایە دیوارێک و چوارمشقی دادەنیشت... پەنجەکانی لە یەکتر هەڵدەکێشان و دەیخستنە ژێر چەناگەیەوە... دوایی کاتێ کەمێ هەراش بوو، دەچوو ئەو سەندووقە سێوانەی لەو گومرگەی پشت ماڵمان دەهێنا، کە عەرەبانچییەکان فڕێیاندەدان... لە سووچی هەیواندا خانووچکەی پێ دەکردن و بێدەنگ بێدەنگ تێیاندا دەژیا... لەوێ خەو دەیبردەوە و ئاگای لە دنیا دەبڕا... ئەو دیمەنە ئازاری دەدام... ترسێکی گەورەی دەخستە دڵمەوە... بەدیاریەوە دەگریام... ئەی هاوار خەڵکینە ئەم منداڵەی من چییەتی...!! دەمویست بەباوەش بیهێنمە ژووریێ و لەسەر دۆشەگ پاڵی بخەم، بەڵام بۆم نەدەکرا... چاوی هەڵدێنا و بەشێوەیەکی سەیر لێم ڕادەما... نەمدەزانی ئەو سەرنجانەی چ مانایەکیان دەگەیاند... ئەوەی تێیدەگەیشتم، لەوە تێنەدەپەڕی، کە ئەم نایەوێ ئەوێ بەجێ بهێڵێت... لەوێ کتێبەکانی دەخوێندەوە و هەر لەوێ وەزیفەی دەنووسیەوە... لەوێش نانی دەخوارد... سەرما و گەرمای نەدەناسی... شەوان بەهەزار ئەملا و ئەولا دەمهێنایە ژوورەوە... لە داخا سەندووقەکانم لەژێر پێلەقە دەنا و پارچەکانیانم فڕێدەدانە دەرێ... بەڵام سبەینێ هی تری دەهێنایەوە و لەسەر هەمان نەخشە دایدەڕشتنەوە... هەندێ جار کە قسەی نەرم و نیان دادی نەدەدا، قژیم دەگرت و بەدوای خۆمدا ڕامدەکێشا... ئەرکێکی قورسم لە ئەستۆ بوو و بەتەنیا بۆم جێبەجێ نەدەکرا... باوکی ئەفسەر بوو لە سوپای عێراق و درەنگ درەنگ مۆڵەتی وەردەگرت... لەبەر «فەوزی» نەبا، شەوان دەچووینە ماڵی «مەلا عەلی»ی باوکم... لەگەڵمان نەدەهات و خۆی لەتوکوت دەکرد... ئامادە بوو بەتەنیا لە ماڵی چۆڵ و تاریکدا بمێنێتەوە، بەڵام ئاوەدانی نەبینێت... باوکی کاتێ دەهاتەوە، لەیستۆک و جلی جوان جوانی بۆ دەهێنا، بەڵام مەحاڵ بوو بچێتە باوەشیەوە و وەریانبگرێت... خۆ ئەو چەند ماچەی بەهەزار حاڵ لەملا و لەولای ڕوومەتی دەکرد، وەها پێیان سەغڵەت دەبوو، سەعاتێ دوای ئەوەش بەنینۆک شوێنەکانیانی دەڕنینەوە و کۆمەڵێ هێڵی سووری لەسەر دەنەخشاندن... هەر زوو زوو دەیڕوانیە پەنجەکانی و قێزی دەکردەوە... لە خۆمم دەپرسی ئەو منداڵە چۆتەوە سەر کێ، لە کاتێکدا نە من وام و نە باوکی... «قانیعە»ی خوشکم تاقە بنیادەم بوو، کە دەیتوانی بیدوێنێت، بگرە دەیهێشت بیباتە حەمام و بیشوات... یان لە بەرامبەر زۆپای ژووری نووستندا سەری بخاتە سەر ڕانی و تا چاوانی دەچێتە خەو، هەقایەتی بۆ بلێت... بەڵام هەر ئەوەندە «محەمەد خەلیل» ناردیە خوازبێنی و «مەلا عەلی»ی باوکم ڕەزامەندیی نیشان دا، «فەوزی» گۆڕا و لە ئاستی ئەمیشدا دەمی داخست... نەک هەر ئەوەندە، بەڵکو بێدەنگییەکی خەستتر نیشتە سەر ڕووی... ئێستا دوای شووکردنی «دەلیلە»ی کچم و گومبوونی لەپڕی «ڕەمزی»ی کوڕم، من و ئەو بەتەنیا لە ماڵێکی چۆڵدا ماوین و ژیانێکی ئێجگار سەیر دەگوزەرێنین.

* «بەگیسی ئی دریتە» ناوی ژنێکی هەزەلی بوو و شێوەی بەس بوو بۆ پێکەنین... دڵپاک، ڕۆحسووک، بەڵام شپرزە، جرپن، هەرچۆنێ دەجووڵایەوە، شتێکی سەیری دەکرد و مردووی سەربەقوڕی دەهێنایە پێکەنین... ناوە فۆلکلۆرییەکەی و نازناوە فەنتازییەکەی ئەوەندەی دیکە سیمای کۆمیدییان پێ بەخشیبوو و سەرنجی گەورە و بچووکی ڕادەکێشا... دەیانوت لە بنەچەدا ئەڵمانییە و باپیرەگەورەی هاتۆتە

کوردستان، بەڵام وانەبوو و خۆی هەمیشە نکوولیی لێ دەکرد... قژزەردێکی سوورووسپیی چاوشینی باڵابەرز بوو... نەیدەزانی، یاخود نەیدەپەڕژا، باشتر وایە بڵێین نەیدەویست دەست بەخۆیدا بێنێ، ئەگینا جوانییەکەی بێوێنە بوو... بۆ خۆشییش دەیانوت ئەوە لەگەڵ «شەماڵ سائیب»ی هونەرمەندی بەتوانا و ڕۆحسووکدا گۆرانیی وتووە... جا چونکە زۆر گوێی بەناخۆشیەکانی ژیان نەدەدا و کەم خەفەتی دەخوارد، سیمای زیاتر لە کچێکی هەرزەکار دەچوو و نەتدەزانی شووی کردووە و دایکی سێ منداڵە... لە ڕاستییدا - بەینی خۆمان بێ - تەنها دوو کوڕەکە هی خۆی بوون و باوەژنی کچەکە بوو، بەڵام چونکو ئەمیانی لە هەردوو جگەرگۆشەکەی خۆشتر دەویست و لە دایکی خۆی زیاتر نازی دەکێشا، خەڵکیش بەهی ئەویان دەزانی و سەریشیان لەو پەیوەندیەی نێوانیان سوڕ مابوو... ئەو «هەتاو»ە مەیموونە هەرگیز خۆی بەدایکمردوو نەدەزانی و لە ناز و نیعمەتدا دەژیا... ئەوی لە باوکی زیاتر خۆشدەویست و ئێمەش هەستمان پێ دەکرد.

«بەگیسی ئی دریتە» ئەوەندە مرۆڤدۆست و ڕووخۆش بوو، بچووایە بۆ هەر شوێنێ، کۆمەڵێ خەڵکی تازەی دەناسی و لە دڵەوە خۆشیاندەویست... تەنها لە ژووری چاوەڕێکردنی عیادەی «دکتۆرە ئومیە»دا زیاتر لە بیست هاوڕێی ژنی گرت و بەگەرمییش هامشۆیان دەکرد... ئەوە بێجگە لە حەمامی ئیسکان و نانەواخانە و لای بەرگدرووەکان و پینەچییە هەزەلیەکەی ئەوبەر، کە لە هەر یەکەیاندا کۆمەڵێ دەستەخوشکی تری ناسی... بەحەفتە لای دەمانەوە و وەکو ئەندامی خێزانەکە لەناو ماڵەکەیدا هەڵدەسووڕان... مێردەکەی زەڕەنگەرێکی زۆر شارەزای شار بوو و پارەی چاکی دەستدەکەوت... «بەگیسی ئی دریتە» پشتی بەو قایم بوو و بەم دەست و بەو دەست بەبای هەرچوار لایدا دەدا... هەر ئەو ژنانەش دەچوونە لای مێردەکەی و ئاڵتوونی زۆریان لێ دەکڕی... دەرگای ماڵی «بەگیسی ئی دریتە» لەسەر پشت بوو و هەمووکەسێ بۆی هەبوو خۆی پیادا بکات... کەلوپەلەکانی ناوی گشتیی بوون و دەتتوانی بەبێ ئەوەی داوای یارمەتی بکەیت، بەکاریانبهێنیت... گەورە و بچووکی ئەمسەر و ئەوسەری گەڕەک تەلەفۆنیان لەوێدا دەکرد و خۆی پارەی فاتوورەکانی دەدا... ژنان کراسەکانیان لێ دەخواست و لە ئاهەنگەکاندا خۆیان پێ دەنواندن، هەندێ جار دەیانهێنانەوە و هەندێ جاریش نەء... مەنجەڵ و چینی و سێتی پەرداخە گرانبەهاکانیان لێ قەرز دەکرد و لەگەڵ خراپەکانی خۆیان بۆیان دەگۆڕی.

وتەیەکی «بارزانی» هەبوو، ئەو لە باوکمەوە فێری بووبوو، بۆ هەمووکەسێکی دەوتەوە: «مرۆڤی چاک، چونکە کەس چاوەڕێی خراپەی لێ ناکات، کاتێ خراپەیەکی لە دەست دەردەچێ، ڕقیان لێی هەڵدەستێ و لەناوی دەبەن... مرۆڤی خراپیش، چونکە باوەڕناکرێت شتی باش بکات، کاتێ بەرێککەوت چاکەیەکی بچکۆلەی لێ دەبینن، خۆشیاندەوێت و دەیپەرستن»... ڕەنگە ئەویش ترسابێت، ڕۆژێ لەپاڵ ئەو هەموو چاکەیەدا، بەبێ ویست خراپەیەکی بچووک بکات و لەناوی بەرن... زۆر جاریش چیرۆکی «سینمار»ی بۆ گێڕابووینەوە، ئەو ئەندازیار و وەستا بلیمەتەی گەورەترین و سەیرترین کۆشکی بۆ «نوعمان»ی پاشای «حیررە» بنیات نا و ئەو لە پاداشتەکەی کوشتی، نەوەکا نهێنیەکانی لای خەڵک بدرکێنێت، یان کۆشکێکی گەورەتر بۆ یەکێکی دیکە دروست بکات.

هەندێ وشەی بەکاردەهێنا ، کە لە هیچ دیالێکتیکێکی زمانی کوردیدا نەبوون... هەر شتێکت بوتایە ، ئەو دەمی دادەپچڕی و دەستەکانی دەگرت بەملا و بەولای ڕوومەتەکانیەوە... کەمێ لێت ڕادەما و بەنەغمەیەکی زۆر سەیر و تایبەت بەخۆی پێی دەوتی:

– ئەوە ئەتوو ئی دریتە...؟!

واتە ئەوە تۆ بەراستتە ، یاخود لە دڵەوە وا دەڵێی... زیاتر لە زمانی ئیسپانیی دەچوو ، نەک ئاخاوتنی کوردی هەولێر... ماوەیەک ئەو وشانەی لەنێوان دانەکانیدا دەگوشی و دواییش زۆر بەزەحمەت بەرەڵڵای دەکردن... ئێمەش شتی سەیر سەیرمان هەڵدەبەست و بۆمان دەگێڕایەوە ، هەر بۆ ئەوەی بەشێوە خۆشەکەی خۆی پێمان بڵێ:

– ئەوە ئەتوو ئی دریتە...؟!

– ئیدریمە.

– ئیدریت نییە.

– بەدیکوو ، ئیدریمە... ئیدریمە.

– ئیدری ئی دریتە...؟!

– ئیدری ئیدریمە... ئیدری ئیدریمە.

– هەر ئیدری ئی دریتە...؟!

– هەر ئیدری ئیدریمە... لۆ ئیدریم نییە...؟!

– چزوانم، دەرێم نەخۆ ئیدریت نەبی.

– ئیدریمە... ئیدری ئیدریمە.

– وەی ئیدریتی...!! ئیدری ئیدریتی...!!

نیوەڕۆیەک لە حەمامی ماڵەکەیان خۆی دەشت و جلی لوولکراوی لێ بووە پشیلە... بەرووتی ڕایکردە کۆڵان و زرووکاندی... ڕەنگی بەبەرەوە نەما و خەریک بوو شێت بێت... ژنانی دراوسێ دایانپۆشی و بۆ ماڵەوەیان بردەوە... چەند ڕۆژێ لەناو جێگادا کەوت و زارەترەکانە لەژێر لێفەدا هەڵدەلەرزی... وڕێنەی دەکرد و هەموومانی خستبووە پێکەنین... دانی بەجیرەوە دەبرد و دەستەکانی درێژ دەکرد... پەنجەکانی کەمێ دەنووشتاندنەوە و بۆ دەموچاومانی دەهێنان، گوایە لاساییی پشیلەکە دەکاتەوە، کە چۆن ویستوویەتی لەو حەمامە تاریکەدا پەلاماری بدات.

جارێکی تر قژە زەرد و درێژەکەی کردبووەوە و لە کۆڵان ڕاوی کوڕە پێنج شەش ساڵانییەکەی خۆی دەنا... ئەو قژەی با لێی دەدا و لەسەر شان و ملی ئەملا و ئەولای دەکرد... تیشکی خۆری نیوەڕۆی ئەو بەهارەش بریقوباقی پێ خستبوو و دەتوت پۆلێ ئەستێرەی پڕشنگداری لەسەر هەڵنیشتووە... کوڕێکی گەنجی «سەیداوەی ئەوبەر» بینی و بەدەم هەڵکێشانی ئۆففێکی زۆر قووڵی زۆڵانەوە پێی وت:

– ئەوها لە بەرچاوم غار مەدە، وەختە شێتت ببم و لەناو ئەو کۆڕانەی پڕتدەمێ.

ئەو لەناکاو وەستا و بەشێوەیەکی زۆر سەیر پێی وت:

– بەخوای دەزانم کاکە ، بەس چبکەم، ئەتوو لەو مارەی لەگەر من ناژی و نازانی ئەو کوڕە چ دەردەکم دەداتێ...!!

«نیهاد»ی کوڕی ون بوو و وەکو شێت بەکۆڵاناندا دەسووڕایەوە... لە خۆی دەدا و قسەی سەیر و سەمەرەی دەکرد... ئێمەش لەگەڵی دەگەڕاین و نەشماندەتوانی پێنەکەنین... چووینە مزگەوتی «حاجی بەکر» ، تا مەلا جاڕی بۆ بدات... لە دەرگای حەوشە خۆی دا بەئەرزدا و لە پەلوپۆ کەوت... هەینی بوو و پیاوان بەدەم خوێندنی وێرد و دووعاوە پۆل پۆل لە نوێژی خوتبە دەهاتنە دەرێ... ئەو تێکەڵی ژنە سواڵکەرەکان بووبوو و لە هەموویان ڕووت و ڕەجاڵتر دەهاتە بەرچاو... هەر پیاوێ بەلایدا تێدەپەڕی، شتێکی دەخستە ناو دەستی و ئەویش وەریدەگرت:

– ئەی خوا لە قەزا و بەرای دنیایێت بەدوور بێخی.

کاتێ کوڕەکەی دۆزرایەوە و سەیری ناو دەست و گیرفانەکانی خۆی کرد ، پڕببوون لە وردە و بەحەپەساویەوە لێی دەڕوانین... لە دووکانێکی ئەوێدا سەر و ئایسکرێمی بۆ کڕین و ئەویتری بەسەر سواڵکەراندا بەخشیەوە.

ئەو جارەش «فەریاد»ی کوڕی جنێوی بەپیاوێکی حەماڵ دا و ئەویش بەزللە ناو دەمی پڕکرد لە خوێن... «بەگیسی ئی دریتە» ، کە لە ژیانیدا لەسەر خۆی و منداڵەکانی تووڕە نەدەبوو و دڵی کەسی نەدەڕەنجاند ، لە شانسی ئەو پیاوە داماوە، وا هەڵچوو ، بەهەموو هێزی خۆیەوە دارێکی بەناوگەڵیدا کێشا... ئیتر ئەو لەسەر عارەبانەکەی ڕاکشا و دەستی پێوە گرت... دەینالاند و ڕەنگی بەبەرەوە نەما... «بەگیسی ئی دریتە» پەشیمانبۆوە و بەزەییی پیادا دەهاتەوە... شپرزە بوو و هەموو گیانی دەلەرزی... جار جار لێی نزیکدەکەوتەوە و لە بەرخۆیەوە دەیوت:

– ئەی خوایە چم بەخۆم کرد... چی لێ بکەم... جێیەکەشی گەلەک عاسێیە ، ئەگەر نا هەندەکم لۆ دەشێلا.

لەوەش ترسا خەڵک ئاوا کابرا ببینن و خەیاڵیان بۆ شتێکی خراپ بچێت، بۆیە بەهێزتر لە جاری پێشوو دارێکی دیکەی بەتەپڵی سەریدا کێشا ، بەشکوو دەستەکانی لەوێ لابەرێت و بیانگرێت بەوێوە... ڕێگایەکی سەرکەوتوو بوو و حەماڵ بەهەردوو دەست ئەملا و ئەولای سەری خۆی گرت... ئەویش سووک سووک بۆی دەشێلا و پێی دەوت:

– هیچ نییە برای خۆم هیچ نییە... عەفوومکە نەمزانی... ڕەببی دەستم بشکێ و چاوم کۆرەبی... دە هەستە دەی بابەکەم، هێواش هێواش بڕۆ و لە بیر خۆتی ببەوە... گەلەک سەلامیش لە منداران بکە... چاوی یەک بەیەکی ئەو خزمانە ماچ دەکەم.

دیارە ئەگەر یەکێ ئەو ژنەی نەدیبێ و گوێی لە قسەکانی نەبووبێ، نازانێ ئەو دیمەنانە چەند پێکەنیناویین.

«بەگیسی ئی دریتە» ژنێکی ڕاستگۆ بوو و هەرگیز درۆی نەدەکرد... ماڵەکەیان بەرماڵی تێدا نەبوو و لە ڕەمەزانانیش ژەمەکانی گۆڕانیان بەسەردا نەدەهات... لە هەموو ژیانیدا نە باسی کەسی بەخراپە دەکرد و نە ڕازییش دەبوو کەس باسی خەڵکی لا بکات... ئەگەر بیبیستایە یەکێ غەیبەتی ئەویتری کردووە، شێت و هار دەبوو و دەچووە سەری... ئەمە تاقە شتێک بوو ئەو خەفەتی لێ بخوات و پێی سەغڵەت بێت... ئەوە لە کاتێکدا خەڵکی وا هەبوون بوختانی زۆر ناشیرینیان بۆ خۆی هەڵبەستبوو و ئەم گوێی پێ نەدابوون... کەچی ڕازیی نەدەبوو قسەی ناشایستە بەکەسانی تر بوترێت... بەجورئەتیش بوو... لەسەر ئەم و ئەو هەڵیدەدایە و شەڕەکانی دەکردن بەهی خۆی... لەوێ پیاوێکی چوارشانەی تووڕە شەڕی بەدراوسێکانی دەفرۆشت... ئەوانیش زەندەقیان لەو قەڵافەتەی چوو بوو و خۆیان لێی دەپاراست... لە گەڕەکێکی ترەوە هاتبوو و لەوێ هەشت نۆیەکی کەللەپاچە کردبوو... باوکم ناوی نابوو «م. سەرکۆنکریت»، چونکە پێی وابوو سەرە زلەکەیان بەقاڵبی چیمەنتۆ داڕشتووە... هاوینان تا درەنگ لەو سەربانە هەڵنەدەستا و دەیپرخاند... هەناسەکانی دەمنادەم لە دەمی دەردەچوون و دەنگێکی وەکو «پفففففففف»یان دەردەکرد... هەر دەتوت دەیەوێ گڕی ئاگرێک بکوژێنێتەوە... «فەریاد» بەیانییان دەچوو فڕفڕۆکەیەکی دەهێنا و لە نزیک دەمە زلەکەی ڕایدەگرت... بەبێ ئەوەی ئاگای لێ بێت، دەیخولاندەوە و ئێمەش لە سەربانی ئەوانەوە لێی ڕادەماین... ئەو جارە هەندێ کەفاوی تایدی کردە شووشەیەک... بەچاپاڵێو دەریدەهێنا و بۆ نزیک دەمی ئەوی دەبرد... بڵقی گەورە و بچووکی دەخولقاند و بەو ناوەدا بڵاودەبوونەوە... لەپڕ لە هەوادا دەتەقینەوە و دیمەنێکی چەند بڵێی سەیریان دەنواند... نیوەڕۆیەکی هاوین کوڕێکی هاوڕێمان تۆپێکی هێنا و بەشەق لە دیواری ئەوانی دەدا... ئەویش لە ژوورەکەی نووستووە و بەو تەپەتەپە هەراسان بووە... ئیتر کاتێکمان زانی چەقۆیەکی بەدەستەوە بوو و شێتانە بەدەم جنێودان بەخوا و پێغەمبەرەکانەوە لە ماڵ دەرپەڕی... تۆپەکەی تەقاند و بەزللە کەوتە گیانی ئەو منداڵەوە... باوکی کوڕە مامۆستایەکی بێوەی بوو و لە دەرگای خۆیان سەری دەرهێنا... ئەو جنێوی پێ دەدا و دەیویست مامۆستا شتێکی لە دەم دەرچێت، بۆ ئەوەی پەلاماری بدات و لە بەرچاوی هەمووومان ڕیسوای بکات... من هەرگیز دیمەنی ئەو کچە بچکۆلەیەم بیرناچێتەوە، کە لە پەنا دیواری ماڵیان دەستەکانی توند توند گرتبوو بەم چاو و بەو چاویەوە و وەکو مشکی زارەترەک هەڵدەلەرزی... تەنانەت بەترسیشەوە دەگریا و جورئەتی نەدەکرد دەنگی هەڵبڕێ... نەیدەویست باوکی ببینێت، کاتێ ئەو بەهەموو هێزی خۆیەوە دەیخاتە ژێر ئەژنۆ زلەکانیەوە و بەشەق و بەبۆکس تێی دەکەوێت... خوایە هیچ ماڵ و کۆڵان و گەڕەکێ بێ «بەگیسی ئی دریتە» نەکەی... ئامین... بەگیسی گیان هاوارە و بەفریامان کەوە... ئازایانە لە بەردەمی مامۆستای زارەترەک و ترساو بۆی وەستا و پێی وت، هەر ئێستا بێدەنگ نەبێت، کارێکی پێ دەکات ژنەکەی لە پێش هەر کەسێکی دیکەوە پێی پێبکەنێ... کابرا سڵی کردەوە و جار جار بەزمانێکی تێکئاڵاوەوە دەیوت لەبەر خاتری ئەو لێیان خۆشدەبێت... «بەگیسی ئی دریتە» بەو درۆیانە نەخەڵەتا و پێی وت ئەو خراپەی کردووە، بۆیە پێویستە ئەویش داوای لێبوردن بکات... پێشی وت تا ئێوارە دەبێ تۆپێکی دیکە بۆ کوڕەکە بکڕێتەوە... تەریقببووە و بەهیچ شێوەیەکیش نەیدەتوانی خۆی لەو هەڵوێستە ناخۆشە

بدزێتەوە... باوکیشم، کە زۆر ڕقی لێی بوو، پشتی «بەگیسی ئی دریتە»ی گرت و ئەو ئەوەندەی دیکە کەوتە پاشەکشە... داوای لێبوردنی بکردایە زۆر باشتربوو لەوەی ئاوا وەکو کەڵەشێری بەزیو سەری خۆی شۆڕ بکات و بەبۆڵەبۆڵی نارۆشەن و بێسەروبەر بچێتەوە ماڵەکەی... هەر ئەو ڕۆژە منداڵەکە تۆپێکی چاکتر لەوەی خۆی بۆ هات و بەبێ ترس لە کۆڵان یاریی پێ دەکرد... ماوەیەکی کەم دوای ئەوە کابرا لەو گەڕەکە باری کرد و گێچەڵەکانی برد بۆ شوێنێکی دیکەی شار.

لەو دەوروبەرە هەندێ کەس بوختانی دنیایان بۆ یەکتر هەڵدەبەست... سەرۆکەکەیان جاشێک بوو بەناوی «شەهاب دۆغەوا»، کە ژنی خۆیشی وەکو سۆزانی دەردەخست... هەر زوو زوو تەلاقی دەدا و دەیهێنایەوە... گوایە پەنجا دۆستی هەیە و سەری شۆڕکردووە... ئەو جاشە ئەگەرچی هیچ کەسێکی بەپاک نەدەزانی و پێی وابوو سەرتاپایان دز و خوێڕی و بێشەرەفن، وەکو جارێکیان گەنجێک وتی زمانی سۆزانیخانەیە هەر ژنێ ڕێی تێبکەوێت، دەبێتە سۆزانی و هەر پیاوێک بچێتە ناویەوە، دەیوتێکی لێ دەردەچێت، کەچی کاتێ بیویستایە بەگژ یەکێکدا بچێت و قسەی بۆ هەڵبەستێ، دەبووە هاوپەیمانی ئەوانەی، کە تۆمەتی زۆر ناشیرینی دابوونە پاڵ... ژنەکەیشی، ئەو کاتانەی لای بووایە، یارمەتیی دەدا، چونکە ئەو مامۆستای بوو و دەیزانی چۆن چۆنی ئەزموونەکانی بخاتە کار... دەچوونە بن کلێشەی خەڵکی دڵپاک و لە خشتەیان دەبردن... هەندێ خزم و کەسیان کردبوو بەگژ یەکتردا، کە لە هەمو ژیانیاندا بەتەبایی ژیابوون و نەیاندەزانی ڕق و بوغز چییە... هاوینی حەفتاوچوار قسەی بۆ ژنی مامۆستایەک هەڵبەست و بەچپە لە پەنادیواران بۆ یەک دوو کەسی وەکو خۆی گێڕایەوە... ئێوارەیەیەکیان چەکی کردبووە شانیەوە و دەچووە مەقەڕەکەی نزیک گومرگ... ئەو ژنە، کە فەرمانبەری بانک بوو و لە دەوام دەهاتەوە، لە نزیک تانکیی سەیداوە چووە بەردەمی و هەزار جنێوی سووکی پێ دا... ئەو دەلەرزی و دەپاڕایەوە... ملی شۆڕ کرد و لە ترسا پەنای بۆ مەقەڕی «یاسین ئاغا» برد، کە ماڵی «شەهید سەعدی گچکە»ی فەرماندی بەتالیۆن بوو... دوای ئەوەی چووە شاخ، ئەوان دەستیان بەسەردا گرت... «بەگیسی ئی دریتە» لە خەڵکی گەڕەک نەدەچوو و دڵی بەپەندی سواو ئاوی نەدەخواردەوە، تا بڵێت: «لە جێگای شێران، ڕێوی دەکەن گێران»، بەڵکو هەر جارێ بەلای ئەو خانووەدا تێدەپەڕی و جاشەکانی دەبینی، دەیوت وەکو ئەوە وایە دەنگی گۆرانیبێژێکی گەورە لەسەر کاسێتێک سڕابێتەوە و ناخۆشترین سەدایان لە شوێنیدا تۆمار کردبێت... بەڵام «شەهاب دۆغەوا» کاتێ لە بەردەرگا دەوەستا، وایدەزانی «قەڵای باستیل»ی گرتووە... جارێکیش بۆ ئەوەی ناوی خێزانێکی زۆر بێوەی بزڕێنێت، بووە هاوڕێی ماڵێک، کە ماوەیەک لەمەوبەر پێی وتبوون دزن و دەستیان بەسەر پارە و شتومەکەکانی داگرتووە... بەگەرمی هامشۆی دەکردن و بەئارەزووی خۆی چیرۆکی سەیر سەیری بۆ ئەو خێزانە هەڵدەبەست... ئەگەرچی ئەوان مێش میوانیان نەبوو و بێزیان نەدەهات وەڵامی بدەنەوە... ئەو دوو ماڵە لای ئەم و ئەو دەیانوت، گوایە ئەوان خزمی یەکترن... خەڵک بەو خزمایەتیە پێدەکەنین و گاڵتەیان پێ دەکردن... وەکو نوکتەیەکی خۆش دەیانگێڕایەوە و قاقایان لێ دەدا... کردبوویانە پەند و هەر شتێکی ناماقووڵیان بدیایە، یان بیانبیستایە، دەیانوت وەکو خزمایەتیەکەی فلان و فیسار وایە... کوڕێکی گەنج لەو کۆڵانە کتێبی سایکۆلۆژیای دەخوێندەوە و زۆر

چاک لەو جۆرە کارەکتەرانە تێدەگەیشت، پێی وابوو ئەو «شەهاب دۆغەوا»یە لە منداڵی و هەرزەکاری تووشی ڕووداوی ناخۆش بووە و دەیەوێت بەو هەڵسوکەوتانەی ئەمە لەبیر خۆی و خەڵکیش بەرێتەوە... دەرکەوت بەراستی وایە و یەک دوو شەقاوە لە دواوە پیس دەستیان لێ وەشاندبوو... ئەو کوڕە دەیوت ئەو جۆرە کەسانە هەمیشە لە ڕووبەڕووبوونەوە دەترسن و مەحاڵە بتوانن شەڕی دەستەویەخە لەگەڵ کەڵەشێرێکیشدا بکەن، بەڵام ئەگەر ڕۆژێ لە ڕۆژان کەسێ لەبەر هەر هۆیەک لە ئاستیاندا نەرمیی پیشانبدات، ئەوان دەیخۆن و هەموو ترس و لەرزی گیانیانی پێ هەڵدەڕێژن... نموونەی وا دەهێنایەوە، ئەگەر سبەینێ یەکێ لە خەڵکی گەڕەک بەپایسکیل یان ئۆتۆمۆبێل لە منداڵێکی ئەو لۆمپینە بدات و ناچاربێت داوای لێبوردنی لێ بکات، ئەوا ئەو بەئاسانی لێی خۆشنابێت و لەو ڕێگایەوە دەیەوێت هێزی خۆی پیشانی خەڵک بدات و لەزەتی دنیاش لەو هەڵسوکەوتەی دەبینێت... پیاوێکی قاچاغچیی دراوسێیان هەندێ کەلوپەلی قاچاغی لەناو دیواردا شاردبۆوە و شەوێکیان ویستی دەریانبهێنێت... ئەو جاشە لەگەڵ دەنگی کوتەکەکانی خەبەری بووەوە و لە سەربان خۆی هەڵدایە خوارێ... وایزانی پێشمەرگە شاڵاویان بۆ هێناوە... لەمەوە منداڵان دوای دەکەوتن و گاڵتەیان پێ دەکرد... سیفەتێکی دیکەی ئەو جۆرە کارەکتەرانە وەکو ئەو کوڕە دەیوت، دووفاقی و دژایەتیە لە هەڵوێستیاندا... چاکی بۆ چووبوو... ئەو خڵتەیە ژنەکەی تەڵاقدەدا و لای خەڵک وەکو سۆزانیەک دەریدەخست... تا سەر باپیرەگەورەی دەکرد بەخوێڕی و هیچوپووچ... کەچی لەپڕ دەیهێنایەوە و پلانی بۆ ژیانی ئایندەیان دادەڕشت... کچەکەی بەمانگ ڕەدوو ئەم و ئەو دەکەوت و حاشای لێ دەکرد... لەپڕ دەهاتەوە و وەریدەگرتەوە... هاوکات ئەگەر گەنجێ چارلستۆنی لەپێ بکردایە و زوڵفی درێژی هەبا، کە لە حەفتاکان باوی بوو، ئەو هەزار و یەک شتی ناشیرینی دەخستە پاڵ خۆی و باوک و باپیریشی... هەر زوو زوو دەیوت فلان شت و فلان شت لەگەڵ کۆمەڵگای کوردەواریدا ناگونجێن... دەبێ باسی کچی ئەم و کوڕی ئەو بکات، بۆ ئەوەی خەڵک بیانناسن... ناویان نا سەگی بەردەرگای کۆمەڵگای کوردەواری... ئەو کۆمەڵگایەی ئەو چەکی لە دژ هەڵگرتبوو... ناوەڕاستی حەفتاکان هەندێ پسپۆڕ و کرێکاری ڕۆمانیی کۆمپانیای «ئەرکۆم» لە گەڕەکمان دەژیان... پیرەژنێکی ڕۆح سووکیشیان لەگەڵدا بوو و خزمەتی دەکردن... دەچوو بۆ ماڵان و فێری کوردی بوو... ئەو کابرایە حەزی لێ کرد و وازی لێ نەدەهێنا... ئەویش خێزانەکەی لێ ئاگادار کردەوە و بووە فەرتەنە، کەچی خۆی ئەوەندە دڵی لەو ژنەی پیس بوو، نەیدەهێشت سەیری تەلەفزیۆنیش بکات... کاتێ دەچوو بۆ دەرەوە، وەکو سیخوڕ بەدزییەوە هەنگاو هەنگاو دوای دەکەوت و دەیویست لە قافا بیگرێت... لە ماڵەوە ڕیکۆردەری بۆ دادەنا و دەنگی تۆمار دەکرد... هەموو شەڕ و دەمەقاڵێیەکانی خۆی و ئەو ژنەی خستبووە سەر کاسێت، کە هەندێکیان کەوتنە دەست خەڵکیش... من خۆم لەگەڵ منداڵان گوێم لە یەک دوانێکیان گرت و پێی تەریقبوومەوە... باسی ڕابردووی یەکتریان دەکرد و ناوی دەیان کەسیان دەهێنا... هەر جارێکیش تەڵاقی دەدا و دەیهێنایەوە، کۆڵێ خەفەتی دیکەی بۆ زیاد دەبوو و پێیانەوە دەتلایەوە... ئەگەر ئەو پارانە نەبوونایە، کە لەگەڵ هەر گەڕانەوەیەکی دەیهێنانەوە، ئەوا زۆر زووتر گیانی دەردەچوو... ئاخر ئەو دڵپیسی و وەسواسیە وا پەرێشانیان کرد، ڕۆژێک ئۆتۆمۆبیلەکەی بەسەر شۆستە کەوت و خۆی

بەدرەختێکی ئەستووری ناوەڕاستی هەردوو سایدی شەقامی شەستیدا کێشا... فریای نەخۆشخانە نەکەوت و دەمودەست گیانی دەرچوو... کوڕەکانی فێر دەکرد لە منداڵی خەڵک بدەن و زۆر پێی ئاسوودە دەبوو... ئەوان بەگژ هی لە خۆیان منداڵتردا دەچوون و لە ئەنجامیشدا لێدانی چاکیان بەردەکەوت... ئیتر خۆیشی تێیان دەکەوت و سەرزەنشتی دەکردن، چونکە ئەوەندە گرینۆکن و بەهیچ کەسێ ناوێرن... ئەوان تاوانیان نەبوو و باجی ئەو دایک و باوکەیان دەدا... خەتای هەندێ لە خەڵکەکەش بوو، کە لەوەتەی پێیان گرتبوو، وای بۆ چووبوون کەسانی سەرشۆڕیان لێ دەردەچێت و لە دایک و باوکیان چاکتر نابن... هەمیشە لێیان تووڕەدەبوون و ئاوایان پێ دەوتن... شەقاوەی گەڕەکە میللیەکانیش زۆر زوڵمیان لێ دەکردن و بەزەییمان پیایاندا دەهاتنەوە... ئەو کوڕە شارەزایە ئەمەیانی بۆ منداڵیی ئەو دەگێڕایەوە، کە هەمیشە حەزی کردووە ئازار بەخەڵکی دیکە بگەیەنێت و بۆی نەلواوە... بەپێچەوانەوە تێیانهەڵداوە و خشتیان پێ بڕیوە... ئیتر دەیەوێت کەسێتیەکی جیا لەواندا بخوڵقێنێت... دوایی زانیم ئەم ڕایەی لە «بنیامێن سبۆک» وەرگرتووە، کە پێی وایە ئەو جۆرە باوکانە حەز دەکەن منداڵیان دەستوەشێن دەربچن... بەهەر حاڵ ئەو کوڕە شارەزاییەکی سەیری لە سایکۆلۆژیادا هەبوو و ئێمەی خەڵکی ئەو گەڕەکە قەرزاری ئەوین... ئەگەرچی وازی لە هەموو ئەو شتانە هێنا و دوای پەیداکردنی پارە کەوت... هەڵوێستێکی ناشیرینیشی نواند و خوشکی باجەکەی دا... ئەو «شەهاب دۆغەوا»یە نەخۆشەی کردبووە نموونە و تیۆری سایکۆلۆژیی لەسەر دادەڕشت... ئەو جاشە پێش مردنی فێری ئەوە بووبوو بەگژ خەڵکی ناسراودا دەچوو، بۆ ئەوەی ناوی لەگەڵ ئەواندا بێت و ئەو ڕابردووەی خۆی لەبیر خەڵک بەرێتەوە... ئەوە بوو وازی لەو ماڵە نەدەهێنا و هەر ڕۆژێ بوختانێکی بۆ هەڵدەبەستن، تەنها لەبەرئەوەی هەر یەکەیان بەهرەیەکی گەورەی هەبوو و جیاوازتر لە خەڵکی ئەو سەردەمە دەژیان.

«بەگیسی ئی دریتە» ، کە لە هەموو ژیانیدا پێنەدەکەنی و بەکەسانی ئاوا بێمانا سەغڵەت دەبوو... ئیتر لەوە زیاتر نەیتوانی دان بەخۆیدا بگرێت و چووە سەروگوێلاکی... هەندێ شتی جوانی فێرکرد و پێی وت:

– بەس خەرکی باش بەشەڕ بینە... وازبینی باشترە، دەنا ئەمن بزانم زۆر خراپ دەکەوتەوە و پەشیمانی دادت نادا... هەڵۆیەکی گەورە بەچڕنووکەکانی بەرخەکی ساوای هەرگرت، قەلەرەش لاسایی کردەوە و پڕی دا بەرانەکی... نینۆکەکانی لە تیسکی خوریە درێژەکەی گیر بوون و شوانەکە هات گرتی... لەناو دەستی سەری خۆی کز کرد و هەردەلەرزی... بردیەوە و کوڕەکەی لێی پرسی ئەو تەیرە بەستەزمانە چییە و ناوی چییە بابە...؟ ئەو پێی گۆت: ئەوە قەلەڕەشە و حەز دەکا پێی برێن پاشای هەڵۆیان... ئەوەی وابزانی پڕپداتە کەسی گەورە، پێی گەورە دەبی، ئەوە زۆر کەمزانە، دەبتە قەشمەرجاڕی خەرکی وەکی خۆی و ناوی لەگەر کەسە گەورەکەی نایێن.

«بەگیسی ئی دریتە» ئەو قسانەی پێ وت و ڕووی لێ وەرگێڕا... دوایی لەپڕ ئاوڕی دایەوە و ئەمەشی خستە سەر:

– ئەو خزمایەتیەی لەگەر ئەو عالەمەی دایدەمەزرێنی، هەر لە بلووری ناو لانک و قۆدیی میزەکەی

بنی دەچی.

خەڵک سەریان لەو قسەیەی دواییان سوڕ مابوو و نەیاندەزانی چ پەیوەندیەک لەنێوان ئەم دووانەدا هەیە... لە بەرخۆیانەوە دەیانوت: بلوێر، بێشکە، قوتوو، میز، خزمایەتی...؟! ئەم شتانە چیین...؟! «مامۆستا ئەمجەد ڕەزا یاوەری» یادی بەخێر، کە یەکێک بوو لە کەسە خۆشەویستەکانی گەڕەکمان، دوایی بەداخەوە لە «٧٦» گیرا و ئێستاش نەمانزانی چی بەسەرهات، دەیوت، گوایە ماناکەی ئەوەیە، منداڵەکە گەورە دەبێت و بێشکەکە بەجێدەهێڵێت... ئیتر بلوێر و قوتوو دەمێننەوە و ڕۆژانە بەنائومێدییەوە باسی ڕابردووی میزاویی خۆیان بۆ یەکتر دەکەن. ئەوەندەی دەڵێنەوە، تا تەواو بێزار دەبن و خۆشیان قێز لە خۆیان دەکەنەوە... چاوەڕێشن منداڵێکی دیکە لە دایک ببێت و بەکاریانبهێنێتەوە... ئیتر منداڵ لە دوای منداڵ گەورە دەبن و کەسی بەکەڵک و بەهرەداریان لێ دەردەچێت، کەچی ئەوان هەر بلوێر و قوتووە میزاویەکەن و هیچ ناگۆڕێن... مەگەر لەناو میزدا دابڕزێن... دیارە داڕزانیش هەر گۆڕانە، بەڵام بەشێوەیەکی دیکە... من ئەمەم بەلاوە سەیر بوو و لە خۆمم دەپرسی: چۆن بلوێر و قوتووی میز دەتوانن بدوێن و ئاوا بیر بکەنەوە...؟! لە بلوێر و قوتووی میزی بێشکەی برا بچووکەکەم و هی منداڵانی دراوسێ ڕادەمام و لە خەیاڵەکانمدا ڕۆدەچووم... بیرم لێ دەکردەوە و کاتی خۆمم لەگەڵدا بەسەر دەبرد... زیاتر لە فیلمی کارتۆن و هەقایەتە خورافیەکان دەچوو و بۆ منی منداڵ شتێکی بەلەززەت بوو... هەر ئەو پیاوە شەهیدە خەڵکی گەڕەکی ئاگادار دەکردەوە، کە کاری خراپ نەکەن، نەوەکا بکەونە سەر زمانی «بەگیسی ئی دریتە»وە و بۆ هەتا هەتایە غەرقی ناو لوغزە هەزار بەهەزارەکانی بن... دەیوت ترسنۆکانە و بەدزییەوە باسی یەکتر نەکەن، نەبادا ئەو ئازایانە و بەئاشکرا ریسوایان بکات... هەبوون گوێیان دەگرت و خۆیان دەپارست، بەڵام هەندێ چاوقایم سەرپێچییان دەکرد و دەبوونە گاڵتەجاڕی منداڵەکانی خۆشیان.

«بەگیسی ئی دریتە» دەربارەی ئەو پەیوەندیە ساختانەی بۆ شکاندنی خەڵکانی دیکە دادەمەزران، دەیوت، گوایە شتە نارێکەکان بەپێچەوانەی شتە رێکەکان هەرگیز ناتوانن یەکتر بگرن... دەستی بۆ خانووەکەی ڕاکێشا و پێی وتن، سەیری ئەم خشتە سوورانە بکەن، کە ئەو دیوارانەیان پێ هەڵچنراوە... ئەگەر ئاوا ڕێک نەبوونایە، هەر زوو دەڕووخان... دەبڕۆن ئەو بەردە نارێکانە بێنن، بزانن بەهەموو گەچ و چیمەنتۆی دنیا دیواری ئاوایان لێ دروست دەکرێت و دەبنە خانوو...!! ئەو جۆرە کەسانەش بەو هەموو نارێکییەی خۆیانەوە، ناتوانن تاسەر بەیەکەوە بژین و ئاشکرایشە چی کۆیکردوونەتەوە... هەر بزانن پشتیان کردەوە یەکتر و دەهۆڵی بوختانەکانیان کوتایەوە... ڕاستە بەردتاش دەتوانێت بەردی نارێک بسازێنێت و وای لێ بکات بەکەڵکی دیوار بێت، بەڵام هەموو بەردێک داناتاشرێت... هیوادارم ئەوانە لە بەردە سپییەکانی شاخ بن و دابتاشرێن... ئەوسا واز لە خراپە دەهێنن و هەموومان رێزیان لێ دەگرین.

«بەگیسی ئی دریتە» «نیتشە»ی فەیلەسوفی نەدەناسی، بەڵام ئەویش وەکو «نیتشە» باوەڕی وابوو خوورەوشتەکان شتێکی جێگیر نیین و دەشێ بگۆڕێن... «ڤۆڵتێر»ی نەدەناسی، بەڵام وەکو «ڤۆڵتێر» دژی چەوسانەوەی ئاینی و ڕەگەزی بوو و دوژمنانی خۆی لە سەرکوتکردن دەپاراست... چاوەڕێی گۆڕانی لە

هەموو کەسێ دەکرد و ڕابردووی خراپیانی لەبیر خۆی دەبردەوە... ئاشتبوونەوەی دوژمنەکانی بەمەحاڵ نەدەزانی و ئەو پەندە عەرەبییەی بەلاوە ڕاست نەبوو، کە دەڵێت: «كيف أعاودكَ و هذا أثر فأسكَ»... پێی وابوو دەکرێت و زۆریش گونجاوە ئەو پیاوەی مارەکە بەبرای وەدابوو و کوشتبووی، لێی خۆشبێت و لەگەڵیدا ئاشت بێتەوە... هاوکات مارەکەش ئەوە بیر خۆی بەرێتەوە، کە ئەو پیاوە براکوژراوە بەهەموو هێزی خۆیەوە تەورەکەی بۆ ڕاوەشاندبوو و بەردەکەی لەگەڵ کردبووە دوو لەتەوە... ئیتر بۆ خۆیان دۆستانە بژین و ژیانێکی دیکە دەستپێکەنەوە... ژنێکی تۆلەرانس بوو و حەزی لە ژیانی پڕ لە جیاوازیی دەکرد لەسەر بنەمای ڕێز و خۆشەویستیی هەمەلایەنە... پێی وابوو کەسەکان لە پەیوەندیی نێوانیاندا یەکسانن و ئەمیان لەوی دیکەیان مافی زیاتر و کەمتری نییە... دڵی زۆر گەورە بوو و دەیتوانی دوژمنانی خۆی خۆشبوێت... ئەمانەی دەرنەدەبڕی، بەڵام دەمانبینی... هەستمان پێی دەکرد و نەشماندەتوانی چاوی لێ بکەین... بگرە بەلاوازییمان دەزانی و لە بەهاکانی تێنەدەگەیشتین... ئاخر ئەمە توانا و جورئەتێکی زۆری دەویست و بەئێمە نەدەکرا... ئێستا تەنها دەتوانم بڵێم: وشە بەوشە و دێڕ بەدێڕی نووسینەکانم بەقوربانی هەناسەیەکت بن ئەی ژنە میهرەبانەکەی، تا ئەم ساتەش لە خورافە دەچیت و لە ئاستتدا تەواو حەیران و سەرسامم... هانێ ئەوە دەستەکانی خۆمت دەدەمێ و برۆ بیانخەرە ناو دەستی هەموو ئەوانەی، کە ڕۆژێ لە ڕۆژان لەبەر جیاوازیی بیروڕا، یان هەر شتێکی دیکە دڵیانم ڕەنجاندووە و قەبووڵم نەکردوون... بیانخەرە ناو دەستی ئەوانەیش، کە ئازاریان داوم و پەشیمانبوونەتەوە، یاخود دەیانەوێ پەشیمانببنەوە... وابزانە دەستەکانی خۆتن و بەئارەزووی دڵی پڕ لە خۆشەویستییت بەکاریانبهێنە... من دەستم لای تۆ بێت، یەک دەنک نیگەران نییم و دڵنیام هیچیان بەسەر نایەت... لەجیاتی من بەتوندی یەک بەیەکیان لە باوەش بگرە و ئەملا و ئەولایان بەگەرمی ماچ بکە... چی هەیە جوانتر، پاکتر لە ماچە پەشمەکیەکانت...!! من لەم ساتەوە لەبەر دڵی تۆ لەگەڵ هیچ کەسێکدا دوژمن نیم و داوای لێبووردن لە گەورە و بچووکیان دەکەم... دایک و باوک و خوشک و برا و خوشکەزا و برازا... مام و خاڵ و پوور... ئامۆژن و خاڵۆژن... ئامۆزا و خاڵۆزا و پوورزا... لە دراوسێکانی «سەیداوە» و «رووناکی»... لە هاوڕێیانی ڕۆژگاری خوێندنم هەر لە سەرەتاییەوە تا زانکۆ... لە هەر کەسێ ڕۆژێ لە ڕۆژان دیومە و چوومەتە ماڵی، یان هاتۆتە ماڵم... داوای لێبووردن لە تۆش دەکەم، نەوەکا ڕۆژێ لە ڕۆژان ئازارم دابێ... لێرەشدا نهێنیەکت بۆ ئاشکرا دەکەم، ئەویش ئەوەیە باوکم هەمیشە لەجیاتی «بەگیسی»، دەیوت «بەگیسکی»، بەڵام بڕوا بکە ئەمەی بۆ خۆشیی بوو و تۆی بەژنێکی زۆر باش دەزانی... ئەو جارەش، کە ڕووبەڕووی ئەو پیاوە شەڕانیە بوویتەوە، ئەو لەناو هەموو خەڵکی گەڕەکدا هەڵیدایە و وتی، کە ئیشێکی ناماقووڵی کردووە و ئەمە سیفەتی مرۆڤی ئازا نییە... تۆ شێتی قسەکانی ئەو بوویت و هەموویانت لەبەر دەکردن... بۆ ئەم و ئەوت دەگێڕانەوە و دەستپاکانە سەرچاوەکەیانت دەستنیشان دەکرد... جا تکایە بیبوورە... ڕەنگە پێشی ناخۆش بووبێت ناوی تۆ لە ناوی ژنەکەی خۆی خۆشترە و لەویش جوانتر بووی، ئیتر لە داخا وای وتبێت... لەگەڵ ئەوەشدا بەچاوی ڕێزەوە لە تۆی دەڕوانی... پێی ناخۆش بوو بچم بۆ ماڵی خەڵک، کەچی بۆ لای تۆ هیچ تووڕە نەدەبوو... زۆر جاریش ئەگەر لە شوێنێکی تر

بوومایە، بۆ ئەوەی لێدان نەخۆم، پێیم دەوت لای تۆ بووم... ڕەنگە ئەمە تاقە خراپەیەک بێت، کە من دەرهەق بەتۆم کردبێت... وا نەبووایە دارکاریی دەکرام و شەوەکانم لێ ژەهراویی دەبوون... تۆ بەبێ ئەوەی ئاگات لێ بێت، بەفریام دەکەوتی و خۆتت بۆ دەکردمە قەڵغان... من وا دەستەکانی خۆمم پێ بەخشیوی و جارێکی دیکەش داوای لێبوردنت لێ دەکەم... هیوادارم هەموو کورد بەجارێ وەکو من دەستەکانیان بدەن بەتۆ و یەک بەیەکیان ئاشت بکەیتەوە... بەشیری مەمکەکانت، کە لە دوای «نیهاد»ەوە هیچ منداڵێ مژی لە سەرگۆکانی نەداوە و بەدەرزیی تۆقەی قژە زەردەکەت، کە ئێستاش تاڵێکی سپی نەبووە و هەروەکو جاران لە بەرتیشکی هەتاودا دەبریسکێتەوە، «نەفرەت لە شەڕ و بژی جیاوازیەکان»یان لەسەر بکوتە و ئینجا بۆمان بگەڕێنەرەوە... ڕەنگەکانت بۆ دەهێنین و هەموویان تێکەڵ بەیەکتر بکە... ڕەنگی دیکەیان لێ بخولقێنە و جارێکی تر خۆت بۆمان دابەش بکە، بۆ ئەوەی تا ماوین شەڕیان لەسەر نەکەین و چیتر خوێنیان لە پێناودا نەڕێژین... لێرە بەدواوە هەر منداڵێکی کورد لە هەر کوێ لە دایک بوو، لەگەڵ ناوکبڕین ئەو وتەیەی تۆی لەسەر مەچەکی دەکوتین و کۆتایی بەشەڕی چەکداری دەهێنین... ئەو جەنگانە هەڵدەگیرسێنین، کە تا ئێستا نەمانکردوون و نازانین چەند چێژێکی سەیریان هەیە... دەستت بەپشتمدا بێنە و دووعا لەسەر پەنجەکانم بخوێنە دایکە میهرەبانەکەم، بۆ ئەوەی بتوانم بەچاکی بنووسم و ناوە خۆش و نازناوە جوانەکەت بەخەڵکی ئەمسەر و ئەوسەری دنیا بناسێنم... هەر ئەمە وەڵامێکیشە بۆ ئەوانەی دەیانوت چاکە و خراپە وەکو یەک وان و گوم دەبن... با ناوی تۆ ببێت بەسومبولی ئاشتی و تۆلەرانسی و لێتەوە فێری خۆشەویستی ببین... ئەی ئەو ژنەی، کە تەنها لە سیمای تۆدا دەزانم من چ منداڵییەکی جوان و بەنرخم لە دەست چووە و دەبێ تا ماوم هەر ئاخ و ئۆفی بۆ هەڵکێشم... واای چیتر منداڵیم ئاسکێک نییە و بەسەر پەلکەزێڕینەکانی ئاسمانی سەرماڵی تۆدا بازبازێن ناکات، کە هەر لە خانووی ناو تابلۆ سورياليەکانی «شاگال»ی هونەرمەند دەچوو و هەستێکی فەنتازیانەی لە دڵمدا دەخولقاند... جارێکیان لە خەونمدا «فەیروز»ی هونەرمەندم لەسەر دوا پلەی قادرمەکەتدا بینی و بەدەنگە خورافیەکەی گۆرانیی «بكتب أسمكَ يا حبيبي» و «لا تعتب علي»ی دەوت... لەناو چیمەنەکە بۆم گێڕایتەوە و کۆڵێ ئاسوودە بوویت... شێتی «ئەسمەهان» بوویت و دەیان جار بەقوڕگی پڕ لە گریانەوە چیرۆکی ژیانەکەیت بۆ وتبووینەوە... ئەو ژنە هونەرمەندە یاخییەی لەناو ئاو، لەسەر پشتی کەشتیەک لە دایک بوو و لەناو ئاودا خنکا، یان وەکو خۆت هەموو جارێ بەدەم ئاخهەڵکێشانەوە دەتوت خنکاندیان... تۆ نەبوویتایە من لە کوێ دەمتوانی مانایەکی تەواو جیاواز بەناوی باوەژن ببەخشم، کە بەڕاستی جوودا بێت لەوەی کۆمەڵگای ئێمە لێی تێگەیشتووە... کەم چیرۆکم هەیە باوەژنێکی جیا لە باوەژنی تەقلیدیی تێدا نەبێت... ئەگەرچی خۆم سەدان باوەژنی دڵڕەقم بینیوە... لە تۆوە فێر بووم خێزانی نائاسایی پێکبهێنم و باس لە نهێنیەکانی ئەو ژیانە بکەم... هەر لە تۆشەوە فێر بووم باس لە پێکەوەژیانی شووناسە جیاکان بکەم و بەدوای نهێنیی مانای ئینتیگراشیۆندا بگەڕێم... ئاخر هەر هەمووومان ئێرەییمان بە«هەتاو»ی کچت دەبرد، کە ئەوەندەت خۆشدەویست و لە سایەی تۆدا بەختەوەرترین منداڵی گەڕەکمان بوو... لای تۆ خەڵکی شوێنی جیا جیامان دەبینی و زمانی جۆراوجۆرمان دەبیست... تا سەر ئێسقان

مەلایی بوویت و دەیان جەلالی و شیوعی و بێلایەنیش هامشۆی ماڵەکەتیان دەکرد... بێئاگا لەوەی چی لە دەوروبەر ڕووی دەدا، گوێیان لە قسە خۆشەکانت دەگرت و دەتریقانەوە... تۆ چەند ژنێکی سەیر بوویت و من چەند پێت سەرسام بووم... باشترین سیستەمت هەبوو و لەسەری نەدەنووستی... ئاوێنەی باڵانوومات بەدیوارەوە هەڵواسی بوو و تێیدا سەیری خۆتت نەدەکرد... شانەی عەنتیکە عەنتیکەت دەکڕی و قژتت پێ دانەدەهێنان... عەتری گرانبەهات هەڵدەبژارد و لە گەردن و لا ملتت نەدەدان... لەسەر مۆدێل کراست دەبڕی و لەبەرت نەدەکردن... بەباوەش ئاڵتوونی دووکانی مێردەکەتت بۆ ژوورەکەت گوێزابووەوە، کەچی پەنجە باریکەکانت بێ ئەموستیلە و مەچەکە لووسەکانت بێ بازن و ملە سافەکەت بێ ملوانکە و گوێچکە کریستیاڵیەکانت گوارەیان تێدا نەبوو... پارەی زۆرت بەپێڵاو دەدا و لە پێت نەدەکردن... گۆرانیی هەموو گۆرانیبێژەکانت لەبەر بوو و بۆت نەدەچڕین... دڵت پڕیبوو لە نووکتە و قسەی خۆش و بەجوانترین شێوە بۆت دەگێڕاینەوە، کەچی پێنەدەکەنی... دەزانی من دەتوانم هەموو شتەکانی تۆ وەکو خۆی بێنمەوە بەرچاوم، بەڵام هەرگیز بزەیەک، پێکەنینێکتم لەبیر نییە...؟! ئەوە بۆچی پێنەدەکەنی...؟! توخوا، توو سەری من بۆچی پێنەدەکەنی...؟! پێم ناڵێی...؟! باشە باش...!! قەیناکا پێم مەڵێ... خۆ تۆ گرژ و مۆن نەبوویت... بەپێچەوانەوە تا بڵێی ڕووخۆش بوویت... ئەی بۆ پێنەدەکەنی...؟! ئەمەش مەتەڵێکی ترە... چۆن دەتتوانی بەبێ بزە و پێکەنین، ئەو هەستەمان لا بخولقێنی، کە خۆشتدەوێین و حەزناکەی ماڵەکەت بەجێبهێڵین...؟! بەبێ ترس دەستم دەکرد بەچەکمەجەی کانتۆرەکانتدا و کەلوپەلەکانی ناویانم هەڵدەڕشتن... دەچوومە سەر کورسیەکان و پەنجە بزێوەکانم لەناو تاقەکاندا دەگێڕان، کەچی لێم تووڕە نەدەبووی و هەر ڕووشت گرژ نەدەکرد... ئاخر بۆیە من بەنهێنیی هەموو شتەکانتم دەزانی و لە هەر کەسێکی دیکە زیاتر پێت سەرسام بووم... چەندی دەمکرد و دەکۆشام لەوە تێنەدەگەیشتم بۆچی ئەوەندە بیرم لە منداڵیی تۆ دەکردەوە و هیوام دەخواست لەگەڵتدا گەورە بوومایە... لە دڵی خۆمدا دەموت خۆزگە کوڕی کۆڵانەکەتان بوومایە و ماڵمان بەتەنیشت ماڵتانەوە بووایە... لەسەر دیواری نزمی حەوشەکەمانەوە سەرنجم لە جوولە سەیرەکانت بدابووایە و لەگەڵیدا بچوومایەتە خەیاڵی قووڵ قووڵەوە... دایکتم دەبینی لە هەیواندا قژی بۆ شانە دەکردی و لەملا و لەولای ملتەوە بەدوو تۆقەی قاز دەیبەستن... دەیان جار خەون و زیندەخەونم بەماڵەکەتانەوە بینیبوو و هێنابوومە بەرچاوم... دڵنیابووم ئەوەی من لە خەیاڵی خۆمدا کێشابووم، زۆر جیا بوو لەوەی تۆ بەراستی تیایدا ژیابووی، بەڵام هەر دەتوت دەمەوێ ڕابردوویێکی دیکەت بۆ بخولقێنم و لە پێش تۆوە خۆمی پێ ئاسوودەکەم... مەبەستم بوو لە تەمەنی خۆم و لە تەمەنی تۆ ژیانێک پێکبهێنم و بەرێکی و عادیلانە بەسەر خۆمانی دابەش بکەین، کە نە لە ئێستا بچێت و نە لە ڕابردوو و نە لە داهاتووش و وەکو ئەوانەی پێشوومان کات ڕێی پێ نەبات... بەدزیی چاوی ڕۆژژمێرە دڵڕەقەکانەوە یۆتۆپیایەک بخولقێنین و تا ئەبەد تیایدا دەرنەچین... یەکەمجار خانووەکەتانم بینی و سەرم بەناوداگرت، وا چووە ئەقڵمەوە سەردەمێ کووخێک بووە لەناو دارستانێکی چڕدا و شەوان بۆتە شوێنی کۆڕ گەرم کردنی ئەو دڵدارە دێوانە و دەنگ خۆشانەی، کە دوای نائومێدیی، ژیانی ئاوەدانییان بەجێهێشتووە و لەو دارستانەدا گیرساونەتەوە... کاتێکیش ڕاوی تاوس دەستی پێکردووە و ویستوویانە

قڕیان بکەن، ئەوان پۆل پۆل هاتوون و بێجگە لە باڵیان هەموو پەڕەکانی دیکەیان لەوێدا بەجێهێشتووە، تا کێشیان سووک بێت و بتوانن بەچاکی ڕێگای هاتونەهات ببڕن... کۆچیان کردووە بۆ شوێنێکی دوور دوور و چاوەڕێن هێمنی و ئاسایش بگەڕێتەوە... ئەوسا دێنەوە و هەر یەکەی پەڕی خۆی دەباتەوە... حەزم دەکرد ئەو ڕۆژەی تاوسەکان دێنەوە و هەموویان بەجارێ لە سەر دیوار و ناو حەوشەکەتاندا هەڵدەنیشن، من لەوێ بم و بەچاوی خۆم ئەو دیمەنە ببینم، کە لە خەونی بەرەبەیانی پایزێکی فێنکی درەنگوەختی سەربانی خۆمان دەچێت و دواتر بەدەم گریان و گۆرانییەوە نەبێت، ناکرێت بۆ کەسی بگێڕمەوە... لە بیرتە هەموو جارێ لەسەر گردەکە دادەنیشتین و لەو ئەسپە سوورە ڕادەماین، کە هەر دەتوت لە بۆیەی نینۆک هەڵکێشراوە و هەمیشە لە بەرتیشکی هەتاودا یاڵەکانی دەبریسکانەوە...؟! عەرەبانەیەکی لاکێشەییی ڕەشی کەمێ قووڵی پڕ لە کەڵلەسەری سپیی لەسەر ڕێگایەکی سەهۆڵبەنداندا ڕادەکێشا و قەلەڕەش و داڵە زلەکان پۆل پۆل دوای دەکەوتن... تیژ تیژ غاری دەدا و قرقەی ناڵی قاچە زلەکانی تەقتەتەق تەقتاق تەقتەق تەقتاق لە هەموو ماڵ و دووکان و قوتابخانە و حەمام و مزگەوت و کۆڵان و گەڕەکێکدا دەنگی دەدایەوە... داڵ و قەلەڕەشەکان سرەوتنیان نەبوو و غەتغەت غەتغات غەتغەت غەتغات بەدوایدا ڕێگایان دەبڕی... ڕۆژێکیان لەپڕ بەبێ ئەوەی شتێ لەو خێراییەی بگۆڕێت، خۆی کرد بەکەنیسەیەکی گەورەی شارۆچکەیەکی هێمنی قەراغ دەریادا و لە دەرگا ساجەکەی ئاودیو بوو، بەڵام عەرەبانەکەی پێوەنەچوو و عاسی ما... ئەو لەودیو تەکانی دەدا و تایەکانی لە دەرەوە و لە هەوادا دەخولانەوە... دەخولانەوە و بەشێوەیەکی چەند بڵێی سەیر دەردەکەوتن... داڵ و قەلەڕەشەکان پەلاماری کەڵلەسەرەکانیان دا و بەدەنووکی تیژیان چاو و مێشکی یەکە بەیەکەیان دەرهێنان... ئەسپەکە چەند شەو و چەند ڕۆژ هەر تەکانی دەدا و دەیویست ئەو عەرەبانەیە بەرێتە ژوورەوە، بەڵام نەیتوانی و وردە وردە هێزی لێ دەبڕا... ئەنجام گیانی دەرچوو و لاشەکەی بۆگەنی کرد... ئەو کەنیسەیە هەر لە زووەوە چۆڵکرابوو و خەڵکی شارەکەش بۆ شوێنێکی دوور دوور سەری خۆیان هەڵگرتبوو... تاقە قەشەیەکی ڕەشپۆش لەوێ مابۆوە و کز و خەمناک پشتی بەدیوارە سپییەکەی دابوو... بەدەستی چەپی قیبلەنومایەکی گەورەی شکاوی گرتبوو و دەستی ڕاستی وەکو سواڵکەر پانکردبووەوە... منداڵێکی حەوت هەشت ساڵان، کە قژی لە پەڕی قەلەڕەش دەچوو و چەرمی خۆشکراوی سمۆرەی کردبووە پێڵاو، هەموو ئێوارەیەک پێش خورائاوا بەراکردن دەهات و بەردێکی لووسی وەکو هێلکەشەیتانۆکەی دەخستە ناو ئەو دەستەی... ئەو لێی ڕادەما و بەشێوەیەکی زۆر سەیر سەری بادەدا، کەچی هیچی نەدەوت و باری وەستانەکەیشی نەدەگۆڕی... بێزەوقانە بەردەکەی هەڵدەدا و تەقەیەکی زۆر سەیری لێ بەرزدەبۆوە... جارێک بۆ لای چەپ و جارێک بۆ لای ڕاست... تا وای لێ هات لەملا و لەولایەوە بوونە دوو گردۆلکەی وەک هێلکەشەیتانۆکە و خۆی لە ناوەڕاستیان لە بتی سەردەمە زووەکان دەچوو... دوایی چەند هەوڵم دەدا ئەو دیمەنە لەسەر لاپەڕەی دەفتەری نیگارکێشانەکەم بکەم بەتابلۆیەک و لەپێش هەر کەسێکەوە تۆی پێ سەرسام بکەم، بەڵام بەداخەوە نەمدەتوانی و زەحمەت بوو هیچ شتێک بتوانێت تەعبیر لە چرکەساتی ئاوا بکات... لە پشتی ئەو کەنیسەیەش بەردێکی گەورەی ڕەش ڕەش هەبوو و لە گۆڕی ئەسحابەکان دەچوو... لووس لووس و

چەند بڵێی جوان بوو... لە بەرهەتاودا دەبریسکایەوە و زۆر جار وەکو پەڕی سەر و ملی مراویی نێر مەیلەو سەوز خۆی دەنواند... دەنکە تەرزەکان بەسەریدا دەبارین و چزز دەتوانەوە... باڵندە سپییەکان لەسەری هەڵدەنیشتن و چزز دەتوانەوە... ئاسکە کێویە سوورەکان خۆیان هەڵدەدایە سەری و چزز دەتوانەوە... کچە کۆچەرە ڕەشپۆشەکان لەسەری دادەنیشتن و چزز دەتوانەوە... تۆ دەیان جار باڵەکانت لەملا و لەولاوە دەکردنەوە و بەراکردن بەرەو لای دەچووی... حەزت لێ بوو خۆت بدەی بەسەریدا و هەر خێرا گیانت وەکو بەزی دووگی بەرخی قەڵەوی ناو تاوەی داخبووی سەر تەباخی زلی چێشتخانەکان چزززز بتوێتەوە، بەڵام نەدەگەیشتی و ئەو ڕێگایە هەر نەدەبڕایەوە... وردە وردە هێزت لەبەر دەبڕا و هەناسەت تەنگدەبوو... دەکەوتی و هەرچۆنێ بوو هەڵدەستایتەوە... سستر ڕاتدەکرد و تاوێکی تر دەکەوتیتەوە... هەڵدەستایتەوە و دەکەوتیتەوە... دەکەوتیتەوە و هەمدیس هەڵدەستایتەوە... بەزەحمەت هەڵدەستایتەوە و دەستبەجێ دەکەوتیتەوە... دەکەوتیتەوە و هەڵنەدەستایتەوە... لەسەر تەختی نووستنەکەی خۆتدا چاوە خوێنتێزاوەکانت دەکردنەوە و ناولەپ و سەرئەژنۆکانت لە تاوی ئازار دەیانتریواند... بەقاچ چەرچەفەکەت لەسەر خۆت لادەبرد و بەردەوام دەتوت:

– ئاخ ئەمن کەینێ دەگەمە ئەو بەردەی و لەسەری دەتاوێمەوە...!!

دایکت سووک سووک ناوچەوانی بۆ دەشێلایت و بەدەنگێ، کە هەنسکی گریانی بەسۆز تەواو گۆڕیبووی و لەرەی زۆر ناسکی منداڵانەی تێکەوتبوو، پێی دەوتی:

– هیچم لە دەست نایێ لۆتی بکەم کچە جوانەکەم... بەخوای هیچم لە دەست نایێ.

جارێکیان هەر لەسەر ئەو گردە کاتژمێرێکی زۆر جوانت کردە مەچەکی دەستی چەپمەوە و پێی شاگەشکە بووم... شەو لە خەونمدا بوو بەگۆمێکی گەورە و ژمارە و هێڵە ورد ورد و ڕەش ڕەشەکان وەکو سەرەمێکوتە تیایدا مەلەیان دەکرد... میلە سپییەکانی بووبوون بەسێ حاجی لەقلەق و بەدەنووکی درێژیان سەرەمێکوتەکانیان هەڵدەلووشی... ئێمە لەسەر لمی کەمێ داخبووی ئەو قەراغە دانیشتبووین و قاچەکانمان خستبووە تەنکاییەکەیەوە... لێیان ڕادەماین و دەمانکرد بەشڵپوهوور... چەند دیمەنێکی سەیر بوو و چۆن لەزەتەکان شوێنە نووستووەکانی هەموو جەستەمانی بەئاگادەهێنایەوە... قاچەکانتم لەو ئاوە هێنانە دەرێ و بەڕەنگی گیای ئەوێ لە سەری پەنجەکانتەوە تا قولاپەپێتم بۆیە کردن... بوون بەدوو قاز و خۆیان هەڵدایە ناو گۆمەکەوە... تا دەهات لە بەرچاومان دووردەکەوتنەوە و بچووکدەبوونەوە... دواجار ئەوەندەی قازی ملوانکەکەتیان لێ مایەوە و وردە وردە لەناو تەمی ئەوسەری گۆمەکە دەتوانەوە... هەر لەوێدا، لە قەراغی ئەو گۆمەدا چرنووکی ئەم دەست و ئەو دەستت لە مەچەکی ڕاست و چەپم گیر کرد و نینۆکەکانت بەسەریاندا بەجێمان، کە لەسەر هەر یەکەیان بەڕەنگی سووری تۆخ تۆخ ژمارەیەکت نووسی بوو... ئای کچە دراوسێ چەند ئازارت پێ گەیاندم، بەڵام دڵنیابە پێی ئاسوودە بووم... ئەمانە دوو کات«نە»ژمێری سەیر بوون و تەنها من دەمزانی بیانخوێنمەوە... لەجیاتی کات، پەیوەندیی نێوان شتەکانیان پیشاندەدا و دەمتوانی بەهۆیانەوە لە جیاوازی و لەیەکچوونەکانیان تێبگەم... زمانم لە بناغەوە هەڵتەکا و ئەوەندەی دیکە قسەکانم لەگەڵ یاساکانی گراماتیک و لۆژیکەکانی زانستدا کەوتنە

ناکۆکیەوە... ئاخر بیرکردنەوە و باسکردنی ئەوێ، شێوەیەکی تری زمانی دەویست و هەرگیز بەو زمانەی جاران نەدەکرا... چەند بێمانایە و قێزی گوێگرەکانم دەکاتەوە، ئەگەر بڵێم نینۆکەکانی تۆ بەسەر مەچەکەکانمەوە بەجێماون و دوو کات«نە»ژمێریان پێ بەخشیوم... کاتژمێری ناو جامخانەی کانتۆرەکەت هەمیشە ئەو زیندەخەوەیان بیردەخستمەوە و لە خەیاڵەکانمیان نغرۆ دەکردم... لەم شارەی ئێستا «دەڵێن!!» تیایدا دەژیم، پردێک هەیە و شەمەندەفەرێکی بەسەردا تێدەپەڕێ... من هەرچەند لە ئێستگەی پاسەکەی خوارەوە لێی دەڕوانم، شەمەندەفەری سەر کانتۆرەکەتم بیردەکەوێتەوە و خەڵکی ژێر ئەو پردەم لێ دەبێتە بووکەشووشەی ناو جامخانەکەی... پڕ بەدڵ حەزدەکەم لە باوەشیان بگرم و ئەملا و ئەولایان ماچ بکەم... لووتم بخەمە ناو قژی زەردیانەوە و بۆنی قووڵ قووڵیان بکەم... تێر تێر بگریم و فرمێسکەکانم داباڕێنمە سەر شان و ملیانەوە، بەڵام هێشتا من ئەوەم لەبیرە، کە بۆم نییە هەر لەخۆمەوە، بەبێ پرس و ڕا، خەڵکم خۆشبوێت و ڕایانموسم... گوایە چیتر ئەو منداڵە بزێوە نییم، کە بەبێ ترس شتومەکی ماڵەکەتم هەڵدەڕشت و کەس بۆی نەبوو لە سنووری خۆمدا بموەستێنێت... «دەڵێن!!» گەورەبووم و لە ئاستی هەڵسوکەوتەکانمدا لێپرسراوم... لێرە یاسا هەیە و لەسەر کاری ئاوا سزام دەدەن... پۆلیس لە مانای نۆستالۆژیا تێناگات و بەتۆمەتی دەستدرێژیکردنە سەر نامووس، دەمخەنە زیندانەوە... وێنە ڕەزاگرانەکەم لەسەر لاپەڕەی ڕۆژنامە ڕەنگینەکاندا چاپدەکەن و سەدان دێڕی کورت کورت و درێژ درێژ لە بارەی ژیانە بێماناکەمەوە دەنووسن... تۆ بزانە ئەو ژیانە قەڵپەی من تا ساتێ لەمەوبەر هیچ مانایەکی نەبوو و سەرنجی کەسی ڕانەدەکێشا، کەچی ئەوەتا لەپڕ دوای ئەوەی تاوانێکم لە دەست دەرچوو و دڵی یاسام ڕەنجاند، نرخی پەیدا کردووە و بایەخی پێ دەدەن... ئەوان نازانن من منداڵێکی حەوت هەشت ساڵانم و ئەقڵم بەو شتانەدا ناشکێت... ناسنامەکەم دەکەنە بەڵگەی گەورەبوونم و لە تاڵە سپییەکانی لاجانگم مێژوویەکی درێژ دەخوێننەوە، کە من هەرگیز تیایدا نەژیاوم و بێجگە لەو چەند ساڵەی منداڵییم، ئەوانی تر بەهی خۆم نازانم... تا ئێوارە هاوارکەم: من هەر منداڵەکەی جارانم و پێشم خۆشە لە گۆڕی منداڵیمدا بمنێژن، ئەوان گوێم لێ ناگرن و بەدەم بزەیەکەوە پێم دەڵێن: یاسا لەسەرووی هەموو شتێکەوەیە و دەبێ ملمی بۆ کەچ بکەم... بەڵام «بیلیندا لابرۆسە Belinda Labrosse» ئافرەتێکی ڕۆشەنبیری دانمارکییە و حەزدەکات من هەمیشە باسی منداڵیی خۆمی بۆ بکەم... ئەو دەتوانێ سەرتاپای منداڵیمم بیر بخاتەوە و هەر ئەویش هانی دام ئەم چەند لاپەڕەیە بنووسم... هەموو جارێ باسی ئەو کەسە سەیر سەیرانەی بۆ دەکەم و بەتەمسیل و بەهونەری پانتۆمایم جووڵەکانیان دەخەمە بەرچاوی... بۆ هەندێکیان قاقا لێ دەدات و بۆ هەندێکیان ئاخ هەڵدەکێشێت... دەربارەی هەر ڕووداوێکیش زلوونگەی خۆی هەیە و گفتوگۆیان لەسەر دەکەین... ئێستا لە هەر کاتێکی دیکە چاکتر دەزانم، کە تۆ چەند میهرەبان بوویت دایکە ڕۆحەکەم... دەزانی خۆشمدەوێی...؟! دەزانی بیرت دەکەم...؟! زۆر... زۆر... زۆر... زۆر... زۆر بیرت دەکەم زۆر...!! لە یادتە هاوینی پار بەرێککەوت لە «مەرجە»ی سوریا تۆم بینی و چۆن وەکو منداڵەکەی ئەوسا خۆم هەڵدایە باوەشتەوە...؟! دە بڕوا بکە تەواویش لام ڕوون نەبوو تۆی... دەترسام ژنێکی نەدی و نەناس بێت و لەناو ئەو بازاڕە تەریقم بکاتەوە... سەدان ماچی ئەو ڕوومەتانەتم

کرد... زۆر گریام وا نییە...؟! بەڵام تۆ لە پێشدا گریایت... کێ باسی مەینەتیەکانی منی بۆ کردبووی و چۆنت دەزانی من کۆستم کەوتووە...؟! چۆنت دەزانی تەنیایی تا بینەقاقام هاتووە و لەگەڵمدا هەنگاو هەنگاو ڕێ دەکات...؟! بەڵام من بۆ تۆ گریام، نەک بۆ خۆم... بڕوابکە بۆ تۆ گریام:

– ئەوە ئەتوو ئی دریتە...؟!

ئی دریمە... ئیدری ئی دریمە... دڵنیابە ئی دریمە... ئاخر بیرم دەکردی... دەمێک بوو نەمدیبووی... وام دەزانی ساڵانی حەفتایە و لە گەڕەکەکەی خۆمانین... کاتێ سواری تاکسیەکە بووین و ویستمان بچین بۆ ئوتێل، شوفێرەکە فێڵی لێ کردین و زۆر زۆر دووری خستینەوە... دەیگێڕاین و شەقام لە دوای شەقامی دەبڕی... پەنجەی دۆشاومژەی دەستی ڕاستی خستبووە سەر ناوچەوانی، گوایە بیر دەکاتەوە لە کوێیە و لە کوێ نییە... ئەگەرچی شوێنەکە زۆر ناسراو بوو و هەموو کەسێ پێی دەزانی... تۆش بەشێوە خۆشەکەی خۆت پێت وت، کە هەندێ لەو شوفێرانە هەر کاتێ ئێمەی بێگانە دەبینن، بەئەمری خوا تووشی فقدان زاکیرە دەبن و ماڵ و گەڕەکی خۆشیان نادۆزنەوە... بەوە باشە هاتن بۆ ئەم وڵاتە ئاسان نییە، ئەگینا سەر ئەو شەقامانە پڕدەبوون لە کەسانی بێهۆش و شێواو... من و «هەتاو خان»ی کچت و «تیشکۆ شەماڵ سائیب» چەند پێکەنین، کەچی تۆ هەر بزەیەکیشت نەهاتێ... «تیشکۆ»ی کوڕی ئەو هونەرمەندە قۆزەی، کە جاران لە گەڕەک بڵاویان کردبۆوە تۆ لەگەڵیدا گۆرانیت وتووە، یەکەمجار بوو دەیبینی، کەچی بەقەدەر دنیا خۆشیویستی... ئەوە کوڕی ئەو هونەرمەندە گەورەیە بوو، کە خۆشەویستی لە دڵە فراوانەکەی دەڕژایەوە و لە ڕۆژگارە مردووەکاندا بۆ ژیانێکی تازە زیندووترین گۆرانیی دەوت... نازانم ئەویش خراپەیەکی لە دەست دەرچوو، یان نا، بەڵام ڕقمان لێی هەستا و لە ناومان برد... گۆرانییە خۆشەکانیمان لە دڵمان دەرکرد و لەجیاتی ئەوە بوغز و ڕقمان تێکرد... ئەویش بەشێکی منداڵیی منی لەگەڵ خۆیدا بردە ژێر گڵ و تا ماوم ئاخی بۆ هەڵدەکێشم... ئای ئازیزەکانم ئێوە هەر کامێکتان لەپڕ چاوتان ئاوا دەبێت و ئەم دنیایە بەجێدەهێڵن، بەشێکی منداڵیی من لەگەڵ خۆتاندا دەبەن و بۆم ناگەڕێننەوە... ئێوە لەپڕ و بەجارێ دەمرن و منیش بەش بەش... خۆم نامرم، ئێوە بەمەرگی خۆتان لەناوم دەبەن... تۆ سەیرکە ئێمە پیاوێکی چەند جوانمان کوشتووە و هێشتا وازناهێنین... کێ باوەڕی دەکرد دەستمان بچێتە خوێنی «شەماڵ سائیب»ی ناسک و هەموو «هیوا هیوا» و «بەردە بەردە» و «هاتی بۆ هاتی»یە شیرینەکانی لە چاوترووکانێکدا لەناو بەرین...!! تۆ «نەزیرە خان»ی دایکی «تیشکۆ»یش لە زووەوە دەناسیت... تا سەر ئێسقان بەقسە نوقڵیەکانت سەرسامە و هەموویانی لە بیر ماون... بەڕادەیەکیش شێوەتان لە یەکدی دەچێت، خەڵک وادەزانن دووانەن... ئەویش ژنێکی ئێسکسووکە و زۆر شتی لە تۆ دەچێت... ئافرەتێکی ئازایە و لە شەستەکان، لەو سەردەمەی زۆربەی ژنی کورد پەچەیان دەگرتەوە و خوێندن کوفرێکی گەورە بوو، ئەو زانکۆی بەغدای تەواو کردووە و تا ئێستاش دڵی پڕە لە خۆشەویستی... نیوەی کاتی خۆی بۆ مەسەلەی یەکسانیی نێر و مێ تەرخان کردووە، بۆیە بەکەمی دەکەوێتە ماڵ و لە پەنجا تەلەفۆن ئینجا جارێ دەیگرم... پێم دەڵێ ئەو بەرگری لەو پیاوانەش دەکات، کە لە دەرەوە بەدەست ژنەکانیان دەچەوسێنەوە و بەهەڵە لە مافی جیابوونەوە تێگەیشتوون... هەموو جارێ دەپرسێ ئەگەر ئەوان ئەوەندە

بەتەنگ مافی خۆیان و هاوڕەگەزەکانیانەوەن، بۆچی لە کونجی ژوورەوە دانیشتوون و هیچ چالاکیەکیان نییە...؟! بۆ ئەوەی من خراپ لەوە تێنەگەم، دەڵێ ئەوە مانای ئەوە نییە ئەو هەق بەو ژنانە نادا، کە مێردەکانیان بەناشیرینترین شێوە ڕەفتاریان لەگەڵدا دەکەن و هەموو هەقێکیان لێ زەوت کردوون... بەسەعات قسە بەیەکەوە دەکەین و هیچ پێی ناخۆش نییە، کە من ئەوەندە لەو جیاوازم و هەموو ڕایەکی پەسەند ناکەم... منیش لەوەدا تەنها گەورەیی ئەو دەبینم و ڕێزی دنیای لێ دەگرم... تا ئێستاش شانازیی بەباوکی منداڵەکانیەوە دەکات و کتێبێکی دەربارەی ژیانی ئەو نووسیوە، ئەگەرچی لە یەکتریش جیا بووبوونەوە... ئەمە یەکێکە لە کارە جوانەکانی ئەم و من جورئەتێکی مەزن و هەستێکی شارستانیانەی تێدا دەبینم، کە بەداخەوە لە کۆمەڵگای ئێمەدا وێنەی کەمە... هەرچەند دەڵێ:

– باوکی مناڵەکانمە و ئەبێ ناوەکەی بەرز ڕاگرم.

من تەزوو بەسەرتاپای گیانمدا دێت و فرمێسک لە چاوەکانمدا قەتیس دەمێنن... لەناو لەرەکانی دەنگیدا خۆشەویستیی ورد وردی کریستاڵی دەبینم... ئەوسا حەز دەکەم دەستەکانم درێژ بکەم و وەکو پەپوولە ڕەنگاوڕەنگەکانی منداڵیم کۆیان بکەمەوە... ئەو باسی کەسێکم بۆ دەکات، کە من لەوەتەی هەم پێی سەرسامم و خۆشمدەوێ.

«ئی دریتە»کەی دڵم «تیشکۆ» تا ئێستاش قسە خۆشەکانت دەگێڕێتەوە و هەر زوو زوو نوکتەی ئەو پیاوەم بیر دەخاتەوە، کە لە یەکێ لە کەمپەکانی ئەڵمانیا لە ژنەکەی دەدا و تۆ بەتەمسیل بۆت گێڕاینەوە... هەرچی بکەوتایەتە بەردەستی، تێی دەگرت و هاوکات جنێوی ناشیرینی پێ دەدا... ڕۆژێکیان لە کاتی تووڕەبووندا تۆ ئەو پیاوە باغەیەت خستبووە ناو دەستی، کە ئەگەر قورمیشت بکردایە، ماوەیەک بەسەر یەکەوە دەیوت:

– I love you.. I love you خۆشمدەوێی... خۆشمدەوێی.

ئیتر جنێوەکانی ئەم و قسەی پیاوە باغەکە تێکەڵ بەیەکتر بووبوون و دیمەنێکی زۆر کۆمیدییان لێ خولقابوو... کابرا خۆیشی دەستی کردووە بەپێکەنین و لەگەڵ ژنەکەی ئاشتبۆتەوە... ببوورە، کە من نەمزانی وەکو تۆی بگێڕمەوە و لە نرخی بەرزی ئەو نوکتەیە و ئەو مەبەستە جوانەتم کەمکردەوە... هەموو ئەمانە بخەرە لاوە و پێم بڵێ، تۆ خۆت پێکەنی و بەشداریی ئەوانت کرد...؟! باوەڕ ناکەم... کاتێ بۆت گێڕاینەوە، من و «تیشکۆ» پچڕاین و هەناسەبڕکێمان پێ کەوتبوو، کەچی هەر بزەیەکت نەهاتێ... «تیشکۆ» بەئاواتی ئەوەیە جارێکی دیکە بتبینێتەوە و هەمیشە پێم دەڵێ ئەو ژنە وریا و قسەخۆشە چی بوو ناسی... منیش پێی دەڵێم ئەو چی بینیوە... ئینجا تۆ لەبەر کچەزاکانت زۆر نەتدەپەرژا بێیت بەلامانەوە و کاتی زیاترمان بۆ تەرخان بکەیت... چەندم بەلاوە سەیر بوو، کە بووبووی بەنەنک، چونکە من ناتوانم باوەڕ بەوە بهێنم، کە تۆ پیربوویت و من چیتر منداڵەکەی ئەوسا نییم... ئەگەرچی قژە زەردەکەت ئێستاش هەر دەڵێی وەکو جاران بەئاوی ئەستێرە پرشنگدارەکان شۆراوە و لە ڕەونەقی خۆی نەکەوتووە... هەرچەند لە تەلەفۆن گوێم لە دەنگت دەبێ، خۆم بەکوڕە حەوت هەشت ساڵانییەکەی جاران

دەزانم... حەز دەکەم سەرم بخەمە سەر یەکێ لە ڕانەکانت و بیر لەو ڕۆژگارە بەسەرچووە بکەمەوە... ئەگەرچی دەزانم چەند خەفەتهێنەرە و دڵنیام بەرگەی ئەو قورساییە ناگرم.

بەڕاستی «بەگیسی ئی دریتە» کارەکتەرێکی زۆر گونجاوی ڕۆمانە و هەر لەو گەڕەکە فەنتازیەی ئێمە دەهات... کۆمەڵێ شتی دژ، بەڵام جوان لەودا کۆبووبوونەوە وەکو گاڵتە و جددی، زیرەکی و تەممەڵی، شارەزایی و نەشارەزایی... ئەمانە لە هەڵسوکەوتەکانیدا دەردەکەوتن و ژیانی پڕبوو لە موفارەقەی سەیر سەیر... چەند ساڵێکی کەمی لە قوتابخانە خوێندبوو، بەڵام ئەوەندەی کەسێکی ڕۆشەنبیر زانیاریی هەبوو... بەزمانی عەرەبی و کوردی دەینووسی و تورکییشی بەچاکی دەزانی... «ئینشا»ی بۆ دەنووسین و مانای وشەی ئینگلیزیمان هەر لەو دەپرسی... لەپڕ وا دەردەکەوت، کە تازە لە ئەشکەوتەکاندا هاتۆتە دەرێ و هیچ سەر لە ژیانی شارستانیی دەرناکات... هەندێکیش پێیان وابوو ئەو هەڵوێستە کۆمیدیانە ئەنقەستن و دڵی پێیان ئاسوودە دەبێت... ئاخ چۆن ئەو ڕۆژگارە بەسەرچوو، کە لەگەڵ هاوڕێکانم لەناو ماڵ و لە بەردەرگای ماڵی «بەگیسی ئی دریتە»دا یارییمان دەکرد و بەقسە نوقڵیەکانی هەموو شوێنە نووستووەکانی ڕۆحمانی بەئاگا دەهێنایەوە... جار جار دەهات و بەشداریی یاری و قسەکانی دەکردین... وەکو منداڵ قاچەکانی ڕادەکێشا و لەگەڵمان ڕەسمڕەسمێنە و شێروخەتی دەکرد... دەبووە گۆڵچی و خۆی بۆ تۆپەکە هەڵدەدا.

ئێستاش لە بیرمە، کە بۆ یەکەمجار لەگەڵ «فەریاد»ی کوڕی چووم بۆ ماڵەکەیان، ئەو کردمیە باوەشیەوە و ماچی کردم... پرتەقاڵێکی گەورەی باخەکەی خۆیانی بۆ لێ کردمەوە و دایمێ... من لە شەرما وەرمنەدەگرت... زۆر هەوڵی دا و ڕازیی نەبووم... ئینجا پێی وتم، با لێی وەرگرم و بیکەمەوە بەدرەختەکەوە... من دەمزانی ئەمە فێڵێکە و وام نەکرد، کەچی فێڵێکی دیکەی لێ کردم و لە خشتەی بردم... پێی وتم، کاتێ ئێمەش لە باخی خانووە تازەکەماندا پرتەقاڵمان ڕواند و پێگەیشت، ئەو دێ لەجیاتی دانەیەک، دووان بۆ خۆی لێ دەکاتەوە... دوایی شەرمم لێی شکا و وەکو کەسێکی خۆشەویستی گەڕەک لەگەڵیدا هەڵسوکەوتم دەکرد.

هەموو ئەو دێڕانەی لەسەرەوەش دەربارەی وتراون، بەرەزامەندیی خۆی و «هەتاو خان»ی کچی و «کاک فەریاد» و «کاک نیهاد»ی کوڕیەتی، کە ئەوەتا ماوەیەکی زۆرە لە ئەڵمانیا پەنابەرن و بەردەوام پەیوەندیی بەیەکترەوە دەکەین... دیارە چیرۆکی ژیانی ئەو زۆر لەوە زیاترە و خۆم دەزانم کەی سەرتاپای دەنووسمەوە... پشت بەو دەبەستم و شەڕەکانی خۆم هەڵدەگیرسێنم... دەبمەوە بەمنداڵەکەی ئەوسا و بەرگریی لە بەهاکانی ژیانی خۆم دەکەم... بەگژ ئەوانەدا دەچمەوە، کە مەبەستیانە لەبەر گوناهێک، نازانم کەی کردوومە، لەناوم بەرن.

هەرچۆنێ بوو ئەو گەڕەکەش بۆ من جوانیی خۆی هەبوو و وردە وردە خۆشیمدەویست... سەرەتا من هەستم دەکرد ماڵی ئێمە هەموویان بۆ ئەو خانووە تازە و ئەو گەڕەکە تازەیە گوێزاویانەتەوە، بەڵام من هەر لەوێ لە خانووە کۆنەکە و گەڕەکە کۆنەکەدا ماومەتەوە... من لەوێ لە دایک بووبووم و شەش ساڵی تێدا ژیابووم... لە دوو ساڵییی خۆمەوەم بیر بوو تا ئەو ڕۆژەی بارمان کرد... کەس باوەڕی نەدەکرد، کە من دوو

ساڵییی خۆمم بیربێت... بەڵێ، بەڕاستی بیرم بوو... براکەم دوو ساڵ و چەند مانگێ لە من منداڵتر بوو و ڕۆژی لەدایکبوونەکەیم بیر بوو... ئامۆزایەکم لە هەیوانەکەی ئێمەدا دانیشتبوو و من لە بەردەمیا یاریم بەمیزەڵدانێ دەکرد... نەنکم و ئامۆژنەکانم لای دایکم بوون لە ژوورەوە... دواییش بەدیار ئەو منداڵە ساوایەوە دانیشتبووم و دەنک دەنک نۆکی برژاوم کردبووە دەمیەوە... بانگی دایکمم کردبوو و پێم وتبوو:

– ناخوا دایە.

دایکم هەر خێرا نۆکەکانی دەمی دەرهێنابوو و لە مردن ڕزگاری کردبوو... من ئەمەیانم بیرنییە و دایکم زۆر جار بۆی گێڕاومەتەوە... لە بیرمە دوای ئەوە دایکم تووشی نەخۆشیەکی زۆر سەیر بوو و من بەو منداڵیەی خۆمەوە تارماییی مردنم لە ماڵەکەماندا دەبینی... لە ژوورەوە، لە هەیوان، لە ناندینەکە، لە سەر پلەکانی قادرمە، لەسەر دەموچاوی باوکم و خوشکە گەورەکەم... ڕۆژێ ئەو خاڵەم، کە مامۆستای سەرەتایی بوو، هات دایکم و خوشکە گەورەکەم و برا ساواکەم و منی خستە ناو ئۆتۆمۆبیلێک و بردینی بۆ ماڵەکەیان لە گەڕەکی «کۆماری»... باوکم لەسەر قسەی نەنکم گیسکێکی کڕی بوو و پشتێنەکەی خۆی کردبووە ملیەوە... بەیەکێ لە شیشەکانی پەنجەرەکەی بەستەوە، تا دوایی سەریان بڕی و کردیانە خێر... من هەرچەند دەموت لەدایکبوونی براکەمم بیرە، دایکم باوەڕی نەدەکرد، بەڵام کاتێ هەموو ئەو شتانەم پێ دەوت، ئینجا دەیوت:

– ئەتوو فکرت تیژە و زەینیشت گەلەک ڕۆنە...!!

بەڵێ دایکە گیان، «بەدریە»کەی ڕۆحم، من بۆ نەگبەتی بیرم تیژ و زەینم ڕوونبوو و شتەکانم لە بیر دەمان... زۆربەی خەونەکانی منداڵیم وەکو خۆی بیرماون و دەتوانم ناوی یەکە بەیەکەی ئەو قوتابیانە بڵێم، کە لە پۆلی یەکەم لەگەڵمدا بوون و دەزانم لە کوێ دادەنیشتن... هەموو وانەکانی «ئەلف و بێی نوێ»م بیرماون و دەزانم هەر یەکەیانم لە کوێی ماڵەکەدا نووسیوەتەوە... دەزانم ئەو ڕۆژە باران بوو، یان هەتاو... دڵمان خۆشبوو، یان ناخۆش...!!

دیمەنی ئەو قەرەجانەم بیرناچێتەوە، کە ماوەیەک لە پشت ماڵەکانی ئێمەدا ڕەشماڵیان هەڵدابوو، لە گەڕەکەکاندا وردەواڵەیان دەفرۆشت و سواڵیان دەکرد... شەوێکیان دز چووبووە سەریان و ئێمە لە سەربانی خۆمانەوە زروکوهووڕیانمان دەبیست... لە خەو هەستاین و خەمناک خەمناک لێیان ڕادەماین... چراکانمان دەدین و کز کز لەناو دەستیان دەسووتان... لە دزەکان دەگەڕان و گوێمان لە قیژەقیژیان بوو... دوای ئەوە بارگە و بارخانەی خۆیان تێکنا و چوون بۆ ئەوپەڕی شار... لەنێوان دوو ڕەشماڵدا دارێکی بەرز دەردەکەوت و سەرەکەی پەڕۆی تێوە پێچرا بوو... لە شەمشەمەکوێرەیەکی زل دەچوو، لەملا و لەولاوە باڵەکانی کردبێتەوە... دەتوت چاوەڕێی تیرهاوێژەکانە بێن و بیکەنە نیشانە... لەمەوە هەموو ڕەشماڵێک شەمشەمەکوێرە و هەموو شەمشەمەکوێرەیەک ڕەشماڵی بیردەخستمەوە و هێندەی دیکە جیاوازی و لەیەکچوونی شتەکان دەبوونە خولیام.

«خازیان» ناوی کچەقەرەجێکی ژیکەڵە بوو و قژی زۆر ڕەشی لەشێوەی پیتی «لا» دەکردە کەزی،

ڕۆژانە بەپشتی پەنجە قاوەییەکانی لەم دەرگا و لەو دەرگای دەدا و بەنانێکی تیری، یان چەند فلسێک خۆشترین گۆرانیی دەچڕی... دەنگی ئێجگار ناسکی «مریەم خانیانە»ی لێ هەڵدەبڕی و سیمای کۆڵانی تەواو دەگۆڕی... لەگەڵیدا دەستەکانی چەند بڵێیی جوان دەجووڵاند و خەمناکانە چاوەکانی دەنووقاند... دەینووقاندن و هەر خێرا هەڵیدەهێنانەوە... ئێوارەیەکی پایز، کاتێ خۆری دامێنی ئاسمانە بێگەردەکە لە سەماوەرێکی ئاڵتوونی دەچوو و وردەتیشکەکانی وەکو دڵۆپەئاو سووک سووک دەتکان، دەتکان و شتەکانی سەر زەوییان ڕەنگدەکرد، ئەو کەروێشکێکی سپیی لە باوەش گرتبوو و بەلایلایە دەیلاواندەوە... بەسەر ئەو توولەڕێگایەی پشت ماڵماندا هەنگاوی کورت کورتی دەنا و بۆ ڕەشماڵە دوورە دوورەکانی قەراغ شار دەگەڕایەوە... من ڕۆڤانێکی دڵناسک بووم، بەڵام زمانم لە ئاستی ئەو دیمەنەدا لاڵ بووبوو و هیچم بۆ نەدەوترا... نەدەکرا بانگی دایکم بکەم و پێی بڵێم:

– وەرە بەقوربانت بم لەگەڵ خازە بەو کەروێشکە بمگۆڕەرەوە، با تا ئەبەد سەرم بنووسێنێ بەسنگیەوە و بەگۆرانیەکانی هەموو ڕابردووی خۆمم بیر بەرێتەوە.

حەزم دەکرد هەنگاو هەنگاو بەدوایدا بڕۆم و ئەو ڕێگایە وەکو مافوور قەد بکەم، قەدی بکەم و بۆ هەتاهەتایە لەناو خەیاڵەکانی خۆمدا دایبخەم... پێشتر سەدان کەس بەوێدا ڕۆیشتبوون و نەیانتوانیبوو تۆزقاڵێ جوانیی پێ ببەخشن، کەچی ئەوەتا «خازە» دەیەوێ بەگۆرانییەکانی خۆشترین ناوی لێ بنێت و ئەوەندەی دیکە ژیانی من تێکەڵی خورافە بکات... ئەی کچە قەرەجەکەی، هەر جارێ ڕەشماڵەکەت لە شوێنێکی دوورر دوور دوور لە ئاوەدانی هەڵدەدەیت و هیچ شار و لادێ و وڵاتێکی ئەم دنیایە بەهی خۆت نازانی، تۆ کە سیمای ئەو گەڕەکەی ئێمەت گۆڕی، دە بەنەغمەی یەکێ لە گۆرانییەکانیشت پێم بڵێ، ئەگەر گوم بووم و لێیان پرسیم ماڵەکەمان لە کوێیە، چ وەڵامێکیان بدەمەوە...؟!

نەدەبووایە لەسەر ئەو ڕێگایە بجووڵێم، بۆ ئەوەی هەموو ڕۆژێ دوو جار بەیانی و ئێوارە، لە هاتن و گەڕانەوەدا، بەچاوی خۆم بیبینم، بەڵام چی لەو دەنگە دەکەی، کە لەناو سەرمدا دەزرینگایەوە:

– وەرەوە دەی شەوە، دەرێ بەس نییە...؟!

– وا هاتم بابە... وا هاتم.

ڕۆژێکیان «خازیان»م دی دەگریا و فرمێسکی ورد وردی هەڵدەڕشت، کەچی زۆری نەبرد، لە دەرگایەک پێنج فلسیان خستە ناو دەستی و دەنگی زوڵاڵی لێ هەڵبڕی... وشەکان بەفرمێسک تەڕ بووبوون و بەسەر دەموچاوماندا پرووشەیان دەکرد... ئاوازەکان هەنسکیان هەڵدەدا و سۆزیان دادەباراند... لەمەوە زانیم گریان و گۆرانی چی یەکترن.

ماوەیەکی کەم بەر لەوەی خانووە بچکۆلەکەمان بفرۆشین و لەو گەڕەکە بگوێزینەوە، ئێواران هەر لەسەر ئەو ڕێگایەدا پیاوێکم دەبینی بەجلێکی شڕەوە هەنگاوی سست سستی دەنا... دەستی چەپی لە دواوە دەگرت بەپشتیەوە و ڕاستەی بۆ پێشەوە درێژ دەکرد... سەرەتا وامدەزانی کەڕولاڵە و لە دوای منداڵە ونبووەکەیدا دەگەڕێت... بەئاماژە لە خەڵک دەپرسێ ئاخۆ نەیاندیوە... پاشان بۆم دەرکەوت ئەو نە ژنی

هەیە و نە منداڵ، بەڵكو بەتەنیا لە كەلاوەیەكدا دەژی و سێ ڕۆژ جارێ دەمی بەر نانی ڕەق ناكەوێت... لێی نزیكبوومەوە و جوان سەرنجم لە سیمای دا... مرۆڤێكی نەخۆش لە گیانەڵایە، بەڵام نامرێت و ئەو حاڵەتەی بەڕووخساریەوە دەركەوتووە، دەبێتە حاڵەتێكی ئەبەدی و تا ماوە لێی نابێتەوە... بەڵێ، ئەو مەرگ دەنوێنێت و ئێمەش بینەری هەمیشەیین... بەمانایەكی دی تۆزقاڵێ لەملایەوە ژیان دەمرێت و قولانجێ لەولایەوە مردن زیندوودەبێتەوە... ئەوەی سەیرە منم، كە نازانم چییم و دەكەومە كوێی ئەو هاوكێشەیەوە... حەیران و سەراسیمە لێی ڕادەمێنم... بەحاڵ درزێك دەخاتە چاوانیەوە، بۆ ئەوەی دیمەنی شتەكان بەشێوەیەكی جیاواز ببینێت و لەگەڵیاندا بچێتە خەیاڵی قووڵ قووڵەوە... بەدەنگی نزم خۆشترین گۆرانی دەچڕێت و لەناو وشە مۆسیقاوییەكانیدا دەمتۆێنێتەوە.

مامۆژنی گیان و دڵم تۆ جەستەم دەكەیە لانك و ناخم ڕادەهەژێنیت، كاتێ پێم دەڵێی:

– ئەو پیاوە بەگۆرانی لۆ «منداری»ی خۆی دەگریێ.

ئێوارەیەكی هاوینیشم لە بیرە، كە ژنێك و كوڕە هەرزەكارەكەی بەسواری گوێدرێژێكەوە لە یەكێ لە لادێكانی قەراغ شارەوە هاتبوون و لە نزیك ماڵی ئێمە ڕێك لە پشت شەقامی شەستی، مینێك لەژێر لاقی كەرەكەیاندا تەقیەوە و هەپڕون بەهەپڕوون بوون... قاچەكانی گوێدرێژەكە بەحاڵ دەجووڵانەوە و ئێمە هەر لە سەربانی خۆمانەوە دەمانبینی... هەموو ڕۆژێ دوای ئەوەش من دەچوومە سەربان و سەیری ئەوێم دەكرد... چەند مانگ دوای ئەوە لاقەكانی كەرەكە هەر دەجووڵانەوە... دیارە ئەمەیان تەنها چاوی خەیاڵی منداڵیی من ئاوای دەبینی و زەحمەت بوو بیرم بچێتەوە.

سەربانی ئێمە بەرز نەبوو، بەڵام ئەوسا شار چۆڵ بوو و دەمتوانی ئاسۆكانی هەرچوار لا ببینم و خەیاڵەكانمیان تیادا بگێڕم... جارێكیان لە دووری دوور دوورەوە چاوی خەیاڵەكانم دوو ئاسكیان بینی، كە بەسەر پەلكەزێڕینەی ئەو بەهارەدا بازبازێنیان دەكرد و خۆیان لە ڕەنگەكانی هەڵدەسووی.

ئێوارەیەكیش هەر چاوی خەیاڵەكانم كچێكی سپیپۆشیان بینی لەودیوی ئاسۆ شینەكەوە هاتە دەرێ و ڕەوەیەك مانگای ڕەشی بەپێش خۆی دابوو، مەبەستم ئەو شوێنەیە، كە من وامدەزانی قەراغی ئاسمان وەكو سەرقاپی مەنجەڵێكی گەورەی خورافی بەسەر لێواری زەویدا دادراوەتەوە و شەوانە ڕۆژ لەوێ دەنوێت... سووك سووك نزیكدەكەوتەوە و دەم نا دەم شەپازللەیەكی سووكی بەپشتی یەكێكیاندا دەكێشا... ئەوە چ ناز و مەكرێكی سەیر بوو لەگەڵ ئەو جووڵەیەیدا دەریدەبڕی و منی منداڵی لەم دنیایە دادەبڕی... شوێنپێی مانگاكان لەسەر ئەو لمە نەرمە چەشنی شووشەی گوڵاو بەجێدەمان و هاوكات ئاوێكی سازگاریان لێ هەڵدەقوڵا... دوای ئەوە چەند چاوەڕێم كرد بگاتە بەردەرگامان و لە نزیكەوە خۆی و مانگاكانی ببینم، كەچی هەر نەدەگەیشت و وەكو خەونێكی كەسنەدیو بۆ هەتاهەتایە سەرسامی نەدەكردم... لە ڕووم نەدەهات بەدایكم بڵێم شەوان جێگایەكی دیكە لە تەنیشت جێگاكەم دابخات، چونكە كچەگاوانێك بەڕێوەیە و لای من سەرخەو دەشكێنێت، بەڵام هەمیشە قۆڵێكم دادەنا و دەمویست سەری بخاتە سەر... مانگاكانیش، كە ئەوەندە خۆیان لە خۆرەكە هەڵسوویە، هەموو گیانیان بۆتە تیشك،

لە بەردەرگاكەماندا پاڵدەكەون و ئەو دەوروبەرە لە جوانترین ڕووناكیدا نوقووم دەكەن... ژنە لادێییەكان بەسەتڵی مسەوە دێن و دەیاندۆشن... ئای لە پاكیی ئەو شیرەی لە گوانی ڕەوەمانگای ئەودیوی ئاسۆ دوور دوورەكانەوە دێتە خوارێ و بەنێوان ئەو پەنجە ناسكانەدا فوارە دەكات... خاوەنیشیان، كە قژە درێژەكەی بەلێزمەبارانە یەك لە دوای یەكەكان شتووە و بۆنی سەدان گوڵی كێویی لێدێت؛ دوای بڕینی ڕێگایەكی درێژ درێژ وا لەگەڵ كوڕی ئەو ماڵە چۆتە خەوی قووڵ قووڵەوە.

«جیهانە شێت» ئافرەتێكی نەگبەت بوو و بەسەری تاشراو و پێی پەتیەوە لە كۆڵانان دەسووڕایەوە... ئەو چیرۆكانەی خەڵك لە بارەی ژیانی وی هەڵیانبەستبوون، ترسیان دەخستە دڵمەوە و تەزوویان بەگیانمدا دەهێنا... دەیانوت ئەو ژنە هەر منداڵێكی لە دامێن كەوتۆتە خوارێ، دوای حەفتەیەك كوشتوویەتی و گۆشتەكەی لە شیش داوە... زۆر شەو هەر لەو سەربانەی خۆمانەوە بۆ دووری دوور دوور دەمڕوانی و دەمبینی بەرووتی لەسەر گردێكی زۆر بەرزی وەكو هێلكەشەیتانۆكەی ئێجگار زلدا دەوەستا و ئاسمانە ساف و بێگەردەكەی ماچدەكرد... دەمی پێوەدەنووساند و مژی قووڵ قووڵی لێ دەدا... شیلەیەكی پرتەقاڵیی كەمێ خەست لەنێوان لێوە سوورەكانی و بنكی ئەستێرەیەكی ڕەونەقداردا دەتكا و بەسەر گەردن و مل و سنگیدا دەچۆڕایەوە... لەوێوە بەرەو پەنجەكانی قاچی ڕێچكەی دەبەست و تەزووێكی سەیر بەناو دەمارە ورد و درشتەكانیدا دەگەڕا... شیلەكە وردە وردە لە كەڵەموست و قولاپەپێیەوە بەرەو لای سنگ و سەریەوە هەڵدەكشا و دوای ماوەیەك تەواوی گیانی دادەپۆشی... لە قاڵبی دەگرت و سیمای دەگۆڕی. ئەمە جەستەیەكی تر بوو و هەستی پێدەكرد... نیمچە ئارامییەكی پێ دەبەخشی و بۆ ماوەیەك هەڵكشان و داكشانەكانی ناخی دەوەستاند... بەڵام كاتێ بیری لە جیاوازیی نێوان خۆی و فریشتەكان دەكردەوە و لەناو خەیاڵەكانیدا لێكیدەدایەوە، گوناهەكانی ناو خەون و ئاگاییەكانی تێكەڵ بەیەكتر دەبوون و هەستی دەكرد ئەو گیانەی بەڕادەیەك پەرێشان بووە، كە لەناو دوو جەستەی جوانیشدا جێگای نابێتەوە و لە هەموو كاتێكی دیكە زیاتر بوونی خۆی لێ دەبووە بەڵا.

ئەو سیستەرە ڕووسییە ڕۆحسووكەم بیر ماوە، كە «نارێ»ی ناوبوو و پیاوێكی بارزانی لە یەكێتیی شۆرەوییەوە هێنابووی... نۆبەرەكەی لە تەمەنی من بوو... دەرگای ماڵەكەیان دەیڕوانیە باخەكەی «مام مستەفا» و زۆر جار لەگەڵ دایكم دەچووین بۆ لای... كوردیی وەكو ئێمە دەزانی و هەموو جارێ بەدایكمی دەوت:

– ئەو كوڕەی توو خینی زۆر شیرنە، بەرام گەلەك شەرمنە.

هەر خۆیشی دەیوت:

– ئەمن دەزانم گەورە بی، زۆر بێشەرم دەردەچی... دە بزانە قسەكەی من ڕاستە، یان نا...؟![٨]

ئەو ژنە سواڵكەرەم هەرگیز بیرناچێتەوە، كە دەستی ڕاستی شەش پەنجەی پێوەبوو و بەشێوەیەكی زۆر سەیر لە دەرگای ماڵانی دەدا... ئاخ من چەند هەوڵم دا لاسایی بكەمەوە و هەر نەمتوانی...!! مەحاڵ بوو وەكو ئەو تەقەی لێ هەڵستێنم و ئەو ئاوازەی پێ دەركەم... بەباوەڕی خۆم ئەو ژنە سواڵكەرە شەوان لەسەر

تەختێکی داری کەمێ بەرزی بەزنجیربەستراوی بەردەم سەروپێخانەی سووچی ئەوسەری قەیسەرییە تاریکەکە لەناو پشیلە چڵێسەکاندا دەنووست و تا بەیانی لەژێر پەتووێکی تەنکی شڕی ڕەنگبواردوودا هەڵدەلەرزی... بەرمیلەکانی بەرامبەری، کە پڕبوون لە کەللە و ڕیخۆڵەی مەڕ و مانگا و بەبەرزاییی نیو مەتریش لەسەریان کەڵەکەکرابوون، ئەگەر چاوەکانی خێڵ بکردنایە و لەو نیمچە تاریکییەدا لێی بڕوانینایە، ئەوا ڕێک وەکو دەستەیەک تیرهاوێژی سەردەمە زووەکان دەکەوتنە بەربینایی و دیمەنێکی تابڵێی سەیریان هەبوو، بەڵام بەداخەوە ئەو لە سەرما و لە برسا، لە هیلاکی و لە ترسا نەیدەتوانی تەماشایان بکات و لەگەڵیدا بچێتە خەیاڵی قووڵ قووڵەوە... من لەژێر لێفەکەی خۆمەوە دەمبینی و سەرنجم لێی دەدا، کەچی نەمدەتوانی هەڵیستێنم و بەجووتە لەو دیمەنە بڕوانین... بەنهێنی چەند بۆی گریام و بەدزیەوە چەندم فرمێسک بۆی ڕشت، کە نەمدەتوانی چمکی لێفەی خۆمی پێدا بدەم و تۆزێ گەرمی بکەمەوە... من دەڵێم چمکێ، ئەگینا ئامادە بووم تەواوی لێفەکە لەسەر خۆم لابەرم و ئەوی پێ داپۆشم... ئاخ باوکە گیان لە بەرچاومدا هەڵدەلەرزی و دانەچۆقەی پێکەوتبوو، بەڵام دەستەوستان بووم لەوەی بۆ ساتێ گەرماییی پێ ببەخشم و بۆ خۆی چاوترووکانێ بەئاسوودەیی بنوێت.

زستانێکیان دوو شوانی عەرەب ڕانە مەڕێکیان هێنا و لە پشت ماڵی ئێمەیان ڕاگرت... لەژێر ئەو لێزمەبارانەدا دانەچۆقەیان پێ کەوتبوو و ئێمە لە پەنا دیوارەکانەوە سەیرمان دەکردن... مەڕەکان دەزان و بەرخەکان لە سەرما هەڵدەلەرزین... لەناو ئەو گۆمیلکە ئاوانەدا شڵپەشڵپێکیان دەکرد و دوای تاوێ دەخنکان... بەپەنجا فلس دانەیەکیان دەفرۆشت... لەژێر ئەو لێفەیەشم چەند بۆ ئەوان و بۆ مەڕ و بەرخە برسی و سەرمابردەڵەکانیان گریام... یەکە بەیەکە دەمهێنان و خوریە تەڕەکانیانم وشکدەکردنەوە... لە باوەشمم دەگرتن و بەلێفە دامدەپۆشین... دەستم بەپشتیاندا دەهێنا و ئاخم بۆ هەڵدەکێشان... گوێم بەوە نەدەدا، کە سەر دۆشەگەکەمیان پڕ دەکرد لە پشقلی ورد ورد و بەیانی دایک و باوکم لێم تووڕەدەبوون...!!(٩)

لەسەر سووچی یەکێ لە کۆڵانەکانی ئەولامانەوە خانووێک هەبوو ئێستاش دەڵێم لە پەشمەک دروست کرابوو، نەک لە خشتی ئاسایی و لە قووڵاییی خەونی بەرەبەیانێکی فێنکی سەرەتای پایزی منداڵێکی خەوخۆشدا بۆ ئەوێیان ڕاگوێزابووەوە... تەنها چاوەکانی من دەیانتوانی ببینن و خەڵکانی ئاسایی هەستیان پێ نەدەکرد... پەنجەرەی یەکێ لە ژوورەکانی بەسەر کۆڵانەکەدا دەکرایەوە و پەردە ڕەشەکەی بەقازی ورد وردی سپی نەخشا بوو... جارێکیان کچی ئەو ماڵە پەنجەرەکەی ئاوەڵا کردبووەوە و هەردوو ئانیشکی خستبووە سەر تاقەکەی... ناولەپە جووتکراوەکانی بۆ گەردنی کردبووە جۆللانە، بەڵام ڕاینەدەهەژاند... ئەوە کاروان بۆچی ڕاینەدەهەژاند...؟! نازانم... بەخوا نازانم... ئەی چاوەکانی بۆ نەدەترووکاند...؟! ئەوەشیان نازانم... وازم لێ بێنە و هیچ پرسیارێکم لێ مەکە... ئەو تەنها مەبەستی ئەوەبوو لەناو خەیاڵەکانی مندا شوێنێ بۆ خۆی بدۆزێتەوە و تا ماوە وەکو بت لەوێ بمێنێتەوە... دەیویست لەگەڵ بینینی هەموو دیمەنێکی جواندا، ئەوم بیر بکەوێتەوە و بەچپە پێی بڵێم بەقوربانت بم کچە پەشمەکیەکەی ناو جوانترین خانووی زۆر دڵگیری سەر سووچی کۆڵانە ئێجگار خۆشەکەی گەڕەکی چەند

بڵێی خۆشەویستی منداڵیم هێشتا تۆ جوانتری... لەگەڵ «نازخان»ی پووری دایکم بەلایدا تێدەپەڕین و من تا تەواو دوورکەوتمەوە، ئاوڕم دەدایەوە و لێی ڕادەمام... لەمەوە زانیم جوانترین خانوو ئەوەیە، کە پەنجەرەی ژوورەکانی بەسەر کۆڵاندا بکرێنەوە و کچی نەشمیل لێیانەوە سەیری دەرەوە بکەن... ئاوا خێرا مەڕۆ پوورە ڕۆحەکەم و بەجێم مەهێڵە... لەگەڵ تۆمە پوورە دڵەکەم گوێم لێ بگرە: من ناتوانم چیتر هەنگاو بنێم و هاکە زانیت بەدەمدا، یان بەپشتدا کەوتم... پڕبەدڵ حەز دەکەم ئەو ئێوارە زەردەم بۆ بکەی بەکفن و لە بەردەمی ئەو پەنجەرەیەدا بمنێژی... ئەی خەڵکینە ئەگەر دەتانەوێ دنیا پڕی بێت لە خۆشەویستی، تا زووە خانووەکانی خۆتان هەڵوەشێننەوە و لەسەر شێوەی ئەو خانووە فەنتازیە دایانڕێژنەوە... کچەکانتان فێرکەن ئێواران لە پەنجەرەکانەوە بەناز بڕواننە کوڕانی دەرەوە... لێیان مەترسن و دڵنیا بن هیچیان بەسەر نایەت، چونکە لە ئاستی دیمەنی ئاوادا مەحاڵە هیچ کوڕێ جووڵەی بۆ بکرێت... هەروەکو چۆن من بۆم نەکرا.

لەبیرمە ئێوارەیەک لە دەوروبەری گەڕەکمان بووە تەقە و خەڵک خۆیان لە ماڵەوە حەشار دا... دەرگا و پەنجەرەکانیان داخست و لە کونجی ژوورەکاندا هەڵدەلەرزین... لەپڕ لە دەرگای ئێمە درا و دایکم چوو کردیەوە... پیاوێکی شپرزە، کە هەر دەتوت لە دووتوێی هەقایەتە خورافی و ناو کتێبە مێژووە کۆنەکاندا هاتۆتە دەرێ و بەو ژیانەی ئێمە نامۆیە، هاتە حەوشەکەمانەوە و بەزمانێکی بچڕپچڕ داوای ئاوی کرد... تا دایکم هاتە ژوورەوە و ویستی بەفراوی بۆ بەرێت، ئەو هەر خێرا جامی ئاوی مراویەکانی نا بەسەر دەمی خۆیەوە و لە دەرگا ئاودیو بوو... ئێمە نەمانزانی ئەو پیاوە پێشمەرگە بوو، یان جاش، مەلایی بوو، یان جەلالی، شیوعی بوو، یان کاژیک، پێشکەوتوخواز بوو، یان کۆنەپەرست، بەڵام دیمەنێکی زۆر خەمناکی هەبوو و هەمووومان لە دڵەوە بۆی گریاین... لەمەوە زانیمان کاتێ بمانەوێت فریای مرۆڤێکی تینوو بکەوین، زۆر پرسیار هەن بیرمان دەچێتەوە لێی بکەین.

ئەو گەڕەکەمان شوێنی ڕووداوی سەیر سەیر بوو و خەڵکەکەیشی بەکولەمەرگی دەژیان... ڕۆژ نەبوو بەچاوی خۆم کارەساتێکی گەورە نەبینم... لە کۆڵانەکەمان پیاوێک شێت بوو و قسە هەڵەقومەڵەقەکانیم ئێستاش بیر ماون... لەپڕ دەهاتە دەرێ و بەبەرد ڕاوی دەناین... هۆی شێتبوونەکەیان ئاوا دەگێڕایەوە، گوایە شەوێک لەگەڵ کۆمەڵێ پیاوی دیکە لە ماڵێکدا دانیشتوون و ئاوەڵزاوەکەیشی لەوێ دەبێت... ئەو ئاوەڵزاوایەی پیاوێکی تا بڵێی بەسام بوو و خەڵکانی دژ بەبیروباوەڕەکەی خۆشیاننەدەویست... سەردەمی شەڕی براکوژیی بوو و شارەکەمان سیمایەکی ترسناکی هەبوو... هەر زوو زوو دەبووە شەڕ و یەک دوانێک گیانیان لە دەست دەدا... دوایی ئەو پیاوە بەسامە لە شۆڕشی تازەدا یەکێ بوو لە پێشمەرگە سەرەتاییەکان و شەهیدیش کرا... ئەو دراوسێیەمان لەو دانیشتنەدا دیبووی و بەرێککەوت چاویان بڕیبووە چاوی یەکترەوە... هاتبووەوە و لە ڕێگا هەڵیبزڕکاندبوو... دەستی لەرزۆکی هەڵبڕیبوو و پڕ بەدەنگی خۆی وتبووی:

– بژی بابی کوردان... بژی مەلا مستەفای بارزان.

ئەوانەی لەگەڵی بوون، ڕایانکردبوو... ئەو پیاوە داماوە لەمەوە شێت بوو و دکتۆری دنیایان پێ کرد...

له بیرمه هەندێ قەلەموونیان هەبوو، بۆیان فرۆشتن و پارەکەیان بۆ ئەو دەدا بەحەب و دەرزی:

– سەری لە کارەبا دەدەن...!!

بۆ یەکەمجار منی منداڵ ئەم ڕستە ترسناکەم بیست و داچڵەکیم... «وەی خوایە دەبی کوو سەری لە کارەبا بدەن...!!»... لە یەکێ لەو جارانە باوکم و دوو پیاوی تری گەڕەکی لەگەڵدا دەبێت و تاکسیەکیان گرتووە... لەسەر پردی سەیداوە پەڕۆیەکی زەرد لە گیرفانی دێنێتە دەرێ و تا تینی تێدایە هاوار دەکات:

– کێتان دەوێ لە کوردان...؟! مەلا مستەفای بارزان.

خەڵک سەیری پەڕۆ زەردەکەیان کردبوو و گوێیان دابووە ئەو هوتافانە... ئیتر باوکم و برادەرەکانی هەر زەندەقیان چووبوو... لەگەڵ بەیاننامەی یانزدەی ئازار هێمنتربووەوە و ئێمەش وەکو جاران لێی نەدەترساین، بگرە زۆر حەزمان لە قسەکانی دەکرد و بەپەرۆشەوە گوێمان لێی دەگرت... ڕۆژێکیان من و خوشکی گەورەم لە بەردەرگای خۆمان دانیشتبووین و سەیرمان دەکرد، لەپڕ بانگی ژنەکەی کرد و پێی وت:

– وەرە کچێ گێسکی بینە و ئەو هەتاوانەی پێش ئەو دەرکەیەی ڕامارە، بۆن بۆگەنیی لێ دێ و وەختە بڕشێمەوە.

هەر کاتێ من لووتم دەکرد، یان بۆ شتێ وڕکم دەگرت، خوشکم بۆ ئەوەی بمهێنێتە پێکەنین و ئاشتم بکاتەوە، ئەو قسەیەی بیردەخستمەوە، کە میتافۆرێکی جوان بوو و هەستێکی سوریالیانەی لە دڵدا دەخولْقاند... ئەگەر بەزمانی ئەدەبی بینووسینەوە، ئاوای لێ دێت: وەرە گوڵم هەتاوی بەردەرگاکە ڕامالە، کە بۆگەنی کردووە و خەریکە بڕشێمەوە.

ئەو پیاوەیش وەکو باوکم زۆر حەزی لە خوێندن بوو و ئەو کوڕەی خۆی کوشتبوو، کە یەکێ بوو لە تەمەڵەکانی گەڕەک و بەپێچەوانەی خوشکە زۆر زیرەکەکانی، بەدوو ساڵ پۆلێکی نەدەبڕی... نا، نا کەس نەدەگەیشتە باوکی من... حەزی ئەو لە خوێندن سنووری نەبوو... تەنانەت لە پشووی زستانانی نیوەی ساڵ و هاوینانی سەری ساڵانیش ڕازیی نەدەبوو یاریی بکەین، چونکە پێی وابوو لەسەر ئەو حاڵە ڕادێین و کاتێ قوتابخانەش دەست پێ دەکاتەوە، وازی لێ ناهێنین... منیش وەکو منداڵانی دیکە و بگرە زیاتریش حەزم لە یاریی تۆپتۆپێن بوو... لە پۆلی سێ دەرچووم و دەبووایە باوکم دیاریەکم بۆ بکڕێت... من داوای تۆپم کرد و دوای گریان و مانگرتنێکی زۆر بۆی کڕیم... ئینجا من بەقەدەر تەقینی تۆپەکە لە تەقینی گیانی خۆم دەترسام، بۆیە زۆر ئاگام لێی بوو و نەمدەهێشت بکەوێتە ژێر تایەی ئۆتۆمۆبیلی سەر شەقامی سی مەتری... کاتێ دووگۆڵیمان پێ دەکرد، هەمیشە دڵم لێی دەدا، نەوەکا لەگەڵ شووتێکی قایم ببێت بەدوو لەتەوە... هەرکە لە گۆڵەکەی ئێمە نزیک دەکەوتەوە، کە ڕێک لە قەراغی شەقامەکە بوو، من هاوارم دەکرد:

– لێی مەدە...!! لێی مەدە...!! گۆڵتان لۆ حیساب دەکەین.

دەترسام بکەوێتە ژێر تایەی ئۆتۆمۆبیلێک و پارچە پارچە بێت، چونکە دەیان تۆپ لە پێش ئەوەی

منەوە تەقیبوون... بەڵام ئەوان لە من تێنەدەگەیشتن و گوێیان لێ نەدەگرتم... دوایی هەر خۆم بەچەقۆ کردم بەدوو لەتی یەکسانەوە و زۆریش بەلای باوکمەوە ئاسایی بوو... دووریش نییە پێی خۆشبووبێت، چونکە بەدوژمنی کتێب و خوێندنی دەزانی... تمەز من ئەوەندە دەترسام، نەمدەتوانی سنووری شتەکان لە یەکتر جیا بکەمەوە... ماڵەکە بۆ من زیاتر لە ئۆردووگایەک دەچوو و دەبووایە وێنەی سەربازێکی تەواو گوێڕایەڵ ئاگام لە ئیلتیزامەکانی خۆم بێت... چ قودرەت بوو وەکو منداڵانی دیکە دوای ڕۆژئاوا دەهاتمەوە، لە بەردەرگا، یان لەسەری کۆڵان بۆم دەوەستا و بەزللە دەیبردمەوە... لە پشت ماڵی ئێمەدا گۆڕەپانێکی گەورە هەبوو و ناوی «مەلعەبی ئیسکان» بوو... خولی تیپە میللییەکانی شار کرابووەوە و ئێواران هەرچی خەڵک هەیە لەوێ کۆدەبوونەوە... من مەراقم بوو یەک جار تا کۆتاییی یاریەکە بتوانم بمێنمەوە... دەبووایە لە نیوەیدا بەجێیبهێڵم و بەتەنیا و بەوپەڕی بێزاریەوە ڕێگای ماڵەوە بگرم... باوکم خۆیشی زۆر حەزی لە بینینی یاریی تۆپی پێ دەکرد و هەمیشە دژی تیپی عێراق بوو... لە بەرامبەر شاشەی ئەو تەلەفزیۆنە دادەنیشت و چاوەڕێی دۆڕانی عێراقی دەکرد... کاتێ یاریکەرێکی عێراقی دەکەوت، دەیوت:

– ئەی ملت بشکێ و ڕاستنەبیەوە.

بەڵام ئەگەر یەکێ لە یاریکەرەکانی دژەکەی، گرنگ نەبوو کێ بێت، بکەوتایە، دەیوت:

– ئەڵڵا... ئەڵڵا... دەی هەستە هیچ نییە.

ئینجا خۆ ئەگەر تیپی دژی عێراق جلی زەردیان پۆشیبا، ئەوا وەکو شەڕی نێوان پێشمەرگە و دەوڵەت لێی ڕادەما و ئەنجامەکەی بەهەردوو باردا کاریگەریی خۆی دەبوو.

جارێکیان لەو ستادیۆمە دانیشتبووم و بەحەزەوە سەیری یارییەکەم دەکرد، لەپڕ دەستێکی ڕاست توند مەچەکی دەستی چەپی گرتم، ڕاچڵەکیم و سەرم هەڵبڕی... باوکم بینی و بەرقەوە لێم ڕادەما... ئۆتۆماتیکی هەستام و بەترسەوە لەگەڵی ڕۆیشتم... چاوەڕێ بووم بەو دەستە قورسەی تێمبکەوێت... هەر زوو بەقوڕگی پڕ لە گریانەوە لێی پاڕامەوە و پێم وت:

– بابە بەقوربانت بم بەس لێرە لێم مەدە، لە ماڕێ بمکوژە.

ئاخر شەرمم دەکرد لە بەرچاوی ئەو هەموو خەڵکە لێدان بخۆم و ڕیسوا بکرێم... ئەو گۆڕەپانە هەزاران منداڵی دیکەی هاوتەمەنی من و بچووکتر و گەورەتری لێبوو و بەتەنها من جیاکرامەوە... ئەوان بەپێچەوانەی منیشەوە لە شوێنی زۆر دوورەوە هاتبوون... باوکم نەیدەتوانی بیرکاتەوە ئاخۆ ئەگەر باوکی هەر هەموویان بەجارێ بێن و بەو شێوەیە منداڵەکانیان بەرنەوە، چی ڕوودەدات... ئەوسا ئەو مەلعەبەی شوێنی خۆشی و یاریە، دەبێتە چی... بەتەنها باوکی من ڕاستە و باوکی ئەوان هەڵە... من بەو بچووکیەی خۆمەوە چ تاوانبارێکی گەورەم و نەمزانیوە... ئاخ چەند بەتوندی مەچەکی گرتووم و هیچیش ناڵێت...!! دەستی چەپم، پایەتەختی هەمیشەییی ڕۆحم، لەلایەن دەستی ڕاستی باوکم، سەرکردەی هێزی گشتیی گیانیەوە، داگیرکراوە و دەبێت ملم کەچ بکەم... بەڵام من هەر بەوریاییەوە لە دەستەکەی تری ڕادەمێنم، بۆ ئەوەی کاتێ بەرزدەبێتەوە و بەهێزێکی زۆرەوە ئاڕاستەی ڕوومەت و ناو دەمم دەکرێت، خۆم لادەم و